

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

YENİ İŞÇİ DÜNYASI DİZİSİ - 1

KSE'nin deneyim ve derslerinden öğrenelim!

Kızıl Sendikalar Enternasyonalî'nin deneyim ve derslerinden öğrenelim!

YENİ DÜNYA
YAYINLARI

**“KIZIL SENDİKALAR
NTERNASYONALİ”NİN
DENEYİM VE DERSLERİNDEN
ÖĞRENELİM!**

Yeni Dünya için

Yeni İşçi Dünyası Dizisi —1

Temmuz 1996

Yıl: 5

Özel Sayı: 20

Fiyatı:180.000. TL.

Sahibi ve Yazışleri Müdürü: Fehmi Fındık

Dizgi ve Teknik Hazırlık: Dönüşüm

Tel-Fax:(0212) 244 29 97

Baskı: Yön Matbaası

Yönetim Yeri ve Adresi:

Hobyar Mah. Cemal Nadir Sokak

No: 17/72 Cağaloğlu - İstanbul

Tel-Fax: (0212) 519 27 16

Yurtdışı Temsilciliği:

M. Demir

Solinger str. 1

47166 Duisburg / Deutschland

Tel-Fax: (0203) 54 86 59

İÇİNDEKİLER

Ö N S Ö Z.....	5
----------------	---

(Birinci Bölüm)

KIZIL SENDİKALAR ENTERNASYONALİ'NİN

OLUŞTURULMASI YÖNÜNDEKİ İLK ADIMLAR.....	7-31
---	-------------

–Komünist Enternasyonal I. Kongresi'nde (Kuruluş Kongresi)	
Sendika Sorunu.....	9
–Lenin'in Sendikalar Sorununu “Sol Komünizm – Bir Çocukluk Hastalığı”nda Ele Alınışı.....	13
–“Devrimciler Gerici Sendikalara Girip Savaşım Vermeli midirler?”.....	15
–Komünist Enternasyonal II. Kongresi ve Sendikalar Sorunu.....	19
–Komünist Enternasyonal III. Dünya Kongresi ve	
Kızıl Sendikalar Enternasyonalî'nin Eylem Programı.....	24
–Taktik üzerine tezler.....	31

(İkinci Bölüm)

KIZIL SENDİKALAR ENTERNASYONALİ BİRİNCİ

(KURULUŞ) KONGRESİ.....	35-52
--------------------------------	--------------

–Kızıl Sendikalar Enternasyonalî'nin Öncülü:	
Devrimci Meslek ve Sanayi Birlikleri Uluslararası Konseyi.....	35
–Güçlerin Toparlanması.....	37
–Bazı Sonuçlar.....	48
–Kızıl Sendikalar Enternasyonalî I. ve II. Kongreleri Arasında	
Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi Plenumlarında	
Sendika Sorunları – Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi'nin	
I. Genişletilmiş Plenumu.....	49
–Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi II. Genişletilmiş Plenumu.....	51
–Komünist Enternasyonal IV. Kongresi.....	52

(Üçüncü bölüm)

KIZIL SENDİKALAR ENTERNASYONALİ İKİNCİ KONGRESİ.....	57-74
---	--------------

–Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi III. Genişletilmiş Plenumu.....	71
–Komünist Enternasyonal V. Dünya Kongresi.....	74

YENİ DÜNYA için

(Dördüncü bölüm)

KIZIL SENDİKALAR ENTERNASYONALI ÜÇÜNCÜ KONGRESİ..... 79-97

-Bazı Sonuçlar.....	87
-Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi V. Genişletilmiş Plenumu.....	87
-Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi VI. Genişletilmiş Plenumu.....	89
-Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi VII. Genişletilmiş Plenumu.....	94
-Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi VIII. Genişletilmiş Plenumu.....	96
-Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi IX. Plenumu.....	97

(Beşinci bölüm)

KIZIL SENDİKALAR ENTERNASYONALI DÖRDÜNCÜ KONGRESİ..... 110-119

-Komünist Enternasyonal VI. Dünya Kongresi.....	110
-Komünist Enternasyonal Programı.....	113
-Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi X. Plenumu.....	119

(Altıncı bölüm)

KIZIL SENDİKALAR ENTERNASYONALI BEŞİNCİ KONGRESİ..... 128-155

-Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi XI. Plenumu.....	134
-Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi XII. Plenumu.....	137
-Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi XIII. Plenumu.....	139
-Komünist Enternasyonal VII. Dünya Kongresi.....	142
-Dünya Sendika Hareketinin Birliği Uğruna Mücadele.....	149
-SONUÇ: Bazı Önemli Genel Dersler.....	155

EK I: Kızıl Sendikalar Enternasyonalî'nin Deneyimlerinin Ele Alındığı

Bazı Eserler..... 159

BELGE I: Eylem Programı..... 163

BELGE II: "Taktik Üzerine Tezler"den (Parça)..... 168

Önsöz

Bu broşürle, uluslararası işçi hareketinin ve Uluslararası Komünist Hareketin en önemli parçalarından birini oluşturan “Kızıl Sendikalar Enternasyonalı”nin tarihiyle ilgili bir değerlendirmeyi okuyucularımıza sunuyoruz.

Amacımız, Kızıl Sendikalar Enternasyonalı’nin tarihi, oluşumu, mücadele yılları ve birçok ülkedeki etkileri üzerine detaylı ve kapsamlı bir araştırmadan çok; öncelikle Kızıl Sendikalar Enternasyonalı’nin kapsamlı ve uzun tartışmalar sonucunda aldığı kararları tanıtmaktır. Ve devamen, pratik mücadele tarafından da genel geçerliliğe sahip olduğu kanıtlanan, bugün de uluslararası planda işçi sınıfının Sosyalizm uğruna mücadelesine ışık tutan deneyimlerine değinmek, işçi sınıfının bunları mücadelelerinde eylem kılavuzu yapmasına yardımcı olmaktır.

Sovyetler Birliği’nde revizyonizmin iktidarı ele geçirmesi sonrasında, genel olarak Marksist-Leninist öğretilerin başına gelen şey, uluslararası işçi sınıfının en önemli mücadele alanlarından birisi olan sendikal mücadele alanındaki devrimci öğretilerin de başına gelmiştir.

Oportünistler ve revizyonistler, işçi sınıfının elinde silah olarak kullanılabilecek tüm cephaneliği mümkün olduğunca derine gömmüşler ve bu cephaneliğin üzerine ölü toprağı serpmişlerdir. Bu ölü toprağını kaldırma konusunda bazı komünist partilerin ve komünist

önderlerin geçmişteki çabaları yetersiz kalmış, bu cephaneliğin ezici çoğunluğu gün ışığına çıkarılamamıştır. Bu, özellikle Kızıl Sendikalar Enternasyonalı’nin dersleri için geçerlidir. 1956 sonrasında Uluslararası Komünist Hareket’te yer alan ve pratik olarak önderlikleri kabul edilen Çin Komünist Partisi’nin ve Arnavutluk Emek Partisi’nin Kızıl Sendikalar Enternasyonalı’nin öğretileri konusunda yayınladıkları hemen hiçbir çalışma yoktur. (Bu konuda Filip Kota’nın Türkçeye de çevrilen “*Sendikal Harekette İki Çizgi*” başlığı altında bir çalışması vardır ve denilebilir ki, bu kitap bir istisnadır. Fakat kapsamı ve içeriği açısından bu kitap da uluslararası işçi hareketinin can alıcı sorunlarına yeterli bir cevap vermekten uzaktır.)

Bugün Uluslararası Komünist Hareketin diğer alanlarında olduğu gibi. Kızıl Sendikalar Enternasyonalî'nin deneyimlerinin de gün ışığına çıkarılması için. deyim yerindeyse “arkeolojik kazılar” gereklidir. Bu “arkeolojik kazılar” sonucunda ortaya çıkardığımız tarihi malzemenin bilimsel açıdan değerlendirilmesi konusunda kuşkusuz eksikliklerimiz ve hatalarımız olabilir. Fakat bu tür kuşklar bizi yıldırıyor. Eksiklik ve hatalarımızın giderilmesi konusunda özellikle okuyucularımızın dikkatine ve eleştiri-özeleştiri silahına güveniyoruz...

Kızıl Sendikalar Enternasyonalî, Komünist Enternasyonal'e paralel olarak, Komünist Enternasyonal'in savunduğu davayı milyonlarca işçi kitlesine ulaştırmanın. bu ilkeler temelinde tabandan birliği sağlamanın, en geri işçi kitlelerini de bu idealler temelinde mücadeleye çekmenin bir aracı olarak kurulmuştur. Kızıl Sendikalar Enternasyonalî'yle Komünist Enternasyonal arasında örgütsel olarak da sıkı bağlar vardır. Bu nedenle Kızıl Sendikalar Enternasyonalî'ni Komünist Enternasyonal'den ayrı düşünmek ve birincisini ikincisinden tamamen soyutlayarak ele alıp değerlendirmek mümkün değildir. Bu nedenle Kızıl Sendikalar Enternasyonalî'nin tarihi ve önemli Kongre ve Konferans kararlarının değerlendirmesini yaparken, bu bağlamda aynı zamanda Komünist Enternasyonal'in tarihi, Kongre ve Yürütme Komitesi'nin kararlarına da gerekli olduğu yerde ve ölçüde değineceğiz. Yine Kızıl Sendikalar Enternasyonalî'nin birçok kararına temel teşkil eden, Lenin ve Stalin ve diğer bazı komünist önderlerin eserlerini de tartışma içine çekeceğiz. Sonuçta, kısaca da olsa yer yer Kızıl Sendikalar Enternasyonalî'ni ve onun önemli öğretilerini eleştiren “eleştirmenler”e ve tahrifatlarına da yer vereceğiz. Böylece tarih sırasıyla Komünist Enternasyonal ve Kızıl Sendikalar Enternasyonalî'nin gelişimi, çıkardığı derslerin oluşumu ve burjuva, küçük-burjuva eleştirmenlerin tahrifatlarında kullandıkları yöntemleri daha kolaylıkla görülebilecektir.

Aralık 1995

Birinci Bölüm

KIZIL SENDİKALAR ENTERNASYONALİ'NİN OLUŞTURULMASI YÖNÜNDEKİ İLK ADIMLAR

İkinci Enternasyonal partilerinin ezici çoğunluğunun Birinci Dünya Savaşı sırasındaki ihaneti, uluslararası işçi ve sendika hareketini de önemli bir krize sokmuştu. Savaşın başlamasıyla birlikte İkinci Enternasyonal'in etkisi altındaki “Uluslararası Sendikalar Birliği” ve “Uluslararası Meslek ve Sanayi Sekreterliği” de dağılmıştı. Sosyal-demokrat parti önderlerinin ihanetine muhalif enternasyonalist grupların ortaya çıkmasıyla birlikte, sendikal alanda da muhalif gruplar oluşmaya başlar. Sendikal alanda daha oluşumunun başlangıç dönemini yaşayan muhalif gruplar —çok az sayıda da olsa— bazı sendika temsilcileriyle 1915 Zimmerwald Konferansı'na katılırlar. Fakat savaş sırasında, yığın sendikalarında faaliyet gösteren sol enternasyonalist sendika grupları tarafından, gerçek bir uluslararası sendikalar birliğinin kurulması sorunu ortaya atılmaz.

Bir uluslararası sendikalar birliğinin (enternasyonalinin) oluşturulması sorunu, ilk defa, Rusya'daki 1917 Şubat Devrimi'nden sonra, 20-28 Haziran 1917'de toplanan Rusya Sendikaları III. Konferansı'nda ortaya atılır. Bu konferansta yer alan ve konferans delegelerinin azınlığını oluşturan sol blok (bu blok, komünistlerden ve diğer enternasyonalistlerden oluşuyordu), savaşa karşı ve savaşın derhal durdurulması amacıyla, emperyalist savaşa karşı mücadele yürütmüş olan çeşitli ülkelerdeki sendikalarla ilişkiye geçilmesi ve emperyalist dünya savaşına karşı, Sosyalizm için bir mücadele planı hazırlanması yönünde bir öneri getirir. Bu önerinin temelinde, nüve halinde de olsa, devrimci-komünist ve uluslararası bir sendikalar birliği düşüncesi yatıyordu.

1917 Ekim Devrimi'nden sonra, Ocak 1918'de toplanan Rusya Sendikalar Kongresi, uluslararası bir "Sendika Enternasyonalı"nin kurulması amacıyla çeşitli ülkelerden sendikaların katılacağı uluslararası bir sendika konferansı toplama kararı alır. Fakat aynı yılın 15 Şubat'ında Petrograd'da düzenlenmesi düşünülen konferans gerçekleştirilemez. Bunun başlıca nedeni, devrimci Rusya dışındaki sol ve enternasyonalist sendika gruplarının halen yeterli bir olgunluğa ulaşmamış olmasıdır. Ekim 1919'da Rusya Sendikaları Merkez Konseyi, tüm ülkelerdeki devrimci sendika gruplarına, devrimci bir enternasyonal birlik kurulması amacıyla, Rusya Sendikaları Merkez Konseyi'yle ilişki kurma çağrısı yayınlar.

Rusya Sendikaları, Mart 1920'de yapılan III. Kongresi'nde, 1919'da kurulan Komünist Enternasyonal'e katılma kararı alır ve diğer ülkelerin devrimci sendikalarına da aynı adımı atma konusunda çağrı yapar. Rusya Sendikalarının bu adımı ve bu adıma bağlı çağrıları tam zamanında olmuştur. Çünkü reformist, sosyal-şoven partilerin etkinliği altındaki sendikalar, aynı dönemde Amsterdam'da yeni bir uluslararası sendikalar birliği kurarlar.

Rusya sendikalarının çağrısı, bu kez karşılıksız kalmaz; bu çağrıya Fransız sendikalistleri, İtalyan, Bulgaristan, Güney Slovenya sendika birlikleri ve İngiltere'den bazı sendika grupları olumlu cevap verirler. Bu andan itibaren uluslararası devrimci sendika hareketinin örgütsel inşasının ilk somut adımları atılır.

Komünist Enternasyonal'in II. Kongresi'ne katılmak üzere karar alan birçok ülkenin Komünist Partilerinin yanı sıra, devrimci sendika birlikleri de uluslararası bir sendika birliği sorununu görüşmek üzere temsilci gönderirler. Komünist Enternasyonal II. Kongresi'ne paralel olarak biraraya gelen Tüm-Rusya Sendikalar Birliği Merkez Konseyi, İngiliz trade-unionistleri, İtalya Genel İş Konfederasyonu, İspanya Ulusal İş Konfederasyonu, Bulgaristan Genel Sendika Birliği, Fransa Devrimci Sendikalistleri'nin azınlığı ve Güney Slovenya Genel İş Konfederasyonu temsilcileri arasında görüşmeler yapılır ve görüşmeler sonucunda 15 Haziran 1920'de ortak bir deklarasyon karara bağlanır.

Bu deklarasyonda, uluslararası proletaryanın kesin kurtuluşunun Sosyalist devrimde ve dünya sovyet cumhuriyetinin kurulmasında yattığı, burjuvazinin diktatörlüğüne karşı, proletaryanın diktatörlüğünün mutlak zorunlu olduğu, Amsterdam Sendikalar Enternasyonalı'nin bu amaçlara ulaşacak bir programa sahip olmadığı tespit edilir. Bu ilkesel görüşlerde birleşen, yukarıda sözü geçen sendika temsilcileri, uluslararası devrimci sendika hareketini ayakları üzerine dikmek amacıyla, geçici bir enternasyonal mücadele örgütü kurarlar. Devrimci sendikaların Geçici Enternasyonal Konseyi'nin kurulmasıyla, reformist "Amsterdam Sendikalar Enternasyonalı" ile araya örgütsel bakımdan da kalın bir ayrım çizgisi çekilir.

Geçici Konsey, en kısa zamanda kurulmasını amaçladığı “Kızıl Sendikalar Enternasyonalı”nin oluşturulması, örgütsel hazırlıkları ve bu düşüncenin tüm dünyada etkinlik kazanması amacıyla yoğun bir propaganda ve ajitasyon çalışmasına girişir. Her ne kadar yeni bir enternasyonal sendika örgütlenmesi konusunda birlik varsa da, bu enternasyonal hareketin içinde çeşitli akımlar bulunmaktaydı:

1. Komünist akım,
2. Sendikalist akım,
3. Anarşist akım ve
4. Sol reformist akım.

Anarşistler, yeni oluşturulmaya başlanan Kızıl Sendikalar Enternasyonalı’nin proletarya diktatörlüğünü reddetmesi ve Komünist Enternasyonal’dan uzak durmasını talep ederken; sol reformistler Amsterdam Enternasyonalı’ne de eğilim duyuyorlardı. Komünistler ve sendikalistler bu iki akıma karşı ortak tavır takınarak, Temmuz 1920’den Temmuz 1921’e kadarki çalışmanın esas ağırlığını yüklediler.

Tüm zorluklara rağmen, 3 Temmuz 1921’de Kızıl Sendikalar Enternasyonalı I. (Kuruluş) Kongresi toplandı ve 17 Temmuz’a kadar sürdü.

Kızıl Sendikalar Enternasyonalı’nin Kuruluş Kongresi’ne 41 ülkeden 380 delege katıldı. Böylece, uzun süredir gündemde olan uluslararası bir devrimci sendika enternasyonalı yaratma çabaları örgütsel, siyasi ve ideolojik bakımlardan ilk ürünlerini verdi. Bu kongrede tüm Kızıl Sendikalar Enternasyonalı üyesi sendikalar için bağlayıcı nitelikte bir *Eylem Programı*, “Temel Mücadele Yöntemleri ve Araçları”, “Tüzük” ve “Komünist Enternasyonal ile İlişki” karar altına alındı. Böylece uluslararası proletaryanın devrimci sendikal birliği düşüncesi, bir ideal olmaktan çıkıp somut gerçeklik haline dönüşmeye başladı.

Kızıl Sendikalar Enternasyonalı Kuruluş Kongresi’nin önemli kararlarını ele almadan önce, bu kararlara temel teşkil eden Komünist Enternasyonal’in ilk kongrelerinde sendika sorununda yaklaşımlar, tartışmalar ve alınan kararlara kısaca değinmek, Kızıl Sendikalar Enternasyonalı’ni ve kararlarını daha tam ve doğru anlamak için gereklidir.

Komünist Enternasyonal I. Kongresi'nde (Kuruluş Kongresi)

Sendika Sorunu

Komünist Enternasyonal I. Kongresi, 2 ve 6 Mart 1919 tarihleri arasında toplanır. Bu kongrede şu kararlar alınır:

1) Zimmerwald Birliği Üzerine Karar; 2) Sosyalist Akımlara ve Bern Konferansı’na Tavır; 3) Komünist Enternasyonal’in Tüm Dünya Proletaryasına Mani-

festosu; 4) Beyaz Terör; 5) Komünist Enternasyonal'in Platformu; 6) Burjuva Demokrasisi ve Proletarya Diktatörlüğü Üzerine Tezler; 7) Uluslararası Durum ve Antant'ın Siyaseti Üzerine Tezler; 8) İşçi Kadınları Sosyalizm İçin Mücadeleye Çekme Zorunluluğu Üzerine Karar; 9) Komünist Enternasyonal'in Kurulması Üzerine Karar; 10) Örgütlenme Sorununda Karar.

Komünist Enternasyonal'in I. Kongresi'nde özellikle "İşçi Konseyleri", ya da diğer adıyla "İşçi Sovyetleri" üzerinde durulur. "Sosyalist Akımlara ve Bern Konferansı'na Tavrı" başlıklı kararda, **"İşçi konseyleri Paris Komünü'nden beri en önemli olgudur"** tespiti yapılır. (**"Tezler, Sonuçlar, Kararlar ve Çağrılarda Komünist Enternasyonal"** [Die Kommunistische Internationale in Thesen, Resolutionen, Beschlüssen und Aufrufen], [bundan böyle: "Tezler..."] Cilt 1, sayfa 6, Almanca)

Paris Komünü'nden bu yana en önemli olgu haline gelen "İşçi Konseyleri", proletarya diktatörlüğünün somut biçimidir ve sosyalizm adına konuşan partilerin sosyalizme bağlılıkları, "İşçi Konseyleri" biçiminde ifadesini bulan proletarya diktatörlüğüne karşı tavırlarına bakılarak ölçülmektedir. İşçi konseylerinin, yani sovyetlerin ortaya çıkması ve proletarya diktatörlüğünün somut iktidar organları olduğunu ispat etmesinden sonra, komünist partilerin temel çalışma alanlarında da değişiklik olmuş, o zamana kadar geçerli sayılan temel çalışma alanlarının merkezine, burjuvazinin iktidarını yıkmak ve onun yerine yenisini geçirmek amacıyla sovyetleri yaratma çalışmasına geçmiştir.

Daha önceleri İkinci Enternasyonal oportünistleri tarafından sarsılmaz kaleler olarak adlandırılan parlamenter ve sendikal kazanımları, burjuvazi, devlet iktidarı aracılığıyla yerle bir etmiştir. Bu nedenle "Komünist Enternasyonal'in Tüm Dünya Proletaryasına Manifestosu"nda, **"Emperyalist savaş felaketi tüm sendikal ve parlamenter mücadelenin kazanımlarını süpürüp atmıştır"** diye vurgulanır. (age, sayfa 8)

Yine aynı Manifesto'da işçi konseylerinin yeri ve önemi, eski tür sendika ve parlamento çalışmasıyla bağıntı içinde şöyle konur:

"Yalnızca üretim ve ulaşım araçlarının değil, aynı zamanda siyasi demokrasinin kurumlarının da kanlı yıkıntılar haline geldiği yıkım imparatorluğunda, proletarya, herşeyden önce işçi sınıfı için birleşme aracı olarak hizmet edecek ve ona insanlığın gelecek gelişmesine devrimci bir müdahale imkanını garantileyecek kendi aygıtını yaratmalıdır. Bu aygıt işçi konseyleridir. Eski partiler, eski sendikalar, önderlerinin şahsında, yeni çağın ortaya koyduğu görevleri bırakalım yerine getirmeyi, onları anlamada yeteneksiz olduklarını ispatladılar. Proletarya, mesleğinden ve siyasi olgunluğuna bakmaksızın tüm işçi sınıfını kapsayan yeni bir aygıt yarattı: Sürekli olarak

kendisini yenileyen, genişleten, gittikçe yeni yeni katmanları kendi alanı içine çeken, kapılarını şehrin ve köyün proletaryaya yakın katmanlarına açan elastiki bir aygıt. İşçi sınıfının özyönetiminin, mücadelesinin ve gelecekte de devlet gücünü ele geçirmesinin bu yeri doldurulamaz örgütü, çeşitli ülkelerin tecrübeleriyle denenmiştir ve zamanımızın işçi sınıfının en büyük kazanımını ve en güçlü silahını oluşturmaktadır.

Kitlelerin bilinçlenmeye başladığı tüm ülkelerde işçi, asker ve köylü konseyleri kurulmaya devam edecektir. Konseyleri sağlamlaştırmak, otoritelerini yükseltmek, bunları burjuvazinin devlet aracının karşısına çıkarmak – şimdi bütün ülkelerin sınıf bilinçli ve dürüst işçilerinin temel görevi budur. Konseyler sayesinde işçi sınıfı, savaşın ve açlığın cehennem acılarının, mülk sahiplerinin saldırılarının ve eski önderlerin ihanetinin onun safları içine taşıdığı çözülmeden kurtulabilir. Konseylerin çalışan nüfusun çoğunluğunu kendi etrafında birleştirdiği tüm ülkelerde işçi sınıfı, konseyler sayesinde en sağlam ve en kolay biçimde iktidara gelecektir. Konseyler sayesinde iktidarı ele geçiren işçi sınıfı, şimdi Rusya’da olduğu gibi, iktisadi ve kültürel yaşamın tüm alanlarını yönetecektir.” (“Tezler, Sonuçlar, Kararlar ve Çağrılarda Komünist Enternasyonal”, cilt I, sayfa 10-11)

Daha sonra devamla şunlar söylenir:

“Görevlerinin dünya çapında tarihsel karakterinin bilincinde olan aydınlanmış işçiler, örgütlü sosyalist hareketlerinin daha ilk adımlarında uluslararası bir birlik için çabalamışlardır. Bu birliğin temel taşı 1864’te Londra’da, Birinci Enternasyonal ile atıldı. Hohenzollern’ler Almanyası’nın içinden çıktığı Alman-Fransız savaşı, aynı zamanda ulusal işçi partilerinin gelişmesine itilim vererek, Birinci Enternasyonal’in varlığına son verdi. 1889’da bu partiler, Paris’teki kongrede birleştiler ve İkinci Enternasyonal örgütünü yarattılar. Fakat işçi hareketinin ağırlık noktası bu dönemde tamamen ulusal zeminde, ulusal devletler çerçevesinde, ulusal sanayi temelinde, ulusal parlamentarizm alanında kaldı. Onlarca yıllık örgütsel ve reformist çalışma, çoğunlukla sosyal devrim programını sözde kabul eden, ama gerçekte onu inkâr eden ve reformizme ve burjuva devlete uyum sağlamaya çalışan bir önderler kuşağı yarattı. İkinci Enternasyonal’in

önde gelen partilerinin oportünist karakteri sonunda ortaya çıktı, ve olayların gidişatının işçi partilerinden devrimci mücadele yöntemleri talep ettiği anda dünya tarihinin en büyük yıkımına götürdü. Sosyal-devrimci programın arkasında halen yığınların birleşmiş gücünün durmadığı gerçeğini ortaya çıkaran 1870 Savaşı, Birinci Enternasyonal’e bir darbe vururken, 1914 Savaşı, birleşmiş işçi kitlelerinin üzerinde, burjuva devletin kölece boyun eğen organlarına dönüşmüş partilerin durduğunu göstererek, İkinci Enternasyonal’i yok etti.” (age, cilt I, sayfa 11-12)

Komünist Enternasyonal I. Kongresi, “Manifesto”sunda, işçi, köylü ve asker sovyetlerini sağlamlaştırmaya, onların otoritesini yükseltme ve onları burjuvazinin devlet aygıtının karşısına çıkarmayı, o günkü bütün ülkelerin bilinçli ve dürüst işçilerinin “temel görevi” olarak vurgulamaktadır. Proletaryanın iktidarı ele geçirmesi sorunu, pratik olarak dünya çapında gündeme geldiğinden dolayı, aynı şekilde proletaryanın iktidar araçları sorunu da kendini yakıcı bir biçimde dayatmıştır. Yalnızca partisiz işçileri değil, aynı zamanda sendikasız işçileri de kapsamayı, onları harekete geçirip eğitmesi ve doğrudan iktidar mücadelesine sokması açısından konseylerin, sendikalarla karşılaştırıldığında üstünlükleri vardır ve Komünist Enternasyonal I. Kongresi, özellikle bu nedenlerden dolayı konseyler sorununu ele alıp, bu sorunu öne çıkarmaktadır.

Komünist Enternasyonal I. Kongresi, İkinci Enternasyonal’ın bir başka zaafına da değinmektedir. O da, İkinci Enternasyonal partileri enternasyonal bir örgütte bir araya gelmiş olmalarına rağmen, faaliyetlerinin esas alanını ulusal sınırların oluşturması olgusudur. Bu partiler için parlamenter çalışmadan sendikal çalışmaya kadar belirleyici olan, diğer ülkelerdeki mücadelenin çıkarlarının ona tabi kılındığı *ulusal planda yürütülen mücadelenin çıkarları* idi. Fakat özellikle de emperyalist savaş Sosyalizm için mücadelenin ulusal plandaki mücadeleye tabi kılınmasının, ister istemez milliyetçilik zeminine oturacağını gözler önüne serdi. Bu partilerin hemen hepsi, emperyalist savaşta açıkça kendi ulusal burjuvalarının safına geçtiler ve sosyalist partiler haline geldiler.

Gerçekten enternasyonalizm temelinde kurulacak yeni bir uluslararası birlik, aynı zamanda sendikal birlik; mücadelesinin çıkarlarını ulusal mücadeleden taleplerine tabi kılamazdı, tersine ulusal plandaki mücadele uluslararası proletaryanın genel mücadelesine tabi olmalıydı. Komünist Enternasyonal kuruluşundan itibaren bu ilkeye sarıldı. Kızıl Sendikalar Enternasyonalı de aynı ilkeyi temel alarak kuruldu.

Komünist Enternasyonal’e katılan partiler, birçok ilkesel noktada birleşmelerine ve reformizme karşı, devrimci tavır takınmalarına rağmen, bir bölümü, öncelikle de anarko-sendikalistler ve sendikalistler, sosyal-şoven partilerin reformizmine karşı sol sektör hatalar yapıyorlar ve inatla bu hatalarını teorik olarak da savunuyorlardı. Komünist Enternasyonal II. Kongresi, öncelikle bu sol sektör hatalara karşı çok yönlü bir mücadele temelinde Komünist Enternasyonal’ın yığınlar üzerindeki etkisini artırabilir ve derinleştirebilirdi. Bu nedenle Lenin, Komünist Enternasyonal’ın II. Kongresi toplanmadan önce yayınladığı “‘Sol’ Komünizm” adlı eserinde, bu sol sektör hatalara karşı çok yönlü bir mücadele başlattı.

Lenin’in bu eserinde mücadele ettiği sorunlardan birisi de komünistlerin sendikal çalışma alanındaki görevlerine ilişkindi.

“Sol Komünizm – Bir Çocukluk Hastalığı”nda Lenin’in Sendikalar Sorununu Ele Alışı

Komünist Enternasyonal’in I. ve II. Kongresi arasında bir yıl gibi kısa bir süre olmasına rağmen, bu dönemde bir yandan genç Sovyet iktidarının, diğer yandan da, özellikle Sovyet iktidarının öncüsü Rusya Komünist Partisi (Bolşevik)’in 1919’da temelini attığı Komünist Enternasyonal’in otoritesi dünya çapında artar.

Tabii ki bunda, emperyalist Birinci Dünya Savaşı’nın proleter ve emekçi yığınlar için beraberinde getirdiği büyük felaketler, acılar, artan kitlesel yoksulluk; ve bunların yanı sıra burjuvaziye, burjuva devletlere ve emperyalist savaşın hemen öncesinde ve savaş sırasında burjuvazinin savaş siyasetini açıktan destekleyerek işçilerin düşmanı olduğunu kanıtlamış II. Enternasyonal’in oportünist partilerine karşı kitlelerde büyük bir öfkenin uyanması, yığınların bu öfkelerini giderek artan bir oranda eylemlerle göstermeleri de önemli bir rol oynar.

Bu dönemde Avrupa’nın bazı ülkelerinde işçi kitleleri, Rusya modelini izleyerek işçi konseylerini, yani Sovyetleri kurarak, burjuvazinin iktidar organlarının karşısına kendi iktidar organlarını çıkarırlar. Almanya’nın birçok sanayi bölgesinde sovyetler, yerel iktidarı kendi eline alır. Macaristan’da proleter ve emekçi yığınlar daha da ileri giderek, 21 Mart 1919’da “Tüm Macaristan Sovyet Hükümeti”ni ilan ederler. İtalya’da da işçiler önemli sanayi merkezlerinde yer yer işletmeleri işgal ederek işletmeler üzerinde işçi kontrolünü gerçekleştirirler.

Gelişen işçi hareketinin bir başka özelliği, işçilerin yığın halinde sendikalarda örgütlenmeye yönelmesi, sendika üyesi işçilerin sayısında muazzam bir artışın olmasıydı.

“1913 ve 1919 yılları arasında Almanya’da örgütlü işçilerin sayısı dört milyondan onbir milyona, Britanya’da dört milyondan sekiz milyona, Fransa’da bir milyondan ikibuçuk milyona, İtalya’da yaklaşık bir milyondan yaklaşık iki milyona, Avusturya’da ikiyüzellibinden, sekizyüzbine çıktı.” (Fernando Claudin, “Komintern’den Kominform’a”, cilt 1, sayfa 166, Belge Yayınları)

Aktarılan bu sayılar kesin olmasa da, işçi yığınlarının sendikalara akma eğilimini göstermesi açısından önemlidir. Bu eğilimi Lenin şöyle tespit eder:

“İngiltere’de, Fransa’da, Almanya’da milyonlarca işçi tam bir örgütsüzlük durumundan, ilkel, aşağı, en basit (ve burjuva-demokratik önyargılarından henüz kurtulmamış olanlar için) en kolayca ulaşılabilir örgüt biçimine, yani sendikalara geçmektedir.” (Lenin, “Sol Komünizm”, sayfa 52, Sol Yayınları, 6. baskı)

Fakat yığınların artan bilinçlenmesi, eylemliliği, örgütlülüğü; komünist parti ve örgütlerin, ya da komünizme yakın solların yığınlar arasındaki etkisinin artmasıyla

aynı düzeyde ve hızda değildi. Komünist parti ve örgütlerin işçi yığınları üzerinde ve sendikalarındaki etkisi, ortayolcu (merkezci) partilerin etkisiyle karşılaştırıldığında azdı. İşçilerin çoğunluğu hâlâ sosyal-demokrat, çoğu “merkezci” partilerin etkisi altında idi.

Sosyal-şovenizm biçimine bürünen oportünizm, komünizmin “uluslararası ölçüde gene başdüşmanı” idi. (age, sayfa 22) Komünizmin —o günkü yaygın deyişle Bolşevizmin— esas darbesini bu akıma karşı yöneltmesi doğal ve zorunluymuştu.

Fakat egemen oportünizmin yanısıra, yığınlardaki sola kayışın etkisiyle de beslenen, “çoğu kez, işçi sınıfı hareketinin oportünist günahları için bir çeşit ceza” olan anarşizm (age, sayfa 23), daha geniş biçimiyle küçük-burjuva devrimciliği de geliyordu ve güçleniyordu.

“Tutarlı bir proleter sınıf mücadelesinin koşullarını ve gereklerini ölçüp biçmeyen” küçük-burjuva devrimciliği, Rusya’da iktidara gelen Bolşevikleri lafta göklere çıkıyor, onların yolunda gidilmesi gerektiğini açıklıyordu, ama Bolşevik bir siyaseti kavramıyor ve uygulayamıyordu. Bu yüzden Lenin, sollara, “Sovyetlere ve Bolşeviklere sunulan övgülere, devrimci proletaryanın gereksindiği disiplinin Bolşevikler tarafından niçin kurulabildiğinin ne denlerinin derin bir tahlili daha sık eşlik etmiş olsaydı, daha iyi olmaz mıydı?” (age, sayfa 12) demek gereğini duyuyordu.

Sollar, lafta en radikal tez ve sloganlarla oportünizme karşı mücadele verdiklerini söylüyorlardı. Fakat gerçekte savundukları tez ve sloganlarla, işçi hareketi içinde, özel olarak sosyal-şovenizmin, genel olarak oportünizmin güçlenmesine hizmet ediyorlardı. Komünizmin işçi hareketi içindeki başdüşmanı oportünizme karşı başarılı bir mücadele, ancak komünizmin işçi yığınları içinde gelişmesinin önünde engel olan küçük-burjuva radikalizminin, solculuğun yanlışlarına, etkilerine karşı da etkili bir mücadeleyle gerçekleştirilebilirdi.

Özellikle Komünist Enternasyonal’in otoritesinin işçi yığınları arasında arttığı, Komünist Enternasyonal’e üye ya da Komünist Enternasyonal’e yönelen partilerin gerçek komünist partilere dönüştürülmesi sorununun ele alınacağı Komünist Enternasyonal II. Kongresi’nden önce Lenin, sollara karşı bütünlüklü bir hesaplaşma görevine el atar ve “Sol Komünizm – Bir Çocukluk Hastalığı” adlı ünlü eserini yazar.

Lenin, bu eserinde baştan sona kadar oportünizmin bir başka ucu olan küçük-burjuva devrimciliğiyle, “sol” oportünizmle hesaplaşır. Bu akımın tezlerini ele alır, yanlışlığını ortaya serer. Bu eserde Lenin’in özel olarak diğer uç ile hesaplaşmasına gerek yoktur. Zira solcular sağ uçtan kopmuşlardır, sağcılığın işçi sınıfı davasına verdiği zararı görerek, sağcılara karşı mücadeleye atılmışlardır. Fakat solcular, sağcılara karşı mücadelenin içeriğini çoğunlukla yanlış kavramışlar ve yanlış yürütmüşlerdir. Solcular, sağcı partilerin, onların önderlerinin devrime ihanet eylemlerinden, komünist de olsa tüm önderlerin gereksiz olduğu sonucunu çıkarmışlardır. Solcular, sağcıların

“uzlaşma” taktiğini, sınıf işbirliği siyasetine çevirmelerinden, her türlü uzlaşmayı reddetme sonucunu çıkarmışlardır vb. Sağcılığa karşı mücadelede bu ve benzeri izin verilemez sonuçlara karşı Lenin, solculara karşı kendi tezlerini koyar.

İşçi hareketinde Bolşevizmin başdüşmanı olan sağ oportünizm, somut olarak “sol” oportünizme karşı yönelen Lenin’in bu eserini kendi ihanet çizgisinin haklılığına kanıt olarak kullanmaya çalışmıştır, halen de çalışmaktadır. Tabii ki, bu çaba boşuna bir çabadır. Lenin, “sol” oportünizme karşı mücadelesini, Uluslararası Komünist Hareketi, sağ oportünizmin tek tutarlı alternatifi olan Bolşevizm çizgisine çekmek, bu temele sağlam bir biçimde oturtmak için yürütmüştür. Bolşevizm, sağ oportünizmin biricik panzehiridir.

İşçi sınıfı davası uğruna mücadeleye atılmış her kişi, bu eseri incelerken, sağ oportünizmin bu eseri, —eserin ortaya çıktığı ortamdan, hangi somut mücadelenin ürünü olduğundan vb. kopararak— kendi amacı için kullanmaya çalıştığını göz önünde bulundurmalıdır.

Bu eserinde Lenin, solcuların özelliklerle;

— Bolşevizm ve Sovyet deneyimini tek yanlı ve yanlış kavramalarına ve kavratmalarına karşı,

— Proleter devrimin zaferinin sağ oportünizme karşı olduğu kadar, “sol” oportünizme karşı da başarılı bir mücadele verilerek elde edilebileceğini anlamamalarına karşı,

— Liderler, parti, sınıf ve yığınlar arasındaki farkları ve bağları yanlış koymalarına ve bunları birbirine karşı çıkarmalarına karşı,

— Burjuva parlamentosuna katılmayı ilke olarak reddetmelerine karşı,

— Her türlü uzlaşmayı ilke olarak geri çevirmelerine karşı,

— Gerici sendikalarda çalışmanın gerekliliğini kabul etmemelerine karşı mücadele yürütür.

Lenin, solcuların tezlerinin yanlışlığını çarpıcı olarak gözler önüne sermek amacıyla, solcuların çokça övdüğü Rusya Bolşevikleri’nin deneyimlerini aktarır. O, Rusya Bolşevikleri’nin deneyimlerini de aktardığı özel bir bölümde, **“Devrimciler Gerici Sendikalara Girip Mücadele Vermeli midirler?”** başlığı altında bu soruya —sol-ların tersine— ilkesel olarak olumlu cevap verir.

“Devrimciler Gerici Sendikalara Girip Mücadele Vermeli midirler?”

Sollar bu soruya açık ama kaba ve yanlış bir biçimde **“olumsuz yanıt”** verirler. Gerici sendikalarda çalışmanın gerekliliğini en sert biçimde eleştirenler Alman sollarıdır. Alman sollarının gerici sendikalarda çalışmayı reddeden ön derlerinden *Paul Fröhlich*, tezini şöyle gerekçelendirir:

“Sendika sorununda burada açık bir karara ulaşmamız mutlak bir gerekliliktir. İşçi yoldaşlarımızın şimdi halen bu sendikalarda durmalarının sorumluluğunu taşıyıp taşıyamayacağımız sorundur. Biz Hamburg büyük

kıyı şehirdekiler, birçok yıldan bu yana sendika meselesiyle uğraşıyoruz. Uzun yıllardır —1913'teki maden işçileri greviden bu yana— bizler, eski sendika taktığının işçileri kesinlikle memnun edemeyeceği muazzam yoğunlaşmış sermaye karşısında, sendikal mücadelenin eski araçlarıyla boy ölçüşmenin mümkün olmadığı sonucuna vardık. Yalnızca başımızı belaya sokuyoruz.

Diğer yanda, siyasi mücadelenin eski biçimlerde yürütülmesinin mümkün olmadığı tecrübesi durmaktadır. İşçilerin iktisadi gücü siyasi alanda da teraziye konmalıdır. Her iki akımın birleştiğini gördük. İktisadi mücadele, siyasi organlara baskı yapılmaksızın yürütülemezdi. Biz siyasi ve iktisadi çalışmanın ikiye bölünmesinin terkedilmesi ve her iki akımın bir yatağa yönlendirilmesi gerektiği sonucuna vardık. Bu problemin yalnızca, büyük işletmenin egemen olduğu iktisadi alan için olgun olduğu benim için açıktır. USP (Bağımsız Sosyalist Parti /ÇN) basınıyla halen bir dizi ilişkileri olan, eski Spartaküs Birliği'nden yoldaşların, bu sorun üzerine bir kere olsun gitmemelerini, 'Leipziger Volkszeitung'un şu çağrıtı öne sürmesine izin vermelerini bir eksiklik olarak hissediyoruz: 'Sendikalardan çıkın değil, tersine sendikalara girin!' İçine girildiğinde, sendikaları yıkabiliriz yanlış inancına kapılındı. Bunun eski parti içinde mümkün olmadığını gördük, sendikalar içinde özellikle mümkün değildir. ... Şurda ya da burda radikal bir yönetimi seçmekle sendikaları kazanmak mümkün değildir. Bizim için yalnızca şu çağrı olabilir: 'Sendikalardan çıkın!'.“ ("Almanya'da Devrim Programı İçin Mücadele", Almanca, sayfa 118-119, Kühl-Verlagsgesellschaft, Kommunismus und Klassenkampf)

"Sendikalardan çıkın!" parolasını ileri süren solların bu yanlış yaklaşımının temel hatası, *"sendika üst yöneticilerinin gerici ve karşı-devrimci zihniyetinden, komünistlerin sendikalardan çıkmaları gerektiği ve sendikalarda çalışılmaması gerektiği sonucuna varmaları ve yeni ve yapay işçi örgüt biçimleri yaratmak"* istemeleriydi. (Lenin, "Sol Komünizm...", sayfa 51) Solların yanlış yaklaşımının nedeni, komünizm ve komünist partisi açısından sendikaların rolünü, işçi hareketinin gelişmesi için sendikaların fonksiyonlarını anlayamamalarında yatıyordu. Dolayısıyla bu noktaların açıklığa kavuşturulması gerekiyordu.

"Kapitalizm —diyor Lenin— kaçınılmaz olarak, sosyalizme bir yandan işçiler arasında yüzyıllar içinde gelişmiş olan eski meslek ve sanat ayrımlarını miras bırakırken, öte yandan daha geniş, daha az mesleki (yalnızca zanaat, meslek ve uğraşları değil, bütün sanayiye kucaklayan) sanayi sendikaları haline gelebilmeleri için, yılların ve yılların geçmesi gereken sendikaları da miras bırakmıştır." (age, sayfa 47)

Ve devam ediyor:

“Sendikalar, kapitalizmin gelişmesinin başlangıcında, işçi sınıfına pek büyük bir ilerleme sağladılar; bu örgütler, işçilerin dağınık ve güçsüz durumuna son verip onların ilk sınıf gruplaşmalarını gerçekleştirdiler. Proleterlerin sınıf birliğinin en yüksek biçimi, proletaryanın devrimci partisi (ki bu parti, önderleri, sınıfı ve yığınları türdeş ve bölünmez bir bütün içinde birbirine bağlamayı başarmadan böyle bir ada layık olamaz) gelişmeye başladığı zaman, sendikalar, kaçınılmaz olarak, bazı gerici özellikler, bir çeşit mesleki dargörürlük, siyaset-dışı kalma eğilimi, bir çeşit hareketsizlik vb. eğilimi göstermeye başladılar. Ama dünyanın hiçbir yerinde proletaryanın gelişmesi, sendikalar olmadan, sendikaların ve işçi sınıfının partisinin karşılıklı eylemi olmadan gerçekleşmemiştir ve gerçekleşemez. Siyasal iktidarın proletarya tarafından ele geçirilmesi, bu sınıf için ileriye doğru atılmış çok büyük bir adımdır ve parti, her zamankinden daha çok ve eski tarzla yetinmeyerek yeni bir biçimde sendikaları eğitmeli ve onlara yol göstermelidir, ama bunu yaparken, sendikaların, proleterlerin kendi diktatörlüğünü uygulamada zorunlu bir ‘komünizm okulu’ ve hazırlık okulu olarak, ülkenin bütün ekonomisinin yönetiminin derece derece, ilkin işçi sınıfının eline (şu ya da bu mesleğin değil, tüm işçi sınıfının eline) ve sonra da emekçilerin tümünün eline geçmesi için zorunlu işçi örgütleri olarak varlıklarını sürdürdüklerini ve daha uzun süre sürdüreceklerini unutmamalıdır.” (age, sayfa 48-49)

“Bu sanayi sendikaları aracılığıyla, ilerde, insanlar arasındaki işbölümü ortadan kaldırılacaktır; her yönden gelişmiş ve her yönden yetiştirilmiş ve herşeyi yapabilen insanların eğitime, öğretime geçilecektir. Komünizm bu hedefe doğru ilerlemektedir, ilerlemesi gerekir ve bu hedefe erişecektir, ama ancak uzun yıllardan sonra. Bugün pratik olarak, tam gelişmiş olan, kök salmış, biçimlenmiş, açılıp serpilmiş ve olgunlaşmış bir komünizmin gelecekteki sonuçlarını gerçekleştirmiş sayarak hareket etmek, dört yaşındaki bir çocuğa yüksek matematik öğretmeye benzer.” (age, sayfa 47-48)

Lenin için, sendikaların karakteri ve rolü açıktır. Sendikalar sosyalizme kapitalizmden miras kalmıştır. Sosyalizm, tam da bu mirası doğru değerlendirerek sendikalar aracılığıyla da, —komünist topluma ulaşmanın en önemli görevlerinden biri olan— işbölümüne kölece boyun eğmeyi ortadan kaldıracaktır. Öyleyse sendikalar, nihai hedef açısından da vazgeçilmez araçlardır. Yine sendikalar, *“işçilerin dağınık ve güçsüz durumuna son verip onların ilk sınıf gruplaşmalarını”* yaratan örgütler olmaları bakımından da çok önemli bir yere sahiptir.

İşçi sınıfının *“sınıf birliğinin en yüksek biçimi olan proletaryanın devrimci partisi”* nin sendikalara ilişkin görevi, onları eğitmek, onlara yol göstermek ve onları *“proletarya diktatörlüğünü uygulamada zorunlu bir ‘komünizm okulu’ ve hazırlık okulu”* haline getirmektir.

Lenin, *o günkü ŧartlarda*, özellikle ileri kapitalist ülkelerde sosyal-demokrat partilerin etkisi altında bulunan sendikaları, bir “komünizm okulu”, bir “hazırlık okulu” haline getirmeyi, *“oportünizmin ve sosyal-ŧovenizmin iŧlah olmaz liderlerini”* “*sendikalardan kovana dek*” sistemli olarak mücadele yürütmeyi öneriyordu. (age, sayfa 50)

Sendikaları “fethetme”, “dnŧrtme” taktiği, o günkü dönemde ve o türden sendikalar için mümkün ve doğruydı. Çünkü, o günkü dönemde reformistlerin nderliĐi altında bulunan sendikalar henüz *burjuva devlet aygıtının doğrudan parçaları haline gelmemiŧlerdi*. Bu sendikalar iŧi sınıfı için değil, iŧi sınıfına karŧı burjuvazi için alıŧıyorlardı.

Fakat;

1) Bu sendikalar ilk ortaya çıktıklarında burjuvazinin direncine rağmen ve onun devlet aygıtının sendikalara savaŧ amasına rağmen kurulmuŧ ve geliŧmiŧlerdi. Uzun bir mücadele sonucunda burjuvazi, iŧi sendikalarını tanımak zorunda kalmıŧtı. Ayrıca, burjuvazinin saldırısına rağmen, kendini kabul ettiren sendikaların önemli bir bölümü, rneĐin Almanya’daki sendikalar, Birinci Dünya Savaŧı’nın baŧına kadar daha burjuvazinin safına tamamen gememiŧ, önemli sapmalarına rağmen Marksist olan sosyal-demokrat partilerin nderliĐi altındaydılar.

Sosyal-demokrat önderlerin çoğunluğunun burjuvazinin safına açık ve tam geiŧinden sonra, bu sendikaların da burjuvazinin devlet aygıtıyla birleŧmesi yönünde önemli bir adım atılmıŧtır. Fakat bu adım, henüz sendikaları burjuva devlet aygıtının doğrudan parçaları haline getirmeye kadar ilerlememiŧtir. Süreç içinde sosyal-demokrat partilerin burjuva devlet aygıtıyla tamamen birleŧmeleri sonucunda, bu sendikalar da burjuva devlet aygıtının parçaları haline gelmiŧlerdir. Bu andan itibaren, bu türden sendikalar sosyalizm için araç haline getirilemez, “dnŧrtlemez”. Bunlar, burjuva devlet aygıtıyla birlikte —ama kesinlikle aynı biçimde değil— parçalanmalıdır.

2) O güne özgü bir özellik de, sendikalarda örgütlü yığınlarda önemli bir radikal-leŧme, burjuvaziye karŧı mücadelenin gerekliliğini kavrama eğiliminin ve bu eğilimi genel grevlerle, i savaŧlarla, iŧi konseyleri kurmakla uygulama pratiğinin var olmasıdır.

Bugünkü sendikalarda örgütlü geniŧ iŧi kitleleri için aynı durumun olmadığı açıktır. Bunlar bilinçte tutulmalıdır.

Lenin’e göre, sendikaların yalnızca olumlu değil, proletarya partisi geliŧmeye baŧladıĐı zaman ortaya çıkan bazı tutucu, gerici yönleri de vardır. Sollar, sendikaların tutucu, gerici yönlerini sendikalarda alıŧmanın gereksizliğini kanıtlamak amacıyla ne sürerken, Lenin haklı olarak tamamen farklı bir sonuç çıkartıyor:

“Bu ‘gericilikten’ korkmak, ondan kaçınmak, onu görmezlikten gelmek, biiyk yanılĐıya dŧmek olur; çünkü bu, proletaryanın nc olarak rolünü,

işçi sınıfının ve köylülüğün en geri katmanlarını ve yığınlarını eğitme, aydınlatma, yeni bir yaşama çekme rolünü benimsemekten çekinmek anlamını taşır.” (age, sayfa 49)

Komünistlerin sendikalarda örgütlü geniş işçi yığınlarını kazanma çabalarında karşılaştıkları en büyük engel, *“dar görüşlü, bencil, yüreksiz, çıkarıcı, küçük-burjuva ve emperyalist zihniyetli, emperyalizmin satın aldığı, ahlaksız bir ‘işçi aristok-rasisi’nin”* varlığıdır. İşçi aristokrasisine karşı komünistlerin görevi *“amansız bir mücadele”* vermek, bu mücadeleyi, bunların *“ipliğini tam olarak pazara çıkarana ve böylelerini sendikalardan kovana dek”* sürdürmektir. (age, sayfa 50)

“Ama biz –diyor Lenin– mü cadeleyi, işçi aristokrasisine karşı mücadeleyi, işçi yığınları adına, bu yığınları kendi yanımıza kazanmak için yaparız; işçi sınıfını kendi yanımıza çekmek için oportünist ve sosyal-şoven liderlerle savaşıyoruz.” (age, sayfa 51)

İşçi sınıfı içindeki burjuvazinin bu ajanları, komünistlerin sendikalara girmesini, etkilerini güçlendirmesini tüm araçlarla engellemeye çalışacaklardır. Fakat *“sendikalara girebilmek, sendikalar içinde kalabilmek ve her ne pahasına olursa olsun komünist çalışmayı bu örgütler içersinde yürütebilmek için bütün bunlara göğüs germek gerekir, her türlü özveriye razı olmak, (eğer gerekirse) savaş hilelerine başvurmak, gizli eylem yöntemlerini uygulamak gerekir.” (age sayfa 54)*

Sendikalarda çalışmanın zorluğundan, işçi aristokrasisinin sendikalardaki ege-menliği olgusundan yola çıkarak, *“gerici sendikalarda çalışmamak demek, gerektiği kadar gelişmemiş olan ya da henüz geri olan işçi yığınlarını, gerici liderlerin etkisine, burjuva ajanlarının, aristokrat işçilerin ya da ‘burjuvalaşmış işçiler’in etkisine terketmek demektir.” (age, sayfa 51)*

İşte bu tehlikeli sapmaya karşı mücadele görevini Lenin, tüm Uluslararası Komünist Hareketin önüne görev olarak koyar ve bu sorun, Komünist Enternasyonal II. Kongresi’nin en önemli gündem maddeleri arasına alınır.

Komünist Enternasyonal II. Kongresi ve Sendikalar Sorunu

Komünist Enternasyonal II. Kongresi 19 Temmuz 1920’de Petrograd’da açılır ve 23 Temmuz ile 7 Ağustos 1920 tarihleri arasında Moskova’da devam eder. II. Kongre’de şu kararlar alınır:

1) Petrograd Proleterlerine; 2) RSFSC Kızıl Ordusu ve Kızıl Donanmasına; 3) Bütün Ülkelerin Proleterlerine; 4) Bütün Ülkelerin Kadın ve Erkek Proleterlerine; 5) Proleter Devrimde Komünist Partisi’nin Rolü Üzerine Tezler; 6) Komünist Enternasyonal’e Kabul Şartları Üzerine Tezler; 7) Komünist Partiler ve Parlamentarizm Üzerine Tezler; 8) Sendikal Hareket, İşletme Temsilcilikleri ve Komünist Enternasyonal Üzerine Tezler; 9) Komünist Enternasyonal Tüzüğü; 10) Komünist Enternasyonal II. Kongresi Manifestosu; 11) İşçi Sovyetlerinin

Hangi Şartlarda Yaratılacağı Üzerine Tezler; 12) Komünist Enternasyonal'in Temel Görevleri Üzerine Tezler; 13) Tarım Sorunu Üzerine Tezler; 14) Ulusal ve Sömürge Sorunu Üzerine Tezler ve Tamamlayıcı Tezler; 15) III. Enternasyonal'den Tüm Ülkelerin Sendika Birliklerine.

Bu kongrede en önemli tartışma konularından biri, komünist partisinin gerekliliği ve rolü konusuydu.

Lenin, bu tartışmaya kongre öncesinde yayınladığı “*Sol Komünizm – Bir Çocukluk Hastalığı*” adlı eseriyle katılır ve Kongrede bu tartışmayı belli açıdan sonuçlandırmayı hedefler. Bu hedefine de ulaşır. Komünist Enternasyonal II. Kongresi. Komünist Partisinin gerekliliği ve rolü üzerine Lenin ve diğer Bolşeviklerin savunusu temelinde çok önemli ve doğru kararlar alır, tezler kabul eder.

“Proleter Devrimde Komünist Partisinin Rolü Üzerine Tezler”de, 19 madde halinde bu bağlamda Marksist-Leninist görüşler formüle edilir ve bu tezlerin sonuç bölümünde, 19 maddeyi yeniden kısa ve öz olarak özetleyen şu görüşler ortaya konur:

“1. Komünist partisi, işçi sınıfının kurtuluşu için baş ve temel silahtır. Şimdi her ülkede gruplar ve akımlar değil, tersine bir Komünist Partisi olmalıdır.

2. Her ülkede sadece bir tek birleşik komünist partisi olmalıdır.

3. Komünist partisi en sıkı merkeziyetçilik ilkesi üzerinde inşa edilmeli ve içsavaş döneminde saflarında askeri disiplini egemen kılmalıdır.

4. Sadece bir düzine proleter ya da yarı-proleterin dahi olduğu her yerde, komünist partisinin örgütlü bir hücresi olmalıdır.

5. Partili olmayan her kuruluşta, tüm partiye sıkı sıkıya tabi bir komünist parti hücresi olmalıdır.

6. Komünist partisi, Komünizmin programını ve devrimci taktiğini sınıksız ve sabırla koruyarak, geniş işçi örgütleriyle daima en sıkı biçimde birleşmeli ve ilkesizlikten olduğu kadar sekterlikten de kaçınmalıdır.” (“Tezler...”, Cilt 1, sayfa 46)

Tezlerde, komünist partisinin gerekliliğini reddeden devrimci sendikalistlere ve “solcular” a karşı da tavır takınılır ve bunların yanlış görüşleri kınanır. Tezlerin beşinci maddesinde bu konuda söylenenlerin bir kısmı şöyledir:

“Proletaryanın sınıf mücadelesi, mücadelenin çeşitli aşamalarını yekpare bir bakış açısından aydınlatan ve proletaryanın dikkatini verili her anda bütün sınıf için ortak olan belirli görevlere çeken yoğun bir ajitasyon talep eder. Merkezileşmiş bir siyasi aygıt olmadan, yani siyasi bir parti olmadan bu yerine getirilemez. Devrimci sendikalistlerin ve “Dünya Sanayi İşçileri” (IWW) yandaşlarının bağımsız bir işçi partisinin gerekliliğine karşı yürüttüğü propaganda, bu nedenle nesnel olarak yalnızca burjuvaziye ve karşı-devrimci “sosyal-demokratları” desteklemeye yardımcı olmuştur ve olmaktadır. Yerine sadece sendikaları veya herhangi bir şekilsiz “genel” işçi birliklerini

koymak istedikleri komünist partisine karşı propagandalarında sendikalistler ve IWW'ciler, açık oportünistlerle temasa geliyorlar. ... Devrimci sendikalistler ve IWW'ciler burjuvazinin diktatörlüğüne karşı mücadele etmek istiyorlar, ama nasılinı bilmiyorlar. Bağımsız bir siyasi parti olmadan, işçi sınıfının başsız bir gövde olduğunun farkına varmıyorlar.

Devrimci sendikalizm ve IWW'cilik, yalnızca İkinci Enternasyonal'in eski, bunalıcı, karşı-devrimci ideolojisine kıyasla bir adım ileridir. Fakat devrimci Marksizme, yani komünizme kıyasla sendikalizm ve IWW'cilik geriye atılmış bir adımdır.” (age, sayfa 42)

Yine aynı tezlerde, proletarya diktatörlüğünün temel örgüt biçimi olan sovyetlerin ortaya çıkmasını, komünist partisine gerek kalmadı biçiminde yorumlayan sol düşüncelere karşı tavır takınılır ve sendikaların olduğu gibi işçi sovyetlerinin de “*daima ve sistematik olarak proletarya partisi tarafından, yani komünist partisi tarafından yönetilmesi gerektiği*” vurgulanır. (age, sayfa 43)

“Komünist Enternasyonal'e Kabul Şartları Üzerine Tezler” başlıklı 21 maddelik kararın 9. ve 10. maddelerinde, Komünist Enternasyonal'e üye kabul edilecek komünist partisinin sendikalar bağıntısında şu görevlerine değinilir:

“ 9) Komünist Enternasyonal'e girmek isteyen her parti, sendikalar, işçi ve işletme temsilcilikleri, tüketim kooperatifleri ve işçilerin diğer kitle örgütlerinde sistematik ve sabırlı bir komünist faaliyet geliştirmelidir. Bu örgütlerde, sürekli ve sabırlı çalışmayla sendikaları vb. komünizm davasına kazandıracak komünist hücreler örgütlemek gereklidir. Bu hücreler, günlük çalışmasında her yerde sosyal-yurtseverlerin ihanetini ve “merkez”in kaypaklığını teşhir etmekle yükümlüdür. Komünist hücreler tüm partiye tamamen tabi olmalıdır.

10) Komünist Enternasyonal üyesi her parti, sarı sendikalar birliğinin Amsterdam Enternasyonal'i'ne karşı inatlı bir mücadele yürütmekle yükümlüdür. Sendikalarda örgütlü işçiler arasında, sarı Amsterdam Enternasyonal'i'nden kopmanın gerekliliğini özellikle propaganda etmelidir. Bütün araçlarla, Komünist Enternasyonal'e katılan kırmızı sendikaların oluşum halindeki enternasyonal birliğini desteklemelidir.” (age, sayfa 49)

Burada önemli olan ve vurgulamak istediğimiz nokta, komünist partisinin sendikalarda sürekli ve sabırlı bir çalışma yapması ve sendikaları komünizm davasına kazandırmaya yönünde mücadele vermesi gerektiği, bu amaçla mutlaka komünist hücrelerin örgütlenmesine ihtiyaç olduğu görüşüyle, Amsterdam Enternasyonal'i somutunda olduğu gibi reformizme ve reformist örgütlere karşı —işçileri onlardan koparmak amacıyla— sistematik mücadele vermesi gerektiği düşüncesidir.

“Sendikal Hareket, İşletme Temsilcilikleri ve Komünist Enternasyonal Üzerine Tezler” başlıklı kararda ise, sendikalar üzerine önemli tespitler yapılır ve önemli gö-

revler açıklanır. Üç bölümden ve bir dizi maddeden oluşan bu kararın birinci bölümünde daha çok sendikalar üzerinde durulur.

Bu bölümün başında, komünistlerin sürekli olarak sendikaları işçi sınıfının kuruluşu yolunda işçi sınıfı partisiyle ortak mücadeleye yönlendirmek için çalıştıkları fakat eski türden sendikaların —ki bunlar önceleri çoğunlukla işçi sınıfının en kalifiye ve geliri yüksek olan kesimlerini içinde barındırıyorlardı— yalnızca işçilerin Sosyalizm davasına değil, aynı zamanda güncel çıkarlarına da ihanet ettiği, Birinci Dünya Savaşı'nda tüm imkânlarını kendi burjuvazisinin hizmetine sunduğu açıklanır ve sendikaların bu karakterinin mutlaka değişmesi gerektiği vurgulanır.

Bu değişiklikde, savaşın hemen sonrasında görülmeye başlanır. Savaş sonrasında milyonlarca işçi, sendikalara girmeye ve burjuvazinin saldırısına karşı örgütlü olarak mücadeleye atılmaya başlar. Sendika aristokratları işçi sınıfının geri ve daha az gelirli katmanlarının sendikalara girmesini engellemeye çalışsa da bunda pek başarılı olamaz. Milyonlarca işçiyi içinde barındıran sendikalar, işçiler için iktisadi mücadelelerinde daha büyük ölçüde vazgeçilmez araçlar haline gelirler. Bu olgudan da yola çıkarak Komünist Enternasyonal şu görevlerin altını çizer:

“Muazzam işçi kitlelerinin sendikalara akın etmesi karşısında, sendika bürokrasisinin tersine, bu kitlelerin yürüttüğü iktisadi mücadelenin objektif devrimci karakteri karşısında, tüm ülkelerde komünistler sendikalara girip onları kapitalizmi yıkmamanın ve komünizmin bilinçli mücadele organları yapmalıdır. Sendikaların olmağı yerde, onları kurma inisiyatifini ele almalıdırlar.

Sendika bürokrasisinin olağanüstü tecavüz eylemlerinin (sendikaların tek tek devrimci yerel gruplarının oportünist merkez tarafından dağıtılması) ya da onun —az kalifiyeli işçilerin büyük kitlesinin örgütlere girmesini engelleyen— daryürekli aristokratik siyasetinin zorlaması olmadan, sendikal hareketten her türlü gönüllü uzak durma, her türlü özel sendikalar yaratma denemesi, komünist hareket için büyük bir tehlike oluşturmaktadır. Bu, en ileri, en bilinçli işçileri, komünizm yolunda bulunan kitlelerden ayırmakla ve bu kitleleri, burjuvaziye hizmet eden oportünist önderlere teslim etmekle tehdit etmektedir. ... İleri komünist işçiler iktisadi mücadelede yalnızca komünizmin propagandacıları olmakla yetinmemeli, tersine iktisadi mücadelenin ve sendikaların en kararlı önderleri olmalıdır. Oportünist önderleri sendikalardan uzaklaştırmak ancak bu şekilde mümkün olacaktır. Komünistler ancak bu şekilde sendikal hareketin başına geçebilir ve onu komünizm uğruna devrimci mücadelenin organı yapabilirler. Ancak bu şekilde, sendikaların parçalanmışlığını ortadan kaldırıp, kitlelerden kopuk bürokrasiyi yok ederek, bunların yerine işletme temsilcilerinin bir aygıtını geçirebilir ve merkezlerin yalnızca en gerekli fonksiyonlara sahip olduğu sanayi birliklerini koyabilirler.” (age, sayfa 59)

Komünist Enternasyonal II. Kongresi, sendikal hareket ve sendikalar üzerine birçok özel kararında olduğu gibi, bu kararda da, proleter yığınları sermayeye ve sermayenin uşağı reformistlere karşı mücadeleye kazanmanın gereğini ve taktiklerini anlamayan solculara karşı sert tavırlar takınır. Çünkü o dönemde solcu yaklaşım, Uluslararası Komünist Hareketi kitlelerden izole etmekte ve milyonlarca işçi kitlesini **“burjuvaziye hizmet eden oportünist önderlere teslim etmekle tehdit etmektedir!”**

“III. Enternasyonal’dan Tüm Ülkelerin Sendika Birliklerine” başlıklı manifesto da, Komünist Enternasyonal II. Kongresi, savaş öncesi ve hemen sonrası dönemde oportünist sendika önderlerinin ve onların denetimindeki sendikaların sınıf işbirliği siyasetinin kısa ve çarpıcı bir ihanet bilançosunu çıkarır. Reformistlerin yönetimindeki sendikaların, savaş sırasında burjuvazinin emperyalist savaş politikasının en önemli destekleyicilerinden biri olduğunu, bu sendikaların savaş sırasında, grevlerin yasaklanması, işgününün uzatılması gibi birçok geri adımda görüldüğü üzere, işçi sınıfının en temel iktisadi taleplerine karşı burjuvaziyle işbirliğine girdiğini bir kez daha anımsatır.

Emperyalist savaşın yığınları getirdiği büyük felaket ve yoksulluklar sonucunda, büyük işçi kitleleri burjuvaziye olan ideolojik, siyasi bağlılıklarını aşma yönünde önemli ve devrimci adımlar atarlar. İşçi yığınlarının en temel iktisadi mücadele aracı olan grevlerin ve grevlere katılan işçilerin sayısında; daha da önemlisi, grevlere katılan işçilerin dirençliliğinde büyük bir atılım yaşanır. Milyonlarca işçi, daha başarılı iktisadi mücadele ve güçlü kolektif mücadele amacıyla sendikalara akın eder. 1920’de tüm dünyada sendikalı işçilerin sayısı 30 milyona yükselir. Komünist Enternasyonal II. Kongresi, giderek büyüyen bu ordu hakkında şöyle der:

“Bu, insanlığın kaderinin onun çabasına bağlı olduğu muazzam bir ordudur. Böyle bir ordu, devrimci sınıf mücadelesi ruhuyla dolu olursa, tüm dünyanın altını üstüne getirebilir.” (age, sayfa 112)

Giderek büyüyen ve hem ulusal, hem de uluslararası düzeyde sermayeye karşı ayağa kalkan bu proleter orduyu, sermaye düzeninin yamağı haline getirmek amacıyla reformist önderler, uluslararası planda, “Milletler Birliği Çalışma Bürosu” ve merkezi Amsterdam’da olan “Uluslararası Sendika Birlikleri Federasyonu” adında iki örgüt kurarlar. “Milletler Birliği Çalışma Bürosu”, uluslararası alanda sendika ve sermaye temsilcileriyle, “tarafsız”(!) hükümet temsilcilerinin biraraya gelmesiyle oluşturulur. Amacı, sermaye ve emek arasında ortak bir dil bulmak ve özel mülkiyetin dokunulmazlığını, sermayenin egemenliğinin kutsallığını işçilere kabul ettirmektir. “Uluslararası Sendika Birlikleri Federasyonu” da aynı amaçla kurulur. “Çalışma Bürosu”ndan tek farkı, doğrudan sermayenin ve sermaye hükümetlerinin temsilcilerinin bunun içinde olmamasıdır.

Komünist Enternasyonal II. Kongresi, işçi sınıfının devrimci sendikal hareketini uluslararası alanda birleştirmek, bu harekete daha fazla atılım vermek ve aynı zaman-

da reformistler, sosyal hainler önderliğinde kurulan uluslararası sendika ve çalışma birliklerine karşı daha etkili mücadele yürütmek amacıyla, tüm dünyanın işçilerini ve devrimci sendikalarını, devrimci “Uluslararası Sendika Birlikleri Konseyi” önderliğindeki alternatif sendikal harekete katılmaya çağırır.

“Uluslararası Sendika Birlikleri Konseyi’nin programı, III. Enternasyonal’in programıdır, yani burjuvaziye karşı devrimci mücadele, proletarya diktatörlüğünün uygulanması, Sovyet Cumhuriyeti ve komünist partisinin sendika birlikleriyle sıkı, kopmaz bağıdır.” (age, sayfa 113)

Tüm dünyadaki işçileri ve devrimci sendikaları Kızıl Sendikalar Enternasyonalinin ön örgütü olan “Uluslararası Sendika Birlikleri Konseyi” ile birleşmeye çağırarak II. Kongre, çağrısını şu sloganlarla bitirir:

“Kahrolsun sarı hain saflardaki önderler!”

Yaşasın proletarya diktatörlüğü uğruna mücadele eden devrimci proleter sendika birlikleri!

Yaşasın Komünist Partisi ile tüm ülkelerin sendikalarının çözülmez birliği!

Yaşasın III. Komünist Enternasyonal!”

Komünist Enternasyonal III. Dünya Kongresi ve Kızıl Sendikalar Enternasyonalinin Eylem Programı

Komünist Enternasyonal III. Dünya Kongresi, 22 Haziran–12 Temmuz 1921 tarihleri arasında Moskova’da toplanır. Geniş kapsamlı tartışmalar sonucunda şu çağrılar ve kararlar onaylanır:

- 1) Rus Proletaryasına, Rusya’nın Yoksul Köylülerine ve Kızıl Ordu’ya;***
- 2) Beyaz Terör Üzerine Karar;***
- 3) İngiliz Proletaryasına, Büyük Britanya’nın Grevdeki İşçilerine;***
- 4) Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi Raporu Üzerine Karar;***
- 5) Dünyada Durum Üzerine Tezler ve Komünist Enternasyonal’in Görevleri;***
- 6) Taktik Üzerine Tezler;***
- 7) Mart Eylemi ve Almanya Birleşik Komünist Partisi Üzerine Karar;***
- 8) Max Hölz İçin Miting;***
- 9) Komünist Enternasyonal ve Kızıl Sendikalar Enternasyonal Üzerine Tezler;***
- 10) Kooperatiflerde Çalışma Üzerine Karar;***
- 11) Komünistlerin Kooperatiflerdeki Çalışması Üzerine Tezler;***
- 12) Rusya Komünist Partisi’nin Siyaseti Üzerine Rapor Hakkında Tezler;***
- 13) Rusya Komünist Partisi’nin Taktiği Üzerine Karar;***
- 14) Komünist Partilerin Örgütsel İnşası, Çalışma Yöntemleri ve İçeriği Üzerine Tezler;***
- 15) Komünist Enternasyonal Örgütü Üzerine Karar;***
- 16) Komünist Partilerin Kadınlar Arasındaki Çalışma Yöntem ve Biçimleri Üzerine Tezler;***
- 17) Komünist Kadınların Uluslararası Birliği ve Uluslararası Komünist Kadın Sekreterliği Üzerine Karar;***
- 18) Kadınlar Arasında Komünist Çalışmanın Yöntem ve Biçimleri Üzerine Karar;***
- 19) Komünist Enternasyonal ve Komünist Gençlik Hareketi Üzerine Karar.***

Komünist Enternasyonal III. Kongresi'nde, özellikle Komünist Enternasyonal örgütünün ve seksiyonlarının örgütsel inşaa sorunları ve örgütsel ilkeleri üzerinde durulur, bu konularda Komünist Enternasyonal'i ve seksiyonlarını bağlayıcı kararlar alınır. Bu Kongrede ilk defa, geniş ve detaylı olarak Komünist Kadın Hareketi ve Komünist Gençlik Hareketi üzerine de tartışılır, bunların çıkış noktası ve temeli olan ideolojik ve örgütsel ilkeler belirlenir. Bu kararlarda ve Kızıl Sendikalar Enternasyonaline üzerine özel olarak durmayan diğer kararlarda da komünist sendika çalışması noktasında görüşler geliştirilir ve genel komünist sendika çalışması somutlaştırılır. Bu kararlara daha ilerde değineceğiz.

Kızıl Sendikalar Enternasyonalisi konusunda, Komünist Enternasyonal III. Kongresi'nde "Komünist Enternasyonal ve Kızıl Sendikalar Enternasyonalisi Üzerine Tezler" başlığı altında özel bir karar vardır. Bu kararda, Kızıl Sendikalar Enternasyonalisi'nin çizgisi ve eylem programı açısından ilkesel görüşler benimsenir ve bu görüşler aynı tarihte toplanan Kızıl Sendikalar Enternasyonalisi I. Kongresi'nin delegelerine sunulur. Söz konusu bu karar, hem tarihi öneme sahip olması, hem de komünist sendika çalışmasının çok önemli ilkelerini içermesi bakımından özel ve ayrıntılı olarak üzerinde durulması gereken bir belgedir. Komünist Enternasyonal III. Kongresi'nin 24. oturumunda. 12 Temmuz 1921'de kabul edilen bu belge, 5 bölümden ve "Eylem Programı" başlıklı bir alt bölümden oluşmaktadır.

Birinci bölümde karar, burjuvazi ve reformistler tarafından yoğun bir biçimde savunulan ve "demokratik sendikacılık siyaseti"nin temeli olarak gösterilmeye çalışılan "tarafsızlık ve apolitiklik": yalanı üzerinde durur. Burada çok doğru olarak şöyle denir:

***"Burjuvazi işçi sendikalarını açıktan burjuva partilerini desteklemeye çağıramaz. Bu nedenle onlardan hiçbir partiyi desteklememelerini talep eder, ama bununla gerçekte, sendikaların, komünizmin partisini desteklememesi gerektiğini kasteder."* ("Tezler...", Cilt I, sayfa 154)**

1920'lerin başında burjuvazi ve reformistler yoğun olarak sendikaların tarafsızlığı yalanını yaymaya çaba gösteriyordu. Çünkü komünist ve devrimci partiler, yani açıkça burjuva partilerinin karşısında ve işçi sınıfının yanında yer alan partiler, burjuvaziyi ve reformist sendikaları tedirgin edecek bir biçimde güçlenip yandaş kazanıyordu. Bu gelişmeyi engellemek amacıyla, sermaye ve sermayenin "işçi uşakları", güya yalnızca komünist partisine karşı değil, aynı zamanda burjuva partilerine karşı da tarafsız kalacak olan sendikacılık anlayışına sarıldılar. Gerçekte bu görüş, işçi sınıfının çıkarlarından başka hiçbir şeyi amaçlamayan ve tüm sınıfın genel ve can alıcı çıkarları için burjuvaziye karşı mücadeleye atılmış komünist partisini desteklemeyin çağrısıydı. Komünist partilerin güçlü bir yapıya ve kitle temeline sahip olduğu 1920'li yıllarda, sermayenin ve onun reformist uşaklarının bu "tarafsızlık" tezine karşı etkili bir mücadele yürütüldü.

Gerçek komünist örgütlerin parmakla sayıldığı, revizyonizmin iflasının komünizmin iflası olarak görülüp gösterildiği ve komünist sınıf sendikacılığının en iyi halde rüşeym halinde bulunduğu günümüzde, burjuvazi ve reformistler çok daha pervasız ve engelsiz bir biçimde “sendikaların tarafsızlığı” zehirini işçi sınıfı kitlelerine taşımakta ve bu yanlış bilinci pekiştirmektedir.

Ülkemizde en büyük “işçi” sendikası olan Türk-İş’in sendikacılık felsefesinin temeli de “tarafsızlık”tan oluşmaktadır. Ama bu öyle bir tarafsızlıktır ki, işçi sınıfının en küçük grev mücadelesinde olsun, 15-16 Haziran Direnişi gibi çok daha önemli kitlesel eylemlerinde olsun, Türk-İş sürekli ve sistemli olarak, işçi sınıfının baş düşmanı faşist devletin ve sermayenin tarafını tutmuştur ve tutmaya devam etmektedir. Tarafsızlık siyaseti, yalan siyaseti olduğu için, Komünist Enternasyonal, “*Sendikaların tarafsızlığı, işçi sınıfı için yalnızca zararlı olmakla kalmaz, aynı zamanda o gerçekleştirilemez de*” demektedir. (age, sayfa 155)

Sendikalar, doğası gereği, ortaya çıktıkları andan itibaren bir tarafın, bir sınıfın acil çıkarlarını, sömürücülerin çıkarlarına karşı savunmak ve işçilerin taleplerini zorla kapitalistlere ve onların hükümetine kabul ettirmek amacını gütmüşlerdir ve öyle de olmak zorundadırlar. Bu amacı gütmeyen her sendika, işçilerin karşısında, patronların çıkarlarının tarafındadır.

“Emekle sermaye arasındaki mücadelede işçilerin hiçbir kitle örgütü tarafsız kalamaz. Dolayısıyla sendikalar da burjuva partilerle ve proletarya partisiyle ilişkisinde tarafsız kalamaz. Burjuvazinin önderlerinin bu konuda kafaları tamamen açıktır. Fakat tıpkı burjuvazi için kitlelerin öbür dünya-daki hayata inanmaları nasıl zorunlu ise, aynı şekilde, kitlelerin sendikaların apolitik olması ve komünistlerin işçi partisi karşısında tarafsız kalması gerektiğine inanmaları da onun için zorunludur. Burjuvazi, egemenliği için ve işçilerden artı-değeri sızdırabilmek için, yalnızca papaza, polise, generale, polis ajanına değil, aynı zamanda, sendikalara tarafsızlık ve siyasi mücadeleye katılmaktan kaçınmayı vaaz eden sendika bürokratlarına, “işçi önderlerine” de gereksinim duyar.” (age, sayfa 155)

Tam da bu türden “işçi önderleri”, sendikaların tarafsızlığı ve apolitikliği şeklinde ifade edilen zararlı eğilimleri işçilere aşılama çabıdır. Bu tür reformist dolandırıcılığa karşı şu ilke ileri sürülmelidir:

“Ekonomi ve politika daima kopmaz bağlarla birbirine bağlıdır... Siyasi yaşamın yalnızca işçi partisini değil, aynı zamanda proleter sendikaları da ilgilendirmeyen tek bir önemli sorunu yoktur; ve tersine, yalnızca sendikaları değil, aynı zamanda işçi partisini de ilgilendirmeyen tek bir önemli iktisadi sorun yoktur.” (age, sayfa 156)

Bu alıntıda, iki sapmaya birden açık tavır takınılmaktadır. Birinci sapma, şimdiye kadar esas olarak üzerinde durulan ve ekonomiyle siyaset, sendika ile parti arasındaki ilişkiyi, sendikalar tarafsız ve apolitik olmalıdır diye savunan sapmadır ve özellikle reformistler ve sendika bürokratları tarafından ileri sürülmektedir. İkinci sapma ise, siyasete öncelik verme adına, iktisadi sorunlara ve işçi sınıfının iktisadi mücadelesine yeterli ve gerekli önemi vermeyen, ya da bu önemi tamamen reddeden sol sapmadır.

İki farklı noktadan hareket etseler de, iki sapmanın da birleştiği nokta, ekonomiyle siyaset, sendika ile parti arasındaki kopmaz bağı reddetmeleridir.

İkinci bölümde, reformist *“Amsterdam Enternasyonal Sendika Birliği('nin) günümüzde uluslararası sermayenin temel dayanağı”* olduğu tespit edilir ve ona karşı etkili bir mücadele çağrısı yapılır. (aynı yerde)

Komünist Enternasyonal, bu çağrısını sendika ile parti arasındaki ilişki hakkında şunları söyleyerek tamamlar:

“Sarı Amsterdam Enternasyonaline karşı amaca uygun mücadele yöntemleri geliştirmek için herşeyden önce her bir ülkenin sendikaları ile partisi arasındaki karşılıklı ilişkilerin kesin hatlarla ve açıkça tespit edilmesi gereklidir.” (aynı yerde)

Üçüncü bölümde bu ilişki ortaya konup, bu ilişkide öncelik komünist partisine verilir, çünkü o tüm işçi hareketinin olduğu gibi tüm diğer işçi örgütlerinin de öncüsüdür.

“Komünist partisi proletaryanın öncüsüdür, proletaryayı kapitalist boyunduruktan kurtarmanın yol ve yöntemlerini tam olarak bilen ve bu nedenle bilinçli olarak komünist programı kabul eden öncüdür.” (aynı yerde)

Partinin rolü vurgulandıktan sonra, sendikaların karakteri açıklanır:

“Sendikalar, daha çok ilgili üretim dalındaki tüm işçileri kapsayan bir örgüt olma yönünde gelişen ve yalnızca bilinçli komünistleri değil, aynı zamanda proletaryanın orta ve hatta, komünizmi ancak yaşam deneyimleriyle adım adım benimseyen tamamen geri kalmış katmanlarını da kapsayan proletaryanın kitle örgütleridir.” (aynı yerde)

Her iki sınıf örgütünün karakterleri vurgulandıktan sonra, bu iki örgütün arasında olması gereken ilişkinin bugünü, yakın geleceği ve sosyalist devrimden sonraki durumu üzerine şu geniş ve önemli açıklama yapılır:

“Hem iktidarın ele geçirilmesi öncesinde ve hem de sırası ve sonrasında sendikalar, partiden daha geniş, daha büyük kitleleri kapsayan daha genel bir örgüttürler ve partiye kıyasla, belli ölçüde, merkeze kıyasla çevrenin rolünü oynamalıdır. İktidarın ele geçirilmesinden önce, gerçek proleter devrimci sendikalar, işçileri esas olarak iktisadi temelde, kapitalizmin tam yenilgisi öncesinde mümkün olan iyileştirmeleri elde etmek için örgütlerler;

fakat esas dikkatlerini kapitalizme karşı ve proleter devrim için proleter kitle mücadelesini örgütlemeye yöneltirler. Proleter devrim sırasında gerçek devrimci sendikalar partiyle birlikte kitleleri, sermayenin kalelerine dolaysız saldırı için örgütler ve sosyalist devrimi örgütlemeye temel çalışmayı üstlenirler. Proleter iktidarın ele geçirilip sağlamlaştırılmasından sonra, sendikaların işi, esas olarak örgütsel-iktisadi alana kayar ve sendikalar güçlerini hemen hemen tam olarak ekonominin sosyalist temelde örgütlenmesine verirler ve bu şekilde gerçekten komünizmin pratik okulu haline gelirler. Mücadelenin tüm bu üç aşaması boyunca sendikalar, proleter öncüyü, mücadelesinin tüm aşamalarında proletaryayı yöneten Komünist Partiyi desteklemelidir. Bu amaca ulaşmak için komünistler ve komünistlere sempati duyan unsurlar, sendikalar çerçevesinde tamamen Komünist Partinin tümüne tabi olan komünist hücreler örgütlemelidir.” (aynı yerde)

Dördüncü bölümde komünistlerin partiyle sendikalar arasındaki işbirliğini geliştirmek ve güçlendirmek amacıyla yerine getirmesi gereken pratik görevler üzerinde durulur. Sendikalı işçileri ve sendikaları komünizm davası için kazanmanın *en önemli aracı* olarak partinin *işletme hücreleri* ve yine işçileri ve sendikaları kazanmanın tek doğru yöntemi olarak *“ikna yöntemi”* savunulur ve şöyle anlatılır:

“Tüm komünistler için önümüzdeki dönemin temel görevi – sabırlı, enerjik, inatçı bir biçimde tüm sendikalardaki işçilerin çoğunluğunu kazanmak; sendikalardaki gerici ruh hali karşısında kesinlikle cesaretlerini kırdırmamak, tersine tüm günlük mücadelelere en canlı bir şekilde katılarak, tüm direnişlere rağmen sendikaları komünizm için kazanmak amacıyla çalışma yolunu aramaktır.”

“Her Komünist Partisinin gücünün en iyi ölçütü, sendikalardaki işçi kitleleri üzerinde yaptığı gerçek etkidir. ... Partiye yalnızca sendikadaki ilgili komünist hücre tabidir, sendikanın kendisi değil. Parti ancak sendikalardaki komünist hücrelerin sürekli, fedakâr ve anlayışlı çalışmasıyla, bir bütün olarak sendikaların partinin tavsiyelerine sevinçle ve gönül rızasıyla uydukları bir duruma ulaşabilir ve ulaşmalıdır.” (age, sayfa 157)

Beşinci bölümde Komünist Enternasyonal ile Kızıl Sendikalar Enternasyonalisi arasındaki ilişkinin nasıl olması gerektiğine değinilir. Komünist partisiyle sendikalar arasındaki ilişki, Komünist Enternasyonal ile Kızıl Sendikalar Enternasyonalisi arasında da esas olarak geçerlidir.

Kendini komünist bir dünya partisi olarak değerlendiren Komünist Enternasyonal, gerçek devrimci proleter sendikaların dünya örgütü Kızıl Sendikalar Enternasyonalisi'yle arasındaki ilişkiyi, komünist parti ve sendikalar arasındaki ilişkinin ilkelerine göre geliştirmeyi savunmaktadır.

Yine Komünist Enternasyonal, Kızıl Sendikalar Enternasyonalisi gibi devrimci proleter kitle örgütlerinin Komünist Enternasyonal çerçevesinde sıkı bir birliğini, Kızıl Sendikalar Enternasyonalisi'nin Komünist Enternasyonal'in üye-

si olarak hareket etmesini gerekli görmektedir. Fakat Komünist Enternasyonal ile Kızıl Sendikalar Enternasyonalı arasındaki ilişkinin bu türden ideal bir seviyeye ulaşması için sürece ihtiyaç vardır.

Kızıl Sendikalar Enternasyonalı'nın kapsadığı kitlenin bilinç ve örgütlülük seviyesindeki farkı vurgulayan Komünist Enternasyonal; esas olarak Komünist Enternasyonal'in programını savunan, ancak Komünist Enternasyonal'den farklı olarak üye alımında daha esnek davranan Kızıl Sendikalar Enternasyonalini yaratmayı savunur. Komünist Enternasyonal ile Kızıl Sendikalar Enternasyonalı arasında en sıkı ilişkinin yaratılmasını arzu eder ve Komünist Enternasyonal'in Kızıl Sendikalar Enternasyonalı Yürütme Komitesi'nde 3 üye ile temsil edilmesini önerir. (*age, sayfa 159*)

Komünist Enternasyonal daha sonra, Kızıl Sendikalar Enternasyonalı için önerdiği "Eylem Programı"nı sunar.

Ek 'de "Eylem Programı"nı olduğu gibi sunuyoruz (bkz. sayfa 163). Daha ileride, Kızıl Sendikalar Enternasyonalı I. Kongresinde üzerinde uzun uzun tartışılan ve kabul edilen; ve her bir noktasında açılan bu belge üzerinde özel olarak duracağız.

Komünist Enternasyonal III. Dünya Kongresi, "Beyaz Terör Üzerine Karar"da, Birinci Dünya Savaşı ertesinde burjuvazinin, burjuva toplumda daha iyi bir yaşam umudunu yitiren ve mücadeleye atılan işçi yığınlarına karşı, devlet organları ve özel sivil çeteler aracılığıyla uyguladığı beyaz terörü mahkum eder ve o dönemde burjuvazinin işçilere karşı uyguladığı beyaz terörün şiddetindeki artışı şöyle açıklar:

"Kârlarını alışılmış yükseklikte tutmak, lokavtlar ve dayatılmış işsizlik aracılığıyla zaten düşük olan işçi ücretini daha da kısmak için burjuvazi, işçi sınıfına karşı genel saldırıdan başka bir araç bulamamıştır.

Burjuvazinin bu saldırısına proletarya direnmeden göz yumamazdı. Proletaryanın direnişine cevap olarak burjuvazi, her yerde, şimdiye kadar eşî görülmedik beyaz terör dönemini başlatmıştır." ("Tezler...", Cilt I, sayfa 119)

Savaş sonrasında burjuvazi, yalnızca siyasi talepler için mücadele yürüten işçi kitlelerine karşı değil, aynı zamanda iktisadi talepler uğruna gelişen işçi yığınlarının mücadelelerine karşı da giderek artan ölçüde açık terör önlemlerini, faşist şiddet yöntemlerini uygulamaya başlar. Azgın beyaz teröre rağmen işçi sınıfının mücadelesi durdurulamamaktadır, ama işçi sınıfının yükselen mücadelesinin kesin ve sağlam başarılar elde edebilmesi için iki önemli eksiklik kendisini sürekli hissettirmektedir.

"İngiliz Proletaryasına, Büyük Britanya'nın Grevci Maden İşçilerine" başlıklı çağrısında da Komünist Enternasyonal, işçi sınıfının mücadelesindeki bu iki önemli eksikliğe değinir. İngiliz burjuvazisi, savaşın yükünü işçi sınıfının diğer kesimlerine olduğu gibi, maden işçilerinin de sırtına yıkmak istemekte, bunun için maden işçilerini işten atma, geri kalan bölümün ücretini düşürme ve bunlara zorunlu toplu sözleş-

me anlaşması dayatmaya çalışmaktadır. Bunun üzerine, 1 Nisan 1921’de greve çıkan maden işçilerini ve mücadelelerini desteklemek amacıyla işçi sınıfının diğer kesimleri bir dizi eylem yapar.

Burada İngiltere işçi sınıfının birinci eksikliği, burjuvazinin saldırısına karşı mücadelelerini, işçiler arasında ve işçi örgütlerinin başında burjuvazinin ajanlığını yapan sosyal hainlere, sendika bürokratlarına karşı mücadeleyle birleştirememesidir.

Maden işçilerinin grev mücadelesinin başarıya ulaşabilmesi için, diğer sanayi dallarında çalışan işçilerin yardımının tek başına yeterli olmadığını belirttikten sonra Komünist Enternasyonal şu görüşü ortaya koyar:

“Çıkarlarınızı korumanın ilk şartı, sizin sırtınıza basarak kamu yaşamının üst basamaklarına, sendika hareketinin ve işçi partisinin önderleri mevkiine yükselen ve sizin verdiğiniz mevkii size değil, burjuvaziye yardım etmek için kullanan insanlara karşı acımasız mücadeledir. Saflarınızı, İngiliz kapitalist devletin bürokrasisiyle, İn giliz bankalarıyla, liberal partilerden oluşan parlamentoyla sımsıkı bağlı işçi bürokratlarından temizleyin. Yalnızca mücadele etmek isteyen ve mücadele edebilecek işçiler, sizi mücadeleye ve zafere götürebilecek durumdadır.” (age, sayfa 123)

İkinci eksiklik, ***“yaşamlarını iyileştirmek için mücadele eden proleterleri birleştiren”*** bir komünist partisinin, mücadelenin yöneticisi olmamasında yatmaktadır. (age, sayfa 124)

“Dünyada Durum Üzerine Tezler ve Komünist Enternasyonal’in Görevleri”nin “Savaşın Sonra İşçi Sınıfı” başlıklı VI. bölümünde, işçi sınıfının yapısında savaştan sonra meydana gelen değişiklikler açıklanır. İşçi sınıfı içinde genç işçilerle kadın işçilerin oranının arttığı, işsiz işçi yığınlarının sayısının çoğaldığı ve işçi sınıfının önemli bir kesiminin savaş sırasında silah kullanma deneyimine sahip olduğu ortaya konur.

“Perspektifler ve Görevler” başlıklı VII. bölümde, krizden devrim için yararlanma ve devrimi hazırlama somut görevleri konur ve devrimi hazırlama konusunda komünistlerle sosyal-demokratlar arasındaki fark şöyle vurgulanır:

“Komünist Enternasyonal ile her iki gruptan sosyal-demokrasi arasındaki fark, bizim devrimi herhangi bir takvime bağlamış olmamız, onların ise ütopyacılığı ve darbeciliği reddetmesinde yatmamaktadır. Fark sosyal-demokratların, gerek hükümette gerek muhalefette olsun, kapitalist devlette dengenin yeniden kurulmasını tüm güçleriyle destekleyerek devrimin gerçek gelişmesine karşı çıkması, komünistlerin ise, kapitalist devleti yıkmak ve proletarya diktatörlüğü ile yok etmek için tüm yolları, yöntemleri ve imkanları kullanmasında yatmaktadır.” (age, sayfa 136)

Savaş sonrasında gelişen işçi hareketinin başında, eskiye göre etkileri kısmen kırılsa bile, halen sosyal-demokrat hainler duruyordu.

“Savaştan sonraki iki buçuk yıl içinde çeşitli ülkelerin proletaryası, işçilerin başında güçlü, merkezileşmiş, eyleme hazır bir uluslararası komünist partinin olması halinde muazzaf bir devrim için gerekli olacak olandan daha fazla enerji, mücadele şevki ve fedakârlık gösterdi. Fakat tarihi nedenlerden ötürü, savaş sırasında ve hemen sonrasında proletaryanın başında, burjuvazinin elinde paha biçilmez politik bir araç olan ve olmaya devam eden İkinci Enternasyonal örgütü duruyordu.” (aynı yerde)

O günkü dönemde İkinci Enternasyonal’in etkisini kırmak için Komünist Enternasyonal, şu görevleri belirler:

“Proletaryanın şimdiki savunma mücadelelerini yönetmek, genişletmek, derinleştirmek, birleştirmek ve —gelişmenin gidişine uygun olarak— siyasi sonal mücadelelere yükseltmek, şimdiki krizde Komünist Partisinin temel görevidir ve temel görevi olarak kalmaktadır.”

“Devrimci hareket önümüzdeki dönemde hızlı ya da yavaş tempoya sahip olsa da, her iki durumda da Komünist Partisi bir eylem partisi olmalıdır.” (age, sayfa 137)

Görevleri bu şekilde açık ve berrak biçimde formüle ettikten sonra Komünist Enternasyonal, bu hedeflere ulaşmak için hangi araçların ve taktiklerin uygulanması gerektiğine dikkat çeker.

Taktik Üzerine Tezler

Bu başlık altında, tam da hangi araçların ve taktiklerin uygulanması gerektiği sorunları ele alınır. Komünist Enternasyonal’e üye partilerin o günkü dönemde esas görevinin işçi sınıfının öncü kesimini değil, çoğunluğunu kazanmak olduğu bilinçte tutulmalıdır. Bugün halen oluşum halindeki komünist partileri için, o zamanın komünist partilerinin esas görevinden ve esas göreve bağlı taktik adımlardan bağımsız olarak, sınırlamasız paralellikler kurmak büyük bir yanlışlık olur.

1920’lerin başında Komünist Enternasyonal için, ***“İşçi sınıfının çoğunluğu üzerinde tayin edici etkiyi ele geçirmek, sınıfın tayin edici kesimlerini mücadeleye sokmak ... en önemli sorun”*** dur. (age, sayfa 139) Bugünün oluşum halindeki komünist partileri için andaki en önemli sorun, işçi sınıfının çoğunluğunu kazanma sorunu olmasa da, bugünden bu amaca doğru hızla ilerleyebilmek için yerine getirilmesi gereken ve 1920’lerdeki komünist partilerin deneyimlerinden öğrenilmesi gereken temel taktik ilkeler de vardır.

Komünist Enternasyonal’in özellikle vurguladığı ve bugün için de önemli olan bir nokta şudur:

“Komünist Enternasyonal, kuruluşunun ilk gününden itibaren, açık ve yanlış anlamaya meydan vermeyecek bir biçimde, işçi yığınları üzerinde sadece propaganda ve ajitasyonla etki kurmaya çalışan küçük komünist mezhepler kurmayı değil, tersine işçi yığınlarının mücadelesine katılmayı, bu

mücadeleyi komünist anlamda yönetmeyi ve mücadele içinde denenmiş, büyük, devrimci komünist kitle partileri kurmayı amaç edinmiştir.” (age, sayfa 139)

Komünist Enternasyonal, daha kuruluşunun ilk yılında, üye partilerden, *“ne kadar küçük olursa olsunlar, sendikaların gerici bürokrasisini içerden mücadeleyle aşmak ve sendikaları proletaryanın devrimci kitle örgütleri, mücadelenin organları haline getirmek için sendikalara katılmalarını talep etmiştir”.* (aynı yerde)

Komünist Enternasyonal’in ve birçok seksiyonunun bu direktif temelinde çalışması sonucunda, bir dizi ülkede komünist partilerin sendikalar içindeki etkisi de arttı. Örneğin Almanya Komünist Partisi bu direktif temelinde çalışma yaparak, sendikalarda önemli bir etki kazandığından, sendika bürokratları, komünist işçileri ve komünizme yakın işçileri sendikalardan atmaya giriştiler. Bu şekilde, bizzat sendika bürokratları işçi yığınları arasında sendika hareketinin bölücüleri haline geldiler. Ve *“Saf propaganda ve ajitasyonla, özel komünist sendikalar kurarak komünizmi güçlendirme teorisi”*ni savunan Almanya Komünist İşçi Partisi gibi sektör örgütleri hiçbir etki kazanamadıkları gibi, giderek işçi yığınları arasındaki etkilerini de yitirdiler. (age, sayfa 140)

“Partinin kitlelerle güçlenen bağı, herşeyden önce sendikalara daha yakın bir biçimde bağlanması demektir. Partinin görevi, sendikaların mekanik olarak dışardan bakıldığında partiye tabi olması ve onları faaliyetlerinin karakteri nedeniyle gerekli özerklikten mahrum bırakması değil; Komünist Partisinin birleştirip yönettiği gerçekten devrimci unsurların, bizzat sendikalar çerçevesinde, sendikanın çalışmasına, iktidar için savaşan proletaryanın genel çıkarlarına uygun bir yön vermesidir.” (age, sayfa 142)

Beşinci bölümde, “Kısmi Mücadeleler ve Kısmi Talepler” sorunu ele alınır. Komünist partilerin kitle partileri haline gelmesi için, Komünist Enternasyonal onlara, hem oportünizme hem de devrimci lafazanlığa karşı ilkeli, çok yönlü ve pratik mücadele içinde yürütülen bir mücadele görevi verir.

“Komünist partiler ancak mücadele içinde gelişebilirler. En küçük komünist partiler bile kendilerini yalnızca propaganda ve ajitasyonla sınırlayamazlar. Onlar proletaryanın tüm kitle örgütlerinde öncüyü oluşturup; pratik mücadele önerilerini formüle etme, proletaryanın tüm yaşamsal gereklilikleri için mücadeleye girme yoluyla, geri kalmış, yalpalayan kitlelere nasıl mücadele edileceğini göstermeli ve bu şekilde tüm komünist olmayan partilerin hain karakterini kitlelerin önünde açığa çıkarmalıdır.” (age, sayfa 144)

Komünist Enternasyonal, kapitalizm şartlarında işçi sınıfının maddi ve manevi şartlarının sürekli ve kökten düzeltilmesinin mümkün olmadığı, bunu sağlamanın biricik yolunun kapitalist düzeni yıkmak ve proletarya diktatörlüğünü kurmak olduğu bilincini temel almaktadır. Fakat bu düşünceden çıkarılan sonuç, birçok anarşist, anarko-sendikalist, fokocu grupların yaptığı gibi, proletaryanın doğrudan kapitalizmi

yıkma amacına yönelik olmayan günlük kısmi mücadelelerinden uzak durmak değildir. Tersine, her imkânı zorlayarak günlük, kısmi mücadelelere katılmak, bu mücadelelerin işçi sınıfının kapitalist düzene karşı bilincini devrimci tarzda geliştirmesi, mücadelenin kapitalist sistemin yıkılmasını hedeflemesi amacıyla, bu türden mücadelelerin devrimci tarzda siyasi mücadeleye yükseltilmesi gerektiğini vurgulamaktır.

Proletaryayı mücadeleye çekmek, ya da yürüyen mücadelesini geliştirmek için Komünist Enternasyonal, işçi sınıfının acil ve ertelenemez, geniş yığınların gerçek çıkarlarına uygun taleplerin ileri sürülmesini, komünist pratik çalışmanın en önemli kurallarından biri olarak değerlendirir.

Komünist Enternasyonal, kısmi mücadelelerin önemine, bu mücadeleler aynı zamanda tüm burjuvazi ve onun devlet mekanizmasını harekete geçirerek, sömürücü sınıfı ve devletini proletaryanın karşısına diktiği için, bu durumun proleter yığınlar arasında **“sınıfa karşı sınıf”** bilincini kuvvetlendirmesi açısından da parmak basar.

“Taktik Üzerine Karar”ın bize bugünkü tartışmalar açısından da önemli görülen bu kısmını olduğu gibi çevirerek ekte okuyucuya sunuyoruz. (Bkz. sayfa 168)

Üzerinde durulan bir başka önemli nokta da, proleter yığınları devrime örgütsel olarak yaklaştıranın, hazırlamanın bir aracı ve aşaması olarak **üretim üzerinde işçi sınıfının denetimi** talebidir.

Üretim üzerinde işçi sınıfının denetimi sloganı, kapitalist düzen şartlarında daha iyi bir üretimin mümkün olacağını göstermek amacıyla değil, proleter yığınların kapitalizme saldırısını örgütlemenin, işletmelerin mülkiyetini kapitalistlerin elinden almanın hazırlık aşaması olarak, üretimde burjuvazinin hakimiyetini kırmak ve işçi sınıfını yönetmeye hazırlamak amacıyla öne sürülmeli ve bu şiarın uygulanması örgütlenmelidir.

Komünist Enternasyonal’ın parmak bastığı bir başka önemli sorun, kapitalist düzende sanayinin yedek ordusunu oluşturan işsizler kitlesinin kapitalizme karşı harekete geçirilmesi, mücadeleye sokulması ve bu kitlenin kapitalist sanayinin yedek ordusundan devrimin bir yedek ordusu haline dönüştürülmesi sorunudur. Komünist Enternasyonal, o günkü şartlarda **“işsizler ordusunun büyük öneme sahip devrimci bir faktör”** olduğu görüşünden yola çıkarak, komünistlerin **“bu ordunun yönetimini üstlenmesi”** görevini ortaya koyar. (age, sayfa 146) Komünistlerin tersine işçi sınıfının imtiyazlı katmanlarının çıkarlarını savunan sosyal-demokrat ihanet partileri, işsizler kitlesini lumpen yığınlar olarak aşağılamakta ve bu kitlenin sorunlarına eğilmemektedir. İşçi sınıfının ortak sınıf çıkarlarını savunan komünistler, işçi sınıfının birleşik ordusunun kopmaz bir parçası olarak yaklaştıkları işsizler kitlesinin devrimci taleplerini öne sürerler ve bu talepler için de mücadeleye atılırlar.

Burjuvazi tarafından işçi sınıfına karşı oluşturulan beyaz teröre ve faşist tipte örgütlere karşı, Komünist Enternasyonal, komünist partilerin ve işletmelerdeki devrimci sendika ve işletme temsilciliklerinin önüne, **“işletmelerdeki ve sendikalardaki en**

iyi unsurlara dayanan, kendi işçi taburları ve savunma örgütleri yaratmayı” ve bu türden örgütlerin faaliyetini özel haber alma ve irtibat örgütleriyle tamamlamayı koyar. (age, sayfa 149) Bu türden proleter savunma örgütleri halkın adaletini, yani acımasız bir şekilde karşı-devrimci terör örgütlerine ve bu türden örgütlerde faaliyet yürütenlerle hesaplaşmayı gerçekleştirmeyi amaçlamalıdır. Fakat aynı zamanda mücadelenin gelişimine ve bizzat kitlenin mücadelesine dayanmayan, işçi sınıfının örgütlülük ve mücadelesini yükseltmeye yönelmeyen bireysel terörizmden ve bireysel terör eylemlerinden uzak durmalıdır.

“Eylemin Uluslararası Koordinasyonu” başlıklı bölümde ise, tek tek ülkelerde işçi sınıfının gelişen mücadelelerinin —siyasi ya da iktisadi karakterde olsun— uluslararası planda koordine edilmesine, bir ülkedeki proletaryanın mücadelesinin, diğer ülkelerdeki proleter yığınlar tarafından doğrudan desteklenmesine değinilir ve komünist partilerin bu türden dayanışma eylemleri ve koordinasyon yöntemleri gelişmelerinin görevleri olduğu vurgulanır.

“Komünist Partilerin Örgütsel İnşası, Çalışma Yöntemleri ve İçeriği Üzerine Tezler”de; parti, parti organları ve partililerin bir dizi nitelik ve görevlerinin yanı sıra proletaryanın kısmi, güncel ve sendikal mücadelesiyle de ilgili bir dizi soruna değinilir.

Komünist Enternasyonal, “*‘Komünist Partisi’(nin) ancak bu günlük, mutlaka gerekli küçük çalışmayla, proletaryanın tüm mücadelelerine sistemli, fedakâr katılımla komünist partisine doğru gelişebileceği*” görüşünü savunur. (age, sayfa 174)

“Özellikle grev ve lokavtlarda ve işçilerin diğer kitlesel işten çıkarılmalarında komünistler, işçi hareketinde çok sayıda yer almak için harekete geçirilmelidir” direktifini verir, sarı sendika önderlerinin “sarı” karakterinin, “*daha fazla pratik örneklerle sürekli kanıtlanması*”nı reformizme karşı başarılı bir mücadelenin temel şartlarından biri olarak vurgular. (age, sayfa 175)

“*Sendikal örgütlerin toplantı ve konferanslarına komünistlerin katılımı [komünist] fraksiyonlar ve çalışma grupları tarafından itina ile hazırlanmalıdır*” görüşü ile “*örgütsüz, bilinçsiz işçileri sürekli olarak partinin etki alanına çekmeyi daha iyi anlamayı öğrenmeliler*” görüşüne dikkat çeker. (age, sayfa 176)

Komünist Enternasyonal III. Dünya Kongresi’nde proleter kadınlar arasında çalışma ve bu çalışmanın özel alanları üzerine de kararlar alınır. Bu sorunlar üzerine bir başka yazı dizisinde geniş ve detaylı olarak durulacağından, biz şimdilik yalnızca bunu hatırlatmakla yetiniyoruz.

Komünist Enternasyonal’in I. Kongresi’nden III. Kongresi’ne kadar teorik ve pratik alanda bir dizi deneyim ele alınmış, değerlendirilmiş, sonuçlar çıkarılmış ve doğrudan sendika hareketiyle ilgilenecek bir enternasyonal örgütün, Kızıl Sendikalar Enternasyonalisi’nin kurulması için tüm teorik ve örgütsel hazırlık tamamlanmıştır.

Artık Kızıl Sendikalar Enternasyonalisi oluşturulabilir ve işçi yığınlarının elinde başarılı bir silah olarak savaş alanında denenebilirdi...

İkinci Bölüm

KIZIL SENDİKALAR ENTERNASYONALI BİRİNCİ (KURULUŞ) KONGRESİ

Kızıl Sendikalar Enternasyonalî'nin Öncülü: Devrimci Meslek ve Sanayi Birlikleri Uluslararası Konseyi

Temmuz 1921'de Kızıl Sendikalar Enternasyonalî I. Kongresi yapılmadan önce, onun kuruluşunu hazırlayan örgüt, Devrimci Meslek ve Sanayi Birlikleri Uluslararası Konseyi idi. Bu konsey 18 Temmuz 1920'de Moskova'da kuruldu.

1920 yılının ilk yarısında birçok ülkeden işçi ve sendika grupları genç sosyalist devleti ve bu devletin sahibi Rusya işçi sınıfını yakından tanımak ve daha sıkı işbirliği kurmak amacıyla Sovyet Rusya'ya geliyorlardı.

Bu işçi ve sendika gruplarıyla, onları Komünist Enternasyonal'in çizgisine yaklaştırmak, uluslararası proletaryanın devrimci bir sendika merkezini yaratmak ve bu merkez üzerinden daha geniş işçi yığınlarını sosyalizm mücadelesine kazanmak, işçi sınıfının günlük mücadelesini devrimci tarzda yönetmek amacıyla görüşmeler yapılır. Bu görüşmeler, aynı tarihte yapılan Komünist Enternasyonal II. Kongresi'ne katılmak amacıyla gelen sendika delegeleriyle de yapılır.

Görüşmeler, Komünist Enternasyonal Başkanı Zinovyev'in katılımıyla Komünist Enternasyonal'in doğrudan inisiyatifi ve yönlendirmesi temelinde yürütülür. 18 Temmuz 1920'de bu görüşmeler sonuçlandırılır ve "Devrimci Meslek ve Sanayi Birlikleri Uluslararası Konseyi"nin kuruluşunu ilan eden bir deklarasyon yayınlanır. Deklarasyonun kabul edildiği ve yayınlandığı bu tarih, devrimci bir sendika enternasyonalinin doğum tarihidir.

Görüşmelerde kabul edilen kararlar ve yayınlanan deklarasyon, birçok bakımdan zayıflıklar ve eksiklikler taşıyordu. Bu belgelerdeki zayıflıkların ve eksikliklerin ne-

deni, Komünist Enternasyonal ve Tüm Rusya Sendikaları Genel Konseyi temsilcilerinin ve Losovsky'nin çabalarına ve doğru görüşleri açıklamalarına ve bunun mücadelesini vermelerine rağmen, diğer ülkelerden gelen sendikalist ve sol reformist temsilcilerin halen tutarlı komünist bir çizgi izleyecek seviyede olmamaları idi. Sendikalistler ve sol reformistler genelde devrimci konumda olmalarına rağmen, özellikle proletarya diktatörlüğünü ve Kızıl Sendikalar Enternasyonalî'nin Komünist Enternasyonal'e bağlı olmasını kabule yanaşmıyorlardı ve bu tavırlarında ısrarlıydılar. Bu durumda bu noktalarda uzlaşmaya yanaşmamak, Kızıl Sendikalar Enternasyonalî'nin kuruluşunu en iyi halde çok daha ileriye atmak demektir.

Bu nedenle, bir yıl sonra Kızıl Sendikalar Enternasyonalî Genel Sekreteri seçilen Losovsky, görüşünü almak amacıyla Lenin'e başvurur, eksiklik ve zayıflıklarına rağmen ortak deklarasyona imza atmanın doğru olup olmayacağını sorar. Deklarasyonu okuduktan sonra, Lenin'in verdiği cevabı Losovsky şöyle aktarır:

“Gerçekten, açık olmayan birçok nokta var, fakat İspanya'nın ve İtalya'nın temsilcileri bunda ısrar ediyorlarsa, o zaman onlara taviz verilmeli. Önemli olan, bir merkez yaratmak, çalışmaya başlamaktır, daha berrak bir formülasyon kaleme almak için ileride zaman olacaktır. Önemli olan, başlamak ve harekete geçmektir”. (A. Losovsky, “Beş Yıl Kızıl Sendikalar Enternasyonalî”, sayfa 8, Führer Verlag, Berlin 1925, Almanca)

Proletarya diktatörlüğü konusunda tam olmayan formülasyonlar olmasına ve yeni sendika konseyinin doğrudan Komünist Enternasyonal'e bağlı olarak kurulması kabul edilmemesine rağmen, Lenin'in verdiği doğru tavsiye sonucunda deklarasyon imzalanır. Bu tavır tamamen doğru ve realist bir tavidir. Ortak deklarasyon temelinde uluslararası plandaki bir dizi *devrimci sendika* komünistlerin önderliğinde, açık ideolojik mücadele yoluyla, zamanla en doğru çizgiye çekilebilecek devrimci bir merkezde toplanmışlardır.

Devrimci Meslek ve Sanayi Birlikleri Konseyi'ne üye sendikaların en önde gelenlerinin üye sayısı şöyledir:

Tüm Rusya Sendikaları:	5.200.000
İtalya Genel İş Federasyonu:	2.000.000
İspanya Ulusal Sendika Birliği:	800.000
Fransa Devrimci Sendikalist Azınlığı:	700.000
Yugoslavya Genel Sendika Birliği:	150.000
Bulgaristan Genel Sendikalist Devrimci Birliği:	90.000
Gürcistan Sendikaları Komünist Azınlığı:	15.000
Toplam:	7.755.000

Eylül 1920'de Britanya İşletme ve Hizmetliler Konseyleri, İngiltere ve Hollanda Hindistan Taşıma İşçileri Birliği, Alman Sendikalistleri, İtalya Sendikalist Birlikleri,

Devrimci Meslek ve Sanayi Birlikleri Uluslararası Konseyi'ne katıldıklarını açıklarlar. Böylece daha Kızıl Sendikalar Enternasyonalı I. Kongresi yapılmadan önce, onun öncülü olan Konsey'in toplam işçi üye sayısı 10 milyonun üzerindeydi. Sarı Amsterdam Enternasyonalı olarak da bilinen Uluslararası Sendika Birliği'nin toplam işçi üye sayısı bu dönemde 18 milyon civarında idi.

Ortak deklarasyonun yanı sıra Konsey'in amaçlarını da özetleyen geçici tüzük ve "Tüm Ülkelerin Sendikalarına" başlıklı bir çağrı kabul edilir. (*Amaçlar: Devrimci sınıf mücadelesi, sosyal devrim, proletarya diktatörlüğü, kapitalist sistemin yıkılması için devrimci kitle eylemlerinin en geniş propagandası; barışçıl geçiş, sınıf işbirliği düşüncelerine, uluslararası oportünizme ve oportünist örgütlere karşı mücadele.*)

Bu tarihten 3 Temmuz 1921'e kadarki 11 aylık dönem, yeni devrimci sendika enternasyonalı uğruna çok geniş propaganda ve ajitasyon çalışması, yeni devrimci sendikaların kazanılması, sağ ve sol sapmalara karşı ilkeli ve sabırlı mücadele ve Kızıl Sendikalar Enternasyonalı I. Kongresi'ni hazırlama dönemi olur. Bu dönemin görevleri başarıyla yerine getirilir ve Kızıl Sendikalar Enternasyonalı I. Kongresi 3 ile 19 Temmuz 1921 tarihleri arasında Moskova'da toplanır.

Güçlerin Toparlanması

Kızıl Sendikalar Enternasyonalı I. Kongresi'ne 41 ülkeden 380 delege katılır.

Esas olarak Avrupa'daki sarı sendikaları birleştiren ve bu yönüyle de emperyalist-şovenist yapısını koruyan Amsterdam Enternasyonalı'nin tersine, Kızıl Sendikalar Enternasyonalı I. Kongresi'ne Avrupa, Asya, Afrika, Kuzey ve Güney Amerika ve Avusturalya'dan delegeler katılır. Kongre, Kızıl Sendikalar Enternasyonalı'nin kuruluşunu bir manifestoyla tüm dünyaya duyurduğunda, sarı Amsterdam Enternasyonalı, Kızıl Sendikalar Enternasyonalı'nin ciddiye alınmayacak ve işçileri değil "Moskova komünistlerini" temsil eden uydurma bir enternasyonal olduğunu iddia eder. Fakat diğer yandan da gizli görüşmelerde sarı enternasyonalin önderleri gelişen bu "kızıl bela"yı nasıl engelleyebilecekleri konusunda özel kararlar almak zorunda kalır ve uluslararası burjuvaziden bu "bela"dan kurtulmak amacıyla yardım beklerler. Çünkü I. Kongre'ye katılmayan yeni yeni birçok sendika grubu, şartların zorlaşması ve Kızıl Sendikalar Enternasyonalı'nin etkisinin artması sonucunda Kızıl Sendikalar Enternasyonalı'ne üyelik için başvurur.

Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi, tutarlı komünist sendikacı delegeler, Kızıl Sendikalar Enternasyonalı'nin kuruluşunun önemini ve onun karar ve çağrılarını Devrimci Meslek ve Sanayi Birlikleri Uluslararası Konseyi'nin programatik belgelerinin zayıflık ve eksikliklerinden arındırmanın önemini görüyorlardı. Bu yüzden, tutarlı komünist çizgide olmayan Kongre delegelerinin yanlışlarına karşı mücadele verilmeden, doğru kararların Kongre'den geçirilemeyeceğini biliyorlardı.

I. Kongre, tutarlı komünist çizgiyi savunan delegelerle, sağ ve sol sapmayı temsil eden delegeler arasında bir mücadele arenasını açtı. Hemen her noktada komünistlerin önerileri ve karar tasarıları sol-reformistlerin ve özellikle de sol reformistlerden daha fazla delegeye sahip olan sendikalistlerin itirazlarıyla karşılaştı. Fakat komünist delegeler verdikleri mücadele sonucunda Kongre ve kararlara damgalarını bastılar. Kongre kararlarının biraz ayrıntılı bir incelenmesi, bu karakteristik özelliği hemen gösterir.

Kongrenin kabul ettiği çağrı, karar ve açıklamalar şunlardı:

I—Devrimci Meslek Ve Sanayi Birlikleri Uluslararası Kongresi'nden Dünya İşçilerine

II— Kararlar: 1) Yoldaş Rosmer'in Raporu Temelinde Devrimci Sendikalar Geçici Konseyi'nin Geçen Yıldaki Faaliyeti Üzerine Karar; 2) Kızıl Sendikalar Enternasyonalisi ile III. Enternasyonal Arasındaki İlişkiler Sorunu Üzerine Karar; 3) İtalyan Sorunu Üzerine Karar; 4) Taktik Sorunu Üzerine Karar; 5) Üretimin Denetimi Üzerine Karar; 6) Genel Sonuçlar; 7) İşletme Konseyleri Üzerine Karar; 8) Örgüt Sorunu Üzerine Karar; 9) İşsizlik Üzerine Karar.

III— Kızıl Sendikalar Enternasyonalisi Tüzüğü

IV— Üretimde Ve Sendikalarda Kadın

1) Savaş Mağdurları Sorunu Üzerine Karar

2) Yakın Ve Uzak Doğu'da ve Sömürgelerde Sendikal Hareket

V— Beyaz Teröre Karşı.

“Dünya İşçilerine” çağrısında Kongre, emperyalizmin ve onun kaçınılmaz yol arkadaşı emperyalist savaşın işçi yığınlarına getirdiği acılara, yoksulluklara, savaş sonunda burjuvazinin savaşın yükünü işçi sınıfı ve diğer emekçi yığınların sırtına yükleme çabalarına, işçi ücretlerinin düşürülmesine, işçilerin yığınlar halinde işletmelerden atılarak işsizler ordusunun genişlemesine; burjuvazinin işçi sınıfının gelişen direnişini kırmak amacıyla devletin şiddet araçlarına daha fazla başvurduğuna değinir. İşçi sınıfını ücret köleliği zincirlerine daha sıkı bağlı tutmak için burjuvazinin reformist san sendika aristokratlarının hain çabalarına başvurduğunu, bu amaçla san Amsterdam Sendika Enternasyonalisi'nin kurulduğunu; işçilerin hem burjuvaziye hem de onun “işçi” uşakları sendika bürokratlarına karşı başarılı bir mücadele vermek için mücadelelerinin ulusal ve uluslararası plan da birleştirilmesi ve merkezileştirilmesi gerektiğini vurgulayarak, Kızıl Sendikalar Enternasyonalisi'nin bu nedenle kurulduğuna değinir ve tüm diğer devrimci sendikaları ve sendika gruplarını Kızıl Sendikalar Enternasyonalisi'ne katılmaya, bütün işçileri Kızıl Sendikalar Enternasyonalisi'ne destek vermeye çağırır.

Çağrı, o dönemlerdeki devrimci hareketin ilkesel sloganları olan “**Bütün ülkelerin işçileri, birleşiniz!, Yaşasın proleter devrim!, Yaşasın proletarya diktatörlüğü!, Yaşasın Uluslararası Sovyet Cumhuriyeti!, Yaşasın Komünizm!**” sloganlarıyla biter.

Faaliyet raporu üzerine 5 maddeden oluşan kararda, devrimci sendikalar konseyinin kuruluşunun **“kapitalizmle mücadelelerinde devrimci işçi yığınlarının gerçek ihtiyaçlarına uygun düştüğü”**, Geçici Konsey’in başından bu yana burjuva diktatörlüğüne karşı proletarya diktatörlüğünü çıkarmasının doğru olduğu vb. kabul edilir. (**“Kızıl Sendikalar Enternasyonalı I. Kongresi’nin Kararları, Tüzüğü, Manifestoları ve Çağruları”**, sayfa 17, Verlag der Roten Gewerkschaftsinternationale, 1921, Almanca)

Kızıl Sendikalar Enternasyonalı ile Komünist Enternasyonal arasındaki ilişkiler üzerine kararda Kongre şu maddeleri onaylar:

“1) Devrimci sendikaların her şeye rağmen bir tek enternasyonal merkezden yönetilen sınıksız birleşmiş bir mücadele örgütünde, Kızıl Sendikalar Enternasyonalı’nda toparlanmasını hayata geçirmek için bütün araçlar kullanılacaktır;

2) Dünya devrimci işçi hareketinin öncüsü olarak III. Enternasyonal ile her iki örgüt yürütme organlarında karşılıklı temsil, ortak toplantılar biçiminde mümkün olan en yakın bağ kurulacaktır;

3) Bu bağa, devrimci eylemlerin ortak hazırlanışında ve bunların ulusal ve uluslararası ölçekte ortak gerçekleştirilmesinde ifadesini bulan örgütsel ve resmi bir karakter verilecektir;

4) Kongre, her iki kongrenin (Kızıl Sendikalar Enternasyonalı ile Komünist Enternasyonal Kongre’lerinin IÇN) kararlarının hayata geçirilmesi amacıyla kızıl sendikaların ve komünist partilerin gerçek ve samimi devrimci eylem birliğinin yolunu açmanın gerekliliğine ısrarla işaret eder.” (age, sayfa 18)

Bu maddelerde Kızıl Sendikalar Enternasyonalı doğrudan Komünist Enternasyonal’ın bir parçası olarak ele alınmasa da ve Kızıl Sendikalar Enternasyonalı bağımsız bir enternasyonal olarak görülse de, sendikalistlerin ve sol reformistlerin itirazlarının tersine, Kızıl Sendikalar Enternasyonalı ile Komünist Enternasyonal arasında **“mümkün olan en yakın bağın kurulması”**, her iki enternasyonelin yürütme konseylerinde karşılıklı temsil, devrimci sendikalar ile komünist partilerin eylemde birliği gibi, bu örgütleri birbirine yaklaştıran ve karşılıklı ilişkide Komünist Enternasyonal’ı “öncü” örgüt olarak tespit eden doğru görüşler kabul edilir.

İtalya İş Konfederasyonu delegeleri Kongre’ye katılmalarına rağmen Kongre’nin kararlarını resmen imzalamazlar, Kızıl Sendikalar Enternasyonalı’nın kurulmasını geciktirmek amacıyla kongrenin başka bir tarihe ertelenmesini isterler. Bunun dışında İtalya İş Konfederasyonu, Kızıl Sendikalar Enternasyonalı Kongresi’nin, İtalyan İş Federasyonu’nun üyeliğini sürdürdüğü Amsterdam Enternasyonalı’ndan çıkılması yönündeki kararını da kabul etmez ve **“Amsterdam Enternasyonalı geniş işçi yığınlarını temsil ediyor”** gerekçesiyle devrimci muhalefet olarak kalma iddiası temelinde üyeliğini devam ettirmeyi savunur.

Kızıl Sendikalar Enternasyonalı I. Kongresi'nde sağcılarının temsilcisi eşasta bu İtalya İş Konfederasyonu delegeleridir. Bunların Kızıl Sendikalar Enternasyonalı I. Kongresine gelmelerinin nedeni, İtalya işçi sınıfının mücadelesinin büyük ölçüde militanlaşması ve örgütlü İtalyan işçilerinin çok önemli bir bölümünün Komünist Enternasyonal ve Kızıl Sendikalar Enternasyonalı ile ilişkiler kurma yönünde talepler getirmesi ve yerel sendika kongrelerinde bu yönde kararlar alınmasıdır. Kızıl Sendikalar Enternasyonalı I. Kongresi, İtalyan delegelerin lafta Kızıl Sendikalar Enternasyonalı'ne bağlılık yönünde açıklamalar yaptığını, gerçekte ise sanı Amsterdam Enternasyonalı'ne bağlılığını devam ettirdiğini vurgular. Kızıl Sendikalar Enternasyonalı sendikalarda örgütlü İtalyan işçilerine, önderlerini Amsterdam Enternasyonalı'nden çıkıp Kızıl Sendikalar Enternasyonalı'ne katılma konusunda zorlama ve bu yönde sendika kongrelerinde kararlar çıkarma çağrısı yapar.

Kararlar içinde en önde gelenlerden birisi de "Taktik Sorunu Üzerine Karar"dır. Bu karar, 8 bölümden *[1) Mücadele şartları, 2) Savaştan önce sendikalar, 3) Savaş sırasında sendikalar, 4) Savaştan sonra sendikalar, 5) Tarafsızlık, bağımsızlık ve sosyalizm, 6) Amsterdam Enternasyonalı, 7) Mücadele araçları ve yöntemleri, 8) Eylem programı]* ve toplam 60 maddeden oluşmaktadır. Bu maddelerin her biri berak bir komünist içerikle formüle edilmiştir. Geçici Konsey'in kurulmasından sonra geçen 11 aylık dönemde, devrimci sol sendikalar arasında da komünistlerin etkinliği artmış ve bu etkinlik, somut olarak kendisini Kızıl Sendikalar Enternasyonalı'nin tüm kararlarının komünist, tutarlı bir içerikle formüle edilmesinde göstermiştir.

Mücadele şartlarının tezler halinde konulduğu 1'den 6. maddeye kadarki bölümde, objektif durumun en önemli öğeleri ve devrimci bir sendika siyasetinin görevlerini ve taktiğini belirleyen yaklaşımlar açıklanır. Günümüz açısından da çok önemli olan şu tezler özellikle vurgulanır:

"Sendikaların görevleri ve taktiği hem uluslararası hem de ulusal ölçekte sınıf mücadelesinin durumu ve keskinleşmesiyle belirlenir." (age, sayfa 20)

Bu tezden çıkarılacak sonuç, görevler ve taktik belirlerken her zaman, tarihin motoru olan sınıf mücadelesinin objektif durumunu ve gelişimini bilimsel ve sistemli olarak incelemek gerektirir.

"Burjuvazi asla politikayı ekonomiden ayırmaz." (age, sayfa 20)

Bu tezden çıkarılacak sonuç, proletaryanın da politikayı ekonomiden, politik örgütü (partiyi) ekonomik örgütten (sendikadan) hiçbir zaman ayırmaması gerektirir.

"6) Devrimci sendikalar önlerine, kapitalizmin zorla yıkılması için kitleleri birleştirme, disipline etme ve eğitmeyi esas görev olarak koymuşlardır. Bu görevler, kapitalist toplum düzeninin çökmesinin şimdiki döneminde büyük bir öneme sahiptir. Sendika komünizmin atölyesi, okuludur. Görevi, kitleleri kapitalist toplumu yıkmaya hazırlamaktır." (age, sayfa 21-22)

Bu tezden çıkarılacak sonuç, devrimci sınıf sendikacılığının esas görevinin, işçi yığınlarını, kapitalizmin temeline dokunmayan reform talepleri uğruna değil, tersine kapitalizmin temeline barut döşeyen devrimci talepler uğruna mücadele için eğitmesi, örgütlemesi olduğudur. Devrimci bir sınıf sendikası, bu esas görevi yerine getirdiği ölçüde, geniş işçi yığınları için komünizmin bir okulu olacaktır.

7. maddeden 12. maddeye kadarki bölümde Birinci Dünya Savaşı öncesinde temel sendika ekolleri ve bunların karakterleri ortaya konur. Temel sendikacılık türleri olarak şunlar sayılır:

- a) Anglo-Sakson (trade-unionizm),
- b) Alman-Avusturya (sosyal-demokrat reformizm) ve
- c) Fransız-İspanyol (devrimci sendikalizm).

İlk iki sendikacılık ekolü, sınıf işbirliği ve uzlaşmasını savunup, şiddete dayalı devrimi reddederken, Fransa’da ortaya çıkan devrimci sendikalizm, yığınların dolaysız eylemini, sermaye üstünde, devlet üstünde işçilerin baskısını, kapitalizmin yıkılmasını, şiddete dayalı devrimi savunuyordu. Ama devrimci sendikalizm, ekonomi ile politika arasındaki kopmaz bağı kavramıyor, politik partilere —işçi sınıfının partisine— karşı bağımsızlıkta ısrar ediyor, her türlü devleti reddediyor ve genel greve onda olmayan görevler atfediyordu.

13. maddeden 16. maddeye kadarki bölümde, savaş sırasında sendikaların ve sendikacılığın temel ekollerinin oynadığı role değinilir. İlginç ve öğretici olan gerçek, savaş sırasında devrimci sendikalizm de dahil tüm sendika ekollerinin ve önderlerinin, kendi burjuvalarının safında *“anavatan savunması”*na kendilerini adanmış ve sosyal-şoven bir politika izlemiş olduklarıdır. *“İngiltere ve Amerika trade-unionlarının, Almanya ve Avusturya sendikalarının ve Fransa devrimci sendikalarının önderleri işçi sınıfının çıkarlarına ihanet platformunda birleştiler.”* (age, sayfa 25)

17. maddeden 28. maddeye kadarki bölümde, savaş sonrasında eski sendika önderlerinin oynadığı rol ele alınır ve eski rollerinin değişmediği tespit edilir. Sosyal-şoven önderler tarafından, işçilerin çıkarları kapitalistlerin çıkarlarına ve kapitalist ulusal ekonominin yeniden inşası amaçlarına tabi hale getirilir. (En iğrencini Fransız sendikalistleri yaparlar ve Fransız burjuvazisine Versay antlaşmasının hazırlanmasında ve savaşın yükünün Alman emekçilerinin sırtına yıkılmasında yardımcı olma çabasına girerler.) Fakat, bu dönemde kapitalistlere ve onların uşaklarına karşı bir dizi ülkede güçlü muhalif işçi grupları ve sendika akımları da ortaya çıkar.

29. maddeden 33. maddeye kadarki bölümde, savaş sırasında burjuvaziyi açıktan destekleyen sendika önderlerinin, burjuva partilerine bağımlılık politikasına karşı gelişen bu muhalefet karşısında, bütün partilere karşı tarafsızlık ve bağımsızlık manevrasına sarılmaları teşhir edilir ve sendikaların bu manevrayı geri çevirmeleri talep edilir.

“Her sendika kimi takip edeceğini belirlemelidir: Reformist sosyalizmi mi yoksa devrimci sosyalizmi, yani komünizmi mi. Buradan tarafsızlık ve bağımsızlık düşüncesinin tüm yalancılığı ortaya çıkar.” (age, sayfa 30)

Devrimci sendikacılık tarafsızlık, bağımsızlık yalanını reddeder, çünkü tarafsızlık, bağımsızlık siyaseti işçi sınıfının partisine karşı bağımsız olma, ona gerçekte karşı çıkma, burjuva partilerine ise bağımlı olma, onların tarafını tutma siyasetidir. *Devrimci sendikacılık, ekonomi ile politikayı sımsıkı birbirine bağlayan, sınıf mücadelesine dayanan ve proletarya diktatörlüğünü zorunlu bir geçiş aşaması olarak gören, proletarya diktatörlüğü üzerinden komünizme ulaşmayı hedefleyen sendikacılıktır.*

34. maddeden 40. maddeye kadarki bölümde, hızla devrimcileşerek yükselen sınıf mücadelesinin, devrimci sendikaları, sarı sendikaların dışlandığı bir sendika enternasyonalinin kurulmasına götüreceğinden korkan sarı sendika önderlerinin, bu tehlikeyi engellemek ya da en aza indirmek için, savaş sırasında kopan bağlarını hızla yeniden kurarak sarı bir sendika enternasyonalini, Amsterdam Enternasyonalini inşa ettikleri belirtilir. Bu Enternasyonalin programı şudur: ***“Barışçıl gelişme, sınıflar arası işbirliği, sosyalizme tedrici geçiş ve kitlelerin devrimci eyleminden ölümcül korku ve nefret.” (age, sayfa 33)*** Fakat Amsterdam Enternasyonalinin kurulmasından bir yıl sonra, devrimci sendikalar da “Devrimci Meslek ve Sanayi Birlikleri Uluslararası Konseyi”nin kurulması ile enternasyonal alanda merkezi bir yönetime ve önderliğe sahip olurlar.

Mücadele araçlarının ve yöntemlerinin aktarıldığı 41. maddeden 43. maddeye kadarki bölümde, sınıf sendikacılığının nasıl yürütülmesi gerektiği vurgulanır. Devrimci sendikaların mücadelesinin başarısının nerede yattığı şu sözlerle ifade edilir:

“Başarının sırrı her eylemin, her öne atılışın, sistemli, planlı ve kararlı hazırlanmasında yatmaktadır; eylemin hızı ve uzlaşmazlığı, durumun ve şartların ve hakeza örgütlülük derecesi ve düşman güçlerin tam bir incelenmesiyle uyumlu olmalıdır. Savaş alanında olduğu gibi sınıf mücadelesinde de yalnızca saldırıyı değil, aynı zamanda düzenli olarak geri çekilmeyi de bilmek gerekir. Saldırıda ve savunmada her zaman şu akıldla tutulmalıdır: Geniş proleter kitlelerin duygularını kavramayı, mücadelenin geliştiği tüm politik ortamı bütünlüklü olarak görmeyi bil.” (age, sayfa 34)

44. maddeden 60. maddeye kadarki bölüm, Kızıl Sendikalar Enternasyonalinin eylem programını içeren bölümdür ve bu eylem programı, *Komünist Enternasyonal III. Dünya Kongresi’nin eylem programı ile aynıdır.* Komünist Enternasyonal’in ve Kızıl Sendikalar Enternasyonalinin sendikal alanda eylem programının aynı olması, Kızıl Sendikalar Enternasyonalinin hangi komünist platformda yükseldiğini belgelemesi açısından önemlidir.

İşçi sınıfının üretim üzerinde denetiminin geniş çapta ve doğrudan devrimi hazırlamanın aracı olarak kullanılması, ilk defa Rusya’da gerçekleştirilir. Daha sonra özellikle İtalya ve Almanya’da da bu araç geniş ölçüde kullanılır ve diğer ülkelerde de

mücadele içinde bulunan işçi yığınlarının aktüel bir sorunu olarak gündeme gelir. Bu şartlarda Kızıl Sendikalar Enternasyonalı I. Kongresi, üretim üzerinde işçi denetimi- ni, diğer birçok kararın talepleri içine alıp değinmesine rağmen, ayrı bir kararda özel olarak inceleyip karara bağlamayı gerekli görür. Bu bölümün “Genel Sonuçlar” baş- lıklı bölümünde başka şeylerin yanı sıra şu tezler formüle edilir:

“1) Üretimin işçiler tarafından denetimi, sosyal devrim uğruna hazırlık- larında geniş proleter yığınlar için gerekli ve çok önemli bir okuldur.

2) Üretimin işçiler tarafından denetimi bütün kapitalist ülkelerde sendi- ka hareketindeki mücadele sloganlarından biri olarak gündeme konmalı ve özel bir enerji ile ticari ve mali sırların ortaya çıkarılması için kullanılmalı- dır.” (age, sayfa 47)

Devrim öncesinde burjuvazinin üretimdeki kesin hakimiyetini kırmak, özel mül- kiyetin “dokunulmaz kutsallığı” yalanını pratikte gözler önüne sermek, kapitalist iş- letmenin tüm içyüzünü işçilerin gözü önünde açığa çıkarmak, devrim sonrası dönem- de işçi sınıfının üretimi yönetmesi için bir okul olarak kullanmak amacıyla üretim üzerinde işçi denetimi, mücadelenin belli bir aşamasında öne sürülmesi gereken dev- rimci bir taleptir. Reformistler, işçi yığınlarının üretim üzerinde denetim talebinin ha- yata geçirilmesini engelleyemedikleri şartlarda, bu talebin içeriğini boşaltarak, kapitalist düzenin sınırları içinde kabul edilebilir “işçi-işveren ortak komisyonları” şeklinde “iktisadi demokrasi” taleplerine dönüştürmektedirler.

Üretim üzerinde işçi denetimi, işçi-işveren “demokrasi tiyatrosu” değil, mücadele sloganıdır, patrona karşı mücadele çağrısıdır. Bu çağrının en geniş işçi yığınları tara- fından hayata geçirilmesi için, verili bir işletmedeki, sendikalı olsun olmasın tüm iş- çilerin katılacağı toplantılarda seçilecek ve bu talebin gerçekleştirilmesini yönetecek işçi konseyleri seçilmelidir.

“İşletme Konseyleri Üzerine Karar”da, işletme konseylerinin fonksiyonları ve sendikalarla karşılıklı ilişkileri hakkında şu görüşler saptanır:

“11) İşletme konseyleri sendikaların yerine geçemezler. Bunlar ancak mücadele süreci içinde tek tek atölye ve işletmelerin çerçevesi dışına çıkıp üretim dallarına göre birleşebilirler ve mücadelenin yönetimi için genel bir aygıt yaratabilirler. Gevşek, işletmenin tüm işçilerinin içinde yer alabileceği örgütler olan işletme konseylerinin kapsadığı ölçüde büyük işçi kitlelerini barındırmaları bile, sendikalar şimdiden merkezileşmiş mücadele organla- rıdır. Görevlerin işletme konseyleri ve

sendikalar arasında dağılımı, sosyal devrimin tarihsel gelişiminin bir sonucudur. Sendikalar, işçi yığınlarını bütün devlet çapında ücret artırılma- sı ve işgününün kısaltılması temelinde mücadele için örgütlerler. İşletme konseyleri üretim üzerinde işçi denetimi için örgütlenirler. İşletmenin tüm işçilerini kapsarlar, fakat ancak işçiler sendikalardaki bürokrasinin karşı-

devrimci eğilimlerini aşmayı ve sendikaları devrimin bilinçli organları haline getirmeyi başardığı ölçüde, mücadeleleri tedricen ülkenin bütün üretimine genişleyebilir. Bu olduğu ölçüde, işletme konseyleri sendikaların işletme örgütleri haline gelecektir.” (age, sayfa 48-49)

İşletme konseylerinin o dönem için somut görevleri tespit edilir. Bunlar: İşsizlerin üretime yerleştirilmesi; işletmelerin düzenli çalışabilmesi için yakıt dağıtımının örgütlenmesi, işçi sınıfının varlığının güvenlik altına alınması; üretici olmayan çalışmanın (özellikle silah üretiminin ve lüks tüketim maddeleri üretiminin) durdurulması; ulaşım-taşıma denetiminin kurulması; mali denetimin kurulması; besin maddeleri tedarikinin denetimi ve dağıtımı; fiyat tespiti üzerine denetimin örgütlenmesi; ihracat ve ithalat üzerinde denetimin kurulmasıdır.

Burada sıralanan talepler, burjuvaziyi üretimden dışlamaya yönelik devrimci taleplerdir. Süreç içinde reformistler işletme konseyleri talebini ve görevlerini dejenere etmişler ve işletme konseylerini, kapitalistlerin “çalışma barışı”nı ayakta tutmanın organlarına dönüştürmüşlerdir. Bugünkü dönemde hemen tüm Batılı emperyalist devletlerde varolan işletme konseylerinin ya da diğer adıyla işletme temsilciliğinin temel görevi “çalışma barışı”nı korumaktır.

“Örgüt Sorunu Üzerine Karar” da en detaylı ve kapsamlı kararlardan birisidir. Bu karar 12 bölümden oluşur:

1) Genel bölüm; 2) Meslek ve sanayi birlikleri; 3) İşletme konseyleri; 4) Eski sendikaların ele geçirilmesi; 5) Ana ülkelerde örgütlenme görevleri; 6) Uluslararası Meslek ve Sanayi Birlikleri üzerine; 7) Ulusal birlik üzerine; 8) Dışlanan sendikalar üzerine; 9) Sendika basını üzerine; 10) Kadınların sendikalara çekilmesi üzerine; 11) Gençlik arasında çalışma üzerine; 12) Kızıl Sendikalar Enternasyonalî’ne giriş şartları.

Her bir bölümde öne çıkarılan düşünceler şunlardır:

1) Kapitalizmin krizinin ve sınıf mücadelesinin keskinleştiği aşamada sendikaların yeni bir politikaya, iktisadi mücadelenin yeni ve ofansif biçimlerine ihtiyacı vardır.

“Örgüt sorununun özü, esnek ve çevik, yığınlarla iyi kaynaşmış bir örgüt; her şart altında ve her mücadelede, zaferde ve yenilgide kitleler arasında tartışma götürmez bir otoriteye sahip bir örgüt yaratmaktır.

Tüm örgütsel faaliyet, kitlelerin eylem çağrısına uyacakları şekilde olmalıdır.” (age, sayfa 51)

2) Şimdiye kadar bir işletmede birçok sendikanın varlığını beraberinde getiren meslek temelinde sendika örgütlenmesi yerine, ***“bir işletmede bir birlik”*** ilkesini temel alan, üretim dalına göre örgütlenme ilkesi hayata geçirilmelidir.

3) İşletme konseylerinin ele alındığı bu maddede, “sol” (o dönemde Kızıl Sendikalar Enternasyonalî içinde esas sapma olarak görülüyor) ve sağ sapmalara karşı tavır takınılır.

İşletme konseylerini yalnızca aynı görüşte işçilerden oluşturma ve böylece diğer işçi kesimlerinden kendini soyutlama ya da sendikalann yerine işletme konseylerini

geçirme eğilimlerine karşı, işletme konseylerini burjuva yasallığının sınırları içine hapsedme eğilimine karşı mücadele edilmesi gerektiğine parmak basılır.

4) “*Sendikaları parçalayın*”, “*sendikalardan çıkın*” şeklinde ifade edilen ve eski reformist sendika bürokrasisine karşı tepkiyi dile getiren yanlış siyasete karşı, “*parçalama değil, sendikaları ele geçirme siyaseti*” savunulur. Solların bu sapmasını sendika bürokratları devrimci eğilimli sendika şubelerini ve sol unsurları sendikalardan atmak için kullanırlar.

5) Temel ilkeleri aynı olsa da Kızıl Sendikalar Enternasyonalı’ne üye ulusal örgütlerin somut örgütsel ve mücadele görevleri ve taktikleri bütünüyle aynı olamaz dendiikten sonra, İtalya, İngiltere, ABD, Kanada, Fransa, İspanya ve Almanya’da sendikal hareketin somut durumu ve sorunları üzerinde durulur.

6) Reformist Amsterdam Enternasyonalı, yalnızca bilgi alışverişi için bir sendika enternasyonalinin yetersiz olduğunu kabul etmek zorunda kalır ve ulusal şubeleri ile ilişkilerini daha da yoğunlaştırır. (...)

Kızıl Sendikalar Enternasyonalı başından itibaren, yalnızca bilgi alışverişi için örgütlenmeyi reddetmiş ve en sıkı ve çok yönlü, merkezi bir uluslararası örgütlenmeyi benimsemiştir. Kızıl Sendikalar Enternasyonalı, daha geniş işçi yığınları arasında uluslararası merkezi devrimci bir sendika enternasyonalı düşüncesini yaygınlaştırmak amacıyla propaganda komiteleri kurulmasını kararlaştırmıştır.

7) Aynı devlet sınırları içinde işçilerin milliyet ya da ırklarına göre örgütlenmesi reddedilir.

8) Devrimci sendikaların reformistler tarafından sendika birliklerinden atılması-na karşı, “*Kahrolsun bölücüler! Yaşasın sendika hareketinin birliği!*” şiarı altında mücadele yürütülmesi kararlaştırılır.

9) Tüm sendikalar için bir yönlendirici gazetenin, sanayi dallarına göre de çeşitli gazetelerin çıkarılması öngörülür.

10) Kadınların sendikal harekete çekilmesi için Kızıl Sendikalar Enternasyonalı yandaşlarını özel bir dikkat ve çaba sarfetmeleri gereğine değinilir. Kadınlar için ayrı sendikalar kurulmasına karşı tüm sınıfın sendikal birliği savunulur.

11) “*Gelecek kuşağı fethetmek, onu eğitmek, bilincini sosyal devrim ve proletarya diktatörlüğünün gerekliliği bilgisine kadar geliştirmek, Kızıl Sendikalar Enternasyonalı’nin bütün üyelerinin ertelenemez görevidir*” (age, sayfa 64) şeklindeki düşüncenin altı çizilir.

12) Kızıl Sendikalar Enternasyonalı’ne üye olabilmek için, ilerde Tüzükte yeniden ele alınan şu şartlar sıralanır:

“*İlk şart, devrimci sınıf mücadelesinin ilkelerinin kabulü, uygulanması ve gerçekten hayata geçirilmesidir.*” (age, sayfa 65) .

“*Proletarya diktatörlüğünün kabulü Kızıl Sendikalar Enternasyonalı’ne girişin ikinci şartıdır.*”

Üçüncü şart, “*Amsterdam Enternasyonalinden kopuş*”tur.

“*Kızıl Sendikalar Enternasyonaline girişin dördüncü şartı, bütün üye örgütlerin her ülkede eylem birliğidir.*”

Beşinci şart, “*tek tek ulusal örgütlerin uluslararası kongre ve konferansların kararlarına tabi olması*”dır. (age, sayfa 65-66).

“İşsizlik Üzerine Karar”da, kapitalizm şartlarında işsizlik sorunundan kaçınılamayacağı, bu nedenle işsizlik sorununun çözümünün kapitalizmi yıkmakta yattığı temel prensip olarak vurgulanır. Burjuvazinin, çalışan işçileri işsizlere karşı, işsizleri çalışan işçilere karşı kışkırttığına, bu şekilde de burjuvazinin işçileri parçalamaya çalıştığına, buna karşı doğru bir mücadele için işsizlerden ve çalışan işçilerden oluşan sağlam bir cephe ile mücadele yürütülmesi gerektiğine dikkat çekilir.

“*İşsizlik sorunu, işverenlerle birlikte değil, tersine onlara karşı mücadele içinde, barışçıl kapitalist tedbirlerle değil, tersine açık “sınıf mücadelesi” içinde, burjuva devletin yardımı ile değil, tersine onun yok edilmesi ve proleter diktatörlüğün yerleştirilmesiyle çözülebilir.*” (age, sayfa 67/68)

İşsizliğe mahkûm edilen işçiler için talep olarak, çalıştığı dönemdeki ücretinden az olmamak koşuluyla patronların işsizlerin giderlerini karşılamaya mecbur edilmesi talebi ileri sürülür.

“Kızıl Sendikalar Enternasyonal Tüzüğü” şu bölümlerden oluşur:

Giriş; 1) Adlandırma; 2) Amaçlar; 3) Giriş Şartları; 4) Uluslararası Kongreler; 5) Kızıl Sendikalar Enternasyonalinin Organları; 6) Eylem Birliği ve Örgüt Birliği; 7) Para Araçları; 8) Uluslararası Mücadele Dayanışma Fonu; 9) Uluslararası Meslek ve Üretim Birlikleri ile Bağ; 10) Komünist Enternasyonal ile Bağ; 11) Uluslararası Devrimci Tüketim Kooperatifleri ile Bağ; 12) Üyelikten Çıkarma; 13) İç Yapı; 14) Dergi, Bülten ve Enformasyon; 15) Denetim Komisyonu; 16) Kızıl Sendikalar Enternasyonal Merkezi.

Tüzüğün üç önemli maddesinin tam tercümesini sunuyoruz:

“ II— Amaçlar

Kızıl Sendikalar Enternasyonalinin amacı:

1) Tüm dünyadaki geniş işçi yığınlarının, kapitalizmin devrilmesi, emeğin sömürünün boyunduruğundan kurtulması ve sosyalist düzenin yerleştirilmesi için örgütlenmesi.

2) Kapitalist sistemin ve burjuva devletin ortadan kaldırılması amacıyla, devrimci sınıf mücadelesi, sosyal devrim, proletarya diktatörlüğü düşüncelerinin kapsamlı propaganda ve ajitasyonu.

3) Burjuvaziyle anlaşma salgınına, sınıflar arası işbirliği ve sosyal barış düşüncelerine ve kapitalizmden sosyalizme barışçıl geçiş şeklindeki anlamsız hayallerine karşı mücadele.

4) Uluslararası sendikal hareketin tüm devrimci unsurlarını birleştirme ve Birleşmiş Milletler Uluslararası Çalışma Dairesi’ne ve programı ve politikleri sonucunda uluslararası burjuvazinin bir dayanağını oluşturan Amsterdam Uluslararası Sendika Birliği’ne karşı mücadele.

5) *Bütün ülkelerdeki işçi sınıfının mücadelesinin koordine edilip birleştirilmesi ve şartların gerektirdiği her durumda uluslararası eylemlerin örgütlenmesi.*

6) *Özellikle sınıf mücadelesindeki önemli olaylarda uluslararası planda tavır takınma inisiyatifinin ele alınması, büyük sosyal çatışmalarda vb. grevcilere yardım amacıyla bağış toplamanın vb. başlatılması.*

III— Giriş Şartları

Aşağıdaki şartları kabul eden her devrimci ekonomik sınıf örgütü Kızıl Sendikalar Enternasyonalî'ne üye olabilir:

1) *Devrimci sınıf mücadelesinin ilkelerini kabul etmek.*

2) *Sermayeye ve devletle günlük mücadelede bu ilkeleri pratiğe geçirmek.*

3) *Sosyal devrim yoluyla kapitalizmi yok etme ve geçiş döneminde proletarya diktatörlüğünü kurmanın gerekliliğini kabul etmek.*

4) *Enternasyonal proleter disiplini ve buna tabi olmayı kabul etmek.*

5) *Kızıl Sendikalar Enternasyonalî Kurucu Kongresi'nin kararlarını kabul etmek ve pratiğe geçirmek.*

6) *Sarı Amsterdam Enternasyonalî ile tüm ilişkileri koparmak.*

7) *Burjuvaziye karşı tüm savunma ve saldırı eylemlerinde söz konusu ülkenin bütün devrimci örgütleriyle ve komünist partisiyle eylemlerini birleştirmek.” (age, sayfa 71-72)*

“X— Komünist Enternasyonal İle Bağ:

Kızıl Sendikalar Enternasyonalî ile III. Enternasyonal arasında yakın ve kesintisiz bir bağ kurma amacıyla Merkez Konsey:

1) *Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesine oy hakkına sahip 3 temsilci göndermeli;*

2) *Uluslararası işçi hareketinin en önemli sorunlarını görüşmek ve ortak eylemler örgütlemek amacıyla Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi ile ortak toplantılar yapmalı;*

3) *Şartlar gerektirdiğinde Komünist Enternasyonal ile birlikte çağrılar yayınlamalıdır.” (age, sayfa 77)*

“Üretimde ve Sendikalarda Kadın” başlıklı kararda, kadın işçilerin sendikal çalışmada içinde çok küçük bir paya sahip oldukları tespit edilir. Bu durumdan Kızıl Sendikalar Enternasyonalî I. Kongresi'nin çıkardığı sonuç ve görev başka şeylerin yanında şudur:

“1) Kadınların Kızıl Sendikalar Enternasyonalî bayrağı altında toplanmasına ve eğitimine sürekli ve en büyük dikkat gösterilmelidir. Bu amaçla tüm ajitasyon araçlarından ve örgütsel araçlardan yararlanılmalıdır.” (age, sayfa 77)

“Savaş Mağdurları Üzerine Karar”da, savaş mağdurlarının, kapitalizmden dilenci gibi sadaka almak için değil, onu yok etmek için talepler uğruna harekete geçirilmesi gerektiği belirtilir.

“Yakın ve Uzak Doğu’da ve Sömürgelerde Sendikal Hareket” başlıklı kararda, o dönemde söz konusu ülkelerde sendika hareketinin çok önemli bir gelişme yaşadığına parmak basılır. Bu ülkelerdeki işçi ve sendika hareketinin iki bayrak altında ilerlediği açıklanır: Emperyalist boyunduruktan kurtuluş için mücadele, yerli ve yabancı kapitalistlere karşı işçilerin mücadelesi!

Kızıl Sendikalar Enternasyonalı üyelerine, özellikle ileri kapitalist ülkelerin devrimci sendikalarına, bağımlı ve sömürge ülkelerdeki sendika hareketini ve sorunlarını dikkatle inceleme ve her türlü araçla bu harekete moral ve pratik yardımda bulunma görevi verilir.

V. Bölümde burjuvazinin yeni sivil saldırı araçlarına değinilir. Bu bölümde ayrıca üç çağrı yer alır.

Bazı Sonuçlar

Kızıl Sendikalar Enternasyonalı I. Kongresi, Komünist Enternasyonal’in de yardımıyla, dağınık devrimci sendikaları uluslararası düzeyde birleştirme, devrimci sınıf sendikaları için ortak bir çizgi ve sağlam bir temel atma görevini başarıyla çözmüştür. Bu hedefe, uzun bir ideolojik mücadele sürecinde; sağ ve sol sapmaların etkinliği kırılarak varılmıştır. Gerekliği yerde ve ölçüde uzlaşmalar da yapılarak uluslararası devrimci bir sendika merkezi yaratma büyük hedefine ulaşılmıştır.

Bütün kararlarda, tüm bir çağın işçi sınıfı ve sendika hareketinin deneyimleri komünist açıdan ele alınmış ve güncel mücadele ve gelecek mücadeleler için sonuçlar çıkarılmıştır.

Kızıl Sendikalar Enternasyonalı, Komünist Enternasyonal’in bir seksiyonu olarak kurulmasa da, Komünist Enternasyonal ile sıkı bir ortak çalışma içinde yaratılmış ve Kızıl Sendikalar Enternasyonalı I. Kongresi, Uluslararası İşçi Hareketinin öncüsü olarak tanımladığı Komünist Enternasyonal ile en yakın işbirliğinin gerekliliğine ve önemine özellikle değinmiştir.

Kızıl Sendikalar Enternasyonalı’nin kurulmasıyla birlikte, emperyalizmin işçi hareketi içindeki ajanları olan sosyal-şovenlere karşı mücadele için yeni ve sağlam bir mevzi daha kazanılmıştır.

I. Kongre içerik açısından komünist temelde kararlar almasına rağmen, sağ ve sol sapmaların temsilcilerine karşı yer yer tavizler vermek zorunda kalmıştır. Bu durum, Kızıl Sendikalar Enternasyonalı içinde de ideolojik mücadelenin, doğru çizginin hakim kılınması mücadelesinin sürdürülmesi gerektiğine işaret ediyordu.

Kızıl Sendikalar Enternasyonalı’nin I. Kongre kararları incelenip, bugünkü sendikal hareketin durumu ve konumu ile karşılaştırıldığında, bugünkü sağcılığın boyutları daha iyi kavranmaktadır.

Kızıl Sendikalar Enternasyonalı I. ve II. Kongreleri Arasında Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi Plenumlarında Sendika Sorunları Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi 1. Genişletilmiş Plenum

Komünist Enternasyonal IV. Kongresi'nden önce Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi iki genişletilmiş plenum toplantısı ve bir de IV. Kongreye hazırlık toplantısı yapar.

Birinci Genişletilmiş Plenum 24 Şubat ile 4 Mart 1922 tarihleri arasında yapılır. Bu toplantının aldığı kararlar ve yayınladığı çağrılar şunlardır:

1) Kızıl Orduya Çağrı; 2) Bela Kun Üzerine Karar; 3) Yeni Ekonomik Politika Üzerine Tezler; 4) Doğu Sorunu Üzerine Karar; 5) Komünist Basın Üzerine Karar; 6) Karar: İşçi Gençliğin Yoksullaşmasına Karşı Mücadele; 7) Fransız Sorunu Üzerine Karar; 8) Birleşik Cephe Taktiği Üzerine Karar; 9) Komünist Enternasyonal'in, Dünyanın Bütün İşçi Örgütlerinin Planlanan Uluslararası Konferansına Katılma Sorunu Üzerine Karar; 10) Komünistlerin Sendikalarındaki Görevleri Üzerine Karar; 11) Savaş Tehlikesine ve Savaşa Karşı Mücadele Sorunu Üzerine Tezler; 12) İngiliz Sorunu Üzerine Karar; 13) Beyaz Teröre Karşı Karar; 14) Rus Sorununda Karar.

Bu çağrılar ve kararlarda konumuzla doğrudan ilgili ve önemli üç karar vardır. Birincisi, birleşik cephe taktiği üzerine karardır. Tartışmalar sonucunda alınan kısa ve öz karar şöyledir:

“Yanlış anlamaları ortadan kaldıran ve Yürütme tarafından önerildiği biçimiyle birleşik cephe taktiğinin, hiçbir biçimde reformizmle karşıtlığın körletilmesi değil; tersine, III. Kongre ve Seksiyonlar tarafından izlenen aktiğin sürdürülmesi ve geliştirilmesi anlamına geldiğini ispat eden tartışmadan sonra, Genişletilmiş Yürütme, birleşik cephe üzerine Aralık Tezlerini onaylar. Prezidyumu, tüm önemli seksiyonların delegasyonlarıyla birlikte, söz konusu tüm ülkelerde, tabii ki tek tek ülkelerin koşullarına uyarlanması gereken kararlaştırılan taktiğin uygulanması için atılması gereken ilk pratik adımları kararlaştırmakla görevlendirir.” (“Tezler...”, Cilt I, sayfa 211)

Savaşın bitiminden sonra uluslararası planda büyük bir iktisadi ve siyasi krize düşen sermaye, yığınların hızla devrimcileştiği kapitalist devletlerde, kaybettiği kaleleri yeniden fethetmek için tüm güçlerini harekete geçirir. 1920'lerin sonundan itibaren, devrimci hareket dünya çapında gerilemeye başlar ve bunun üstüne sermaye, işçi sınıfına ve diğer emekçi sınıflara karşı büyük bir saldırıya geçer.

Sermayenin genel saldırısını göğüsleyebilmek ve savunmadan saldırıya geçebilme için Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi, işçi sınıfının en geniş yığınları arasında seksiyonlarının etkisini artırmak, işçi sınıfının pratikte eylem birliğini sağlayabilmek ve reformistlerin yüzünü geniş yığınlar arasında ortaya sermek amacıyla

birleşik cephe taktiğini geliştirir. Bu taktik, bir yandan geniş yığınları kazanmada yeteneksizliğini ispat etmiş sol sapmaya karşı, diğer yandan da geniş yığınları kazanma adına devrimci pozisyonlardan vâzgeçmeye hazır sağ sapmaya karşı, komünist ilkelere temelinde alınan kararların değişik şartlara uyarlanarak uygulanmasını amaçlamaktadır.

Aynı şekilde, Sosyalist Partilerin “Vienna Çalışma Grubu” tarafından, bütün dünyanın işçi örgütlerinin katılması amacıyla düzenlenen uluslararası konferansa katılma kararı da, değişen somut şartlarda Komünist Enternasyonal ve Kızıl Sendikalar Enternasyonalı’nın etkisini artırabilmek için alınır. Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi, **“İşçi örgütlerinin dünya konferansı, önüne şu biricik ve büyük görevi koymalıdır: Uluslararası sermayeye karşı işçi sınıfının savunma mücadelesini örgütlemek” (age, sayfa 211)** diyerek, Kızıl Sendikalar Enternasyonalı’nın bu türden bir konferansa katılmasındaki amacını berrak bir biçimde tespit eder.

Alınan karar çok açık bir dil konuşmaktadır ve dünya işçi örgütlerinin eylem birliğinin işçi sınıfının acil, pratik görevlerine yönelmesini ister. Yine karar, bu türden bir konferansa katılmayı devrimcilikle bağdaştıramayan anarko-sendikalistlerin ve anarşist eğilimli sendikaların da bu konferansa katılmasını diler. Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi’nin bu ve benzeri ortak konferanslara katılma amaçlarından biri de, işçi sınıfının ulusal ve uluslararası düzeyde birleşik cephesinin yaratılmasıdır. Birleşik cephenin yaratılmasının önemini ve ciddiyetini kavramayanlara veya bu pratik hedefi bilinçli olarak sabote edenlere karşı Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi sert bir tutum takınır:

“Bu şartlar altında kim tüm çalışanların birleşik cephesine katılmayı reddederse, o, burjuvaziyle birlikte işçilere karşı birleşik cepheden yana olduğunu gösterir.

Komünist Enternasyonal, önümüzdeki uluslararası konferansta yalnızca, işçi yığınlarının dolaysız pratik ortak eylemini ilgilendiren sorunları ele almayı önerir. Uluslararası Konferansın gündemi tamamen, temel siyasi görüş farklılıklarından bağımsız olarak işçi yığınlarının eyleminin derhal kurulabilecek olan birliğini sağlamaya yönelmelidir.” (age, sayfa 212)

Komünistlerin sendikadaki görevleri üzerine kararda, Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi Genişletilmiş Plenumu, Komünist Enternasyonal III. Kongresi’nde alınan kararların doğruluğunu yeniden onaylar ve amacının bu kararları somutlaştırmak olduğunu vurgular. (Bkz. age, sayfa 212)

Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi, içinde bulunulan anda sermayenin genel saldırısı sonucunda reformistlerin önderliğindeki sendikal hareketin önemli bir kriz geçirdiğini, işçilerin yığınlar halinde reformist sendikaları terkettiğini belirtir. Diğer yandan da Kızıl Sendikalar Enternasyonalı’ne üye sendikaların etkisini geliştirmek için şartların daha da elverişli olduğunu, Kızıl Sendikalar Enternasyonalı’nın

özellikle işçi sınıfının sermayeye karşı pratikte eylem birliğinin sağlanmasına yönelik görevlere özel önem vermesi gerektiğini vurgular.

Kızıl Sendikalar Enternasyonalî'nin işçi sınıfının birleşik cepheyi gerçekten kurmasında belirleyici olması için, herşeyden önce kendisinin sağlam ve disiplinli bir birlik örneği olması gerektiğini, bu nedenle komünistlerin çoğunluğu oluşturduğu sendikaların doğrudan Kızıl Sendikalar Enternasyonalî'ne üye

olmasının, azınlık oldukları sendikalarda da azınlığın reformist sendikada kalarak Kızıl Sendikalar Enternasyonalî ile programatik birliği geliştirmesinin zorunlu olduğunu vurgular. Yürütme Komitesi, "Komünistlerin Sendikalardaki Görevleri Üzerine Karar"ın beşinci maddesinde, işçi sınıfının birleşik cephesini yaratma sorunuyla bağlantı içinde şu görevi saptar:

"Yakın dönemde komünistlerin görevi, eski reformist sendikalardaki etkilerini genişletmek, Amsterdam önderlerinin bölücü politikasına karşı mücadeleye etmek ve sendikal hareket içinde birleşik cephe taktiğini tam ve tutarlı biçimde uygulamaktır." (age, sayfa 213) .

Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi, son olarak; komünist olmayan, anarko-sendikalist, devrimci, partisiz kesimleri Kızıl Sendikalar Enternasyonalî'nde birleştirme görevinin devam ettirilmesini ve güçlendirilmesini ister.

Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi II. Genişletilmiş Plenumu

Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi II. Genişletilmiş Plenumu 7 Haziran ile 11 Temmuz 1922 tarihleri arasında toplanır ve şu kararları alır:

1) Komünist Enternasyonal ve Sağ Sosyal-Devrimcilerin Yargılanması; 2) Komünist Enternasyonal Genişletilmiş Yürütme Komitesi'nin Çekoslovakya Komünist Partisi'ndeki Durum Üzerine Kararı; 3) Fransa Komünist Partisi Üzerine Karar; 4) Norveç Komünist Partisi Üzerine Karar; 5) Berlin Müzakereleri Üzerine Karar.

Çekoslovakya Komünist Partisi üzerine kararda, Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi; Çekoslovakya Komünist Partisi'nin güçlü ve zayıf yanlarına ve parti içindeki bazı önemli problemlere tavır takınır ve yapılması gereken işlerin çerçevesini çizer. Çekoslovakya Komünist Partisi'nin sendikal çalışma ve birleşik cephe konusundaki durumuna ve görevlerine de değinir. Çekoslovakya Komünist Partisi'nin sendikalardaki fraksiyon çalışmasının halen başlangıçta bulunduğunu ve bu çalışmanın ***"planlı ve iyi örgütlenmesi ve bugüne kadar olduğundan daha yoğun yürütülmesi"*** gerektiğini, sendikalarda çalışma için haftalık bir sendika dergisinin çıkarılmasının yararlı olacağını belirtir. (age, sayfa 226)

Fransa Komünist Partisi üzerine kararda, Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi; Komünist Partisi'nin sendikalarda çalışma görevleri bağlamında şu somut tavnı takınır:

“CGT’ye bağlı kalan sendikalarda parti üyesi komünistler olduğu için, partinin mutlak görevi, bu yoldaşlarla normal organik bağı korumaktır.

Reformist sendikalardaki komünistler, düzenli olarak çalışan ve partinin ilgili organlarıyla sıkı bağ içinde bulunan komünist hücreler örgütlemelidir.” (age, sayfa 228)

Birleşik cephe taktiğini reformist taktik olarak değerlendiren Fransa Komünist Partisi içindeki küçük bir azınlığın bu yanlış anlayışına karşı Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi; *“devrimci birleşik cephe taktiği ve bundan çıkan işçi hükümeti talebi”*nin (age, sayfa 228) somut şartlarda biricik devrimci taktik olduğunu söyler. Burada önemli olan bir başka nokta, birleşik cephe taktiğinin aynı zamanda işçi hükümeti taktiğini de içerdiği, hedeflediği açıklamasıdır. Biz şimdilik, birleşik cephe taktiğinin aynı zamanda işçi hükümeti taktik hedefini de içerdiğini belirtip, orada durmak istiyoruz. Bu sorun üzerine Komünist Enternasyonal IV. Kongresi’nde geniş tartışmalar ve detaylı kararlar alınır. O bölümü incelediğimizde, daha geniş olarak bu nokta üzerinde durmak istiyoruz.

Komünist Enternasyonal IV. Kongresi

Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi’nin 2 Kasım 1922 tarihindeki genişletilmiş plenumu, IV. Kongre’yi hazırlama toplantısı olarak yapılır ve teknik hazırlıklarla ilgilendir.

IV. Kongre, 5 Kasım ile 5 Aralık 1922 tarihleri arasında Moskova’da yapılır. Bu kongrenin gündemi, daha önceki kongrelerle karşılaştırıldığında daha fazla sorunu kapsamış ve III. Kongre’nin *“Kitlelere!”* sloganını o günkü şartlarda somutlaştıran bir dizi kararlar alıp, çağrılar yayınlamıştır. Yayımlanan çağrılar ve kararlar şunlardır:

1) Siyasi Tutuklulara Çağrı; 2) İtalya’nın İşçi ve Köylülerine Çağrı; 3) Rusya Emekçilerine; 4) Rusya Sovyet Federe Sosyalist Cumhuriyeti Kızıl Ordusu ve Donanmasına; 5) Kızıl Petrograd’ın Kadın ve Erkek İşçilerine ve Kızıl Ordu Mensuplarına; 6) Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi Raporu Üzerine Karar; 7) Türkiye’nin Komünistlerine ve Emekçi Kitlelerine; 8) Komünist Enternasyonal Programı Sorunu Üzerine Karar; 9) Japonya’nın Sahalin Adasını İşgali Sorunu Üzerine Karar; 10) İşletme Konseyleri Kongresine, Berlin Neukölln; 11) Güney Afrika’da Terör Üzerine Karar; 12) Kooperatif Hareketi Üzerine Komintern IV. Kongre Kararı; 13) Kadınlar Arasında Komünist Çalışma Üzerine Karar; 14) Lahor’daki Tüm-Hindistan Sendika Kongresi’ne; 15) Cenevre Anlaşması Üzerine Avusturya Komisyonu’nun Çağrısı; 16) Yugoslavya’daki Beyaz Teröre Karşı Çağrı; 17) Zenci Sorunu Üzerine karar; 18) Mısır’daki Sosyalist Parti Üzerine Karar; 19) Tarımsal Eylem Programı; 20) Tutukluların “Kızıl Haç”ı Üzerine Karar; 21) İspanyol Sorunu Üzerine Karar; 22) Fransız Partisi’nin Örgütlenmesi Üzerine Karar; 23) Danimarka Komünist Partisi Üzerine Karar; 24) Komünist Gençlik Enternasyonal Üzerine Karar; 25) Çekoslovakya Komünist Partisi’ndeki Sorun Üzerine Karar; 26) Sovyet Rusya için Proleter Yardım Sorunu Üzerine Karar; 27) Yugoslav Sorunu Üzerine Karar; 28) Norveç Sorunu Üzerine Karar; 29) İrlanda’da Terör Üzerine Karar; 30) Rus Devrimi Sorunu Üzerine Karar;

31) *Fransız Sorunu Üzerine Siyasi Karar*; 32) *Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi'nin Reorganizasyonu ve Bundan Sonraki Faaliyeti Üzerine Kararlar*; 33) *İtalyan Sorunu Üzerine Karar*; 34) *Versay Barış Anlaşması Sorunu Üzerine Karar*; 35) *Komintern'in Taktiği Üzerine*; 36) *İşçilerin Birleşik Cephesi Üzerine ve İkinci, İkibuçukuncu ve Amsterdam Enternasyonal'i'ne Üye İşçiler ve Anarko-Sendikalist Örgütleri Destekleyen İşçiler Üzerine Tezler*; 37) *İkinci Enternasyonal'e ve Viyana Çalışma Grubu'na, Bütün Ülkelerin Sendikalarına ve Lahey Uluslararası Sendika ve Kooperatif Konferansı'na Açık Mektup*; 38) *Doğu Sorunu Üzerine Tezler*; 39) *Komünist Partilerin Eğitim Çalışması*; 40) *Fransa Komünist Partisi'nin Çalışma ve Eylem Programı*; 41) *Sendikalarda Komünist Faaliyet İçin Yönergeler*; 42) *Komünist Hareketin Öncü Savaşçılarına Yardım Sorunu Üzerine Karar*.

Doğrudan işçi hareketi ve sendikal hareket üzerine olmayan karar ve çağrılarının büyük çoğunluğunda, aynı noktalara değinilir ve bu noktalar her karar özelinde somutlaştırılır. İncelediğimiz soruna ilişkin olarak bizim için gerekli olan, daha çok doğrudan işçi sınıfı ve sendikal hareket üzerine çağrı ve kararlardır. Fakat gerektiğinde, diğer karar ve çağrılardaki bağıntılara da değineceğiz.

“Tarımsal Eylem Programı” başlıklı kararda; işçi sınıfının müttefikleri, düşmanları ve özel görevleri açıklanır ve Komünist Partisi'nin tarım proleteriyasına karşı yükümlülükleri hakkında şunlar vurgulanır:

“Gerçek bir tarım proleteriyasının olduğu bütün ülkelerde bu tabakanın kırdaki devrimci hareketin en önemli faktörü olduğu açıktır... Tarım proleteriyasının devrimleşmesini hızlandırmak ve onu sömürüden kesin olarak kurtarabilecek olan proleterya diktatörlüğü uğruna mücadeleye eğitmek için Komünist Partisi, tarım proleteriyasını reel ücretin yükseltilmesi uğruna mücadelesinde destekler.” (age, sayfa 254).

Aynı şekilde, tarım proleteriyasının sendikalarda birleştirilmesi ve sendikal hareketinin güçlendirilmesi amacıyla Komünist Partisi'nin mümkün olan en fazla çabayı sarfetmesi istenir.

“Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi'nin Reorganizasyonu ve Bundan Sonraki Faaliyeti Üzerine Karar”da, Komünist Enternasyonal tüzüğü ile ilgili belirli saptamalar ve değişiklikler yapılır. Komünist Enternasyonal'in kendisini uluslararası proleteryanın dünya partisi olarak gördüğü bir kez daha belirtilir. Komünist Enternasyonal'in en yüksek organı olan Kongrenin yılda bir kez toplanması, Kongrenin Yürütme Komitesini seçmesi yeniden onaylanır. Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi, bir başkan ve 24 asil ve 10 yedek üyeden oluşmaktadır. Yürütme Komitesinin yanı sıra Genişletilmiş Yürütme Komitesi vardır. Genişletilmiş Yürütme Komitesi, Yürütme Komitesi'nin üyeleri ile farklı sayıda delege gönderen Komünist Enternasyonal üyesi partilerin temsilcilerinden ve Gençlik Enternasyonal ve Kızıl Sendikalar Enternasyonal delegelelerinden oluşmaktadır. Kızıl Sendikalar Enternasyonal'i'nin, Genişletilmiş Yürütme Komitesi'nde oy hakkına sahip üç delege vardır.

“Komintern'in Taktiği Üzerine” karar, tartışılan sorunların ve yayınlanan kararların içinde en önemlilerinden biridir ve 14 bölümden oluşmaktadır: 1) *III. Kongre kararlarının doğrulanması*, 2) *Kapitalizmin çöküş dönemi*, 3) *Uluslararası siyasi*

durum, 4) Sermayenin saldırısı, 5) Uluslararası faşizm, 6) Yeni pasifist hayallerin yayılma imkânı, 7) İşçi hareketi içinde durum, 8) Sendikaların bölünmesi ve komünistlere karşı beyaz terör hazırlığı, 9) Çoğunluğu kazanmanın görevleri, 10) Birleşik cephe taktiği, 11) İşçi hükümeti, 12) İşletme konseyleri hareketi, 13) Dünya partisi olarak Komintern, 14) Uluslararası disiplin.

7. bölümde, sermayenin saldırısına geçtiğine ve “*sermayenin saldırısının işçi sınıfını bir savunma durumuna*” getirdiğine değinilir. (age, sayfa 284)

8. bölümde işçi sınıfının bu duruma gelmesinden reformistlerin, özellikle de onların sendikaları bölme pratiğinin sorumlu olduğu tespit edilir.

9. bölümde burjuvazinin saldırısına ve sosyal-hainlerin bölücü çabalarına karşı, komünistlerin işçi sınıfının çoğunluğunu komünizme kazanma faaliyetlerine çok daha fazla ağırlık vermeleri gerektiği vurgulanır. “*Amerika’nın ve Avrupa’nın işçi sınıfının çoğunluğunu kazanmak – bu, önceden olduğu gibi Komintern’in esas görevidir.*” (age, sayfa 285) Esas görevin somutta gerçekleştirilmesi için birleşik cephe taktiği geliştirilir.

10. bölümde birleşik cephenin gerekliliği ve ne anlama geldiği anlatılır:

“Komintern, bugünkü dönemde emekçilerin çoğunluğunu komünistlere kazanmanın emin yolunu yalnızca birleşik cephe taktiği gösterdiğinden, bütün komünist partilerin ve grupların birleşik cephe taktiğini en sıkı biçimde yürütmelerini talep eder.

Şimdi bölünmeye reformistlerin ihtiyacı vardır. Komünistlerin çıkarı, sermayeye karşı işçi sınıfının tüm güçlerini birleştirmekte yatmaktadır.

Birleşik cephe taktiği, komünist öncünün geniş işçi kitlelerinin en gerekli yaşamsal çıkarları için günlük mücadelelerinde önde gitmesi demektir. Bu mücadelede komünistler hatta, sosyal demokratların ve Amsterdamcılarının hain önderleriyle görüşmeler yapmaya bile hazırdır.”

“Birleşik cephe taktiğinde en önemli şey, işçi kitlelerini ajitasyonel ve örgütsel bakımdan birleştirmektir.” (age, sayfa 285)

Birleşik cephe taktiğinin çarpıtılmasına ve yanlış yönlere çekilmesine karşı da tavır takınılır. Bazı reformist partilerin birleşik cephe taktiğini, reformist partilerle komünist partilerin tek bir partide birleşmesi olarak yorumlamalarına veya birleşik cepheyi seçim birlikleri olarak anlamalarına karşı, bunun komünist partilerin, kendi tam bağımsızlıklarını korumaları şartıyla, hangi partiye üye olursa olsun tüm işçilerle, işçi sınıfının yaşamsal çıkarlarını sağlama almak için eylem birliği olduğu ortaya konur.

11. bölümde, birleşik cephenin siyasi hedefi olarak işçi hükümeti talebi formüle edilir.

“Genel propaganda sloganı olarak işçi hükümeti (muhtemelen işçi-köylü hükümeti) hemen her yerde kullanılır. Güncel siyasi slogan olarak ama işçi hükümeti, burjuva toplumun durumunun özellikle istikrarlı olmadığı, işçi partileriyle burjuvazi arasındaki güçler dengesinin hükümet sorununun karama bağlanmasını pratik zorunluluk olarak gündeme koyduğu ülkelerde en büyük öneme sahiptir. Bu ülkelerde kaçınılmaz sonuç olarak işçi hükümeti

sloganı, tüm birleşik cephe taktiğinden çıkmaktadır.” (age, sayfa 285)

“Bir işçi hükümetinin en temel görevleri, işçi sınıfını silahlandırmak, burjuva karşı-devrimci örgütleri silahsızlandırmak, üretimin denetimini uygulamaya koymak, vergilerin esas yükünü zenginlerin sırtına yıkmak ve karşı-devrimci burjuvazinin direncini kırmak olmalıdır.

Bu türden bir işçi hükümeti ancak, bizzat yığınların mücadelesinden doğar, baskı altındaki işçi yığınlarının en alt tabakaları tarafından yaratılan mücadele yeteneğine sahip işçi organlarına dayanırsa mümkündür.” (age, sayfa 286)

Komünist partilerin bir işçi hükümetine katılmaları belirli şartlara bağlanır. Herşeyden önce katılmayı Komintern’in onaylaması önşarttır. İkincisi, hükümete katılan komünist delegeler partinin en sıkı denetimi altında olmalıdır. Komünist partisi geniş işçi yığınlarının örgütüyle en sıkı bağ içinde olmalıdır. Komünist partisi ideolojik ve örgütsel olarak tam bağımsızlığa sahip olmalıdır. Bu şartların ya da birisinin olmadığı yerde işçi hükümetine katılmak onaylanamaz bir adımdır.

İşçi hükümeti biçimlerinin aldatmacalarına da kararda dikkat çekilir ve karşı-devrimci “işçi hükümeti” olarak iki tip (o dönemde Avustralya’daki liberal işçi hükümeti ve Almanya’daki sosyal-demokrat işçi hükümeti) ve devrimci, desteklenmesi gereken işçi hükümeti olarak üç tip (Balkan ülkelerinin bazılarında ve Çekoslovakya’da mümkün olan yoksul köylülüğün ve işçilerin hükümeti, komünistlerin katıldığı işçi hükümeti ve yalnızca komünist partisinden oluşan, gerçekten devrimci işçi hükümeti) sayılır. Sonuncusu proletarya diktatörlüğü şartlarındaki işçi hükümeti olarak değerlendirilir. Devrimci olarak değerlendirilen diğer iki işçi hükümeti, proletarya diktatörlüğüne gidişte bir geçiş biçimidir ama *“diktatörlüğe doğru (gidişte) tarihsel olarak kaçınılmaz bir geçiş aşaması değildir.”* Buna rağmen, *“Diktatörlüğün mücadele ile ele geçirilmesinin önemli bir çıkış noktasıdır.” (aynı yerde)*

12. bölümde işletme konseylerinin komünist partiler için önemine bir kez daha değinilir ve işletme konseyleri içinde önemli bir etkiye ve sistematik bir çalışmaya sahip olmayan bir komünist partisinin ciddi bir kitle partisi olarak ele alınamayacağı belirtilir.

“İşçilerin Birleşik Cephesi Üzerine İkinci, İkibuçukuncu ve Amsterdam Enternasyonalı’ne Üye İşçiler ve Anarko-Sendikalist Örgütleri Destekleyen İşçiler Üzerine Tezler”: İşçi sınıfının geniş yığınları arasında birlik yönünde güçlü bir eğilim gelişir. Komünistleri ve devrimci işçileri ve hatta bir bütün olarak belirli sendikaları sendika birliğinden uzaklaştıran sendika bürokratları, işçi sınıfının birlik yönünde gelişen eğilimini doğrudan karşılarına almamak ve sanki kendilerinin de birlik yandaşı olduğu görüntüsünü verebilmek için yer yer birleşik cephe sloganını savunurlar. Komünist Enternasyonal, sendika bürokratlarının ve sosyal-hainlerin partilerinin hiçbir şekilde ciddi olarak birleşik cephe yandaşı olmadıklarını bildiği halde, bunların gerçek yüzünü geniş işçi yığınları arasında ortaya sermek amacıyla, İkinci, İkibuçukuncu ve

Amsterdam Enternasyonallerine işçi sınıfının yaşamsal talepleri için mücadele temelinde birleşik cephe önerisi getirir.

“Komünist Enternasyonal, işçilerin birleşik cephesi pãrolasını öne sürerek ve Komünist Enternasyonal’in her bir seksiyonunun İkinci ve İkibuçukuncu Enternasyonal’in partileri ve birlikleriyle anlaşmalar yapmasına müsaade ederek, tabii ki kendisini uluslararası ölçekte bu tür anlaşmalardan vazgeçemez.”(age, sayfa 291).

Birleşik cepheyi gerçekleştirme mücadelesinin anarşist ve anarko-sendikalistlerin etkisi altındaki işçileri kapsayacağı savunulur.

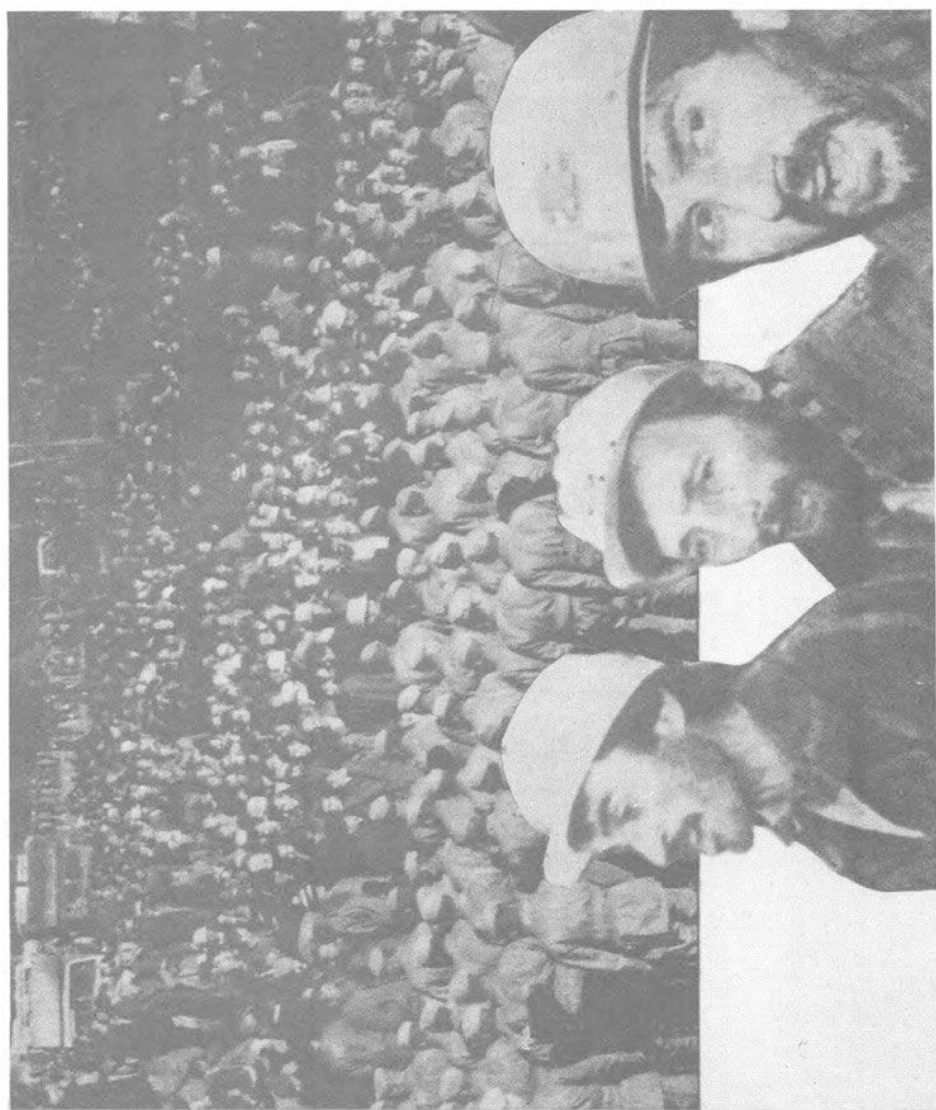
“Açık Mektup”ta, Komünist Enternasyonal’in reformistlerin uluslararası örgütlerine birleşik cephenin yaratılması için somut önerileri tekrarlanır.

“Sendikalarda Komünist Faaliyet İçin Yönergeler”, sonuç bölümü ile birlikte toplam sekiz bölümden ve 30 maddeden oluşur. Bölümlerde sırasıyla; son iki yılda sermayenin işçi sınıfına karşı genel bir saldırıya geçtiği, reformist sendika bürokratları tarafından aldatılan işçi yığınlarının hayal kırıklığına uğradığı ve yığınlar halinde işçilerin sendikaları terkettiği, bu yüzden son dönemde sendikal hareketin zayıfladığı; sermayenin saldırısına paralel ve bu saldırının bir parçası olarak sosyal-hain Amsterdam Enternasyonal’inin, devrimci sendikalara karşı da genel bir saldırı başlattığı; bu saldırının en önemli aracının komünistleri ve devrimci işçileri reformistlerin yönetimindeki sendikalardan atmak olduğu; yine aynı zamanda anarko-sendikalistlerle anarşistlerin bir bölümünün de komünistlere ve komünistlerin önderliğindeki örgütlere karşı saldırıya geçtikleri anlatılır.

Esas olarak burjuvazi tarafından işçi sınıfına empoze edilmeye çalışılan tarafsızlık ve bağımsızlık gibi düşüncelerin, işçi sınıfının çıkarlarına taban tabana ters olduğu vurgulanır. ***“Önüne sınıf hedeflerini koymayan, yani kapitalist sistemin yıkılmasını göze almayan, endikalar, proleter bileşimlerine rağmen burjuva toplum düzeninin en iyi savunucularıdır.” (age, sayfa 305)***

Tarafsızlık ve bağımsızlık sloganının anti-komünist olduğu ve bu sloganı tutarlı olarak uygulayan anarko-sendikalistlerin tarafsızlık ve bağımsızlığının, komünizme karşı tarafsızlık olduğu, yani aslında burjuvazinin tarafını tutmak olduğu belirtilir.

Reformistlerin sendikaları bölme, parçalama alçakça faaliyetine karşı komünistlerin önüne sendikaların birliğini korumak için her türlü çabayı gösterme görevi konur ve görevin doğru yürütülmesi için somut bir eylem programıyla hareket etmenin zorunluluğuna değinilir. Komünistlerin atılmasına karşı mücadelenin aynı zamanda sendikaların birliği için mücadele olduğu, atılanların sendikalara yeniden kabulü için en geniş işçi kitleleri arasında sıkı bir çalışmanın zorunlu olduğu, atılanların atıldıkları andan itibaren bir gün bile örgütsüz kalmaması için örgütsel olarak birleştirilmeleri gerektiği belirtilir.

Üçüncü Bölüm

KIZIL SENDİKALAR ENTERNASYONALI II. KONGRESİ

Kızıl Sendikalar Enternasyonalı II. Kongresi, 19 Kasım–2 Aralık 1922 tarihleri arasında Moskova’da toplanır. Kızıl Sendikalar Enternasyonalı’ne üye çeşitli akımlarla ve yeni üye olan bazı sendikalarla varolan ve I. Kongre’de de tartışılan bir dizi sorun üzerine yürütülen tartışma II. Kongre’ye gelinceye kadar sürer ve bunlardan bazıları II. Kongre’de ele alınır.

II. Kongre’de alınan kararlar, yapılan değişiklikler ve çağrılar şunlardır:

Yürütme Bürosu’nun Raporu Üzerine Karar; 2) Örgüt Sorunları; 3) Sermayenin Saldırısı ve Birleşik Cephe Uğruna Mücadele; 4) Komünist Enternasyonal ve Kızıl Sendikalar Enternasyonalı (Deklarasyon); Genel İş Konfederasyonu’nun (CGTU) Karar Tasarıları; 5) Fiyat Artışları ve İşsizlik; 6) Militarizme ve Emperyalizme Karşı Mücadele; 7) Sendikalar ve Kooperatifler; 8) Doğu’da, Sömürgelerde ve Yarı-Sömürgelerde Sendikal Hareket.

Ekler: 1) Kızıl Sendikalar Enternasyonalı Tüzüğü; 2) Çağrılar ve Mitingler: Tüm Ülkelerin Devrimci Proletaryasına; Tüm Sendikalistlere; Macar Sendikalarının Takibine Karşı; İşletme Konseyleri Kongresi’ne, Neue Welt, Berlin; Hindistan Sendikaları Üçüncü Kongresi’ne; Estonya Sendikaları İkinci Kongresi’ne; İngiliz İşsizler Örgütlerinin Ülke Eylem Komitesi’ne; Kuzey Bohemya’daki Grevci İşçilere; İspanyol Sendikal Birliği’ne. Şimdi bu karar ve çağrılara tek tek yakından bakalım:

“Yürütme Bürosu’nun Raporu Üzerine Karar”ında II. Kongre, I. Kongre tarafından seçilen Yürütme Bürosu’nun raporunu onaylar. Bu kararın 2, 3, 4 ve 5. maddeleriyle, zaaf ve eksikliklere değinen 7. madde önemlidir. Bu maddeler şöyledir:

“ 2) II. Kongre Yürütme Bürosu’nun Amsterdam Enternasyonalı’ne, burjuvaziye karşı birlikte hareket etmeyi yineleyen talepleri onaylanır. Ortak eylemlerin olmamasının suçu yalnızca ve yalnızca, burjuvaziyle çalışma

ortaklığını devrimci işçilerle ortak eyleme tercih eden Amsterdam Enternasyonalî'nindir;

3) Yürütme Bürosu'nun tüm anarko-sendikalistleri burjuvaziye ve reformistlere karşı ortak mücadeleye çekme çabası onaylanır.

4) 'Bağımsız' maskesi altında, gerçekte ama 'anarko-sendikalist' bir enternasyonal ile devrimci sendikalist hareketi parçalama deneyimlerine karşı Yürütme Bürosu'nun tutumu onaylanır.

5) Sendikal hareket içindeki bazı anarşist grupların eylemlerinde Kızıl Sendikalar Enternasyonalî'ne karşı, hiç de seyrek olmayan bir biçimde reformistlerle ve burjuvaziyle birlikte Rusya'nın devrimci proletaryasına karşı ve Rus devrimine karşı yönelen cephe kurduklarını belirtir.

...

7) Kızıl Sendikalar Enternasyonalî'ne bağlı tüm örgütlerin Yürütme Bürosu ile yeterli düzeyde bağlar kurması şimdiye kadar başarılmadığı için, bütün örgütlerle sürekli ve sistematik bağ kurmayı; kitleleri eğitime ve kaynaştırma çalışmasını güçlendirip derinleştirmeyi ve böylece burjuvaziye yıkma ve proletarya diktatörlüğünü kurma uğruna savaşılmaya yetenekli ve çelişmiş sendikalar oluşturmayı en önemli görevlerinden biri olarak görür." ("Devrimci Sendikaların II. Uluslararası Kongresi Sonuçları ve Kararları", say. 3, Kızıl Sendikalar Enternasyonalî Kitaplığı, Cilt 16, Almanca)

Görüldüğü gibi, başından bu yana kendine işçi sınıfının tabanda birliğini kurma siyasetini temel alan Kızıl Sendikalar Enternasyonalî, diğer yandan burjuvaziye karşı işçi sınıfının geniş bir cephesini sağlayabilmek ve pratikte reformistlerin gerçek karakterini işçi yığınlarına göstermek için tepeden eylem birliklerini reddetmiyor, tersine böyle bir girişimden sürekli kaçan Amsterdam Enternasyonalî'nin üzerine yeni eylem birlikleri önerileri ile gidiyor.

Burjuvaziye ve reformistlere karşı, devrimci konuma sahip anarko-sendikalistlerle ilkeli mücadele yoluyla sağlam bir cephe kurmaya çalışıyor. Böyle bir cephenin kurulabilmesi için komünistler, yer yer önemli tavizler vermekten de çekinmiyor. Fakat öte yandan komünistlerle ittifak yerine reformistler ve burjuvaziye ittifakı seçenlere karşı sert tavır takınmaktan da vazgeçmiyor.

Faaliyet raporunda aynı zamanda olumsuzluklara da değiniliyor ve yeni Yürütme Bürosu'na tespit edilen eksikliği aşma yönünde somut görev veriliyor. Rapordan sonra ele alınan konu, Kongre'nin en önemli gündem maddelerinden birini oluşturan örgüt ve örgütlenme sorunları üzerinedir.

"Örgüt Sorunları" başlıklı karar, toplam 51 maddeden ve 13 bölümden oluşmaktadır. Bu bölümler şöyledir: *I) Genel Bölüm, II) Sendikaları güçlendirme mücadelesi, III) Kısmi talepler ve sonal hedef, IV) Kızıl Sendikalar Enternasyonalî yandaşlarının dışlanması karşı mücadele, V) Eski birliklerdeki azınlıklar ve bağımsız devrimci birlikler, VI) Merkezîyetçilik ve federalizm, VII) İşletme konseyleri uğruna mücadele, VIII) En önemli ülkelerde görevlerimiz, IX) Uluslararası mes-*

lek ve sanayi birlikleri, X) Gençlik ve kadınlar arasında çalışma, XI) Sendika basını ve sendikal yazın, XII) Enformasyon ve bağ, XIII) Sonuç.

I. bölümde, sendikaların uğruna mücadele yürütmesi gereken ana hedef açıklanır ve genelde reformistlerin, özelde sendika bürokratlarının sendikal hareketin o güne kadarki tarihinde oynadığı karşı-devrimci rol ortaya konur. Birinci Dünya Savaşı sırasında sendika bürokratları ve onların yönetimindeki sendikalar, **“burjuvazinin diktatörlüğünün temeli”** haline gelmişlerdir. (age, sayfa 4) Ama bu sendikaların burjuvazinin bir aleti, bir dayanağı, evet temel dayanağı haline gelmesi, kapitalizmin ve savaşın işçi yığınlarının zaruretinin son sınırına kadar zorlaması, öncelikle işçi sınıfının öncü kesimlerinin, sendika bürokrasisinin pozisyonlarından giderek kopmasını ve sola doğru kaymasını beraberinde getirir. Süreç içinde daha geniş işçi kitleleri reformist bataklıktan çıkış yolları aramaya başlarlar. Sol unsurların sendikalardaki etkisinin hızla artması sonucunda, sendika bürokrasisi, bu gelişmeyi engelleyebilmek amacıyla sol unsurları sendikalardan atma aracına sarılır.

“Kendilerinin ve aynı zamanda tüm kapitalist sistemin yıkılışını geciktirmenin biricik aracı olarak solları atmak, reformistlerin en önemli mücadele yöntemi haline gelmiştir.”(age, sayfa 5)

Bu olgu şunu kanıtlamaktadır:

“5) Emek ile sermaye arasındaki mücadelenin keskinleşmesi ölçüsünde işçi hareketinin devrimci kanadının hedefi daha açık ortaya çıkar. Sendikalar kapitalist sistem içinde kendi kendini koruma organları olmaktan çıkıp kapitalist egemenliği yıkma ve proletarya diktatörlüğünü kurmanın organları haline gelmelidir. Bu pratik görev işçi sınıfının önüne ne kadar açık çıkarsa, en kaba cisimlenişini reformist sendika örgütlerinde bulan ve yalnızca hedefimize karşı değil, aynı zamanda önümüzde duran görevleri gerçekleştirmek için yöntemlerimize ve araçlarımıza karşı olan işçi tutuculuğu da o kadar saldırganlaşır.” (age, sayfa 5)

Bir kez daha, çok açık olarak sendikaların uğruna mücadele yürütmesi gereken ana hedef formüle ediliyor: Burjuvazinin egemenliğinin yıkılması ve proletarya diktatörlüğünün kurulması. İşte budur, her türden reformist sendikacılıkla sınıf sendikacılığı arasındaki gerçek ayrım. Sınıf sendikaları, teoride ve pratikte bu hedefe oturtuldukları ölçüde, proletaryanın “komünizm okulu” olabilir, ücret köleliği sistemini tüm sonuçlarıyla birlikte ortadan kaldırma mücadelesinde kalıcı başarılar elde edebilir. İşçi sınıfı ve sendikal hareket, bu teorik ve pratik temele oturduğu ölçüde sınıf sendikacılığının gereklerini yerine getirebilir.

II. bölümde, işçilerin sınıf mücadelesinde en canalıcı, güncel sorunlardan biri olarak, işçi sınıfının halen önemli kesimlerinin, birçok ülkede çoğunluğunun sendikal anlamda da örgütsüz olduğu, bu durumun sermayenin işçi sınıfına karşı saldırısını kolaylaştırdığı vurgulanır. O dönemde işçi sınıfının örgütsüzlüğünü ve parçalanmışlı-

ğını güçlendiren faktörlerden bir tanesi de, devrimci, sol niyetlerle de olsa reformistlerin, sendika bürokratlarının egemenliğindeki sendikaların terk edilmesi çağrısı yapan sol sapmadır. Bu sapmaya karşı Kızıl Sendikalar Entemasyonu II. Kongresi örgütsel alanda şu ilkeyi vurgular:

“Kadın ya da erkek hiçbir işçi, sendikaların dışında kalmamalıdır. Bu nedenle sendikalardan çıkma çabalarına, bu çıkış nasıl gerekçelendirilirse gerekçelendirilsin, kararlılıkla karşı konmalıdır.” (age, sayfa 5)

Kızıl Sendikalar Entemasyonu’nin genelde sendikaların güçlendirilmesi için çağrı yapması ve reformistlerin egemenliğindeki sendikalardan çıkma şeklindeki yanlış siyasete karşı kararlılıkla mücadele etmesi, reformist sendikalara karşı mücadele için kurulan bir devrimci sendika entemasyonu açısından çelişkili bir tutum olarak görülebilir. Bu çelişki sadece görünüştedir.

İşçi sınıfının en temel örgütlenme biçimi, en geri işçiler arasında bile rekabeti azaltma ve işçiler arasında dayanışmayı geliştirme açısından ilk araç olan sendikaların güçlendirilmesi, devrimci bir sendikanın da hedefidir. Devrimci bir sendika, sendikalara karşı değil, sendikalarda kendi egemenliğini sağlamanın ve işçi sınıfını aldatmanın bir aracı olan bürokratik karşı-devrimci yapıya karşı mücadele yürütür. Amacı “reformist ur”u sendikalardan söküp atmak, işçi sınıfının en geniş yığınlarını kazanmaktır.

İşçilerin en geri, en ilkel biçimde de olsa örgütlenmesi kötü değil, iyi bir şeydir; ileriye doğru atılan bir adımdır. Kızıl Sendikalar bu adımı zayıflatmaya değil güçlendirmeye çalışırlar. Fakat onlar sendikaları güçlendirme mücadelesini soyut ilkeleri yineleyerek yürütmezler.

“8) Sendikaları güçlendirme mücadelesi, saf soyut ilkeler temelinde değil, tersine pratik bir program temelinde yürütüldüğünde ciddi sonuçlar doğurabilir. Geniş yığınları sendikalara çekmek ancak işçilerin pratik günlük talepleri ve ihtiyaçları için sürekli ve planlı mücadeleyle mümkün olabilir.” (age, sayfa 5-6)

III. bölümde günlük, kısmi taleplerin sonal hedefle ilişkisine ve sonal hedefe yaklaşımda kısmi taleplerin önemine değinilir. Bu bölüm iki maddeden oluşur. Bu iki maddeyi olduğu gibi aktarıyoruz:

“9) Her ülke ve üretim dalı için eylem programının hazırlanması, Kızıl Sendikalar Entemasyonu yandaşlarının en önemli görevlerinden birini oluşturmaktadır. Kısmi talepler uğruna mücadeleyi devrimci ilkelerden bir sapma olarak gösterme denemelerine kararlılıkla karşı konmalıdır. Devrimcilik, herkesçe bilinen devrimci gerçeklerin tekrarına değil, tersine önceden çizilen programı uygulamanın devrimci yöntemlerine dayanır. Reformist birlikler, bir ve aynı kısmi talepleri, devrimci birliklerden tamamen farklı uygulayacaklardır. Kısmi talepler, reformist sendikalar için herşeydir, devrim-

ci birlikler için ise kitleleri mücadelenin devamı için birleştirip örgütlemenin sadece bir aracıdır. Kısmi talepler uğruna mücadele bizi hedeften uzaklaştırmaz, tersine ona yaklaştırır. Kısmi talepler uğruna mücadelenin devrimci haysiyetimize yakışmadığı şeklindeki anarşist önyargılara kararlılıkla karşı çıkmak gerekir. Bu, kitlelerin örgütlenmesinde ve devrimci eylemlerin hazırlanmasında bizi sadece engelleyen zararlı bir laf cambazlığıdır.

10) Kızıl Sendikalar Enternasyonalı yandaşlarının görevi, kısmi talepler uğruna faaliyetlerini daima sonal hedefleri göz önüne alarak yürütmektir. Kısmi taleplerle sonal hedef arasında bir çelişki yalnızca, birini diğerinden ayırdığımızda çıkar. Soyut bir propaganda, bütün yönelimlerden işçileri barındıran sendikaları elbette zayıflatabilir, fakat örgütlerimizin pratik faaliyeti, somut programı, işçilerin günlük çıkarları uğruna sistematik ve sabırlı mücadelesi saflarımıza sürekli, esaslı sınıf mücadelesinin okulundan geçen ve böylece komünist bilinci özümleyen yeni yeni işçi katmanları katacaktır.” (age, sayfa 6)

Bugün ülkemizde işçi sınıfı hareketi içinde egemen olan esas tehlike, pratikte kısmi talepler uğruna, reformlar uğruna mücadelenin her şey olarak kabul edilmesidir. İşçi sınıfının kurtuluşuna düşman bu sapma, işçi sınıfının kurtuluşu uğruna mücadele etme iddiasında olan hemen tüm oportünist örgütlerde de egemen olan sapmadır. Tabii ki bu sapmanın egemenliği işçi hareketinin andaki geriliğiyle doğrudan bağlantılıdır ve bu gerilik, oportünizm tarafından sürekli beslenmektedir.

Durumun bu düzeyde olması, kısmi talepler uğruna mücadeleyi herşey haline getiren sapmaya karşı mücadeleye özel önem verilmesini ve saldırıların özellikle buna karşı yoğunlaştırılmasını gerektirmektedir. Fakat aynı zamanda, işçi sınıfının kısmi taleplerine burun büken, devrimci lafebeliğiyle siyaset yapmayı kural haline getiren diğer sapmaya karşı da sürekli mücadele edilmelidir.

IV. bölümde, yüzbinlerce devrimci işçinin ve Kızıl Sendikalar Enternasyonalı yandaşının sendika bürokratları tarafından sendikalardan atılmasına karşı görev olarak şunlar belirlenir:

“II) ... Elde olan tüm araçlarla muhalefetin atılmasına karşı mücadele yürütmek mutlak zorunludur.

12) Geniş yığınlar bu atılmanın nedenleri üzerine aydınlatılmalıdır. Her işçi toplantısında, her işletmede ve her fabrikada atılanların yeniden alınması sorunu gündeme alınmalı, geniş kitlelerin yargısına sunulmalıdır...

13) Atılanlar bir gün bile dağınık kalmamalıdır. Örgütlerinin biçimleri duruma göre değişebilir. Fakat atılanların örgüt biçimi ne olursa olsun, o (atılanların örgütü) yeniden alınma için durmaksızın mücadele yürütmeli ve aynı zamanda işverenlere karşı pratik mücadele temelinde örgütünü geliştirmelidir.” (age, sayfa 6-7)

Bu kararlarda da çok açık görüldüğü gibi, sendikalardaki devrimci işçilerin sendika bürokratları tarafından sendikadan atılması durumunda da, geniş kitlelerden soyutlanmamak ve sendika bürokratlarına karşı daha etkili mücadele yürütmek amacıyla, yeniden alınmaları için her türlü araçla mücadele edilmelidir.

V. bölümde, Kızıl Sendikalar Enternasyonalı'nın bir dizi yandaşının reformist sendikalara üye olduğu ve bu sendikalarda mücadele yürüttükleri belirtilir. Reformist sendikalarda faaliyet yürüten Kızıl Sendikalar Enternasyonalı yandaşlarının, ülkeden ülkeye değişen sendikal örgütlenme biçimleri vardır: Örneğin Polonya'da komünist fraksiyonlar, başka ülkelerde sendikal muhalefet, bazılarında ise komünist birlikler. Bu türden fraksiyonların, muhalefet gruplarının, tüm Kızıl Sendikalar Enternasyonalı yandaşlarını kapsayan kesin bir örgüt biçimi olmadığından, bunların yandaşlarının kesin sayısı bilinmemektedir. Ama kesin olan, bu fraksiyonların ve muhalefet gruplarının yandaş sayısının gün geçtikçe arttığıdır. Kızıl Sendikalar Enternasyonalı II. Kongresi, bu fraksiyon ve muhalefet gruplarının kesin yandaş sayısını elde etmeyi görev olarak tespit eder.

Reformist sendikalarda çalışan muhalefet gruplarının yanı sıra, hemen hemen tüm ülkelerde Kızıl Sendikalar Enternasyonalı'ne üye **“bağımsız, devrimci örgütler”** de vardır. (age, sayfa 8) Bağımsız devrimci örgütlerle reformist sendikalardaki muhalefet gruplarının en önemli görevlerinden biri, kapitalizme ve reformizme karşı mücadelelelerini en sıkı biçimde koordine etmek ve ortak eylem komiteleri oluşturmaktır.

VI. bölümde, mücadele şartlarının, işçi sınıfından tüm güçleri yoğunlaştırmasını ve harekete geçirmesini gerektirdiği vurgulanır:

Tüm güçleri harekete geçirmek ve yoğunlaştırmak ise, aynı sanayi dalındaki sendikaların birleşmesini, giderek sanayi dalları çapında birleşen sendikaların, tüm ülke çapında birleşmesini gerektirmektedir. İşçi sınıfı saflarında, hatta o günkü dönemde Kızıl Sendikalar Enternasyonalı yandaşları arasında da bu türden bir birleşmenin gerekliliğini kavramayan ve lonca zihniyetini savunan unsurlar vardır. Kızıl Sendikalar Enternasyonalı II. Kongresi, bir yandan yanlış anlayışların aşılması, diğer yandan ise sendikaların birleştirilmesini hızlandırmak amacıyla şu kararı alır:

“18) Enerjik bir şekilde, merkezileşmiş sanayi birliklerinden yana çıkılmalı ve tüm işçilerin gücünden akılcıl bir şekilde yararlanmak için mücadele araçlarının ve yöntemlerinin yoğunlaştırılmasına çalışılmalıdır. Varolan şartlarda, yaşanan türde bir federalizm, işçi hareketinin gelişiminin yolunda bir engeldir, bu nedenle buna kararlı ve kategorik olarak karşı çıkılmalıdır” (age, sayfa 8-9)

VII. bölümde, Kızıl Sendikalar Enternasyonalı yeniden, işçi sınıfının mücadelesi içinde işletme konseylerinin önemi ve yeri sorunu üzerinde durur. Bu yer ve önemi daha kuruluşundan önce kavrayan Kızıl Sendikalar Enternasyonalı, işletme konseyle-

rinin (ya da bir başka deyişle fabrika-işletme komitelerinin) gerçekten devrimci mücadelenin araçları olması için çeşitli önerilerde bulunur.

Bu noktada II. Kongre'nin dikkat çektiği ilk sorun, işletme konseylerinin, her türlü engellemelere rağmen geniş işçi kitlelerine kendini kabul ettirdikten sonra, reformist hainler tarafından uysallaştırılması ve burjuva yasallığının sınırları içine hapsedilmesi tehlikesidir. Devamında şu noktalara dikkat çekilir:

“21) İşletme konseyleri, işçi sınıfının birliğinin asli organlarını oluşturur. Bunlar işletmenin tüm işçilerinin doğal temsilcisidir. İşçilerin eylemliliği yalnızca, böyle bir örgütlenme hücrelerine sahipse ifade bulur. İşletme konseyi söz konusu işletmenin tüm işçilerini kapsamalıdır. Devrimci sendikal hareket için büyük bir tehlike, bu sloganın gerçekleştirilmesi için ciddi ve tutarlı bir mücadele olmaksızın, işletme konseyleri üzerine sonu gelmeyen tartışmalardan gelmektedir. Kızıl Sendikalar Enternasyonalı yandaşları işletme konseyleri için yorulmak bilmez bir propaganda ve ajitasyon yürütmeli ve bunların olmadıkları yerde, en ufak bir imkânda bunların seçilmesine gayret göstermelidir.

22) İşletme konseylerinin seçimi çatışma dönemlerinde ve yığınların hareketlenmesi sırasında özellikle kolay görünmektedir. Bir grev çıkar çıkmaz, bir grev yönetimi seçmenin yanı sıra, her fabrikada, her işletmede bütün işçiler tarafından bir işletme konseyi seçilmeli ve sonra da onunla grev yönetimi ve birlik arasında bağ kurulmalıdır. Bu işletme konseyi aynı zamanda kitle, birlik ve grev yönetimi arasında aracılığı üstlenmelidir. Mücadele sırasında yaratılan bu işçi temsilciliği, işçi hareketi içinde yerini sağlamlaştıracak ve grevin bitiminden sonra da bütün ciddi durumlarda işçiler işletme konseyine başvuracaklardır.” (age, sayfa 9-10)

Bir işyerindeki sendikalı sendikasız tüm işçilerin seçimiyle iş başına gelen işletme konseyinin, işletmedeki tüm işçileri kapsaması, tüm işçileri harekete geçirmede ve mücadelede yönlendirmesi açısından önemli bir araç olması olgusu, Kızıl Sendikalar Enternasyonalı'nın bu araçla yakından ilgilenmesini ve derinlemesine incelemesini beraberinde getirmiştir.

Kararın 23. maddesinde ise, işletme konseyleri için mücadelenin soyut propaganda karakteri taşımayıp, somut ve tespit edilmiş bir eylem programı temelinde yürütülmesi gerektiği vurgulanır.

VIII. bölümde, o dönemde en önemli ülkeler kategorisi içinde ele alınan ülkelerde, Kızıl Sendikalar Enternasyonalı yandaşlarının durumu ve görevleri ortaya konur. Balkan ülkelerine değinilen yerde, Türkiye üzerine şunlar söylenir:

“İşçilerin tek tek milli sendikalarda (Türk, Yunan, Ermeni) örgütlü olduğu Türkiye'de; Kızıl Sendikalar Enternasyonalı yandaşlarının baş görevi, bu sendikaları, temeli aktif sınıf mücadelesinde olan, şu ya da bu milliyete

aidiyetten bağımsız birleşik sanayi birliklerinde birleştirmek için arttırılmış faaliyetler.” (age, sayfa 16)

IX. bölümde, Amsterdam Enternasyonalı'ne üye sendikaların kurduğu Uluslararası Meslek ve Sanayi Birlikleri Sekreterliği'nin, her şeyden önce devrimci Rusya'nın sendikalarını ve diğer ülkelerin devrimci sendikalarını, bunların resmi başvurusuna rağmen üye olarak almadığı belirtilir. Kızıl Sendikalar Enternasyonalı, reformist sendikaların devrimci sendikalara karşı yönelen bu bölücü ve yıkıcı çalışmalarına karşı, Kızıl Sendikalar Enternasyonalı I. Kongresi'nde kurulan Propaganda Komitesi aracılığıyla sistematik bir mücadele yürütmeyi ve bu mücadeleyi tek tek ülkelerde ve sanayi dallarında derinleştirmeyi görev olarak tespit eder.

X. bölüm, kararın gençlik ve kadınlar arasındaki çalışma üzerine bölümüdür:

“48) Kapitalizm ilk planda, işçi sınıfının en zayıf kesimi olarak küçük yaştaki işçileri ve kadınları sömürür ve işçilerin maddi durumuna karşı her saldırıyı, kadınların ve küçük yaştakilerin durumunu kötüleştirmekle başlar.

Bu nedenle Kızıl Sendikalar Enternasyonalı yandaşları, Gençlik Enternasyonalı'nın ve Enternasyonal Kadın Sekreterliği'nin kabul ettiği ekonomik programı kendine mal etmeli ve gerçekleştirmek için savaşmalıdır.

İşçi gençlik ve çıraklar, sendikalara eşit haklara sahip üyeler olarak kabul edilmeli ve orada geleceğin sınıf bilinçli savaşçıları olarak eğitilmelidir. Eylemlerde, gençliğin yeterli iş ücreti, altı saatlik işgünü, işsizlerin güven altına alınması, eğitim vb. gibi taleplerine en büyük dikkat gösterilmelidir.

Aynı şekilde Kızıl Sendikalar Enternasyonalı yandaşları, kadın işçilerin erkek işçilerle tam iktisadi hak eşitliği ve kadın ve anne sağlığının gerçek korunumu için mücadele vermelidirler.” (age, sayfa 18)

XI. bölümde, ciddi bir sendika basını yaratmak amacıyla Kongre, tüm üye sendikaların en azından haftalık bir dergi çıkarmasını ve her ülkede işçi sınıfı hareketi üzerine bir kütüphane kurulmasını kararlaştırır.

XII. bölümde Kongre, Kızıl Sendikalar Enternasyonalı üyesi sendikaların bir yandan merkezle, diğer yandan kendi aralarındaki ilişkiyi geliştirmek amacıyla; a) merkeze düzenli rapor vermeyi ve b) en önemli dillerde yayınlanan bir bülten çıkarmayı gerekli görür.

Sonuç bölümünde Kongre; *“tüm dünyadaki devrimci deneyimlerin toplamını” (age, sayfa 19)* oluşturan ve I. Kongre'de onaylanan eylem programını hayata geçirmenin, her üye birliğin görevi olduğunu vurgular.

“Sermayenin Saldırısı ve Birleşik Cephe Uğruna Mücadele” üzerine karar, 9 bölümden ve toplam 21 maddeden oluşmaktadır. İlk iki bölümde sermayenin yeni saldırısının nereden kaynaklandığı açıklanır ve daha sonraki iki bölümde, sermayenin bu yeni ve genel saldırısına işçi sınıfının karşı koymamasının nedeni olarak, işçi sınıfını

burjuvazi karşısında ideolojik ve örgütsel olarak silahsız bırakan reformistlerin hain ve bölücü faaliyetleri gösterilir.

V. bölümde birleşik cephenin neden gerekli olduğu ortaya konur:

“14) ... İşçilerin her parçalanışı kapitalistlerin güçlenmesi anlamına gelir. Sermayeye karşı savunma savaşını başlatabilmek için, savunma savaşını karşı-saldırıya geliştirmek için, birleşik cephenin kurulması ilk önşarttır. Birleşik cephe olmadan sermaye üzerinde zafer olmaz. ...

16) İşçiler, birleşik cephe içinde kapitalistlere karşı devrimci mücadeleyi başlatmayı başaramazlarsa, o zaman yalnızca yeni yenilgilere uğramakla, yalnızca daha da büyük sefalet ve daha derin bağımlılığa düşmekle kalmayacaklar, aynı zamanda örgütleri de paramparça edilecek ve tamamen savunmasız hale geleceklerdir.

Bu durumda devrimcilerin görevi, tüm işçilere, hizmetlilere ve memurlara, sermayenin saldırısını kırmak ve karşı saldırıyı örgütleyerek kapitalizm üzerinde işçilerin zaferini kazanmak için onlarla birlikte savaşmaya kararlı olduğumuzu kanıtlamaktır.” (age, sayfa 23-24)

Burada kastedilen birleşik cephe, açıkça görüldüğü gibi, işçi sınıfının yaşamsal çıkarları temelinde kapitalizme ve sömürücülere karşı yönelmesi gereken bir cephe-dir. Bu türden bir cephenin kurulması hem reformistlerin ve hem de kapitalistlerin korktuğu en büyük tehlikedir. Çünkü böyle bir cephenin kurulması, burjuvazinin ve sendika bürokratlarının ölüm çanlarının çaldığı anın gelip çatması demektir. Bu yüzden, sömürücüler ve reformistler, sendika bürokratları, her ne pahasına olursa olsun, bu türden bir devrimci cephenin kurulmasını engellemeye çalışırlar.

Bütün engellemelere rağmen devrimci bir birleşik cephe nasıl kurulacaktır? VI. bölüm bu soruya cevap verir.

“c) Genel bir sendikal birleşik cephe kurmanın ilk şartı, tek tek ülke sorunlarında aralarında var olan görüş ayrılıklarına bakmaksızın, tüm devrimci güçlerin irade birliği, toplu hareketi ve disiplinli davranışdır. Devrimci güçlerin kendi aralarındaki her çekişme reformizmi güçlendirir.

d) Birleşik cephenin kurulması basitçe örgüt yönetimlerinin anlaşmalarıyla değil, bilakis ancak yığınlar içinde, örgütlerin en temel hücrelerinde, işletmelerde en yoğun faaliyet gösterilerek meydana getirilirse sağlam bir temele sahip olur.

e) İşçi örgütlerinin birleşik bloku işçiler için ancak, verili durumlarda bütün katılanlar tarafından bağlayıcı olarak tanınan açık, somut mücadele hedefleri ve yöntemlerine sahipse başarılar getirebilir.

f) Birleşik cephe uğruna mücadele, işletme konseyleri birleşik cephenin kurulmasına kazanıldığında özellikle başarılı yürütülebilir.” (age, sayfa 24)

Bir sonraki bölümde, oluşturulacak bir birleşik cephenin uğruna harekete geçece-

ği somut mücadele talepleri formüle edilir. Bunların arasında ücretin ve işçilerin korunması, kadın ve erkek işçiler için eşit işe eşit ücret, 8 saatlik işgününün güvenceye alınması, işçilerin, hizmetlilerin ve memurların grev hakkının savunulması, işsizlere yaşamlarını devam ettirmeleri için ücret ödenmesi, grevler sırasında grevci işçilerin silahlanması, burjuvazinin savaş çıkarma çabalarına karşı mücadele, Sovyet Rusya'nın savunulması, sömürgelerdeki işçilerin aşırı derecede sömürülmesine karşı ve benzeri bir dizi talep getirilir.

VIII. bölümde yanlış, zararlı mücadele yöntemleri teşhir edilir. Bunlar;

- uzun süreli toplu sözleşme anlaşmalarının yapılması,
- mücadele yerine uzlaşma komisyonlarına başvurulması,
- işçi sınıfının genelini gözönünde tutmadan ve sınıf dayanışmasını temel almadan imtiyazlı gruplar için toplu sözleşme anlaşmaları yapılması,
- grev kararı alırken bürokratik yöntemlerle grevlerin engellenmesi,
- grevlerin yapay bir şekilde dar bir alana sıkıştırılmaya çalışılması,
- sonuçlarından korkulduğundan dolayı başarı vaat eden mücadelelerin bitirilmesi,
- işçilerin kendi sanayi dalı veya ülkeleri dışındaki olaylarla dayanışma duygularını eylemlerle dile getirmesinin engellenmesidir.

IX. bölümde mücadelelerin hazırlanması sorunu üzerinde durulur ve grevin başarıyla yürütülmesi için bazı noktalara değinilir.

“Komünist Enternasyonal ve Kızıl Sendikalar Enternasyonalı” başlıklı deklarasyonda ise, Komünist Enternasyonal ile Kızıl Sendikalar Enternasyonalı arasındaki ilişkinin ne olması gerektiği sorunu tartışılır.

Bu sorun, I. Kongre’de olduğu gibi, II. Kongre’de de en şiddetli tartışılan sorunlardan biri olmuştur. I. Kongre, delegelerin önemli bir bölümünün itirazıyla karşılaştığı için ve komünistler bu sendika delegelerini kaybetmek istemediği için, Kızıl Sendikalar Enternasyonalı’nın Komünist Enternasyonal’e *bağlı* bir organ olarak kurulmamasını kabul eder. Fakat tüzüğe, Komünist Enternasyonal’in dünya proletaryasının öncüsü olduğu ve her iki enternasyonalin karşılıklı olarak birbirinin kongresine delegeler göndereceği ve ortak organlar oluşturulacağı şeklinde bir madde konur.

Tüzüğün bu şekli de, anarko-sendikalistlerin etkisi altındaki birçok sendikayı memnun etmez ve bunlar tüzükte değişiklik talep ederler. Tüzük değişikliği talep eden sendikalar içinde en önde, Kızıl Sendikalar Enternasyonalı II. Kongresi’nde üyelik başvurusu yapan ve Fransa’nın devrimci sendikalarını içinde birleştiren CGTU gelmektedir. Komünistler, Kızıl Sendikalar Enternasyonalı’ne yönelen ve bir kısmı da önceden Kızıl Sendikalar Enternasyonalı’ne üye olan sendikaları kaybetmek istemezler, ama onların değişiklik önerilerini de kabul etmezler. Sorun çıkmaza girer ve bunun üzerine Kızıl Sendikalar Enternasyonalı ve Losovsky Lenin’e başvurur. Losovsky, Lenin’le konuşmasını ve sonucunu şöyle aktarıyor:

“Lenin bana sadece bir soru sordu: ‘Bu sendikalar bize doğru mu geliyorlar, yoksa bizden uzaklaşıyorlar mı? Bizimle bir anlaşma yönünde mi gelişıyorlar yoksa değil mi?’ Benim, ‘bize doğru geliyorlar’ cevabım üzerine Lenin şöyle dedi: ‘Burada bir uzlaşma yapılabilir ve yapılmalıdır. Bu talepler bizden uzaklaşmak için bahane olarak ileri sürülmüş olsaydı, o zaman böyle ciddi nitelikte bir uzlaşma yapmanın elbette hiçbir siyasi anlamı olmazdı. Fakat, gerçi hâlâ sendikalist geleneklerle kaynaşmış olan, ama bize gittikçe yaklaşan devrimci bir işçi hareketi söz konusuysa, o zaman bir uzlaşma yapılmalıdır ki bu hareket bize daha da yaklaşsın ve böylece, Fransa’nın sendikal hareketi, daha sonra, bu önyargıları aşacak şekilde etkilenebilsin’. (*“10 Yıl Kızıl Sendikalar Enternasyonalı”, Losovsky, sayfa 19, Kızıl Sendikalar Enternasyonalı Yayınevi, 1930, Almanca*)

Kızıl Sendikalar Enternasyonalı’ndeki komünistler, Lenin’in tavsiyesine uygun davranıp uzlaşma yaparlar. Gelişme, Lenin’in öngörüsünü tamamen doğrular ve CGTU içinde hâlâ önemli bir etkiye sahip anarko-sendikalist önyargılar önemli ölçüde aşılır ve bu sendika komünist bir çizgiye oturur. Uzlaşmanın yapıldığı dönemde, CGTU’nun olumlu gelişeceğinin garantisi tabii ki yoktur ve komünistler II. Kongre’de şerhlerini karar metnine sokarak uzlaşmayı istemeye istemeye kabul ederler. Tüzüğe alınan metinler şunlardır:

Kızıl Sendikalar Enternasyonalı’ne kabul edilme şartları bölümünde;

“Burjuvaziye karşı tüm savunma ve saldırı eylemlerinde şartlara göre bütün devrimci örgütlerle ve Komünist Partisiyle geçici anlaşmalar (yapılabilir. /ÇN)”

Komünist Enternasyonal’le bağ bölümünde;

“Tüm devrimci örgütlerin mücadelesini koordine etmek amacıyla Kızıl Sendikalar Enternasyonalı Yürütme Bürosu, şartlar gerektirdiğinde;

- 1) Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi ile anlaşmalar yapabilir;*
- 2) Uluslararası işçi hareketinin en önemli sorunları üzerine danışmak ve ortak eylemler örgütlemek amacıyla Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi ile birlikte ortak toplantılar yapabilir;*
- 3) Komünist Enternasyonal ile birlikte çağrılar yayınlatabilir;*
- 4) Şartlar gerektirdiğinde ortak kararları yerine getiren ve eylem süresince var olan eylem komisyonları seçebilir.”* (*Devrimci Sendikaların II. Uluslararası Kongresi Sonuçları ve Kararları, sayfa 29*)

Yine daha önceki kongrede, Komünist Enternasyonal ile ilişkiler bağintısında kabul edilen kararda belirtilen, Komünist Enternasyonal ile *“mümkün olan en yakın ilişki”*, Komünist Enternasyonal için *“tüm dünya devrimci işçi hareketinin öncüsü”* gibi nitelermeler kaldırılır, bunların yerine, *“proleter güçlerin koordine edilmesi ve yoğunlaştırılması”*, *“ortak eylemlerin, konferansların vb. yapılması”* gibi

kavramlar konur ve Komünist Enternasyonal'in öncülüğü ibaresi tüzükten çıkarılır. Kararın başına, tutarlı komünist çizgiyi savunan Rusya, Almanya, İtalya, Bulgaristan, Polonya ve İspanya delegeleri şerhlerini koyarlar ve doğrusunun ne olduğunu karar metninde en başta açıklarlar.

Değiştirilen bir başka madde de, tüzüğün 42. maddesidir ve aslında değişiklik formülasyon değişikliği olarak kalır. Bu maddede, içerik olarak sınıf mücadelesinin ve proletarya diktatörlüğünün kabulü, Kızıl Sendikalar Enternasyonal'i'ne üye olmanın şartları olarak aynen kalır.

"Fiyat Artışları ve İşsizlik" üzerine 6 maddelik kararda; tüm kapitalist ülkelerin savaş sırasında ve sonrasında içine düştükleri krizin yükünü işçi sınıfının sırtına yükleme girişimlerine, tüm mallarda aşırı fiyat artırma yoluna başvurarak ve işletmelerden yığınlar halinde işçileri atarak işsizler ordusuna yeni yoksullar katan kapitalistlerin siyasetine ve pratiğine karşı, Kızıl Sendikalar Enternasyonal'i, işçi sınıfının en geniş saflarını birleştiren, disiplinli bir birleşik ordu ile mücadele yürütme çağrısı yapar.

Kongre; işsizlerle çalışanlar arasında sıkı bir dayanışma cephesinin kurulmasını, işsizlerin eşit haklara sahip olarak sendikalara üye olmasını ya da üye olarak kalmasını, işsizler komisyonlarının kurulmasını, işsizlerin geçiminin kapitalistler ve kapitalist devlet tarafından sağlanmasını; fiyat artışlarını engelleyebilmek ya da denetleyebilmek için *"hayati öneme sahip malların üretiminin denetlenmesi"*ni, *"tüketici komisyonları"*nın kurulmasını pratik mücadelenin hedefleri olarak belirler. Bu hedefleri koyarken, işsizliğin ve fiyat artışlarının ancak, kapitalizmin yıkılması ve proletarya diktatörlüğünün kurulması ile kaldırılabilceğine de işaret eder.

"6) Kızıl Sendikalar Enternasyonal'i II. Kongresi, tüm ülkelerin işçilerini proleter safları sıkılaştırmaya ve tamamen çürüyen kapitalist sistemi yıkmak için birleşmeye çağırır. Bu, işsizlik ve fiyat artışları sorununu çözebilecek olan biricik araçtır". (age, sayfa 33)

"Militarizme ve Emperyalizme Karşı Mücadele" başlıklı kararda, emperyalist devletlerin, dünyayı yeniden paylaşma ve etki alanlarını sağlamlaştırma ve genişletme mücadelesini devam ettirdikleri, bunun için yerel savaşlar örgütledikleri ve sömürge halkların üzerindeki baskı ve sömürüyü daha da artırdıkları, emperyalistlerin daha fazla militarizme ve silahlanmaya kaydıkları vurgulanır ve yeni bir emperyalist savaş hazırlığına karşı işçi yığınlarının bilincinin uyanık tutulması gerektiğine değinilir.

Kongre, anavatan savunması parolası altında burjuvazinin çıkarlarının savunulması siyasetine karşı, kısa süre önce dünyayı büyük oranda yıkıma sürükleyen savaşın sonuçlarına değinerek, emperyalist savaşa karşı proleter devrim ve proletarya diktatörlüğü alternatifini koyar. Aynı şekilde Kongre, militarizme karşı pasifist ve düşsel açıklamaların ikiyüzlülüğüne parmak basar.

“Militarist propagandaya karşı koymak ve emperyalist bir savaş imkânını yok etmek için, işçilerin genel düşüncesi toplantılarda, bildiriler, afişler ve günlük basın aracılığı ile öyle yayılmalıdır ki, burjuva militaristlerine karşı yönelen ortak bir hava yaratılsın. Orduda, kapitalist askeri örgütlerde ve kurumlarda propaganda ve örgütlenme hücreleri kurulmalıdır.”
(age, sayfa 36)

“Sendikalar ve Kooperatifler” üzerine üç bölümden oluşan kararda, Kongre, o dönemde oldukça yaygın olan ve reformistlerin de sosyalizme barışçıl geçişin, üretimin toplumsallaştırılmasının pratik örneği olarak ileri sürdükleri kooperatif siyasetine karşı; tüm üretim araçlarının onun aracılığı ile toplumsallaştırılacağı proleter devrim ve proletarya diktatörlüğü alternatifini çıkarır. Aynı zamanda, devrimci sendikaların yandaşlarının işçi kooperatiflerine de üye olmasını, kooperatifleri devrimci bilinçle proleter sınıf mücadelesi çizgisine çekmelerini, kooperatiflerdeki devrimci unsurları ortak bir platformda birleştirmeyi, kooperatiflerdeki işçi yığınlarını Sovyet Rusya’nın savunulması, beyaz teröre karşı mücadele gibi siyasi talepler temelinde de harekete geçirmeyi savunur.

II. Kongre, aynı zamanda; sendikalar içinde, sendikalara kooperatif görevleri yükleyen ve böylece sendikaların gerçek amaçlarından sapmasına yol açan hataya karşı da tavır takınır. Reformist sendikaların sendika kasasını kullanarak hisse senedi şirketleri kurma girişimlerini teşhir eder ve bu girişimlere karşı mücadele çağrısı yapar.

“Doğu’da, Sömürgelerde ve Yarı-Sömürgelerde Sendikal Hareket” üzerine kararda, emperyalizm şartlarında sömürgelerin ve yarı-sömürgelerin emperyalist devletler açısından rolüne ve önemine detaylı olarak değinen Kongre; içinde bulunulan aşamada sömürgelerin ve yarı-sömürgelerin emperyalistler için özellikle ucuz hammadde kaynağı olarak talan edildiklerine dikkat çeker. Emperyalistlerin bir dizi yolla bu ülkelerde yerli sanayinin gelişmesini engellemeye çalıştıklarını ve fakat dünya savaşının ve emperyalistler arası rekabetin yerli sanayinin gelişme imkânını kolaylaştırdığını, böylece sayıca yoğun bir sanayi proletaryasının geliştiğini ve bazı sanayi merkezlerinde yoğunlaştığını belirtir.

Doğu’nun genç işçi hareketinin özellikleri olarak Kongre şunları sayar:

– Sendikalarda örgütlü işçi sınıfı hâlâ genel işçi sınıfının küçük bir bölümünü oluşturmaktadır.

– Yapıları sağlamlaştırılmış sendikaların varlığının yanı sıra, yalnızca grevler sırasında oluşturulan ve grevlerin bitimiyle dağılan sendikalar vardır.

– Birçok durumda sendikalarda lonca, hemşerilik, korporasyon vb. zihniyeti hakimdir ve bu türden sendikalar, grevler dışında sınıf bilinci açısından oldukça geridir.

– Ulusal kurtuluş hareketinin somut görev olarak durduğu bu ülkelerde işçiler, kolaylıkla yerli burjuvazinin önderliği altına girmekte ve sendikaların yönetiminde birçok durumda burjuva politikacılar ve hatta yerli kapitalistler bulunmaktadır.

Daha sonra kararda, Japonya dışında Doğu'nun sömürge ve yarı-sömürge ülkelere yerine getirilmesi gereken görevler sıralanır:

“a) Proletaryanın sınıf çıkarlarını savunan bağımsız ve burjuvaziden ayrı sanayi birlikleri kurulmalıdır. Buna ulaşmak için tanımlanan ülkelerin çoğunda (Türkiye'nin Anadolu bölümlerinde de) birliklerin legalleşmesi ve koalisyon özgürlüğü için mücadele yürütülmelidir.

b) İş ücreti, işgünü ve genel çalışma şartlarıyla ilgili olarak yerli ve beyaz göçmen işçilerin eşitliği için planlı ve kararlı bir mücadele yürütülmelidir.

c) Kapitalistlerin mükemmel biçimde kullanmayı bildikleri ve sömürgelerde ve yarı-sömürgelerdeki işçi hareketinin gelişimini güçlü biçimde engelleyen beyaz ve yerli işçiler arasındaki ırksal ve ulusal düşmanlığa karşı mücadele. Özellikle son dönemde, birinci olarak işçi hareketini bölmek ve ikinci olarak yerli burjuvazinin ulusal kurtuluş mücadelesine geniş kitleleri sokmak için var olan çelişkileri kullanan yerli sermaye, bu düşmanlığın korunmasına ve derinleşmesine ilgi göstermektedir.

d) Aynı zamanda Doğu'da sürekli olarak ulusal bir kurtuluş mücadelesi karakteri taşımak zorunda olan anti-militarist harekete dolaysız katılım. Sömürgelerden yalnızca daha fazla kazanç sağlamayı düşünen emperyalistlerin egemenliği kırılmadan, sömürgelerin ve yarı-sömürgelerin işçi sınıfının çalışma şartlarının iyileştirilmesini sağlamak mümkün değildir. İşçi sınıfı hareketi genel ulusal kurtuluş mücadelesine katıldığında, temsilcilerini anti-emperyalist cephe içinde önemli ve bağımsız harekete izin veren mevkilere getirmek zorundadır. O, aynı zamanda burjuvazinin (küçük-burjuvazinin de) ve partilerinin (Çin'de Kuomintang, Hindistan'da Gandi, Türkiye'de Kemalizm) sahtekârlıklarını ve yarım gönüllülüğünü teşhir etmeli; onların tarım reformu düşmanı çabalarını yok etmeli; köylü hareketinin ve tarım devriminin yönetimini kendi eline almalıdır. Bu önşart olmaksızın Doğu'nun genel kurtuluşu düşünülemez.

e) Doğu'nun sendikal hareketinin özel bir görevi, Doğu'nun bazı ülkelerinde (Kore, İran, Türkiye) nüfusun önemli bir bölümünü oluşturan milyonlarca kır işçisini örgütlemektir. Pederşahi-lonca düzeninin kanunlarından kurtulan ve proletaryanın mücadelesine katılan çok sayıdaki zanaatçı da birleştirilmelidir.” (age, sayfa 43-44)

Kongre'de; yukarıda sıralanan görevlerin yalnızca sömürge ve yarı-sömürge ülkelerin işçi sınıfının değil, aynı zamanda diğer ülkelerin devrimci işçi ve sendika hareketinin de görevi olduğu vurgulanır. Kızıl Sendikalar Enternasyonalı'nın, Doğu'nun sömürge ve yarı-sömürge ülkelerindeki işçi ve sendika hareketinin gelişmesi ve güçlenmesine yardım etmesi gerektiği belirtilir. Bu yardım bağlamında, emperya-

list ülkelerdeki devrimci sendikaların, sömürge ve yarı-sömürgelerin işçi ve sendika hareketiyle doğrudan ilişkiye geçmesi, Kızıl Sendikalar Enternasyonalî'nin gelecek kongresiyle aynı zamanda tüm sömürge ve yarı-sömürge ülkelerin işçi hareketinin temsilcilerinin katılımıyla düzenlenecek özel bir konferansın gerçekleştirilmesi sayılır. Konferans öncesinde en önemli sömürge ve yarı-sömürge ülkelerden başlayarak özel büroların açılması, yerine getirilecek somut görevlerden biri olarak tespit edilir.

Çağrılar ve mitingler bölümünde, sömürge, yarı-sömürge ülkeler kategorisini içinde ele alınan Türkiye konusunda da Kongre, bir protesto kaleme alır.

“Türk vahşetine karşı protesto;

Kızıl Sendikalar Enternasyonalî II. Kongresi, Türkiye’deki hapis-hane-den kaçan iki Türk devrimci işçinin raporu temelinde, Türkiye’deki işçilerin karşı karşıya kaldıkları takibatları şiddetle protesto eder. Türk halkının emperyalizme karşı mücadelesi bugüne kadar tüm dünyada en büyük sempatiyle karşılandı. Şimdi Türk halkının devrimci kesimine uygulanan bu anlamsız canice takibat, tüm devrimci işçilerde, baskı altındaki ve aşağılanan halkların dostlarında en derin öfke yaratmıştır. Türk hükümeti hapis-haneler ve işkencelerle, en iyi ve en devrimci unsurları, işçi sınıfından koparmak istemektedir. O Abdulhamid’in izinde gitmektedir, bu yüzden onu da öncülünün kaderi beklemektedir.

Kahrolsun takibat ve barbarlık!

Yaşasın Türkiye’deki devrimci proletarya!

Yaşasın işçilerin emperyalizme karşı devrimci savaşı!” (age, sayfa 51-52)

1922’de yapılan bu tespitler, özellikle Kemalizm hayranları için öğretici olmalıdır!!!

Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi III. Genişletilmiş Plenumu

Komünist Enternasyonal Dördüncü Kongresi’nden sonra yaşanan gelişmeleri, Kongre kararları ışığında değerlendirmek ve bazı ülkelerdeki sınıf mücadelesinin özel sorunlarını ele almak ve seksiyonlara güncel taktikleri sunmak amacıyla toplanan Yürütme Komitesi III. Genişletilmiş Plenumu 12 ve 23 Haziran 1923 tarihlerinde toplanır ve şu kararları alır:

1) Program Üzerine Karar; 2) Danimarka Sorununda Karar; 3) Norveç Sorununda Karar; 4) Bulgar İşçi ve Köylülerine; 5) Yürütme Komitesi’nin Raporu Üzerine; 6) İşçi-Köylü Hükümeti; 7) Rus-İngiliz Anlaşmazlığı Üzerine; 8) Komünistlerin Dine Karşı Tavrı Üzerine; 9) Vorovsky Yoldaşın Katledilmesi Üzerine; 10) Japonya Sorunu Üzerine; 11) Faşizm Üzerine; 12) Sendika Sorunu; 13) Kooperatif Sorunu; 14) İtalya Sorunu; 15) İsviçre Sorunu; 16) Avusturya Sorunu; 17) Hamburg Kongresi Üzerine; 18) V. Dünya Kongresinin Toplantıya Çağırılması.

“İşçi-Köylü Hükümeti” başlıklı kararda, işçi sınıfının köylülükle karşılıklı ilişkisine, işçi sınıfının proleter devrim öncesi ve sonrasında köylülükle ittifakının önemi değinilir. İşçi-köylü hükümeti sloganının o dönemdeki Komünist Enternasyonal

seksiyonlarının propaganda ve ajitasyonunda oynadığı merkezi taktik role parmak basılır. Bu sloganın kırdaki temel dayanağı olan kır proletaryasına yönelik görevlerin ne olduğu bağintısında şu tavır takınılır:

“Kırın geniş kitleleri arasında ‘işçi-köylü hükümeti’ sloganını başarıyla uygulamanın en önemli önşartlarından biri, komünistlerin tarım işçileri sendikalarında özellikle enerjik bir şekilde çalışmasıdır. Komünistler, önümüzdeki yakın zaman içinde tüm güçlerini mevcut tarım işçileri sendikalarını fethetmek ve olmadığı yerlerde de yeni tarım işçileri birlikleri kurmak için harcamak durumunda olacaklardır. Tarım işçileri birlikleri diğer görevlerinin yanı sıra en önemli bir diğer siyasi görevi yerine getirmek zorundadırlar: ‘İşçi-köylü hükümeti’ şiarını köylülüğün geniş kitleleri içine taşımak. Bu anlamda tarım işçileri sendikaları, Komünist Partisi ile kır arasındaki köprülerden birini oluşturmalıdır.” (“Tezler...”, Cilt I, sayfa 316)

Kırda da esas dayanılması gereken sınıf olan tarım işçilerinin örgütlenmesi, örneğin sendikalar gibi birliklerde birleştirilmesi, komünistlerin kırda ilk ve en temel görevi olarak vurgulanır. Bu direktif, görüşümüzce bugün de ilkesel-pratik bir öneme sahiptir ve ülkemizde işçi-köylü ittifakının en temel taşlarından biri olarak kavranmalı ve hayata geçirilmelidir.

“Komünistlerin Dine Karşı Tavrı” başlıklı kararda, komünist partilerin sendikalardaki çalışmasında, işçilerin dinsel önyargılarını aşmasına yardımcı olma görevinin yanı sıra, işçilerin herhangi bir din ya da mezhep farkı gözetmeksizin bir tek merkezi sendikada birleştirilmesi görevine parmak basılır. Bu noktada şu ilkesel görüş açıklanır:

“Komünistler, dini görüşlerine bakmaksızın tüm işçilerin sınıf karakteri taşıyan sendikalarda toplanmasından yanadır. Komünistler, çeşitli ülkelerde hâlâ şu ya da bu tarzda dini zihniyetli milyonlarca işçi olduğunu unutmadan, onları genel ekonomik ve politik mücadelenin içine çekmeli, fakat onları asla, dini önyargılarından dolayı geri çevirmemelidirler. Özelde de komünistler, işçi hükümeti ya da işçi-köylü hükümeti ajitasyonlarında, bununla dini zihniyetli mi yoksa ateist mi olduklarına bakmaksızın bütün işçilere kardeşçe bir ittifak önerdiklerini tekrar tekrar vurgulamalıdır.” (age, sayfa 317)

“Faşizm Üzerine” kararda gelişen faşizm tehlikesine ve komünist partilerin bu tehlikeye karşı mücadelede kullanması gereken silahlara değinilir:

“Bütün ülkelerde, her eğilimden işçi partileri ve işçi örgütleri vb. tarafından, faşizme ve onun ülke dışındaki temsilcilerine karşı mücadeleyi yönetmek amacıyla özel bir organ kurulmalıdır. Bu organın görevleri şunlardır:

- 1) Kendi ülkesindeki faşist hareketle ilgili olguları toplamak.***
- 2) Gazete makaleleri, broşürler, afişler, toplantılar vs. yoluyla faşist hareketin sınıf düşmanı karakteri hakkında işçi sınıfını sistematik olarak aydınlatmak.***

3) *Yeni proleterleri ve kesinkes proleterleşme tehdidi altındaki yığınları, kendi durumları ve faşizmin büyük çaplı kapitalizm içindeki fonksiyonları hakkında sistematik olarak aydınlatmak.*

4) *İşçiler arasında bölükler kurup, bunları silahlandırarak, faşistlere karşı savunmayı örgütlemek. ...*

5) *Yönelimine bakmaksızın tüm işçileri bu mücadeleye çekmek. Tüm işçi partilerini, sendikaları ve bir bütün olarak tüm proleter kitle örgütlerini faşizmi ortaklaşa püskürtmeye çağırmak.*

6) *Parlamentolarda ve tüm kamu kurumlarında faşizme karşı mücadele. Yeni uluslararası savaşlar tehlikesini artıran çeşitli ülkelerdeki faşizmin emperyalist ve koyu şovenist karakterini kuvvetle vurgulamak.” (age, sayfa 318)*

“Sendika Sorunu” başlıklı kararda, uluslararası reformist sendika hareketindeki değişiklik üzerinde durulur. Amsterdam Enternasyonalı’nın sınıf işbirliği politikasının iyice iflas etmesi ve genel işçi hareketinin devrimcileşmesi sonucunda, Amsterdam Enternasyonalı içinde Rus sendikalarıyla ve Kızıl Sendikalar Enternasyonalı’yle ortak eylemlere ve işbirliğine hazır olduğunu ilan eden sol bir akım gelişmeye başlar. Bu gelişme karşısında komünistler, sendikaların devrimci temelde birliği için mücadeleyi hızlandırmak ve tüm işçi partileri arasında yalnızca komünist partisinin kapitalist köleliğe karşı tutarlı bir sınıf mücadelesi verdiğini geniş işçi yığınlarına kavratmak biçiminde formüle edilen görevlerin gerçekleştirilmesine ağırlık vermekle yükümlüdürler. Ayrıca işçi sınıfının birleşik cephesi sloganı soyut propaganda biçimlerinden çıkarılıp ortak mücadele için ortak örgütlenme örnekleriyle kanıtlanmalıdır.

İşçi hareketinin gelişmesinin önündeki en önemli engellerden biri olan sendikal bölünmeyi aşmak amacıyla komünistlerin, “*esas olarak işletmeden hareket eden*” çalışmaya özel önem verme zorunluluğu vurgulanır. İşletme konseylerinin birleşik cepheyi oluşturmada “*en uygun organlar*” olduğunun pratik deneyimle ispatlanması sonucunda komünist partiler, oldukları yerde işletme konseylerinin devrimcileştirilmesi, olmadıkları yerde ise kurulması için çaba sarfetmelidirler. (age, sayfa 319)

Bugün bir halklar hapishanesi durumunda olan Türkiye açısından da özel bir öneme sahip olan bir konuda, *çeşitli milliyetlerden işçi sınıfının bir tek mücadele cephesinde birleştirilmesi ve ezen ulusun, ezen ırkın proleterlerinin ezilen ulusun ve/veya ırkın proleterlerine karşı özel yükümlülükleri* bağintısında şunlar söylenir:

“*Çeşitli milliyetlerden ve ırlardan işçilerin bulunduğu ülkelerde komünistler, tüm milliyetlerden ve ırlardan işçilerin bir ve aynı birliğe üye olmaları için mücadele etmelidir. Fakat işçiler arasındaki ulusal önyargıları yoketme mücadelesinde egemen milliyetlerin işçilerini kapsayan komünist partisi, işçi hareketi içinde, uluslararası bayrağı kullanarak ezilen ulusların özgür gelişimini herhangi bir biçimde engellemek isteyen unsurlara karşı daha da kararlı mücadele yürütmelidir.*

İşçi kitlelerinin hâlâ uzun süreli ulusal nefretin sonuçlarına katlanmak zorunda kaldıkları yerlerde, çeşitli milliyetlerden işçiler arasındaki çatışmalarda, bu çatışmalar ne kadar küçük olursa olsun, komünistler özellikle duyarlı ve dikkatli bir tavır göstermelidir, aksi taktirde, en küçük örgütsel anlaşmazlıklar işçiler arasında ulusal çatışmanın yeniden alevlenmesinin çıkış noktası olabilir, yani devrimci unsurların karşılıklı olarak birbirine yabancılaşmasına yol açabilir.” (age, sayfa 319)

Burada bir yandan bir ülkedeki çeşitli uluslardan ve ırklardan emekçilerin bir tek sendikada birleştirilmesinin özel önemine ve zorunluluğuna değinilirken, diğer yandan da enternasyonalizm adına ezilen ulusun ve/veya ırkın proleterlerinin özel durumunu gözönünde bulundurmaman şovenist sapmaya dikkat çekilmektedir. Bu, ülkemiz açısından da çok önemlidir.

Reformist sendikalar tarafından sendika birliklerinden atılan devrimci sendikal grupların mutlaka birlikte hareket etmesi, yeniden üyeliğe alınmalarını

kabul ettirmek için her türlü baskı yöntemini kullanması, büyük kitlesel devrimci sendika birliklerinin olduğu ülkelerde vakit geçirmeksizin devrimci sendika birliğine üye olması, ama yararlı olduğu ölçüde eski reformist sendikaya yeniden üye olmak amacıyla mücadele yürütmesi gerekir.

Komünist Enternasyonal'e üye seksiyonların sendika çalışmasına şimdiye kadar olduğundan çok daha fazla önem vermesi gerektiği, sendikalarda faaliyet gösteren komünist fraksiyonların komünist partilere ve komünist partilerin de Komünist Enternasyonal'e sürekli olarak rapor sunması gerektiği belirtilir.

Komünist Enternasyonal Mart 1919'da kurulduğu için, 5 yıllık mücadele dönemini kutlamak amacıyla Yürütme Komitesi, Komünist Enternasyonal Beşinci Kongresi'nin 1924 yılının Mart ayında yapılmasını kararlaştırır. Fakat bu karar gerçekleştirilemez ve V. Kongre 17 Haziran- 8 Temmuz 1924 tarihleri arasında toplanır.

Komünist Enternasyonal V. Dünya Kongresi

Kongre şu kararları ve çağrıları kabul eder:

- 1) Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi'nin Raporu Üzerine Karar;***
- 2) Taktik Sorunu Üzerine Tezler; 3) Dünyada Ekonomik Durum Üzerine Tezler;***
- 4) Program Sorunu Üzerine Karar; 5) Komünist Enternasyonal Tüzüğü;***
- 6) Partinin İşletme Hücreleri Temelinde Reorganizasyonu Üzerine Karar;***
- 7) Komünist Enternasyonal ve Seksiyonlarının Propaganda Faaliyeti Üzerine Tezler;***
- 8) Sendika Sorunu Üzerine Karar; 9) Sendikal Harekette Taktiğimiz;***
- 10) İngiliz İşçi Hükümeti Üzerine Karar; 11) Faşizm Üzerine Karar;***
- 12) Komünist Partilerin Emekçi Kadınlar Arasındaki Çalışması Üzerine Tezler;***
- 13) Komünist Gençlik Enternasyonal Üzerine Tezler; 14) İşçi Sınıfının Bedeni Eğitimi Üzerine Karar;***
- 15) Uluslararası Kızıl Yardım Üzerine Karar;***
- 16) Uluslararası İşçi Yardımı Üzerine Karar; 17) Rus Sorunu Üzerine Karar;***

18) Polonya Sorunu Üzerine Karar; 19) İsveç Sorunu Üzerine Karar; 20) Norveç Sorunu Üzerine Karar; 21) İzlanda Sorunu Üzerine Karar; 22) Marx-Engels Enstitüsü'nün Yayınları Üzerine Karar; 23) Souvarine Komisyonu'nun Kararı; 24) Orta Avrupa ve Balkanlar'da Ulusal Sorun Üzerine Karar; 25) Komünist Enternasyonal'in Uluslararası Köylü Konseyi'yle İlişkisi Sorunu Üzerine Karar; 26) Proleter Devrimin Şimdiki Döneminde Kooperatiflerin Rolü ve Komünist Kooperatifçilerin Yükümlülükleri Üzerine Karar; 27) İtalya Komünist Partisi Eylem Programı; 28) Komünist Enternasyonal Programı; 29) Kızıl Ordu, Kızıl Donanma ve Kızıl Hava Filosu'na Çağrı; 30) Beyaz Teröre Karşı Protesto Çağrısı; 31) Doğu Halklarının Ezilmesine Karşı Tüm Dünya Proleterlerine Çağrı; 32) Lenin Seferberliği Yoldaşlarına Kardeş Selamı; 33) Doğu Halklarına Çağrı; 34) Finlandiya'daki Teröre Karşı Protesto Çağrısı; 35) Faşist Cürümlere Karşı V. Dünya Kongresi'nin İtalyan İşçilerine Çağrısı.

Komünist Enternasyonal V. Dünya Kongresi'nin temel çağrısı, seksiyonların Bolşevikleştirilmesidir. Kongre, özellikle bu sorun üzerinde durur ve tüm önemli kararlarda ele alınan noktaları partilerin Bolşevikleştirilmesi bağintısında tartışır.

“Taktik Sorunu Üzerine Tezler”de, komünist partilerin Bolşevikleştirilmesi sorunu ve Bolşevikleştirmeyi pratiğe geçirmek için ilkesel ve somut kilit noktaların içi açılır. Bu tezlerde, seksiyonların gerçek komünist kitle partileri kurmalarının temel önkoşulları sayılır:

1. Partinin işletme hücreleri temelinde örgütlü inşası,
2. Sendikalarda doğru komünist çalışma,
3. İşletme konseyleri hareketinin yaratılması,
4. Köylülüğe karşı partinin doğru tavrı,
5. Ulusal sorunda doğru politika.

Komünist partilerin işletme hücreleri temelinde örgütlü inşası hayati bir sorun olarak ele alınır ve bu noktada şunlar söylenir:

“Bu yalnızca örgütsel değil, aynı zamanda ciddi siyasi bir sorundur. Hiçbir komünist partisi, işletmelerde sağlam bir temeli olmadığı ve her büyük işletme komünist partisinin bir kalesi haline gelmediği sürece, proletaryanın tayin edici kitlelerini mücadeleye sokamayacak ve burjuvaziye altememeyecektir.” (age, sayfa 335)

Burada öne çıkarılan nokta, yalnızca ivedilikle işçi sınıfının çoğunluğunu kazanma göreviyle karşı karşıya olan partiler açısından değil, aynı zamanda böyle bir duruma gelmenin mücadelesini veren “küçük” komünist partiler için de hayati bir öneme sahiptir. Her komünist partisi örgütsel inşasının başından itibaren büyük işletmelerde sağlam bir temel atmak, işçi sınıfının kopmaz bir parçası ve giderek gerçek bir önderi olmak için özellikle ve öncelikle örgütsel yapısını işletme hücreleri temeli üzerinde yükseltmek zorundadır.

Gerçekten komünist bir programa ve niteliğe sahip olmayan ve proletaryayı burjuvaziye alaşağı etme mücadelesine hazırlamak istemeyen, tersine onu parlamenter düzenbazlıkların figüranı, ya da temel aldığı bireysel terör eylemlerinin pasif destekçisi yapmak isteyen partiler açısından, örgütsel inşanın işletme hücreleri temelinde yükseltilmemesi anlaşılırdır. Fakat burjuvazinin egemenliğini, sonuna kadar devrimci tek sınıfın güçlü kitlesel eylemleriyle yıkmayı amaçlayan bir komünist partisi için, örgütsel temelin işletmelerde atılması ve yükseltilmesi can alıcı bir sorundur. Bugün Bolşevikler de bu öğretiyi örgütsel çalışmalarının kutup yıldızı yapmak zorundadırlar.

Aynı şekilde, işçi sınıfının geniş yığınlarının en basit bir biçimde de olsa örgütlü olduğu sendikalarda sistemli, sabırlı ve uzun vadeli doğru bir komünist çalışma olmadan, Bolşevikleşme ve yığınları devrime hazırlama görevlerinin üstesinden gelinemez. Sendikalarda çalışmada ilk el atılacak görev, –koşulların elverişli olduğu yerlerde legal, olmadığı yerlerde illegal– komünist fraksiyonlar oluşturmak ve en bilinçli, en aktif öncü işçileri bu fraksiyonlar etrafında sıkıca birleştirmektir.

Tezlerde, işçi sınıfının birleşik cephesini yaratma bağintısında ele alınan noktalardan birisi de işçi hükümeti ya da işçi-köylü hükümeti sorunudur. Bu noktada bir yerde şu söylenmektedir:

“İşçi-köylü hükümeti sloganı Komintern için, proletarya diktatörlüğü sloganının devrimin diline, halk yığınlarının diline tercüme edilmiş biçimidir.” (age, sayfa 337)

Bu tespit iki bakımdan problemlidir.

Birincisi, Komünist Enternasyonal IV. Kongresi’nin aynı noktadaki kararıyla çelişmektedir. IV. Kongre işçi hükümeti ya da işçi-köylü hükümeti sloganı üzerinde detaylı olarak durmuş ve bu sorunda açık kararlar almıştır. IV. Kongre, *devrimci niteliğe sahip üç tip işçi hükümeti* saymıştır. Bu üç tipten yalnızca birini, sovyet tipini proletarya diktatörlüğünün doğrudan biçimi olarak adlandırmış, diğer iki biçimini, proletarya diktatörlüğüne gidişte zorunlu bir aşamayı oluşturmayan, ama yığınları kendi deneyimleri temelinde proletarya diktatörlüğüne hazırlamak için gerekli olabilecek geçiş biçimleri olarak adlandırmıştır. (Bkz. age, sayfa 286)

IV. Kongre’nin bu noktadaki kararı doğrudur ve Lenin’in “Sol Radikalizm – Komünizmin Bir Çocukluk Hastalığı” adlı eserinde aynı sorunu tartıştığı yerde ortaya koyduğu düşüncelerle de tamamen uyumludur. V. Kongre, IV. Kongre’nin söz konusu kararını yanlış bir biçimde değiştirmiştir.

İkincisi, bu değiştirme yapılırken özeleştirel bir tavır da takınılmamış, sanki V. Kongre’nin kararıyla IV. Kongre’nin kararı çelişmiyormuş gibi davranılmıştır. Bu tavır, özeleştirici olmayan, yanlış bir tavidir.

“Sendika Sorunu Üzerine Karar”da, Losovsky tarafından Kongre’ye sunulan tezler onaylanır ve bu tezlere son biçiminin verilmesi bir komisyona devredilir.

“Sendika Hareketinde Taktiğimiz” başlıklı karar; *İşçi hareketinde dönemeç, II) Birlik uğruna mücadele, III) Amsterdam Enternasyonalı ve sol kanadı, IV) Dünya sendikal hareketinin birliği için mücadele, V) Çalışmamızın zayıf yanları, VI) Yakın görevlerimiz, VII) Sonuç* bölümlerinden oluşmaktadır.

Birinci bölümde, 1924 yılında işçi sınıfının geri çekilmesi aşamasının bittiği, bazı ülkelerde ve bazı sanayi dallarında işçi sınıfının saldırı eylemlerine geçtiği, işçi sınıfının giderek daha fazla devrimcileştiği ve proletaryanın geniş yığınlarının gözünde Amsterdam Enternasyonalı’nın ihanet politikasının daha fazla ortaya çıktığı açıklanır.

Üçüncü bölümde, işçi sınıfı hareketinin daha da devrimcileşmesi ve radikal eylemlere doğru kaymasının, etkisini, Amsterdam Enternasyonalı içinde sol bir kanadın ortaya çıkması şeklinde gösterdiği tespit edilir. Bu sol kanadın *“açık programı ve açık taktiği”* yoktur, *“temel siyasi sorunlarda”* sağ kanattan farklı değildir, ama etkili eylemlere geçilmesini ve komünist partiler ve komünist sendikalarla ortak eylemler yapılmasını savunmaktadır. (age, sayfa 353)

Komünist Enternasyonal, bu kanada karşı yaklaşımda, onun sol reformist niteliğini unutmaksızın onu ortak eylemlere zorlamayı ve savunduğu şeylerde samimi olup olmadığının Amsterdam Enternasyonalı programına karşı mücadele edip etmediği temelinde sınanması gerektiğini savunur.

İkinci ve dördüncü bölümlerde sendikaların ulusal ve uluslararası düzeyde birliği sorununa parmak basılır. Sendikaların birliği sloganının, işçi sınıfının çoğunluğunu kazanmak için *“en iyi yöntem ve biçim”* olduğu vurgulanır. (sayfa 353) Tüm kitle-sel sendikaların uluslararası planda burjuvaziye karşı sınıf mücadelesi ve ajitasyon-propaganda özgürlüğü temelinde birleştirilmesi amacıyla bir “Dünya Sendikalar Konferansı”nın toplantıya çağırılması önerilir.

Beşinci bölümde, sendikal çalışmada seksiyonların zayıf ve hatalı yönleri olarak, pekçok ülkede komünist fraksiyonların olmaması, oldukları yerlerde ise çatı örgütlerini oluşturmamaları, fraksiyonların güçlendirilmesi ve sistemli olarak denetlenmesi için yeterli çabanın sarfedilmemesi, işçi sınıfı içinde birçok halde soyut propaganda-nın dışına çıkılamaması, işletme konseylerinin ortaya çıkması ya da geliştirilmesi için yeterli güç sarfedilmemesi vb. sayılır. Parti basınında sendika çalışmasına yeterli önemin verilmediğine ilişkin olarak da şunlar söylenir:

“Birçok partinin merkez organları sendika sorunlarına çok az yer vermektedir. Bir sendikal ajitasyon ve propaganda yazını yoktur.” (sayfa 354)

Yakın görevler olarak, sendikalarda mücadele fraksiyonlarının örgütlenip geliştiri-

rilmesi, çalışmanın ağırlığının işletmelere ve yığınlar içindeki çalışmaya verilmesi, her ülkedeki devrimci sendikal muhalefet gruplarının birleştirilmesi, sendika bürokrasisinin ihanet politikasının daha dikkatli olarak takip edilmesi ve yığınlara bu ihanet politikasının gösterilmesi, örgütsüz işçilerin örgütlenmesine el atılması, komşu ülkelerin komünist partileri ve sendikalarının ortak eylemler amacıyla ortak komiteler kurması, sömürge ve bağımlı ülkelerin proletaryasına doğrudan yardımın örgütlenmesi için güçlerin seferber edilmesi, düşmanı daha iyi tanımak için özel organların, örneğin sendikal alanda da karşı casusluk organlarının yaratılması, komünist partisi ve devrimci sendikaların askerlik hizmetini yapan üyeleriyle sıkı bir işbirliğinin örgütlenmesi vb. sayılır.

“Sonuç” bölümünde Komünist Enternasyonal, *“tüm komünist partilerin dikkatini sendikalarda çalışmanın olağanüstü önemine çeker. Bu sorunda yalpalamalara izin yoktur.”* Aynı yerde Komünist Enternasyonal işçi sınıfını kazanmanın somut olarak ne anlama geldiğini belirtir: *“Sendikaları fethetmek, yığınları fethetmek demektir.”* (age, sayfa 355)

Dördüncü Bölüm

KIZIL SENDİKALAR ENTERNASYONALI III. KONGRESİ

Kızıl Sendikalar Enternasyonalı III. Kongresi 8-21 Temmuz 1924 tarihleri arasında Moskova'da yapılır. Kongre, temel teorik sorunlardan çok pratik sorunlara cevap verme göreviyle karşı karşıyadır. Bu nedenle Kongre, birçok ülkede işçi sınıfı hareketi ile sendikal hareketin durumunun belirlenmesini ve gelişme yönünün gösterilmesini ele alır. Sendikaların ulusal ve uluslararası düzeyde birleştirilmesiyle ilgili engeller ve çözüm önerisi, Kongrenin en önemli gündem maddelerinden birini oluşturur.

Sarı Amsterdam Enternasyonalı'nın Viyana Kongresi sadece Rusya sendikalarına birlik önerisi getirmiş, birleşme şartı olarak da başından kendi program ve tüzüğü'nün kabul edilmesini dayatmıştır. Hem Rusya Sendikaları hem de Kızıl Sendikalar Enternasyonalı Yürütme Bürosu, her türlü sendikal demokrasinin reddi ve tamamen reformist bir program temelinde birleşmeyi reddeder ve uluslararası planda sendikaların birliği için, Komünist Enternasyonal V. Kongresi'nin formüle ettiği, birleşme şartlarının tartışılacağı bir "Dünya Sendikalar Konferansı" toplanması önerisini yineler.

Kongre'nin bir başka önemli yönü, Kızıl Sendikalar Enternasyonalı'nın dünya çapında artan etkisinin bir sonucu olarak Uzakdoğu Taşıma İşçileri Konferansı üzerine de bir rapor sunulmasıdır.

Daha bir dizi noktanın ele alındığı III. Kongre'nin genel bir görüntüsünü çizebilmek için Kongrenin aldığı kararlara bir göz atmak yararlı olacaktır:

1) Yürütme Bürosu Raporu Üzerine; 2) Devrimci Sendika Hareketinin Yakın Görevleri; 3) Uluslararası Sendika Hareketinin Birliği Uğruna Mücadele; 4) Kapitalist Devletlerde Azami Sekiz Saatlik İşgünü Uğruna Mücadele; 5) İşletme Konseyleri; 6) Uluslararası Propaganda Komiteleri; 7) Grev Stratejisi Üzerine; 8) Sömürge, Yarı-Sömürge Ülkelerde Kızıl Sendikalar Enternasyonalı'nın Görevleri; 9) Kır Proletaryası ve Köylülük; 10) Örgüt Sorunu Üzerine; 11) Faşist Sendikalarla Mücadele; 12) Göç Sorunu; 13) Kadınlar Arasında Çalış-

ma; 14) İşçi Spor Hareketinde Sendikaların Rolü; 15) Sendikalar ve Kooperatifler; 16) Uluslararası Devrimci Sendika Basınının Görevleri; 17) Uluslararası İşçi Yardımı; 18) Uluslararası Kızıl Yardım; 19) Büyük Britanya'da; 20) Amerika Birleşik Devletleri'nde; 21) Kanada'da; 22) Çekoslovakya'da; 23) İskandinav Ülkelelerinde; 24) İspanya'da; 25) Belçika'da; 26) Hollanda'da; 27) Güney Amerika Devletlerinde Kızıl Sendikalar Enternasyonalî Yandaşlarının Görevleri; 28) Kuzey Amerika Birleşik Devletleri'nde Tutuklu Yoldaşların Serbest Bırakılması Uğruna Mücadele.

Çağrılar:

1) Dünya Savaşının Onuncu Yıldönümü Üzerine; 2) Beyaz Teröre Karşı; 3) Estonya, Letonya, Litvanya, Finlandiya ve Polonya'nın Devrimci Proletaryasının Takibata Uğratılmasına Karşı Protesto; 4) Yugoslavya'nın Devrimci İşçileri Üzerinde Uygulanan Katliam ve Şiddet Olaylarına Karşı Protesto; 5) Bulgaristan'da Beyaz Teröre Karşı; 6) Türk İşçi Örgütlerinin Takibata Uğratılmasına Karşı Protesto; 7) Mısır'da Beyaz Teröre Karşı Protesto; 8) Çin'de Beyaz Teröre Karşı Protesto. Kongre'nin gündem maddelerine eleştirel bir gözle baktığımızda bugün açısından da önemli görülen kararlar üzerinde durabiliriz:

1) II. Kongre tarafından seçilen Yürütme Bürosu'nun III. Kongre'ye sunduğu faaliyet raporu onaylanır. Yeni seçilecek Yürütme Bürosu'nun şimdiye kadar olduğu gibi, reformizme ve anarko-sendikalizme karşı enerjik bir mücadele yürütmesi gerektiği vurgulanır. III. Kongre'ye gelindiğinde, Kızıl Sendikalar Enternasyonalî'nin daha önceki kongrelerinde anarko-sendikalizmin oynadığı ağırlıklı rol ve yığınlar arasındaki etkisi, verilen mücadele sonucunda büyük ölçüde azalmıştır. Bu nedenle, Kongre'nin dikkatinin merkezinde artık reformizme ve onun tüm görüngülerine karşı mücadele durmuştur.

2) 24 bölümden oluşan "Devrimci Sendika Hareketinin Yakın Görevleri" başlıklı kararda, kapitalizmin çürüme, yıkım sürecinin devam ettiği, ama bu sürecin "*basit ve mekanik olarak anlaşılmaması gerektiği*" söylenir ve devamında şu noktaya dikkat çekilir:

"Fakat devrimci sendika hareketi için yalnızca kapitalizmin genelde yıkılmakta olduğunu bilmek değil, aynı zamanda bu yıkılma sürecinin nasıl, hangi biçimde cereyan ettiğini, burjuvazinin bilinçli, aktif müdahalesinin bu süreci hangi ölçüde yavaşlattığını, bu bakımdan şimdiye kadar ne yaptığını ve bu yıkım sürecini hızlandırmak, kapitalist toplum düzenindeki çatlağı genişletmek için bizim ne yapmamız gerektiğini de bilmek önemlidir." ("Kızıl Sendikalar Enternasyonalî Üçüncü Kongre Kararları, Sonuçları ve Çağrıları", sayfa 8, Verlag der Roten Gewerkschafts-Internationale, Führer-Verlag Berlin, 1924)

1924 yılına gelindiğinde bazı kapitalist ülkelerde ve bazı sanayi dallarında yenden inşa alanında burjuvazi bir ilerleme sağlar. Fakat 1922 ve 1923 yıllarıyla karşılaştırıldığında bazı kapitalist ülkelerde ve bazı sanayi dallarında işçi sınıfı hareketi de savunmadan saldırıya doğru geçmeye başlar.

İngiltere’de sosyal-şoven Mac Donald’ın hükümete girmesine, Fransa’da “sol blok”un seçim zaferine, Danimarka’da sosyal-demokrasinin hükümet kurmasına rağmen, genelde reformizmin krizi derinleşmiştir. Bu kendini, program ve temel siyasi sorunlarda Amsterdam Enternasyonalı çerçevesinde kalmasına rağmen, sol bir kanadın oluşup güçlenmesi ve sağ kanatla çatışmasının giderek kızışmasında da ortaya koymaktadır.

Sarı Enternasyonal içindeki bu “sol” kanadın dışında, bir de Kızıl Sendikalar Enternasyonalı’nın program ve taktikleri temelinde hareket eden başka bir sol kanat daha güçlenmiştir. Kızıl Sendikalar Enternasyonalı’ne bağlılığını ilan eden ve reformist sendikalarda faaliyet yürüten Kızıl Sendikalar Enternasyonalı yandaşlarının görevi, henüz tam olarak şekillenmemiş olan “sol” kanadı ileriye doğru attığı adımlarında desteklemek ve bu kanat içine açık devrimci bir programı taşımak olarak belirlenir.

Sendika bürokrasisinin devrimci sendikalara ve devrimci işçilere karşı saldırısının yoğunlaşması nedeniyle de, bazı ülkelerde 1924’ün başlarında, Kızıl Sendikalar Enternasyonalı’ne bağlı bazı gruplar reformist sendikalardan çıkma yönünde bir siyaseti savunur ve uygular. Kızıl Sendikalar Enternasyonalı III. Kongresi bu tavrın yanlışlığını bir kez daha açıklar ve “*sendikaların parçalanması değil, fethedilmesi*” siyasetini bir kez daha öne çıkarır.

Örgütsüzlerin örgütlenmesi sorununda, sendikalar dışında ayrı örgütlerin kurulması, amaca uygun olmayan bir adım olarak değerlendirilir ve örgütsüzlerin doğal örgütlenme merkezlerinin sendikalar olduğu vurgulanır.

Birleşik cephe taktiği noktasında, öncelikle bu taktiğin sağ oportünist yorumu olan, sosyal-demokrat parti ve sendika merkezleriyle tepeden anlaşıma yoluyla birleşik cephe oluşturma siyaseti eleştirilir. Bu siyasetin uygulanmasını gerektirebilecek durumlar olsa bile, mutlak ağırlığın tabandan çalışmaya, tabanda geliştirilecek kampanya ve eylemlere verilmek zorunda olduğu savunulur.

“Birleşik cephe taktiği, birlik görüşmeleri için ara sıra reformist önderlere mektup göndermek değil, ... tersine devrimci sloganlar doğrultusunda kitlesel kampanyalar geliştirmek ve hedeflenen eylemlere geniş işçi yığınlarını çekmek demektir”. (age, sayfa 13)

Bunların dışında bu kararda dikkat çekilen önemli sorunlar; sarı sendikalarda fraksiyon çalışmasına önem verilmesi ve bu fraksiyonların geniş işçi yığınlarını devrimci yığın eylemlerine kazanmaya ağırlık vermesi, kilit sanayilerde (taşımacılık, madencilik, metalurji, kimya sanayisi, elektrik ve gaz işletmeleri, telgraf ve radyo istasyonları vb.) örgütlenmenin ve bu sanayi dallarındaki işçilerin çoğunluğunun kazanılması vb. sorunlardır. Kilit sanayilerde örgütlenme sorununda şu tespit yapılır:

“Bu kilit sanayileri fethetmeden, işçilerin mücadelesi başarısızlığa mahkûmdur.” (age, sayfa 15)

Ayrıca, mücadelenin enternasyonalleştirilmesi için, özellikle komşu ülkelerin işçi sınıfı temsilcilerinin ortak komisyonlar kurması; “*bir işletme, bir sanayi dalı, bir*

birlik” sloganının **“işletme konseyleri temelinde sanayi birlikleri için mücadele”** (age, sayfa 16) olarak somutlaştırılması; faşist sendikaları yıkmak için **“en iyi yöntem”** (age, sayfa 17) olarak illegal hücrelerin örgütlenmesi; metropollerdeki işçi sınıfının, sömürge ülkelerdeki işçi sınıfına doğrudan yardımının örgütlenmesi, bu yardımın özellikle sömürgelerin metropollerden ayrılma hakkı ajitasyonu temelinde yürütülmesi vurgulanır.

Aynı zamanda milliyetler temelinde sendikal örgütlenme, emekçi köylü yığınları arasında çalışma ve göçmen işçilere yaklaşım sorunları ele alınır. Milliyetler temelinde sendikal örgütlenme hakkında şu savunulur:

“Devrimci birlikler milliyet özelliğine göre ayrı ayrı sendikalar yaratamazlar, ve böyleleri varsa, bunları bir ve aynı devletin sınırları içinde mümkün olduğunca çabuk kaynaştırmalıdır. Çeşitli ırklardan işçilere ilişkin olarak da aynı ilke izlenmelidir.” (age, sayfa 17)

Emekçi köylü yığınları içinde çalışma sorununda şu görüşe parmak basılır:

“Köylülüğü daha güçlü etkilemek, ancak kır işçilerinin örgütleri aracılığıyla mümkündür.” (age, sayfa 18)

Göçmen işçiler hakkında da şu tavır takınılır:

“Yabancı işçilere hoşgörülü ve özenli yaklaşım, devrimci sendikalar için temel kural olmalıdır. Göçmenler için özel birlikler değil, tersine herkes için bir birlik.” (age, sayfa 17)

3) “Uluslararası Sendika Hareketinin Birliği Uğruna Mücadele” başlıklı kararda, sendikaların dünya çapında birleştirilmesi için, Kızıl Sendikalar Enternasyonalı yandaşlarının büyük bir kampanya başlatmaları karar altına alınır. Reformist sendikaların hiçbir şekilde gönüllü olarak bu adımı atmayacakları, bu nedenle reformist önderlerin tabandan buna zorlanması gerektiği belirtilir. Ancak tabandan bu yönde güçlü bir atılım sağlandığı ölçüde, sendikaların dünya ölçüsünde birleştirilmesi amacıyla bir “Dünya Sendikaları Birleşme Kongresi”ni toplama önerisinin gerçek bir şansı olacağı açıklanır. Bu türden bir birlik kongresinde reformistler yönetici organlarda çoğunluğu oluştursalar da, Kızıl Sendikalar Enternasyonalı yandaşlarının sendika içi demokrasi ve propaganda-ajitasyon özgürlüğü temelinde çoğunluk disiplini tanıyacağı ilan edilir.

4) Kapitalist ülkelerde azami sekiz saatlik işgünü için mücadelenin uluslararası bir öneme sahip olduğu, bu mücadelenin burjuvazi ile proletarya arasında güçleri sınamaya savaşı olduğu, hiçbir şart altında azami 8 saatlik işgünü talebinden geri adım atılmaması gerektiği savunulur. Bu ilkesel yaklaşımın yanı sıra bir dizi talep daha sıralanır. Örneğin: 18 yaşından küçüklerin gece çalıştırılmasının yasaklanması, 14-16 yaşındaki gençler ve hamile kadınlar için azami 6 saatlik işgünü, 14 yaş altındaki çocukların çalıştırılmasının yasaklanması, iş zamanının kısaltılması yoluyla işsizlerin üretime çekilmesinin sağlanması, üretimde işçi denetiminin sağlanması vb.

5) “İşletme Konseyleri Üzerine” kararda, Kızıl Sendikalar Enternasyonalı yan-

daşlarının işletme konseylerine yeterli önem vermeyen bir hata içinde oldukları ve bu hatanın işçi sınıfı hareketi içinde işletme konseylerinin oynadığı rolü anlayamamaktan kaynaklandığı anlatılır. İşletme konseylerinin, başka şeylerin yanı sıra, faşizme ve faşist çetelere karşı mücadelede silahlı işçi birliklerini örgütleyici ve yönetici rolünün kavranmasına ve pratiğe geçirilmesine dikkat çekilir. Kongre, **“Tüm Kızıl Sendikalar Enternasyonalı yandaşlarını işletme konseylerinin gerçekten örgütlenmesi ve devrimcileştirilmesi için enerjik önlemleri almak”**la (age, sayfa 26) yükümlü kılar.

6) Uluslararası Propaganda Komitelerinin, Kızıl Sendikalar Enternasyonalı'nın çalışmalarını pekiştirmek ve onun etkisini artırmakta önemli rol oynadıkları, bunların ancak dünya çapında sendikaların birliği hedefine ulaşıldığında gereksiz araçlar haline gelecekleri tespit edilir.

7) “Grev Stratejisi” başlıklı kararda, en küçüğünden en büyüğüne tüm ülkelerdeki grev mücadeleleri hakkında bilgi edinmenin ve bunlar hakkında bir değerlendirme yapmanın, bu değerlendirmeler temelinde grev stratejisini belirlemenin önemine işaret edilir ve Kızıl Sendikalar Enternasyonalı'ne üye birliklere şu talep yöneltilir:

“Kongre, tüm devrimci birlikleri grev stratejisini en büyük ciddiyetle ele almaya çağırır, çünkü ücret mücadelelerinin tüm deneyimleri itinayla incelenmeden, çeşitli ülkelerdeki devrimci işçilerin deneyimlerinin karşılıklı ayrıntılı değiş-tokuşu olmadan, sermayeyle küçük ve büyük çatışmaların planlı ve sistematik hazırlığı olmadan, devrimci proleterler, yoğunlaşmış, modern burjuva devletin tüm gücüne dayanan tekelleşmiş sermayeyi altedecek durumda olamaz.” (age, sayfa 29)

8) Kızıl Sendikalar Enternasyonalı'nın sömürge ve yarı-sömürge ülkelerdeki görevleri üzerine kararda, öncelikle bu ülkelerin kendi aralarında çok farklı özelliklerin olduğuna dikkat çekilir ve kararlarda genel konan görevlerin, her sömürge ve yarı-sömürge ülkenin somut şartlarına özel olarak uyarlanması gerektiği belirtilir. Bu ülkelerde çoğunlukla sendikaların kendiliğinden mücadele içinde oluştukları ve sistemli, sağlam bir yapılarının olmadığı, sınıf mücadelesi temelinde sendikaların sağlamlaştırılmasının ertelenemez bir görev olduğu, son dönemde yerli burjuvazi ile emperyalist burjuvazi arasında açık yakınlaşma eğilimlerinin güçlendiği, bu eğilimlere karşı kararlı mücadele verilmesi gerektiği vurgulanır.

Doğu'nun işçi hareketinin görevleri bağintısında şu iki görev sayılır:

“a) Emperyalizme ve ülkenin ulusal-devrimci unsurlarına karşı mücadele, b) işçilerin sınıf çıkarları için mücadele.” (age, sayfa 30)

Bu ülkelerde kadro azlığı ve devrimci örgütlerin zayıflığı göz önünde bulundurularak, yeterli güç toplayamamış komünist partiler için geçerli olan şu tespit yapılır:

“Güç yokluğunda ve aktif savaşçıların az sayıda olması durumunda, var olan güçleri aynı zamanda tüm sanayi dallarına dağıtmak değil, tersine geçici olarak, taşıma, maden ve metal sanayisi gibi politik ve ekonomik açıdan

en önemli sanayi dallarıyla sınırlamak ve tüm örgütsel faaliyeti ilk planda burada yoğunlaştırmak amaca uygundur.” (age, sayfa 30)

9) Bu kararda, Kızıl Sendikalar Enternasyonalî'nin köylülüğe karşı tavrının ne olması gerektiği ve emekçi köylülük, her şeyden önce de kır proleterleri arasında sağlam bir temelin hangi örgütsel önlemlerle yaratılması ve geliştirilmesi gerektiği sorunları ele alınıp incelenir. Kongrenin dikkatinin merkezinde kır proleterlerinin durumu ve örgütlenmesi sorunları durmaktadır. Bu alanda Kızıl Sendikalar Enternasyonalî'nin o günkü somut görevleri olarak şunlar sıralanır:

“a) Büyük tarımcıların çiftliklerinde, köylerde, varlıklı köylülerin yanında, plantasyonlarda ya da ormancılıkta çalışan kır ve orman işçilerinin milyonlarca kitlesine sınıf bilinçli hale gelmelerinde yardımcı olmak;

b) Proletaryanın bu en fazla sömürülen ve gözü korkutulmuş tabakasının küçük burjuva hayallerden, reformizmden, ulusal faşizmin etkisinden kurtulması, dağınıklığı aşması ve kır ve orman proletaryasının güçlü bir sınıf birliğini yaratması için örgütsel ve maddi yardımda bulunmak.” (age, sayfa 33)

10) Örgüt sorununun ele alındığı kararda kongre şu noktalara dikkat çeker:

“1) İşçi kitlelerinin kendiliğinden eylemleri üzerinde nüfuz kazanmalı ve bunların yönetimini üstlenmeliyiz. Bunun önşartı, devrimci sendikaların yığınlar arasındaki ruh halinden daima haberdar olması, en geri işçiler nezdinde bile otorite sahibi olması ve işçilerin taleplerine her an belirli bir ifade vermek için kendilerini mücadeleye hazır tutmasıdır. ...

2) Devrimci işçi örgütleri aracılığıyla emekçilerin en geniş tabakalarını kucaklamalıyız. ...

3) İşçiler sanayilere itibarıyla ulusal ve uluslararası çapta mücadele birliklerinde birleştirilmelidir. ...

4) Bir iktisadi gözetleme servisi örgütlenmelidir. ... Bu türden bir haber alma kurumunun görevi, kapitalistlerin reel güçlerini ve amaçlarını tespit etmektir. ...

5) İşsizlerin örgütlenmesi. ...

6) Devrimci işçi sendikalarının ve emekçiler için çeşitli alanlarda faaliyet gösteren tüm sınıf örgütlerinin çalışmasının koordinasyonu. ...

7) Devrimci sendikalarla Komünist Partisi arasında sıkı işbirliği. ...

8) Uluslararası bağlarımızın sağlamlaştırılması. ...

9) İşçi yığınları, dünya sermayesine karşı son tayin edici mücadelelere kazanılmalıdır.” (age, sayfa 37-39)

11) Faşist sendikalarla nasıl mücadele edileceği sorunu da kongrenin önemli gündem maddelerinden birini oluşturur. Faşizmin, “*Burjuva gericiliğinin geleneksel biçimleriyle karıştırılmaması gerektiğine*” dikkat çeken ve faşizmi “*burjuvazinin silahlı örgütü*” olarak karakterize eden Kongre; faşizme karşı mücadelede dev-

rimci sendikaların özellikle faşizmin kitle tabanının ağırlığını oluşturan emekçi kesimler arasındaki çalışmaya yoğunlaşması gerektiğini; faşist sendikalara karşı temel parolanın **“faşist sendikaları parçalamak”** olduğunu, ama bunun faşist sendikaları parçalamak için faşist sendikalarda çalışma yapmanın reddi olarak anlaşılmaması gerektiğini açıklar. (age, sayfa 39, 40)

12) Göçmen işçiler sorunu, günümüzde de olduğu gibi, milyonlarca emekçiyi doğrudan ilgilendiren bir sorun olarak gündeme gelir.

“Kapitalist sömürü çeşitli ülkelerde emekçilerin göçüne yolaçmaktadır.

Karın doyurmaya yetmeyen ücretler, kötü çalışma koşulları ve siyasi takibatlar, bir dizi ülkeden işçi göçünün nedenleridir.” (age, sayfa 42).

Kapitalist ülkelerde ücretleri düşürmek, geri ve sınıf bilinci gelişmemiş işçilerin sırtından kâr oranlarını artırmak, doğum oranlarının azlığı nedeniyle yetersiz olan işgücü arzı eksikliğini karşılayabilmek (o dönemde Fransa’da olduğu gibi) amacıyla bizzat burjuvazi bazı ülkelere göçü teşvik etmektedir.

O dönemde göç, yalnızca sömürge, yarı-sömürge ve bağımlı ülkelere kapitalist, emperyalist ülkelere doğru değil, aynı zamanda kapitalist ülkelerde artan işsizlik ve sefalet sonucunda sömürgelere, yarı-sömürgelere ve bağımlı ülkelere doğru da olmaktadır.

Kızıl Sendikalar Enternasyonalı III. Kongresi, emperyalist dünya sisteminin bir ürünü olan milyonlarca emekçinin dünyanın dört bir yanına göçe zorlanması olgusu karşısında, göç olgusunun gerçek nedenlerine karşı mücadele vermeyi, göç ederek durumunda iyileşme sağlayabileceği şeklindeki hayallere karşı işçiler arasında propaganda ve ajitasyon yürütmeyi, göçmen işçilerin ayrı sendikalarda değil, yerli işçilerle aynı birliklerde örgütlenmesini, ama göçmen işçilerin özel durumunu ve zorluklarını göz önünde bulundurarak onların dilinde yazılı ve sözlü ajitasyon-propagandanın geliştirilmesini, göçmen işçilerin hukuki zorluklarında yardımcı olacak özel organların yaratılmasını, Kızıl Sendikalar Enternasyonalı’nın göç hareketleri hakkında sürekli istatistiki ve siyasi bilgilerle haberdar edilmesini vb. görev olarak koyar.

Göçmen işçiler hakkında formüle edilen temel talepler şunlardır:

“1) Yerli işçilerle eşit örgütlenme, koalisyon ve grev hakkı.

2) Aynı kategorideki yerli ve göçmen işçilerin garantili eşit ücretlendirilmesi ve ücretlerin sendikaların toplu sözleşme anlaşmalarına uygun olarak ayarlanması.

3) Yukarda belirtilen şartlar temelinde yapılan iş anlaşmalarına uyulması.

4) Konut kontratının iş anlaşmasından ayrılması.

5) İşsizlik yardımı, sosyal sigorta, hukuk sigortası açısından yerli işçilerle eşitlik. ...

7) İşyeri delegelerinin, yardım sandıkları, uzlaşma komisyonları vs. vs. temsilcilerinin seçiminde yerli işçilerle eşitlik.

8) Göçmen işçilerin üretim tekniğinde parasız öğrenimi için meslek okullarının oluşturulması ... ülke dilinin parasız öğrenimi için okullar.”
(age, sayfa 45)

13) “Kadınlar Arasında Çalışma” başlıklı kararda Kongre, burjuvazinin kadın işçileri erkek işçilere karşı kullanmaya çalıştığını, kadın işçilerin geri bilinç düzeyinin burjuvazinin bu oyununu kolaylaştırdığını, Kızıl Sendikalar Enternasyonalı yandaşlarının kadın işçilerin sanayiye girmesini engelleme yönünde değil, tam tersine, kadın sağlığına zararlı sanayiler dışındaki tüm sanayi dallarında kadın emeğinin önüne dikilen her türlü engele karşı kararlılıkla mücadele yürütmesinin zorunlu olduğunu hiçbir yanlış anlamaya meydan vermeyecek bir biçimde açıklar.

Kongre yine, kadın işçilerin sınıf bilincinin ve örgütlülük derecesinin yükseltilmesi için devrimci sendikaların özel çalışmalar yapmasını, sendika merkezlerine bağlı özel komisyonlar kurulmasını, işyeri konseylerine, grev komitelerine, sendika yönetimlerine en fazla sayıda aktif kadın işçinin seçilmesi için çaba sarfetmelerini karar altına alır.

14) “İşçi Spor Hareketinde Sendikaların Rolü” üzerine kararda, özellikle Birinci Dünya Savaşı sonrasında spor hareketinin milyonlarca işçiye kapsadığı, işçi sınıfının kapitalist çalışmanın monotonluğunu atmak ve sağlam bir fiziksel yapıya sahip olmak için geliştirdiği bu hareketi burjuvazinin derhal kendi sınıf çıkarları için kullanmaya çalıştığı, bu amacında önemli başarılar elde ettiği belirtilir. Burjuvazinin işçi spor hareketini işçileri sendikal ve siyasal sorunlardan uzaklaştırmaya ve spor adına işçi yığınlarını burjuva militarizminin pençesine sokmaya çalıştığı, buna karşı Kızıl Sendikalar Enternasyonalı yandaşlarının “*sporun devrimcileştirilmesi*” sloganı altında karşı bir hareketi geliştirmesinin zorunlu olduğu vurgulanır.

“Şu anda milyonlarca işçiye kapsamış olan proletaryanın spor ve jimnastik hareketi ve hakeza proletaryanın çeşitli eğitim örgütlerinin (müzik, şarkı, gezi dernekleri, sağlık bakımı dernekleri vb.) faaliyeti, doğru yönlendirildiği ve sistematik yönetildiği taktirde, işçi sınıfının devrimci eğitiminin, proleter kültürün yayılmasının, faşizme karşı proletaryanın korunmasının ve güçlerinin devrimci mücadelenin amaçları için toparlanmasının güçlü araçları olabilirler. Aynı şekilde bunlar proleterlerin sendikalar etrafında toplanmasını da ilerletir.” (age, sayfa 49)

15) “Sendikalar ve Kooperatifler” sorusunda Kongre, “*tüm sendikacıların aynı zamanda tüketim kooperatifleri örgütlemek ve kooperatif hareketi içindeki hücre ve fraksiyon çalışmasına katılmakla yükümlü*” olduğunu kararlaştırır. (age, sayfa 52) Ayrıca sendikalar ve kooperatifler arasında eylem birlikleri sağlamanın, kooperatifleri işçi sınıfının organları haline getirmenin vb. önemine işaret eder ve o dönem açısından gerekli olan slogan ve talepleri formüle eder.

Diğer noktalarda alınan kararlar, yayınlanan çağrılar; o dönemin şartlarında ortaya çıkmış olan proleter örgütler, çeşitli ülkelerdeki işçi ve sendika hareketinin somut sorunları, burjuvazinin çeşitli ülkelerde uyguladığı vahşi terör olayları vb. üzerinedir. Bu nedenle bunlara bu bağtıda değinmeyi önemli görmüyoruz.

Bazı Sonuçlar

Kızıl Sendikalar Enternasyonalı I. ve II. Kongreleri'nin aksine III. Kongre, tamamen Komünist Enternasyonal'in çizdiği yolda kararlar almış, Kızıl Sendikalar Enternasyonalindeki reformist ve anarko-sendikalist eğilimlerin etkisi, yürütülen mücadele sonucunda büyük oranda giderilmiştir.

Kongre, kendi içinde genel ilkeler alanında sağlam bir birlik yaratılması sorununu garanti altına aldığı ve genel teorik sorunlar daha önceki kongrelerde çözüldüğü için, kendini esas olarak işçi ve sendika hareketinin somut pratik sorunlarının çözümüne vermiştir. Bu alanda Kızıl Sendikalar Enternasyonalı III. Kongresi, o dönemin işçi ve sendika hareketinin tüm temel sorunlarına olduğu gibi, bir dizi ülkenin somutunda ortaya çıkan özel sorunlara da çözümler getirmiş, devrimci sendikaların ulusal düzeyde gelişip güçlenmeleri için bir dizi değerli anahtar seksiyonlarına sunmuştur.

Kongre, işçi ve sendika hareketi için giderek daha büyük bir tehlike oluşturan faşizm ve faşist harekete de özel önem vermiş ve işçi yığınlarının bu vebaya karşı başarıyla mücadele etmesinin önemli araçlarını ortaya koymuştur.

Kongre, komünist sendika fonksiyonerlerinin Bolşevikleştirilmesi için de önemli bir araç olmuş, kitleleri yönetme ve yönlendirme sanatının özel yeteneklerini geliştirmiştir

Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi V. Genişletilmiş Plenumu

Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi V. Genişletilmiş Plenumu 21 Mart – 6 Nisan 1925 tarihleri arasında yapılır ve şu kararları alır:

1) Yürütme Komitesi'nin Raporu Üzerine Karar; 2) Komünist Partilerin Bolşevikleştirilmesi Üzerine Tezler; 3) Köylü Sorunu Üzerine Tezler; 4) Uluslararası Sendika Hareketinin Birliği İçin Mücadele; 5) Rusya Komünist Partisi İçindeki Tartışma Üzerine Karar; 6) Çek Sorunu Üzerine Karar; 7) Amerikan Sorunu Üzerine Karar; 8) İtalyan Sorunu Üzerine Karar; 9) Örgütsel Konferansın Kararı; 10) Komintern Seksiyonlarının Ajitasyon ve Propaganda Çalışmasının En Yakın Görevleri Üzerine Karar; 11) Uluslararası Kızıl Yardım Üzerine Karar; 12) Brandler, Thalheimer, Radek vd. Yoldaşlar Meselesinde Rusya Komünist Partisi Merkezi Kontrol Komisyonu'nun Kararı; 13) Brandler, Radek, Thalheimer Yoldaşların Açıklamasına Rusya Komünist Partisi Merkez Komitesi Adına Rusya Komünist Partisi Delegasyonunun Cevabı.

“Yürütme Komitesi'nin Raporu Üzerine Karar”da, Amsterdam Enternasyonalindeki sol unsurları güçlendiren, sağcı sendika liderlerinin etkisini kıran “*sendika hareketini birleştirme*” uluslararası kampanyasının önemi üzerinde özel olarak durulur.

V. Genişletilmiş Plenumun hiç kuşkusuz en önemli kararı, “Komünist Partilerin Bolşevikleştirilmesi Üzerine Tezler”dir. Tezlerde, Komünist Enternasyonal'e üye

partilerin güçleri, ideolojik seviyeleri, Leninizmi kavramada ve uygulamadaki durumları, hataları ve zaafırları vb. noktalarda genel değerlendirmelerin yanı sıra, eksiklik ve hataları aşmak amacıyla somut araçlar ve hedefler belirlenir. Tezlerde komünist partilerin Bolşevikleştirilmesinin en önemli aracı olarak, komünist partilerin işletmelerde ve sendikalarda Bolşevik tarzda örgütlenmesi savunulur.

İşletmelerde ve sendikalarda çalışmak kitlelerle uğraşmak demektir. Bu nedenle **“bir Bolşevik, her şeyden önce ve esas olarak kitlelerin insanıdır”** denir. Kitlelerin insanı olmayı amaçlayan bir Bolşevik için ise, en başta gelen çalışma alanlarından biri sendikalardır.

“Tüm kapitalist dünyada sendikalar, proletaryanın kitle (genel) örgütünün en önemli biçimidir. Tabii ki kitle örgütlerinin diğer biçimleri (işletme konseyleri vb.) de çok önemlidir ve tabii ki bunlar da muazzam devrimci bir gelecek vaat etmektedir; ama kitle örgütlerinin bu yeni biçimleri geniş işçi yığınları tarafından genel kabul görmeye daha yeni başlamıştır. Diğer yandan, tüm proletaryanın kitle örgütünün konseyler gibi yeni biçimleri, genelde ancak devrimin doğrudan başlangıcında mümkündür. Komünistlerin,

kapitalizm çerçevesinde sendikaların yanı sıra işçi örgütlerinin herhangi bir başka biçimini uydurabilecekleri inancına kapılmak, kendini gerçeklerden koparmak demektir.” (“Tezler..., Cilt II, sayfa 12)

Sendikaların proleter kitle örgütlerinin en önemli biçimi olması, komünistlerin ona ayrı bir yer ve özel bir önem vermesini zorunlu kılmaktadır. Tüm kitle sendikalarında sistemli, inatçı, ilkeli ve militan bir faaliyet yürütmek, sendikalarda örgütlü işçilerin ezici çoğunluğunu komünist partisinin çizdiği yolun doğruluğuna inandırmak, işçilerin yakın ve uzak çıkarlarına ihanet eden her türden sendika aristokratını yığınların pratik mücadelesi içinde teşhir ve tecrit etmek... Bolşevik kitle çalışmasının merkezinde durmak zorundadır.

Tezlerde, yığınların önderi olmayı amaçladığını iddia eden ama gerçekte bu amaca tamamen ters bir biçimde, gerici sendikalarda çalışmayı reddeden anlayışlara şiddetle karşı çıkılır ve bu anlayışın Leninizmin kitle çalışmasının taleplerine tamamen ters düştüğü ortaya konur.

Leninist kitle çalışmasını kavramayan bir başka anlayış, kısmi ve güncel talepler uğruna mücadelenin önemini küçümseyen anlayıştır. Tezlerde, kısmi ve güncel çalışmanın önem ve yerini anlamayan her türden anti-Leninist anlayışlara şu yanıt verilir:

“Bolşevikler, her kısmi talebi, kitleleri devrimin gerekliliği üzerine aydınlatmak için kullanırlar, somut olgulara dayanarak, yığınlara sermaye iktidarının varlığı şartlarında, bırakalım durumlarının köklü bir şekilde iyileşmesini, bir ölçüde ciddi ve sürekli bir iyileşmesinin bile imkânsızlığını gözler önüne sermek için faydalanırlar. Bolşevikler, kitlelerin etrafında birleştiği her somut talebe, devrim uğruna mücadele perspektifi ışığında bakarlar. Kısmi talepler ileri sürmeyi bir bütün olarak reddetmek, birleşik cep-

he taktiğini reddetmek, evet, bunun da ötesinde, ‘Kitlelere’ sloganını fiilen reddetmek demektir. ... Kısmi talepleri reddetmek, Bolşevikleşmeyle bağdaşmaz.” (age, sayfa 13/14)

Tezlerde sık sık sol sapmaya ve onun Komintern seksiyonları içindeki etkisine karşı mücadele edilir, çünkü o dönemde sol sapma, “Kitlelere” sloganını gerçekleştirmenin, yığınların çoğunluğunu kazanmanın önünde büyük bir engel oluşturmuştur.

Tezler, işletmelerde yürütülecek çalışmayı da komünist partilerin genel yapıları içinde belirli bir çerçeveye oturtur. İşletmelerde sürdürülen çalışma, Komünist Enternasyonal’e göre tüm komünist partilerin genel faaliyetlerinin odak noktasını ve esas ağırlığını oluşturmalıdır. Zira, *“Her bolşevik parti örgütünün ana ve temel biçimi işletmedeki parti hücresidir.” (age, sayfa 22)*

“Örgütsel Konferansın Kararı”nda, işletmelerde ve işletme hücreleri aracılığıyla yapılması gereken çalışmanın somut ve detaylı bir açıklaması verilir. Bir dizi noktanın yanı sıra, işletmelerde yürütülecek çalışmanın önemli bir aracı olarak işletme gazetelerinin fonksiyonuna değinilir. İşletme gazetelerinin mutlaka popüler olması ve işletmenin günlük yaşantısının sorunlarıyla partinin sloganlarını ve taktiklerini ustaca birleştirmeyi bilmesi gerektiği talep edilir.

“Uluslararası Sendika Hareketinin Birliği Üçrüne Mücadele” başlıklı kararda, giderek işçi sınıfının daha geniş kesimleri tarafından savunulan sendikaların birliği sloganına Komintern seksiyonlarının sahip çıkmak zorunda olduğu vurgulanır ve sendikaların uluslararası birliğinin temelini yaratmak için, “Sovyet-İngiliz Sendikaları Ortak Çalışma Komisyonu”nun kurulmasının olumlu bir rol oynadığı açıklanır.

Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi VI. Genişletilmiş Plenumu

VI. Genişletilmiş Plenum, 17 Şubat –15 Mart 1926 tarihleri arasında yapılır ve şu tezleri ve kararları kabul eder:

- 1) Uluslararası Komünist Hareketin Güncel Problemleri Üzerine Tezler;*
- 2) Sendikal Harekette Komünistlerin En Yakın Görevleri Üzerine Tezler;*
- 3) Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi’nin Raporu Üzerine Karar;*
- 4) Alınan Sorunu Üzerine Karar; 5) Fransız Sorunu Üzerine Karar; 6) İngiliz Sorunu Üzerine Karar; 7) Amerikan Sorunu Üzerine Karar; 8) Norveç Sorunu Üzerine Karar; 9) Çin Sorunu Üzerine Karar; 10) Komünist Partilerin Etkilediği Yığınları Örgütsel Olarak Kazanma Yöntem ve Biçimlerinin Geliştirilmesi Üzerine Karar; 11) Sendikalarda Komünist Fraksiyonların Örgütü ve Yapısı Üzerine Karar; 12) Komünist Enternasyonal II. Örgütsel Konferans Sonuçları; 13) Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi’nin Çalışmasının Reorganizasyonu Sorunu Üzerine Karar; 14) Çekoslovakya Komünist Partisi’ndeki Sağ Grubun Memorandumuna Yanıt; 15) Kanton’un Emperyalistlerce Abluka Altına Alınmasına Karşı Karar.*

“Uluslararası Komünist Hareketin Güncel Problemleri Üzerine Tezler”in 4. bölümünde, “Komünist Enternasyonal’in Görevleri” arasında, öncelikle birleşik cephe ve uluslararası sendikal hareketin birliği sorunları ele alınır. İşçi yığınlarının birlik yönündeki istek ve taleplerinin giderek güçlendiği tespit edildikten sonra şöyle devam edilir:

“Birleşik cephe taktığının ağırlık noktası şimdi sendikal harekette yatmaktadır. Şu sıralar çeşitli ülkelerin işçi hareketinde ortaya çıkmakta olan ‘sol kanat’ın karakteristik bir özelliği, onun sendikal karakteridir. Bundan, komünistlerin sendikalarındaki çalışmasının artan önemi sonucu çıkmaktadır. Sendikalarındaki sol unsurların ve onların birlik çabalarının desteklenmesi, her bir ülkede sendikal birliğin yeniden oluşturulması uğruna mücadele ve sınıf mücadelesi zemini üzerinde duran sendikaların birleşik enternasyonalinin oluşturulması, birleşik cephe taktığını uygulamanın esas kaldracını oluşturmaktadır. Komünist Enternasyonal, birliğin çıkarı doğrultusunda tüm komünistlerin, Kızıl Sendikalar Enternasyonalî’nin bağımsız devamından vazgeçme ve iki taraf için ajitasyon özgürlüğünün korunması şartıyla, her iki enternasyonalin ortak bir dünya kongresini toplaması temelinde Amsterdam Enternasyonalî ile kaynaşmasıyla hemfikir olduğunu tespit eder. Tabii ki, böyle bir birleşme oluncaya kadar her komünist, gücü ölçüsünde, Kızıl Sendikalar Enternasyonalî’nin çalışmasını desteklemelidir. (age, sayfa 74)

Komünist Enternasyonal, geniş işçi yığınlarının birlik yönündeki istek ve taleplerini belirli bir temele oturtup somut bir biçime büründürür. Ajitasyon özgürlüğü, sendikal hareketin birliği için vazgeçilmez bir önşarttır. Komünist Enternasyonal, reformist sendikalarla birleşmenin gerçekleşmesi halinde de, reformist sendika önderlerinin ihanetini teşhir etme özgürlüğünü elinde bulundurmaya büyük değer biçmekte ve bu olmadan birleşmenin mümkün olmayacağını savunmaktadır. Zaten böyle bir özgürlük olmadan komünist sendikaların kendi siyasi bağımsızlıklarını korumaları da mümkün değildir. Komünist Enternasyonal, aynı zamanda Kızıl Sendika Enternasyonalî ve Amsterdam Enternasyonalî’nin eşit hak ve yükümlülükler temelinde birleşmesinin yolunu açmak için, her iki Enternasyonal’in seçilmiş delegelerinden oluşacak bir dünya kongresi toplanmasını önerir. Ayrıca, her ülkede Komünist Enternasyonal ve Kızıl Sendikalar Enternasyonalî yandaşlarının somut şartlara uygun taktiklerle, sınıf mücadelesi temelinde sendikaların birliği uğruna mücadeleye daha fazla önem vermelerini ister.

Tezlerde üzerinde önemle durulan noktalardan bir diğeri de, bir dizi ülkede büyük bir kitlesel karakter kazanan işsizler hareketine daha ciddi bir şekilde yönelmek ve onun önderliğini kazanmak sorunudur.

“(Komünistler /BN) işsizler hareketini örgütlemeli ve bu hareketin önderliğini üstlenmelidir. Hareketin sendikal hareketten ve böylece işletmelerde bulunan işçilerden izole olmaması için de uğraşmalıdır. Komünist partileri, sendika yönetimlerini, sendikaların gücünü işsizlerin

çıkartmalarını savunma yönünde kullanmaya zorlamak için her şeyi yapmalıdır.” (age, sayfa 76)

“Sendikal Harekette Komünistlerin En Yakın Görevleri Üzerine Tezler”de, Komünist Enternasyonal V. Dünya Kongresinden sonraki dönemde uluslararası sendikal harekette ortaya çıkan yeni gelişmeler şöyle sıralanır:

“1) İşçi yığınlarının yaşam seviyesinin düşmesi; 2) Sınıf işbirliğinin yeni biçimleri; 3) Avrupa reformist sendika hareketi üzerinde Amerikan İşçi Federasyonu’nun etkisinin güçlenmesi; 4) Sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde sendikal hareketin gelişmesindeki hızlı tempo; 5) Reformist sendikalarda bir sol kanadın oluşması; 6) Sovyetler Birliği sendikalarının, uluslararası sendikal hareket üzerindeki etkisinin güçlenmesi ve işçilerin Sovyetler Birliği’ne delegasyonlar gönderme çabası; 7) Anglo-Rus Birlik Komitesi’nin örgütsel oluşumu; 8) Amsterdam Enternasyonalinde içinde mücadelenin kızışması; 9) Kitlelerde artan birlik çabaları.” (age, sayfa 78)

1925-26 yılları arasında, sermayenin işçilere saldırısında bir artış kaydedilir. Sermaye sahipleri bir dizi ülkede işçilerin çalışma süresini uzatırken, ücretlerini düşürürler. Bu aşamada, Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi, işçi yığınlarının bu saldırılara uzun süre sessiz kalmayacağını belirtir ve komünist partilerin yakın zamanda gelişecek iktisadi mücadelelere şimdiden hazırlanmasını talep eder.

Hakim sınıflar da, işçi sınıfının gelişecek olası yeni direnişlerini başından böğmek ya da direnişlerin zararını en aza indirmek amacıyla, reformist ve gerici sendikaların yardımıyla sendikaları ve işçi hareketini kapitalizmin kölelik zincirlerine daha sıkı bağlamak için yeni sınıflar arası işbirliği biçimleri, teori ve yöntemlerini öne sürerler. Bu yıllarda geliştirilen yeni işbirliği biçimleri, özellikle Kuzey Amerika’da denenmiş ve Avrupalı işverenler ve reformist sendikacılar tarafından ithal edilmiştir.

Yeni sınıf işbirliği biçimlerinden biri, üretimin artırılmasının sendikalarla işverenler arasında imzalanan bir anlaşmayla garanti altına alınmasıdır. Böylece sermaye sahipleri sendikaları ve sendikalarda örgütlü işçileri kâr artırmaya yükümlü kılmaktadır. Bu yönetime, ilk uygulandığı işletme Baltimore-Ohio Demiryolu Hattı olduğu için, Baltimore-Ohio Planı adı verilir.

Bir diğer biçimi, sendikaların üyelerinden topladığı aidatları ve diğer gelirlerini kapitalist işletmelere yatırmasıdır. Buna da *“sendika kapitalizmi”* adı verilir. Bir başka biçim ise, işçi sendikalarına patronların da üye olmasıdır. Avrupa’nın hain sendika yöneticileri bu türden yeni ihanet yöntemlerine dört elle sarılırlar. Özellikle Alman reformistleri, bu yeni ihanet yöntemlerinin en sıkı savunucuları ve uygulayıcıları olurlar ve yeni ihanet yöntemlerini *“iktisadi demokrasi”* adı altında geniş yığınlara yutturmaya çalışırlar. Amerikan ihanet yöntemlerinin Avrupa’da yaygınlaşması, Amerikan sermayesinin ve Amerikan reformist sendikalarının artan gücünü de ifade etmekteydi. 1920’li yılların ortalarından itibaren, tutucu sendikacılığın anavatanı hızla Amerika Birleşik Devletleri’ne kaymaya başlar.

Kararda devamla, genelde sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde, özelde de Çin ve Hindistan'da işçi hareketinin oldukça hızlı ve yığınsal olarak yükseldiği, bu ülkelerdeki ulusal ve sosyal kurtuluş davasının ancak işçi sınıfı tarafından yönlendirildiğinde başarılı olacağı belirtilir. Komünist Enternasyonal seksiyonlarının önüne, sömürge ve yarı-sömürgelerdeki işçi hareketi karşısında üç görev konur:

“1) Tüm ülkelerin işçi hareketi arasında, özellikle de sömürgeci ülkelerin işçi hareketiyle, sömürge ve yarı-sömürgelerdeki işçi hareketi arasında sürekli bir bağ kurulması; 2) bu çifte boyunduruk altındaki ülkelerin işçi hareketine, ulusal ve sosyal kurtuluş uğruna mücadelesinde tam, kayıtsız-shartsız ve çok yönlü destek; 3) anavatanlarda çalıştırmak üzere sömürgelerden işçi alan (Fransa gibi) ülkelerde, bu işçileri sendikalara alıp, onları ulusal ve sosyal kurtuluşları uğruna savaşımlar olarak eğitmek amacıyla onlar arasında kapsamlı bir kültürel çalışma ve aydınlatma çalışması yapmak.” (age, sayfa 79)

Sermayenin işçi hareketine karşı birçok ülkede yeni saldırıları ve faşist terörün azgınlaşması, reformist sendika hareketinde sol kanadın güçlenmesini etkiler. Bir di-zi ülkede değişik özelliklere de sahip olsa sol kanadın ortak yanı, ***“Sovyetler Birliği sendikaları ile birleşik cephe ve ulusal ve uluslararası sendikaların birliği düşüncesi”***dir.

Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi bu sol harekete ve genel olarak muhalefet hareketine yönelik tavrını, reformist sendikaların ***“teori ve pratiğine karşı yönelen reformist siyasi ve iktisadi örgütlerin her muhalefetine desteklenmesi”*** olarak belirler.

Reformist sendika önderleri yönlerini Amerika'ya çevirirken, aynı önderlerin tabanı giderek daha yoğun bir biçimde ve artan bir ilgiyle yönlerini Sovyetler Birliği'ne ve bu ülkenin işçi sınıfına çevirirler. Sovyetler Birliği'ni ziyarete gelen işçi delegasyonları sayısında bu dönemde büyük bir artış olur. Reformist sendikaların tabanı, Sovyetler Birliği sendikaları ile sermayenin saldırılarına karşı bir birleşik cephe kurma düşüncesini daha geniş bir biçimde savunmaya başlar.

Bu eğilimin somut başarılarından birisi, Amsterdam Enternasyonalı gerici önderlerinin tüm direnişlerine rağmen, gericiliğe, faşizme ve sermayenin saldırılarına karşı ortak direnmek amacıyla kurulan Anglo-Rus Birlik Komitesi'dir. Amsterdam Enternasyonalı yöneticileri, işçi sınıfının uluslararası birliğinin her olumlu adımına karşı mücadele verirken, aynı zamanda birlikçi manevralar da yaparlar. Örneğin, Amsterdam Enternasyonalı gericilerinin birlik yönündeki aldatmacalarından bir tanesi, Sovyet Sendikalarının Kızıl Sendikalar Enternasyonalı'ndan çıkıp Amsterdam Enternasyonalı'ne katılması önerisidir.

Sovyetler Birliği Sendikaları ve Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi bu manevranın gerçek yüzünü açıklar ve gerçek bir birliğin önünde engel olan böyle bir adımın, gelişen işçi hareketine zarar vermekten başka hiçbir fonksiyona sahip olma-

yacağını vurgular. Sendikaların uluslararası birliği sorunu güncelleştirilip popülerize edilirken, birliğin Kızıl Sendikalar Enternasyonalı'ni zayıflatarak değil, güçlendirerek olacağı belirtilir:

“Ulusal ve uluslararası ölçekte ne kadar güçlü olursak, sendikal hareketin sadece biçimsel değil, gerçek birliğine o kadar çabuk ulaşabiliriz.” (age, sayfa 82)

Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi, daha önceki bir dizi karara ve direktife rağmen Komünist Enternasyonal'in birçok seksiyonunda yığın çalışması içinde günlük çalışmayı ve yığınların çoğunluğunu kazanma çalışmasını küçümseyen eğilimlerin olduğuna dikkat çeker ve buna karşı tavrını yeniden şöyle ortaya koyar:

“Sabırlı, soğukkanlı, basit günlük çalışmayla sendikalarda sendika pratisyenleri kadrosunu yaratmayı, proletaryanın ekonomik günlük mücadelesinin akıllı önderlerini yetiştirmeyi ve işçiler nezdinde kendine reformistlerden daha büyük güven garantilemeyi ve bunun yalnızca doğru bir politik çizgiyle değil, aynı zamanda iyi, pratik bir çalışmayla da olacağını anlamaayan bir parti – böyle bir komünist partisi kitleleri asla kazanamayacaktır”.
(age, sayfa 83)

Burada hiçbir şekilde politik çizginin öneminin küçümsenmesi savunulmamaktadır. Tersine, doğru bir politik çizgi olmadan, doğru ve başarılı bir pratik çalışmanın olamayacağı, Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi'nin tamamen bilincindedir ve Komünist Enternasyonal'in her kongresi ve Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi'nin her plenumu, hem genel, hem de belirli dönemlere özgü taktik çizginin en detaylı bir biçimde ortaya çıkarılması için büyük çaba harcamaktadır. Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi burada, bir kez doğru çizgi ortaya konduktan, doğru bir günlük çalışmanın temel önşartı yaratıldıktan sonra bile, kendini doğru çizgiyi propaganda etmekle sınırlayan, günlük pratik çalışmanın zorluklarını aşmayı bilmeyen eğilime karşı, günlük pratik çalışmanın ve bu çalışmanın örgütleyicilerini yetiştirmenin önemine işaret etmektedir. Burada doğru biçimde kitle çalışmasının anahtarı ortaya konmaktadır: ***“sabırlı, soğukkanlı, basit günlük çalışma”.***

Kararın sonuncu bölümünde, seksiyonların günlük çalışmalarında ileri sürecekleri taleplerden oluşan bir program sunulur.

“Sendikalarda Komünist Fraksiyonların Örgütü ve Yapısı Üzerine Karar”da, fraksiyonların rolü, parti ile ilişkileri, inşaları, fraksiyonların kendi aralarındaki bağı, konferans ve kongrelerde fraksiyonlar, fraksiyonlar ve muhalefetler, fraksiyon çalışmasının finanse edilmesi, Komünist Gençlik Birliği'nin fraksiyonları sorunları ele alınır. Sendikalardaki tüm komünist fraksiyonların görevi olarak, “sendika üyelerinin çoğunluğunu etkileri altına almak” tespit edilir ve fraksiyonların “partinin temelini oluşturmadığı”, “bu nedenle yalnızca özel faaliyet alanlarının sorunlarına ilişkin tavır takınmaları”nın doğru olduğu savunulur. (age, sayfa 106) Sendikadaki örgütsel çalışmanın can alıcı bir öneme sahip noktasına ışık tutması bakımından

büyük bir değere sahip olan bu belge, tamamen örgütsel sorunlara cevap verdiğinden ve incelediğimiz siyasi-ideolojik sorunlar açısından yeni bir şey içermediğinden, burada üzerinde bu kadar durmayı yeterli görüyoruz.

“Komünist Enternasyonal II. Örgütsel Konferans Sonuçları” başlıklı belgede, Birinci Örgütsel Konferans’ın en önde gelen talebi olan, komünist partilerin işletme hücreleri temelinde yeniden örgütlenmesi ve bu temelde güçlendirilmesi düşüncesi-nin doğruluğunun pratikte tamamen kanıtlandığı ve bu şekilde komünist partilerin işletmelerde ve sendikal hareket içindeki çalışmalarında çok önemli bir canlanmanın görüldüğü, yayınlanan işletme gazetelerinin ve komünist partilerin yayınlarının dağıtımında olumlu bir büyümenin yaşandığı açıklanır.

Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi VII. Genişletilmiş Plenumu

Yedinci Genişletilmiş Toplantı, 22 Kasım –16 Aralık 1926 tarihleri arasında yapılır. Şu karar ve çağrılar kabul eder:

1) Savaşan İngiliz Madencilerinin Mitingine Mesaj; 2) Savaşan Çinli Yığın-lara ve Onlara Sempati Duyanlara Çağrı; 3) İtalyan Faşizmine Karşı İşçilere Çağrı; 4) Genişletilmiş Yürütme Komitesi’nin Sovyetler Birliği Komünist Partisi’ne Se-lam Mesajı; 5) Sacco ve Vanzetti İçin Çağrı; 6) Polonya ve Balkan Ülkelerinde Beyaz Terör Üzerine Karar; 7) Uluslararası Durum ve Komünist Enternasyo-nal’in Görevleri Üzerine Tezler; 8) Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi Faaliyet Raporu Üzerine Karar; 9) Tröstleşme, Rasyonalizasyon ve Sendikalarda Görevlerimiz; 10) İngiltere’de Durum Üzerine Karar; 11) Çin’de Durum Üzerine Karar; 12) Rus Sorunu Üzerine Karar; 13) Komünist Enternasyonal’in Hollanda-lı İşçilere Çağrısı; 14) Almanya Komünist Partisi’nde (AKP) Parti İçinde Durum Üzerine Karar; 15) Maslow, Ruth Fischer, Urbahns, Scholem ve Schwan’ın Al-manya Komünist Partisi’den İhracı Üzerine Karar; 16) Brandler ve Thalheimer Meselelerinde Karar; 17) Boris Souvarine Olayı Hakkında Karar; 18) Komintern Başkanı Kurumunun Kaldırılması Üzerine Karar.

Bu kararlar içinde incelediğimiz konu açısından önemli olan, “Uluslararası Du-rum ve Komünist Enternasyonal’in Görevleri Üzerine Tezler” ve “Tröstleşme, Ras-yonalizasyon ve Sendikalarda Görevlerimiz” başlıklı kararlardır. “Uluslararası Du-rum ve Komünist Enternasyonal’in Görevleri Üzerine Tezler”in, “Komünist Partiler ve Sendikalar” başlıklı 8. bölümü önemli noktalara değinir.

Bu bölümde, tröstleşmiş bir sanayide ekonomik grevlerin hızla politik grevlere dönüştüğü, bu nedenle sendikalarda çalışan komünistlerin, tröstleşme sorununa bü-yük önem vermeleri gerektiği belirtilir. Artan tröstleşmeye paralel olarak komünistle-rin, “*sendikaların üretim temeli üzerinde yeniden yapılanması, sendikal mücadele kartellerinin oluşturulması ve buna uygun bir işletme konseyleri örgütü için*”

(age, sayfa 126) mücadele vermelerinin zorunlu olduğu vurgulanır. İşsizlerin de sendikalara üye olmaları için mücadele vererek işçi sınıfının birliğini ve mücadele gücünü artırmanın büyük öneme sahip olduğu ve sendikaların uluslararası birliği sorununun daha ciddi bir mesele haline geldiği ifade edilir.

“Tröstleşme, Rasyonalizasyon ve Sendikalarda Görevlerimiz” adlı kararda Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi, kapitalist dünya ekonomisinde, özellikle de Avrupa ekonomisinde tröstleşmede ve üretimin teknik rasyonalizasyonunda hızlı bir gelişmenin olduğuna ve Komünist Enternasyonal Seksiyonlarının, değişen bu duruma uygun olarak yeni taktikler geliştirip yeni talepler ileri sürmelerinin gerekliliğine işaret eder.

Bu noktada da, Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi’nin yaklaşımından öğrenilmelidir. Yürütme Komitesi, ulusal ve uluslararası alandaki ekonomik gelişmeleri sürekli olarak izleyip gözden geçirmekte ve yeni ve önemli bir gelişmenin, değişikliğin, taktiklerin de değiştirilmesini gerekli kıldığı anda, derhal direktifler vermektedir. Ülkemizde de, işçi sınıfının iktisadi ve siyasi mücadelesinin kısmi ve uzun vadeli başarısı, başka şeylerin yanı sıra, ekonomideki değişikliklerin sürekli ve sistemli olarak incelenmesinde ve doğru taktiklerin geliştirilmesinde yatmaktadır.

Tezlerde, rasyonalizasyonun en göze çarpan sonuçlarından birisi olarak, kadın emekçilerin gittikçe artan sayıda üretime çekilmesi ortaya konur. Bu durum, işçiler arasında zaten var olan rekabeti şiddetlendirmekte ve kadın emeğinin üretimden dışlanmasını savunan küçük-burjuva eğilimleri de güçlendirmektedir. Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi, bu tür eğilimlere karşı kararlı bir mücadelenin zorunluluğuna parmak basar ve doğru taktiği şöyle tanımlar:

“Komünist partiler, sermayenin saldırısına karşı mücadelede biricik doğru taktiğin, işçi sınıfını parçalamayı amaçlayan burjuvazinin manevralarını, kadın işçileri proleter birleşik cepheye çekerek püskürtmekte yattığını göstermelidir.” (age, sayfa 130)

Tröstleşmenin boyutlarının büyümesi, uluslararası tekeller arasındaki rekabetin güçlenmesi şartlarında, işçi sınıfı saflarının “Amerikan yöntemleriyle” parçalanmasına karşı Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi somut talepler ileri sürer. Bu talepler şunlardır:

“ 1) Rasyonalleştirilmiş işletmelerde haftalık ücret düşürülmeksizin iş zamanının kısaltılması

2) Çalışma süresinin ortasında zorunlu mola

3) Ücretlerin artırılması

4) İşletme konseylerinin olmadığı ülkelerde bunların yaratılması, ... oldukları ülkelerde devrimcileştirilmesi ve haklarının genişletilmesi

5) Sendikaların sanayi birlikleri ilkesi temelinde ve işletme temeli üzerinde yeniden yapılanması

6) İşçilerin korunması ve sosyal kanunun genişletilmesi ve derinleştirilmesi

7) Devletin ve işverenlerin ödediği işsizlik sigortası.” (age, sayfa 130)

Tekellerin uluslararası tröstlerde birleşmeleri, uluslararası sendikaların birliği sorununu daha acil olarak gündeme koyar. Gerçekte, kendi ülkelerinin burjuvalarının “milli” çıkarlarının savunucuları olan reformistler, işçi sınıfının dünya çapında her türlü birliğini engellemeye çalışmaktadırlar. Buna karşılık, işçi sınıfının tüm dünyada tek bir cephede birleştirilmesi için mücadele veren Komünist Enternasyonal, uluslararası tröstlerin güçlenmesi karşısında sendikaların uluslararası birliğinin sağlanması görevine daha fazla yoğunlaşma sonucunu çıkarır.

Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi VIII. Plenumu (*)

18 ile 30 Mayıs 1927 tarihleri arasında toplanan Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi Sekizinci Plenumu şu karar ve çağrılarını kabul eder:

1) Tüm Dünyanın İşçi ve Köylülerine! Tüm Ezilen Halklara! Asker ve Denizcilere; 2) Troçki ve Vuyoviç Yoldaşların Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi Plenum Toplantısındaki Tavrı Üzerine Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi Plenumu’nun Kararı; 3) Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi Plenumu’nun Çin Sorunu Üzerine Kararı; 4) Savaş ve Savaş Tehlikesi Üzerine; 5) Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi Plenumu’nun İngiltere’de Durum Üzerine Kararı.

Sekizinci Plenum, doğrudan sendikalar ve sendikal hareket üzerine herhangi bir karar almaz. Fakat “Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi Plenumu’nun Çin Sorunu Üzerine Kararı” ve “Savaş ve Savaş Tehlikesi Üzerine” başlıklı kararlarda, tüm komünist partilere, gittikçe alevlendirilen emperyalist savaş tehlikesine ve emperyalist büyük güçlerin Çin halkına karşı giriştiği saldırılara karşı sendikalar içindeki çalışmalarında da geniş bir propaganda-ajitasyon ve eylem kampanyaları açma direktifi verir. Bu örnekte de görüldüğü gibi, enternasyonalizmin tutarlı ilkelerine bağlı kalan Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi, tüm dünya işçi sınıfı saflarında enternasyonalizm ve enternasyonal dayanışma düşüncesi ve pratiğinin geliştirilmesine büyük değer biçmiştir.

Zamanımızda Komünist Enternasyonal tipinde bir örgütün olmaması ve Uluslararası Komünist Hareketin oldukça güçsüz olması nedeniyle uluslararası dayanışma ve enternasyonalizm bilinci, geniş işçi ve emekçi yığınlar içinde okyanustaki bir damla gibi kalmaktadır. Fakat bu durum, proleter enternasyonalizmini kutup yıldızı yapmayı savunanların, enternasyonalizm ve uluslararası dayanışma ruhunu işçiler arasında yaymak ve pekiştirmek için her fırsatı ve imkanı sonuna kadar kullanmalarını zorunlu kılmaktadır.

(*) Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi Genişletilmiş Toplantısı, sekizinci oturumdan itibaren aynı fonksiyona sahip olmasına rağmen, Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi PLENUMU olarak adlandırılmaya başlanmıştır. Biz de karışıklık olmaması için Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi Genişletilmiş Toplantıları için hep plenum kavramını kullandık.

Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi IX. Plenumu

Dokuzuncu Plenum 9 ile 25 Şubat 1928 tarihleri arasında yapılır ve şu kararları alır:

1) *Troçkist Muhalefet Üzerine Karar*; 2) *Sendika Sorunu Üzerine Karar*; 3) *İngiliz Sorunu Üzerine Karar*; 4) *Fransız Sorunu Üzerine Karar*; 5) *Çin Sorunu Üzerine Karar*; 6) *Batı Ukrayna Komünist Partisi'nden Muhalefetin Atılması*; 7) *Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi'nin Bir Batı Avrupa Bürosu Kurulması Üzerine Kararı*; 8) *Komintern VI. Dünya Kongresi'nin Toplantıya Çağırılması*; 9) *Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi'nin 1927 İçin Mali Raporu Üzerine Karar*.

Üç bölümden oluşan “Sendika Sorunu Üzerine Karar”da, komünistlerin sendikalarındaki çalışmalarında ağırlığın örgütsel yana verilmesi savunulur, çünkü o dönem için “*örgütsel çalışma, evrimci sendikal hareketin en zayıf yeri*”dir. (age, sayfa 188)

“Ekonomik Mücadele ve Komünistlerin Görevleri” başlıklı I. bölümde, önce öne alınması ve uğruna mücadele yürütülmesi gereken en önemli sorunlar açıklanır. Bunlardan ilki, sermayenin merkezleşmesinin en yüksek biçimi olan ve sermayenin devletle içiçeliğinin daha derin biçiminin ifadesi olan tröstlere karşı mücadelenin gittikçe daha fazla önem kazanmasıdır. Tröstlere karşı ekonomik mücadele, tröst sermayesinin burjuva devletle bağlarının daha derin içiçeliği sonucunda daha sık ve çabuk siyasi mücadeleye dönüşmektedir. Bu nedenle komünistlerin görevi, “*yığınları mücadelenin perspektifleri üzerine aydınlatmak, mümkün olduğunca geniş işçi yığınlarını harekete geçirmek, onların devrimci birleşmesini tüm gücüyle desteklemek ve tüm mücadeleyi daha yüksek bir seviyeye çıkarmak*”tır. (age, sayfa 185)

İkinci mücadele talebi, “*sanayide ekonomik barış*” yalanına karşı yükseltilmektedir. Bilindiği gibi ülkemizde de “*çalışma barışı*” adıyla yutturulmaya çalışılan, işçilerin sermayeye ve sermaye sahiplerine kölece boyun eğme bilinci olan bu bilinç oldukça yaygındır. Ücretli işçiler, işverenlerle kendileri arasındaki uçurumun “*çalışma barışı*” vb. gibi yalanlarla kapatılamayacağı bilincine varmadıkları sürece, sosyal kurtuluşlarının yolunu açamayacaklar ve ücretli köle olarak kalmaya devam edeceklerdir.

Sözkonusu iki talebin dışında, giderek bir dizi ülkede hakim sınıfların daha sıkı bir biçimde sınırlamaya çalıştıkları grev özgürlüğü talebi altında, zorunlu uzlaştırma mahkemelerine, sosyal-demokratların toplu sözleşmelere olan bağlılıklarına karşı mücadele yürütme çağrısı yapılır.

Komünist partilerin sayılan görevlerin üstesinden gelebilmesi için mücadelelerinin yönelimi şöyle çizilir:

“ 3) *En geniş kitleleri harekete geçirmek için, yoğunlaşmış büyük işletmelere hızla girmeye her zamankinden daha fazla ihtiyaç vardır. İşçi sınıfının en yüksek mücadele birliği, örgütsüzlerin örgütlenmesi, vasıfsız işçilerin en geniş yığınlarının örgütlenmesi ve büyük işletmelerin işçilerinin cüzi örgütlülüğünün aşılması – komünist öncünün baş görevi bu olmalıdır.*” (age, sayfa 186)

Bu bölümde grev mücadelesinin zorluklarına ve izlenmesi gereken taktik ilkelere de değinilir ve yapmacık radikal taleplerle sendika bürokrasisini alt etme hayaline kapılmamak, tersine içinde bulunulan aşamada yığınları somut talepler uğruna en geniş şekilde harekete geçirmek ve her grev mücadelesini, reformizmle mücadelenin bir arenası olarak görerek, komünistlerin yığınları mücadeleye hazırlaması ve inandırması gerektiği savunulur. Grev, özellikle de genel grev aracıyla oynanmaması konusunda şu uyarı yapılır:

“6) İyi bir komünist olmak, kesinlikle, daima ve her şart altında derhal grevden yana olmak demek değildir. Bu özellikle de genel grev sloganının kötüye kullanılması durumu için geçerlidir. Komünist, mücadelenin zamanını seçmeyi, güçler dengesini berrak bir şekilde hesaplamayı bilmeli, yığınların artçısı olmamalı ama başını da alıp gitmemeli, grevle oynamamalı, ama o bir kez başladıysa, mücadelenin tüm ihtimal ve imkanlarından yararlanmalıdır.” (age, sayfa 186)

Burada da sınıf mücadelesi araçlarının, bu araçlardan en yaygın kullanılanlardan olan grev mücadelesinin başarıyla hazırlanması ve yürütülmesinin bir sanat olduğu düşüncesi bir kez daha bilince çıkarılmaktadır. Fakat bir dizi ülkede olduğu gibi, ülkemizde de bir dizi oportünist ve bazı reformist gruplar, andaki durumun objektif ve doğru bir değerlendirmesini yapmadan, sık sık grev ya da genel grev çığırtkanlığı yapıyorlar. Örneğin 1989 Bahar eylemlerinin hemen sonrasında ve 1991’in hemen başında, Türk-İş’in **“genel eylem”** (siz genel grev komedisi diye anlayın) çağrılarıyla birlikte birçok oportünist ve reformist grup, işçi sınıfının andaki somut ideolojik ve örgütsel seviyesini gözönünde bulundurmadan, **“genel grev”**, **“genel direniş”** eylem sloganını yaymış, bir tek önemli işletmede grev örgütleyecek güçleri olmadığı halde, **“genel grev komiteleri”**, **“genel direniş komiteleri”** örgütlemeye kalkmıştır. Bu palavraların boş olduğu ortaya çıktığında, **“genel grev”**, **“genel direniş”** talepleri çekmecelere atılmış, bir dahaki palavracılığa kadar çekmecelerde beklemeye bırakılmıştır.

Bolşevik taktiğin takipçisi olanlar ise, oportünist ve reformist yaygaracılar gibi davranamazlar. Zira onlar işçi sınıfının palavracı tellalları değil, ilkeli ve militan örgütleyicileri olmayı amaçlıyorlar. **“İşçiler komünistleri lafa değil, işe bakarak değerlendirmektedirler.” (age, sayfa 187)** Bu nedenle günlük, enerjik, sabırlı ve akıllı bir çalışmayla yığınların saygısı ve önderliği kazanılabilir.

“Komünistlerin Sendikalardan Atılmalarına Karşı mücadele” başlıklı II. bölümde, **“Sendikal hareketin birliği!”** sloganı altında, komünistlerin sendikalardan atılmalarına karşı kararlı bir mücadele örgütlenmesi istenir. Bu istek dile getirilirken, bunun komünistlerin sendikada kalma pahasına **“asla aktif devrimci siyasi çalışmadan vazgeçmeleri”** anlamına gelemeyeceğinin altı çizilir. (aynı yerde)

“Sendikal Harekette Komünistlerin Örgütsel Görevleri” başlıklı III. bölümde, **tüm ülkelerde** komünistlerin sendikal hareket içindeki görevleri maddeler halinde şöyle sıralanır:

“1) En önemli sanayi dallarının, en önemli sanayi bölgelerinin, büyük fabrikaların ve işletmelerin fethi.

2) Sendika çalışması için her işletmede mümkün olduğunca çok sayıda işçinin kazanılması.

3) Sendika organlarının işletmeler temelinde inşası; bu amaçla alt sendika aygıtını fethetmek gerekir.

4) İşletme konseylerinin olduğu yerlerde bunların fethedilmesi, olmadıkları yerlerde işletme konseylerinin yaratılması ve işletme konseylerinin sanayi birliklerinin temel örgütleri olarak yeniden biçimlendirilmesi.

5) Sendikal hareketin en önemli sorunlarının tümünün doğrudan işletmelerde ele alınması.

6) Komünistler, işletme konseylerinin sınıf karakterinin korunmasına özel dikkat göstermeli ve sosyal-demokratların işletme konseylerini sınıf işbirliğinin bir aleti yapmalarına karşı durmalıdırlar.

7) Bürokratik merkeziyetçiliğe karşı mücadele, geniş bir sendika demokrasisi uğruna, yani yerel sendika örgütlerinin haklarının mümkün olduğunca genişletilmesi için mücadele, sendika yönetimi seçimlerinde nispi temsil, sendikalarda yönetimlerin ve fonksiyonerlerin her yıl yeniden seçilmesi vb.

8) Tüm ülkelerin devrimci sendikal hareketi için güçlü bir mali temelin yaratılması. Mali mükellefiyet biçimleri ve yöntemleri, ülke koşullarına, hareketin karakterine ve duruma göre belirlenir.

9) Devrimci azınlıkların ve bağımsız sendikaların yapısına ilişkin olarak, tüm alt örgütlerin aşağıdan yukarıya inşası ilkesine sarılmak.

10) Merkezi aygıtların bürokratikleşmesine karşı mücadele ve çalışmanın ağırlığının yerel örgütlere, doğrudan fabrikalara ve işletmelere kaydırılması.

11) Göçmen işçilerin tam hak eşitliği temelinde sendikalara kazanılması ve yabancı işçilere karşı düşmanca tutuma karşı kararlı mücadele. Aynı zamanda devrimci sendikalar, göçmenler arasındaki üyelerini eğiterek, bu işçilerin göç edilen ülkede örgütsüz kalmamalarını ve yerel girişimcilerin ve reformist bürokratların kör maşaları haline gelmemesine katkıda bulunmalıdır.

12) İşsizlerin örgütlenmesini güçlendirmek, işsizlerin sendikalardan çıkarılmasına karşı işsizlerin ve sendikalardan çıkarılan işsizlerin örgütleriyle bağını korumak için mücadele.

13) Kadınların ve gençliğin sendikalara kazanılması ve aktif sendika çalışmasına çekilmesi.

14) Tüm çalışmada kural olarak somut günlük taleplerden ve genel sorunlardan hareket edilmeli, tersi değil.

15) Şimdiye kadar tüm ülkelerde gözlenen devrimci ve reformist sendikalardaki fraksiyonların çalışmasına ve parti yöne timlerinin sendika bölümlerinin çalışmasına karşı gösterilen dikkatsiz tavra kesin olarak son verilmelidir. Tüm partilerin dikkati, Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi II. Örgütsel Konferansı'nın ilgili kararlarının pratikte uygulanmasına yoğunlaştırılmalıdır.” (age, sayfa 188-189)

Beşinci Bölüm

KIZIL SENDİKALAR ENTERNASYONALI IV. KONGRESİ

1920’li yılların ikinci yarısına gelindiğinde, dünya kapitalizminin 20’li yılların ilk yarısında yaşadığı geçici istikrar evresi kapanmakta, yerini kapitalist ekonominin çelişkilerinin ve sınıf mücadelesinin sertleşmesine terk etmekteydi.

17 Mart–3 Nisan 1928 tarihleri arasında toplanan Kızıl Sendikalar Enternasyonalı IV. Kongresi, dünya kapitalizminin şiddetlenen çelişkilerine ve keskinleşen sınıf mücadelelerine çok yönlü pratik ve siyasi cevaplar vermeyi amaçlıyordu. Bu nedenle geleceğe ışık tutmak amacıyla, IV. Kongre’de, uluslararası sendikal hareketin deneyimlerinin tespiti ve genelleştirilmesi görevi özel bir yer tuttu.

Bu görev somut koşullardan, çeşitli ülkelerdeki sınıf mücadelesinin taleplerinden ve perspektiflerinden bağımsız değil, bunlarla bir bütünlük ve özsel bir bağımlılık içinde ele alındı. Bütün kararların dikkatinin merkezinde, **“Yığınlara”** sloganının nasıl doğru uygulanacağı ve işçi sınıfının çoğunluğunun sosyalizm davasına nasıl kazanılacağı noktası durmaktaydı.

“Yığınlara” sloganının doğru uygulanmasının önünde engel teşkil eden sorunların ve yer yer de her ülke somutunda ortaya çıkan hata ve zaafların ele alınması ve bunların en kısa zamanda giderilmesi için çözüm yollarının gösterilmesi IV. Kongre’nin önemli bir yanını teşkil etti.

Kararları incelemeye geçmeden önce Kongrede sonuçlandırılan karar ve çağrılarının başlıklarını aktaralım:

1) Yürütme Komitesi’nin Raporu Üzerine Karar; 2) Uluslararası Sendikal Hareketin Sonuçları ve En Yakın Görevleri; 3) Sömürge ve Yarı-Sömürgelerde Sendikal Hareket; 4) Faşizme ve Sarı Birliklere Karşı Mücadele Önlemleri; 5) Örgütsel Sorunlar; 6) İşçi Gençliğin Sendikalara Çekilmesi; 7) Kadın İşçiler Arasında Çalışma; 8) Tarım ve Orman İşçileri Arasında Çalışma Üzerine; 9) İngiliz Azınlık Hareketinin Görevleri; 10) Kızıl Sendikalar Enternasyonalı Yandaşlarının Almanya’daki Görevleri; 11) Kızıl Sendikalar Enternasyonalı Yandaşlarının Hollanda’daki Görevleri; 12) Hindistan Sendika Hareketi Üzerine; 13) İrlanda Sendika Hareketinin Sol Kanadı ve İrlanda İşçi Birliği’nin En Yakın

Görevleri Üzerine; 14) Çin Sendika Hareketi İçin Eylem Programı; 15) Kızıl Sendikalar Enternasyonalî Yandaşlarının Kuzey Amerika Birleşik Devletleri'ndeki Görevleri; 16) Genel Emek Birlikleri Konfederasyonu'nun (CGTU, Fransa) Dolaysız Görevleri; 17) Fransa'da Toplusözleşmeler Üzerine; 18) Çe-koslovakya'da Devrimci Sendika Hareketinin Görevleri; 19) Kapsamlı Bir Sosyal Yasama İçin mücadele; 20) Kapitalist Rasyonalizasyona Karşı Mücadele; 21) Zorunlu Uzlaştırma Sistemi Üzerine; 22) Ülke İçine ve Dışına Göç Üzerine; 23) Sosyo-Ekonomik Sorunların İncelenmesi Üzerine; 24) İşçi Kooperatifleri ve Sendikalar; 25) Sendikaların Kültür ve Eğitim Çalışması Üzerine; 26) Sendika Basını Üzerine; 27) Uluslararası İşçi Spor Hareketi Üzerine; 28) Zenci İşçiler Konferansı Üzerine; 29) Uluslararası Kızıl Yardımın Desteklenmesi Üzerine; 30) Kızıl Sendikalar Enternasyonalî Tüzüğü'nün VII. ve VIII. Maddelerinin Değiştirilmesi; 31) Beşinci Kongrenin Toplantıya Çağırılması Üzerine.

ÇAĞRILAR: 1) SSCB İşçileri ve Köylülerine; 2) Çin'in Emekçi Yığınlarının Savunusuna; 3) Hindistan İşçi Sınıfı ve Sendikalarına; 4) Beyaz Teröre Karşı! – Faşist Gericiliğe Karşı!; 5) Emperyalistler Yeni Bir Savaş Hazırlıyorlar!

III. Kongre tarafından seçilen Yürütme Komitesi'nin raporu onaylanır, faaliyeti-nin genelde doğru ve III. Kongre kararlarına uygun olduğu belirtilir; ama aynı zamanda şu eksiklikler sayılır.

“1) Yürütme Bürosu ile üye örgütler arasında, özellikle de tek tek ülkele-rin örgütleri arasında yetersiz bağ.

2) Yürütme Bürosu olaylara yeterince çabuk tavır takınmamaktadır.

3) Sürekli bir direktif organının eksikliği, grev zamanlarında tam planlı olmayan destek ve bir sürekli dayanışma fonunun eksikliği.

4) Uluslararası Propaganda Komitelerinin faaliyetini sağlamlaştırma ve geliştirme alanında yetersiz çalışma.” (“Kızıl Sendikalar Enternasyonalî IV. Kongresi Kararları, Sonuçları ve Çağrıları”, sayfa 9, Kızıl Sendikalar Enternasyonalî Yayınevi, Moskova 1928, Almanca)

Kongre, yeni seçilecek Yürütme Komitesi'ne, başta bu en önemli eksiklik ve hatalar olmak üzere, ortaya çıkan ve çıkacak diğer eksiklik ve hataları aşma direktifi verir.

“Uluslararası Sendikal Hareketin Sonuçları ve En Yakın Görevleri” başlıklı karar toplam 19 bölümden oluşmaktadır ve bölümlerden birçoğu, yeniden özel gündem maddesi olarak ele alınmıştır.

Kararın başında uluslararası iktisadi durum üzerine belirlemeler yapılır; emperyalist ülkelerin hızla bir krize doğru gittiği, emperyalist büyük güçler arasındaki (özellikle yeni ve hızla büyüyen ABD ile İngiltere arasındaki) rekabet mücadelesinin keskinleşmekte olduğu, buna paralel olarak emperyalist büyük güçlerin bir yandan proletaryaya karşı saldırılarını artırdıkları, diğer yandan birbirlerine karşı da silahlanmaya ve yeni askeri bloklar kurmaya hız verdikleri açıklanır.

Sermayenin işçi sınıfına karşı iktisadi-politik saldırısı bir yandan işçi sınıfının maddi ve manevi yaşam koşullarını hızla kötüleştirme ve kapitalist rasyonalizasyon

aracılığıyla sömürüyü artırma şeklinde yürütülürken, diğer yandan da uluslararası işçi sınıfının anavatanı SSCB'ye karşı savaş hazırlıklarının her alanda yoğunlaştırılması olarak yürütülür. Tüm yeteneğini burjuvazinin hizmetine sunmuş uluslararası işçi aristokrasisi ve onun Amsterdam Enternasyonalı, kendi emperyalist devletlerinin çıkarlarını temel alıp milli çıkarlara(!) sarılarak, "iktisadi demokrasi", "çalışma barışı" palavralarıyla emekle sermaye arasında sahte bir barış sağlamaya çalışarak, SSCB'ye karşı girişilen her emperyalist saldırıyı gizli veya açık destekleyerek, grevlerdeki ihanet fonksiyonunu daha fütursuzca ortaya koyarak ... sermayeyle ittifakını çok daha derinleştirmiş ve sağlamlaştırmıştır.

Fakat diğer yandan da işçi sınıfının geniş kesimleri burjuvazinin artan saldırısı ve sendika bürokrasisinin yüzleşen ihanet politikası sonucunda, daha fazla ve daha dirençli olarak çeşitli mücadele biçimlerine, en başta da grev silahına başvurur. Kararda, işçi sınıfındaki bu yönelimin keskinleşeceği vurgulanır ve Kızıl Sendikalar Enternasyonalı'ne şu görev verilir:

"Kızıl Sendikalar Enternasyonalı'nın ve yandaşlarının tüm faaliyeti, bu mücadelenin hazırlanmasına ve yönetimine yönelik olmak zorundadır. (age, sayfa 11)

İşçi sınıfının iktisadi mücadelesinin hazırlanması ve yönetimi sorununun önemi arttığı için, grev mücadelesinin ve grev taktığının temel yönleri "İktisadi Mücadelelerin Keskinleşmesi Ve Görevlerimiz" başlığı altında özel olarak incelenir ve şu noktalar öne çıkarılır:

"Esas olan, iktisadi mücadelelerde daima, grevin tam da savaş gibi birşey olduğunu ve savaşta var gücüyle savaşmanın ve hedefler hakkında en büyük açıklığın gerekli olduğunu akıldan çıkarmamaktır. Bu nedenle: 1) taleplerin açık, basit ve anlaşılır olması; 2) siyasi ya da sendikal yönelimlerinden bağımsız olarak tüm grevcilerin taleplerin tespitine aktif katılımı; 3) minimum şiarlar; 4) şiarlarla grevin çapı ve önemi arasında doğru bir ilişki; 5) iktisadi taleplerin siyasi taleplerle birleştirilmesi; 6) grevleri yönetmek için birleşik cephe temelinde organların yaratılması zorunludur". (age, sayfa 15)

Kararda birçok biçimiyle işçilerin birleşik cephesi görevine değinilir. Birleşik cephenin tabandan, işletmelerden yola çıkarak yürütülmesine ağırlık vermeye devam edilmesi istenir. Devrimci bir birleşik cephenin çekirdeği olan devrimci sendikaların güçlendirilmesi çıkış noktası olarak konur ve daha sonra sermayeye karşı sınıf mücadelesi temelinde, hem her ülkede, hem de uluslararası planda sendikal hareketin birliği için mücadelenin, birleşik cephe politikasını hayata geçirmek için anahtar rolü oynadığı belirtilir.

Birleşik cephe siyasetinin önemli parçaları olarak Doğunun ve Batının işçileri arasında, siyah işçilerin bulunduğu ülkelerde siyah ve beyaz işçiler arasında, ABD emperyalizmi tarafından giderek daha fazla boyunduruk altına alınan Latin Amerika ülkeleri işçi sınıfı ile Kuzey Amerika işçi sınıfı arasında ve dünya işçi sınıfı ile SSCB arasında sıkı bir birleşik cephe kurulması talebi getirilir.

“Zaaflarımız ve Hatalarımız” başlıklı bölümde toplam 14 ögeye parmak basılır. Bunlardan bazılarını örnek vermek gerekirse şunları sıralayabiliriz:

“1) Kendine ait bir pratik sendika talepleri programı hazırlamak yerine, parti sloganlarını ve parti programını tekrar edip durmak.

2) Örgütsüzlerin örgütlenmesine yeterince önem vermemek ve birçok ülke için (Fransa, Birleşik Devletler, Japonya, vd.) kitlelere gitmenin en iyi yolunun bu olduğunu anlamamak.

3) Objektif duruma uymayan sloganlar ilan etmek (Almanya’da işçi denetimi ve millileştirme).

6) Politik etki ile bu etkinin örgütsel olarak sağlamlaştırılması arasında orantısızlık.

10) Örgütlerimizin yetersiz hareketliliği, işçi sınıfını harekete geçiren sorunlara reaksiyon gösterme ve yığınların inisiyatifini uyarma yeteneğinde yetersizlik.

13) Tüm ülkelerde yığınları fethetmek için en önemli araç olan işçilerin güncel çıkarlarının korunmasına ve taleplerinin karşılanmasına yeterince dikkat etmemek.

14) Sendikaların işçi kadınları ve gençleri sendikalara kazanma ve yönetici sendika çalışmasına çekme alanında sistematik faaliyetin eksikliği.” (age, sayfa 24)

Zaaflar ve hatalar belirlendikten sonra bunları aşma ve zamanın ve geleceğin sınıf mücadelesinin sorunlarına hazırlanmanın bir parçası olarak somut bir eylem programı kaleme alınır. Bu eylem programını olduğu gibi sunuyoruz:

“Hergün kışkırılan sosyal çatışmaları, reformist çatı örgütlerinin sağcılışmasını, yığınların solcılışmasını, sermayenin süregiden siyasi ve ekonomik saldırısını göz önünde bulunduran Kızıl Sendikalar Enternasyonalı IV. Kongresi, tüm devrimci işçileri proletaryanın güçlerini aşağıdaki eylem programı temelinde birleştirmeye çağırır:

1) Çalışma süresinin uzatılmasına karşı, azami işgünü olarak yedi saatlik işgünü ve yeraltında, sağlığa zararlı işletmelerde ve 18 yaşın altındaki gençler için altı saatlik işgünü için mücadele.

2) Kapitalist rasyonalizasyonla ilişkili tüm olgulara karşı, rasyonelleştirilmiş işletmelerde ücretlerin artırılması, çalışma koşullarının iyileştirilmesi ve onarımı vb. yoluyla mücadele.

3) Yaşam seviyesinin düşürülmesine karşı, gerçek ücretlerin yükseltilmesi için, eşit işe eşit ücret için mücadele.

4) Ücretlerin herhangi bir biçimde vergilendirilmesine karşı ve tüm vergi yükünün egemen sınıfın sırtına yüklenmesi için mücadele.

5) İşsizlerin geçimini sağlamak üzere işçilerin denetiminde bir kurum yaratmak için mücadele. Kaynakların işverenler tarafından sağlanması. İşsiz kadınlar için eşit işsizlik yardımı uğruna mücadele.

6) Kadın ve çocukların korunması ve anneliğin korunması için mücadele.

7) Geniş bir sendika demokrasisi için, birlik üyelerinin haklarını kısıtlama yönündeki en ufak çabalara, atmalara ve sendika bürokrasisinin baskı-

larına karşı, sendikalar içinde sınırsız düşünce özgürlüğü için mücadele.

8) *Kalifiye olmayan ve örgütsüz kadın ve erkek işçileri ve işçi gençliği sendikalara çekmek için mücadele.*

9) *Sendikal harekette herhangi bir ırk ayrımının yapılmasına, sendikaların ulusal ve dinsel özelliklere göre bölünmesine karşı mücadele.*

10) *Faşist, sarı ve milliyetçi sendikalara karşı mücadele, sınıf sendikalarının tam özgürlüğü için, toplantı ve grev özgürlüğü için, sendika basınının özgürlüğü için mücadele.*

11) *Zorunlu uzlaştırma sistemine karşı mücadele, emek ile sermaye arasındaki çatışmalar üzerine burjuva mahkemelerin karar vermesine karşı mücadele, grev kırıcıların devlet tarafından desteklenmesine karşı mücadele, işçi sınıfının iktisadi mücadelelerine adliyenin ve polisin karışmasına karşı mücadele.*

12) *Sermayeye ve burjuva devlete karşı mücadelelerinde tüm yönelimlerden işçilerin birleşik cephesi, kardeşçe ittifakı için mücadele.*

13) *Bölünmelere karşı mücadele ve her ülkede sınıf mücadelesi temelinde tüm sendikaları kapsayan yekpare bir örgütün yaratılması için mücadele.*

14) *Sınıflararası işbirliğinin her biçimine, sanayi barışına, kâra iştiraka, sendikaların ve işletme konseylerinin kapitalist işletmelerde emek üretkenliğinin artırılmasına katılmasına karşı mücadele.*

15) *Kapitalist ülkelerde kooperatifleri, kapitalizme karşı mücadelelerinde işçileri destekleyecek durumda olan işçi sınıfının gerçek örgütlerine dönüştürmek için mücadele.*

16) *Kapitalist ülkelerin işçileri ile SSCB'nin muzaffer proletaryası arasında kardeşçe yakınlaşma uğruna mücadele.*

17) *Sanayiler bazında uluslararası birlik komiteleri yaratmak için enerjik mücadele.*

18) *Tüm ülkelerin sendikalarını, tüm ırkları, tüm kıtaları içinde barındıran yekpare bir sınıf enternasyonalini yaratma uğruna mücadele.” (age, sayfa 24-25)*

“Sömürgelerde ve Yarı-Sömürgelerde Sendikal Hareket” başlıklı kararda, Kızıl Sendikalar Enternasyonal III. Kongresi'nden sonra geçen 3,5 yıl içinde “*sömürgelerin ve yarı-sömürgelerin politik yaşamında ve sendikal hareketinde büyük değişimlerin*” görüldüğü, bu ülkelerdeki “*işçi ve sendika hareketinin son derece farklı*” olduğu belirtilir. (age, sayfa 26)

Emperyalistler, dünya hegemonyası ve aşırı kârlar elde etme çabalarında sömürgelerin, yarı-sömürgelerin halklarını barbarca talan ederken ve bu ülkelerin çoğunluğunda siyasal yaşama gözlerini yeni açmış işçi yığınlarını büyük bir yoksulluk altında yaşamaya zorlarken, reformist Amsterdam Enternasyonal ve onun seksiyonları, sömürgelerin ve yarı-sömürgelerin halklarının ulusal kurtuluş mücadelesini ve işçi yığınlarının sosyal kurtuluş davasını binbir yolla baltalama gayreti içindedir. Amsterdam Enternasyonal, Çin sendikalarının emperyalist saldırganlığa karşı mücadelede dayanışma taleplerini geri çevirir, Mısır'da, Tunus'ta emperyalist işgalcilere karşı mücadeleyi savunan sendikaların Amsterdam'a üyelik başvurularını kabul etmez.

Buna karşı Kızıl Sendikalar Enternasyonalı IV. Kongresi emperyalizme karşı mücadelede, reformizme ve uluslararası işçi aristokrasisine karşı mücadelenin tayin edici bir yeri olduğunu tam bir açıklıkla ortaya koyar.

Yine bu bölümde Çin, Hindistan, Endonezya, Filipinler, Ortadoğu, Afrika, Latin Amerika'daki sömürge ve yarı-sömürge ülkelerin işçi ve sendika hareketinin durumu, görevleri ve gelişme perspektifleri üzerine somut belirlemeler yapılır. Metropol ülkelerin işçi ve sendika hareketine, sömürge ve yarı-sömürge ülkelerdeki işçi ve sendika hareketini her yönden destekleme yükümlülüğü getirilir.

“Metropollerdeki Kızıl Sendikalar Enternasyonalı yandaşları —ilk planda İngiltere’de Ulusal Azınlık Hareketi, Fransa’da Genel İşçi Konfederasyonu, Birleşik Devletler’de Sendikal Propaganda Ligi— sömürgelerin sendika hareketini tüm araçlarla desteklemek, bu hareketle en sıkı bağ içinde bulunmak, ona yayın, ajitasyon ve örgütsel güçlerle yardım etmek, sömürge sorununa ilgiyi basın, toplantılar ve parlamento yardımıyla desteklemek, metropoller işçi sınıfının emperyalist ve ırkçı önyargılarına karşı somut durumlarda kampanyalar, yürüyüşler ve dayanışma grevleri başlatarak mücadele etmekle yükümlüdür.” (age, sayfa 40)

Diğer yandan, sömürge ve yarı-sömürge ülkelerin işçi ve sendika hareketine de metropollerdeki işçi ve sendika hareketini destekleme görevi verilir. Böylece, proleter enternasyonalizminin iki yönü, pratik taleplerle bir bütünlük içinde formüle edilip açıklanır.

“Faşizme ve Sarı Birliklere Karşı Mücadele Önlemleri” başlığı altında, ***1) Faşizmin kökleri ve karakteri, 2) Sendikal harekette faşizm, 3) Faşizmin hizmetinde reformizm, 4) Sendikal hareketin faşistleştirilmesine karşı mücadele, 5) İtalya’da faşizm ve sendikal hareket ve 6) Sendikal harekette faşizme karşı mücadelenin uluslararası karakteri*** üzerinde durulur.

Birinci bölümde, emperyalizm ve sosyal devrim çağında, burjuvazinin egemenliğini yalnızca eski parlamenter biçimlerle sürdürmesinin mümkün olmadığı ve yeni egemenlik biçimleri arama çabası içinde faşizme başvurduğu; faşizmin ***“bütün ülkelerin proletaryasının sınıf hareketi için sürekli ve gittikçe daha yıkıcı bir tehlike anlamına geldiği”*** ortaya konur. (age, sayfa 41) Burjuvazinin faşist önlemlere gittikçe daha fazla başvurması, devlet aygıtını faşistleştirmeye hız vermesi, uluslararası komünist ve devrimci sendika hareketini, faşizme karşı mücadeleyi daha derin ve çok yönlü olarak ele almaya zorlar. Tartışılan hemen tüm gündem maddelerinde ve alınan kararlarda faşizme karşı işçi sınıfını harekete geçirmek amacıyla da talepler formüle edilir. Bu kararda ise somut ve detaylı olarak faşizm tehlikesinin gelişimi ve ona karşı mücadele önlemleri ortaya konur.

“Sendikal Harekette Faşizm” bölümünde, ***“faşizm için sendikaları ele geçirme ve sınıf sendikalarını parçalamanın acil bir zorunluluk”*** (age, sayfa 41) olduğu; işçi ve sendika hareketine girerken faşizmin, özellikle beyaz terör ve ulusal demogoji araçlarını kullandığı; faşizmin teorik planda sınıfların ortak çıkarlarının uyumu mas-

kesi altında işçi yığınlarının patronlara tümüyle ve savunmasız olarak teslim edilmesini öne sürdüğü; faşist hareketin bilinçli ve planlı olarak belirli sanayi dallarında (taşımacılık, maden, posta, telgraf, vb.) yoğunlaştığı vurgulanır.

Üçüncü bölümde, reformizmin sınıf işbirliği politikasını savunarak, sendikalar-dan devrimci unsurları binbir yolla uzaklaştırarak, sendika demokrasisinin son kalın-tılarını da yıkarak, işçilerin güncel talepleri uğruna mücadelelerini sabote ederek *“pratikte faşizmin pozisyonunda durduğu”*, sendikaların faşistleşmesinin yolunu aç-tığı belirtilir. (age, sayfa 42)

“Sendikal Hareketin Faşistleştirilmesine Karşı Mücadele” başlıklı bölümde, sen-dikalardaki faşizme ve faşist sendikalara karşı *“bütün hatlarda sistemli, inatçı, aci-masız ve uzun süreli bir mücadele yürütme”* çağrısı yapılır. (age, sayfa 43) Faşiz-me karşı mücadelenin, reformizme karşı mücadelede olduğu gibi, mutlaka somut, ob-jektif, yani işçi yığınlarının güncel talepleriyle sıkı sıkıya bağlı bir biçimde yürütül-mek zorunda olduğu savunulur. Örgütsel planda işletmelerden başlayarak faşistlere karşı savunma ve mücadele gruplarının kurulması, faşist harekete ve faşist saldırılara karşı yoğun kampanyalar düzenlenmesi için önlemler önerilir.

İtalya’daki sendikal hareketi ve faşizmi ele alan beşinci bölümde, faşistlerin, her işçinin işverenlerle birlikte üye olmak zorunda olduğu korporasyonlar kurduğunu, bu korporasyonlara üye işçilerin seçme-seçilme, itiraz etme vb. de dahil olmak üzere hiçbir hakkının olmadığı, sendika yöneticilerinin yukardan, devlet organları tarafın-dan atandığı, işçilerin faşist sendikalarda pasif (zoraki) üyelik dışında hiçbir fonksi-yonlarının olmadığı, bu şartlarda sloganın *“Faşist korporasyonlardan çıkın!”* ve *“Genel Emek Konfederasyonu’na girin!”* olması gerektiği açıklanır.

Son bölümde, sendikal hareket içindeki faşizme karşı bilinçli işçilerin çabaları-nın enternasyonal alanda birleştirilmesi ve geniş yığınları harekete geçiren kampan-yaların örgütlenmesi uygun araçlar olarak görülür.

“Örgütsel Sorunlar” başlıklı kararda ilk öne çıkan sorun, Kızıl Sendikalar En-ternasyonalı’nın yığınlar arasındaki etkisi artmasına rağmen, bu etkinin örgütsel ala-na yeterince kanallize edilememesidir. Bu sebeple, *“örgütsel çalışma hiç kuşkusuz devrimci sendikaların faaliyetinin en zayıf yanıdır”* (age, sayfa 47) tespiti yapılır. Bu eksikliğin en kısa zamanda giderilmesi amacıyla, kitle çalışması; işçi konseyleri; reformist sendikalarda çalışma; işsizlerin örgütlenmesi; sanayi dallarına göre sendi-kaların yeniden biçimlendirilmesi; Kızıl Sendikalar Enternasyonalı’nın bir organı olarak “Uluslararası Propaganda ve Eylem Komiteleri”nin faaliyetinin güçlendiril-mesi; mali kaynak sorununa önem verilmesi; sömürge, yarı-sömürge ülkelerdeki ça-lışmanın geliştirilmesi alanlarında bir dizi örgütsel önlemler önerilir.

“İşçi Gençliğin Sendikalara Çekilmesi” başlığı altında, giderek daha da keskinle-şen kapitalizmin çelişkilerinin ve sınıf mücadelelerinin sonucu, eskiye göre çok daha fazla sayıda işçi gençliğin harekete geçmesi, genel sınıf mücadelelerine katılması ol-

gusu tespit edilmektedir. Bu gelişme, devrimci sendikaların, şimdiye kadar olduğundan çok daha fazla işçi gençlik ve onun örgütlenmesi sorunu ile yakından ve çok yönlü ilgilenmesini zorunlu kılmaktadır. Bu düşünce kararlarda şöyle dile getirilir:

“3) Kızıl Sendikalar Enternasyonalî üyesi sendikaların da kendi paylarına, genç işçilerin talepleri için mücadele yürütme ve genç işçilerin taleplerinin hazırlanması ve ileri sürülmesine ve grev yönetimlerine katılma görevi vardır.

Yetişkin işçiler, genç işçilerin talepleriyle şimdiye kadar olduğundan daha fazla ilgilenmelidir.” (age, sayfa 61)

Yalnızca genç işçiler için değil, işçi statüsünde görülmeyen ve çok daha düşük ücretlerle çalıştırılan çırakların talepleri için de mücadele yürütülmesi talebi ileri sürülür. Genç işçiler ve çıraklara yönelik başarılı bir çalışmanın önemli bir aracı olarak özel organların kurulması istenir.

“Genç işçileri sendikalara kazanmak, sendikalara sınıf mücadelesinde eğitilmiş bir ardılı garantilemek ve genç işçilere özel taleplerini kabul ettirmek uğruna mücadelelerinin örgütsel öncüllerini vermek için, gençleri yetişkinlerden ayırmadan, sendikalarda özel gençlik organları yaratmak zorunludur.” (age, sayfa 62)

“Kadın İşçiler Arasında Çalışma”da, kapitalist rasyonalizasyon sayesinde çalışan kadın sayısında büyük bir artış olduğu ve fakat sendikalarda örgütlü kadınların sayısındaki artışın bu artışa paralel gitmediği vurgulanır (o dönemde ileri kapitalist ülkelerde kadın işçilerin genel işçi sınıfı içindeki oranı % 25-40 arasında olmasına rağmen, sendikalarda örgütlülük oranı Almanya’da % 25, İngiltere’de % 20, Fransa’da % 3-4, ABD’de % 8, Japonya’da % 0,8 civarındadır).

Sendikalarda örgütlü kadın işçilerin sendika yaşamına katılma seviyeleri ve sendikalarda üye olarak kalma süreleri de, erkek işçilerle karşılaştırıldığında, çok yetersiz kalmaktadır. İşçi kadınların bilinç ve örgütlülük seviyelerinin göreceli düşüklüğü, işçi sınıfının bu bölümünü burjuvazinin ve reformistlerin kendi etkileri altına alma çabalarını kolaylaştırmaktadır. Bu yüzden devrimci sendikalara şu görev verilir:

“Kızıl Sendikalar Enternasyonalî yandaşlarının en önemli görevlerinden biri, yorulmak bilmeksizin reformistleri teşhir etmek ve tüm faaliyetiyle kadının işçi kitlelerine, çıkarlarını yalnızca devrimci hareketin savunacak durumda olduğunu göstermektir.” (age, sayfa 65)

Kadın işçilerin özel taleplerini IV. Kongre bir program halinde ortaya koyar. Bunlar, ***“eşit işe eşit ücret”, “7 saatlik işgününün ve sağlığa zararlı işdallarında 6 saatlik işgününün kanunen yürürlüğe sokulması”, “kadınlar ve 18 yaşına kadar gençler için gece ve vardiya işinin yasaklanması”*** vb. gibi taleplerdir.

Kadın işçileri büyük sayıda harekete geçirebilmek amacıyla, sendikalarda özel komisyonların kurulması, sendikalı kadınlar konferansı düzenlenmesi, devrimci sendika basınında kadın işçiler sorununa özel ve ağırlıklı bir yer verilmesi, kadın işçiler arasında ajitasyon ve propaganda faaliyeti için daha fazla harcama yapılması, kadın yönetici kadroların geliştirilmesi için özel kursların açılması amaca uygun görülür.

“Tarım ve Orman İşçileri Arasında Çalışma Üzerine” başlıklı kararda öncelikle ele alınan nokta, bu işçilerin büyük bir kesiminin sendikasızsız olması, örgütlü olanların önemli bir kesiminin ise dinci, milliyetçi-faşist sendikalarda yeralmasıdır. Bu sorunun çözümü için, tarım ve orman işçilerine yönelik taleplerin tespiti ve özel bir çalışmanın yürütülmesi uygun görülür.

9. karardan 18. karara kadar bir dizi ülkedeki işçi ve sendika hareketinin somut ve detaylı sorunları ele alınıp, bağlayıcı direktifler verilir.

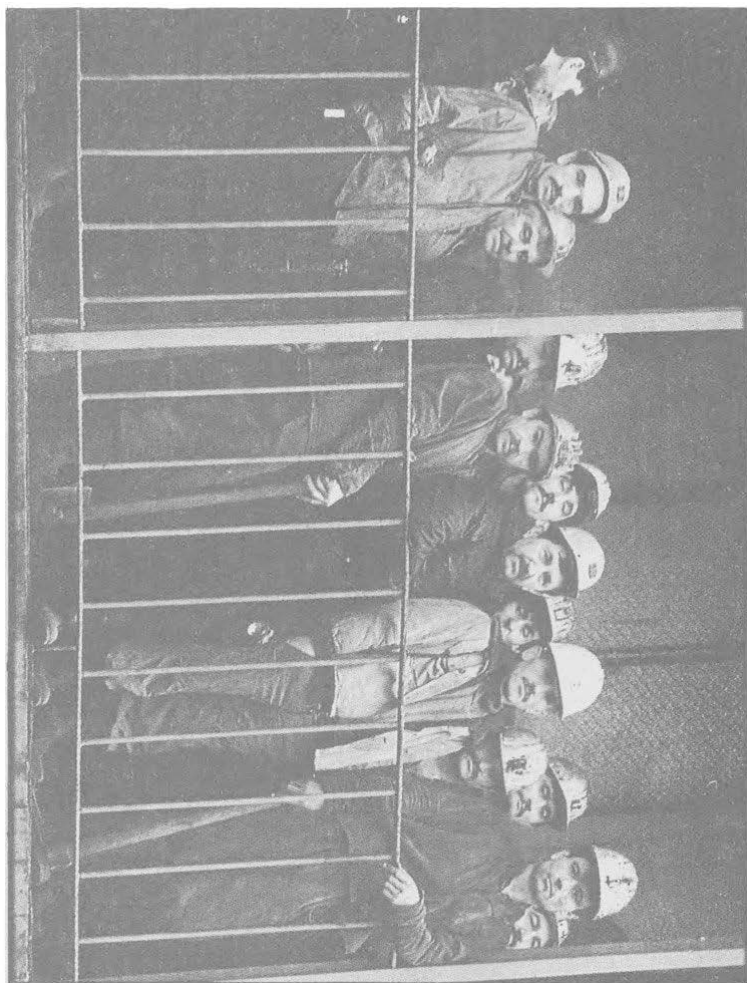
“Kapsamlı Bir Sosyal Yasama İçin Mücadele” başlıklı kararda, daha önceden sunduğumuz eylem programında formüle edilen çalışma süresi, işçilerin korunması, işsizlik sigortası, hastalık ve sosyal sigorta, yıllık tatil hakkı gibi talepler genişletilip açılarak ortaya konur. Çalışma süresi üzerine getirilen taleplerde çıkış noktası, her şeyden önce tüm işçi sınıfı için günlük azami çalışma süresinin 7 saatle sınırlandırılması ve çeşitli sanayi dallarına, işin sağlığa zararına ve tehlikesine, çalışanın cinsiyetine ve yaşına göre azami çalışma süresinin daha da düşürülmesidir. Bugün en ileri emperyalist ülkelerde bile bu talebin henüz gerçek haline gelmemiş olduğu göz önüne alındığında, bu talebin bugün de güncelliğini koruduğu açıktır.

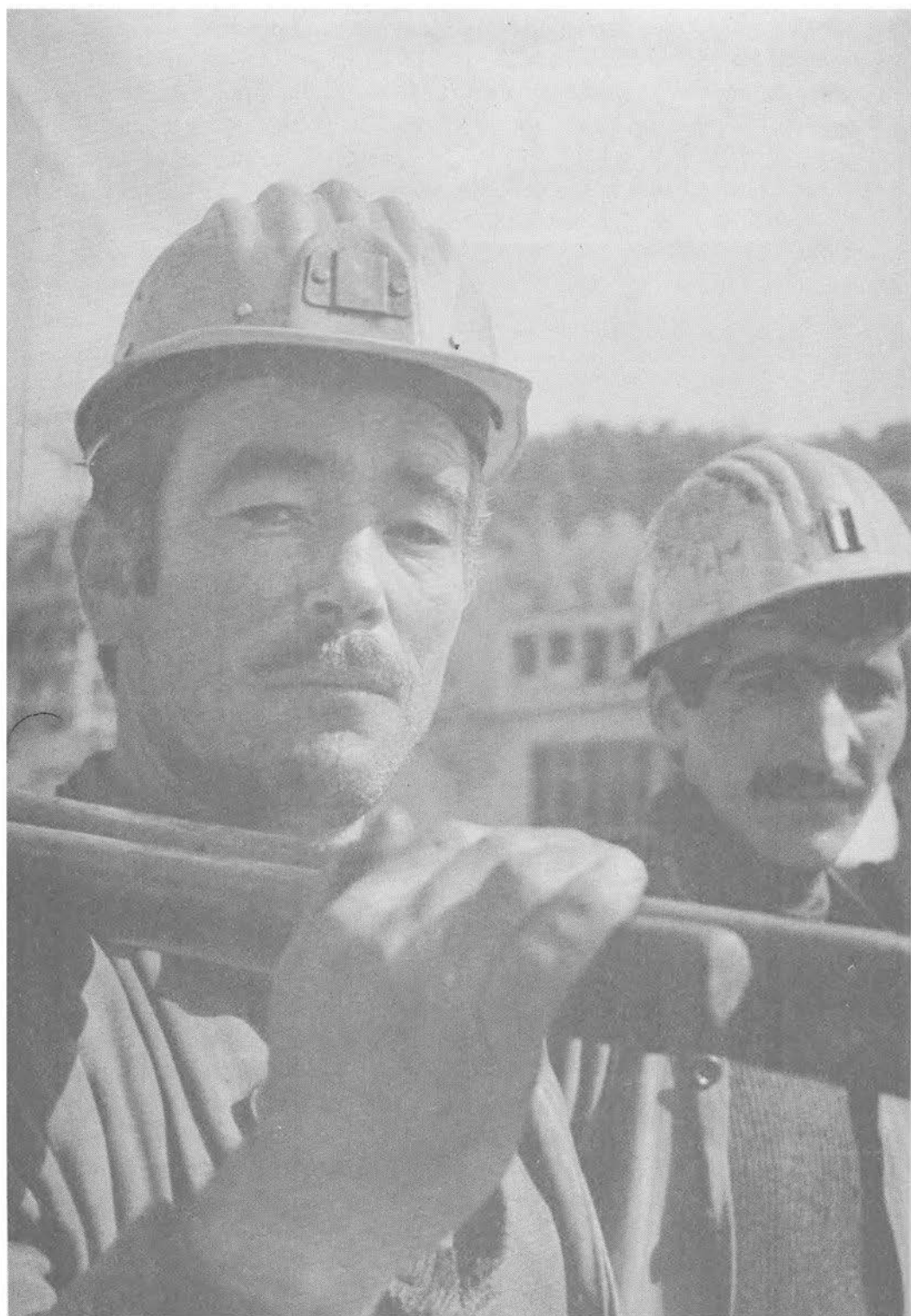
İşçilerin korunması için gerekli olan her türlü önlemin masrafinin patronlar tarafından karşılanması çıkış noktası olarak alınır ve koruma önlemlerinin kontrolü için şu savunulur:

“İşçilerin korunması hakkındaki yasal hükümlere uyulması üzerinde gerçek bir denetimin uygulanması için sendikalar, her yıl işçiler tarafından işçiler arasından seçilen işçi koruma müfettişleri kurumlarının kurulmasını ve bu müfettişlerin devlet organı yetkisiyle donatılmasını talep etmelidir.” (age, sayfa 123)

Kapitalist Rasyonalizasyona Karşı Mücadele” başlıklı kararda, işçi sınıfının kapitalist rasyonalizasyondan tamamen zarar gördüğü, bu türden bir rasyonalizasyonun tek amacının, işçinin organizmasında var olan enerjinin son damlasının da kapitalistin kârını artırmak için sömürülmesi olduğu anlatılır. Kapitalist rasyonalizasyona karşı mücadele görevleri olarak şunlar konur: a) çeşitli biçimleriyle çalışma süresinin kısaltılması, b) her türlü fazla mesainin reddedilmesi, c) tatil ve dinlenme günlerinin artırılması, d) çalışma temposunun azaltılması, e) işten çıkarmaların işyeri temsilciliğinin onayı olmadan kabul edilmemesi ve işten çıkanların işsizlik parasının işveren tarafından üstlenilmesi, f) fabrika polisine, ajanlarına, para cezalarına, kara liste tutulmasına karşı mücadeleyle cevap verilmesi.

“Zorunlu Uzlaştırma Sistemi Üzerine” başlıklı kararda, her türlü zorunlu uzlaştırma sistemi (örneğin ülkemizdeki “Yüksek Hakem Kurulu” gibi) reddedilir. Patronla sendikalar arasındaki toplu sözleşme, grev gibi ilişkilerde kapitalist devletin ya da bir başka burjuva organın müdahale etme, “uzlaştırma” yönündeki her türlü girişiminin mutlaka baştan geri çevrilmesi, özgür örgütlenme ve grev yapma hakkının en temel unsurları olarak belirtilir.

“Ülke İçine ve Dışına Göç” sorunun da şu tespit ana noktayı oluşturmaktadır:

“Tıpkı işsizlik ve kapitalist sistemin diğer sosyo-ekonomik sonuçlarında olduğu gibi, ülke içine ve dışına göç sorunu da kapitalist iktisadi düzen çerçevesinde çözülemez.” (age, sayfa 130)

Kapitalizmde çözülemeyecek olan bu sorunun işçi sınıfını mümkün olduğunca az etkilemesi için, yabancı ve yerli işçilerin aynı haklara sahip olması doğrultusunda talepler tespit edilir.

“Sosyo-Ekonomik Sorunların İncelenmesi Üzerine” kararda, gittikçe karmaşıklaşan dünya ekonomisinin durumunu, çeşitli sanayi dallarının gelişimini, işçi hareketinin ve sendikaların yapılarını, özelliklerini daha sistematik ve çok yönlü olarak araştırmanın zorunlu hale geldiği tespit edilir. Yapılacak araştırmaların bir bölümü için şu noktalar sıralanır:

“1) Özellikle dikkatli ve sistematik biçimde işçi sınıfının durumu araştırılmalıdır, ilk planda da: a) nominal ve gerçek ücretler, işçi ailelerinin tipik ev bütçesi, resmi pahalılık istatistikleri ve eleştirisi vb.; b) işsizliğin durumu ve karakteri (işsizliğin perspektifleri, işsizler ordusunun bileşimi ve durumu); c) çalışma süresi; d) sosyal yasama ve işçilerin korunması; e) konut sorunu; f) işçilerin vergilendirilmesi vb.

2) Reformist sendika hareketinde yeni eğilimlerin incelenmesi ve işverenlerin işçi yığınlarını etkileme yöntemleri (işçi hisse senetleri, sendika bankaları, işletmelerde ve ülke çapında sınıf işbirliğinin biçimi, sarı birliklerin ve işletme konseylerinin kurulması, işverenler tarafından işletme gazeteslerinin yayınlanması, kilisenin, basın, sporun vb. etkisi).

3) Grev mücadelelerinin deneyimlerinin incelenmesi.

4) a) Her renkten sendikaların sosyal bileşiminin ve örgütlerimizin ve azınlıkların bileşiminin incelenmesi; b) rakibin gücü hakkında bilgi; sermayenin ve işveren birliklerinin yoğunlaşması alanındaki yeni olguların araştırılması (örgütsel yapıları, andaki durumları ve işçi hareketiyle mücadele yöntemleri, grev kırıcı örgütler, grev sigortası vb.).

5) Tekniğin modern başarıları ve üretimin kapitalist “rasyonalizasyonu” deneyleriyle (Fordizm, Taylorizm vb.) işçi sınıfının bileşiminin ve durumunun etkilenmesi.

Tüm bu araştırma çalışması ilgili ülkelerde ve meslek dallarında ekonominin genel durumu üzerine bilgiye dayanmalıdır.” (age, sayfa 131-132)

“İşçi Kooperatifleri ve Sendikalar Üzerine” kararda, esas olarak kooperatiflerin yardımlaşma organlarından mücadele organlarına dönüştürülmesi düşüncesi vurgulanır.

“Sendikaların Kültür ve Eğitim Çalışması” başlıklı kararda en önemli düşünce olarak şuna parmak basılır:

“2) Bir sendika aktivistinin eğitiminde çalışmamızın en önemli ilkesi şunlar olmalıdır: 1— onun yalnızca pratik eğitimini artırma değil, aynı za-

manda teorik, devrimci sınıfsal eğitimini de genişletme ve derinleştirme çabası. Fakat bu eğitim kesinlikle devrimci hareketten kopuk olmamalı, tersine her yerde mücadelelerin yaşanan pratiğinden yola çıkmalı ve onunla en sıkı bağ içinde olmalıdır; 2— çeşitli örgütlerdeki somut koşullara uygun olarak biçimlerde mümkün olduğunca esneklik ve çeşitlilik; 3— yalnızca belli miktarda bir bilgi verme çabası değil, aynı zamanda incelemeyi bağımsızca sürdürmeye hazırlama çabası.” (age, sayfa 137)

“Sendika Basını Üzerine” kararda, devrimci sendika basınının, işçi sınıfının mücadelesinin gelişimine yeterince uygun olmadığı belirtilir ve düzeltme önlemleri açıklanır.

“Uluslararası İşçi Spor Hareketi Üzerine” kararda, burjuvazinin, işçi sınıfının yalnızca çalışma süresini değil, bunun dışındaki yaşantısını da kendi çıkarına uygun olarak biçimlendirmek amacıyla sporu kullandığı, burjuvazinin bu çabasında en büyük yardımcılarının reformistler olduğu, burjuvaziden ve reformistlerden bu alanı fethetmek için devrimci sendikaların planlı, sistemli, kararlı ve sabırlı bir çalışma içine girmeleri zorunlu bir adım olarak tespit edilir.

“Zenci İşçiler Konferansı Üzerine” kararda Kızıl Sendikalar Enternasyonalı IV. Kongresi, Yürütme Bürosu’nu, zenci işçilerin örgütlenmesinin pratik bir önlemi olarak, yakın zamanda Kuzey Amerika ve Afrikalı zenci işçilerin bir konferansını örgütlemekle görevlendirir.

“Uluslararası Kızıl Yardımın Desteklenmesi Üzerine” kararda, başarılı bir çalışma yürüten Uluslararası Kızıl Yardım’a devrimci sendikaların her yandaşının üye olmasını teşvik etmek ve Uluslararası Kızıl Yardım’ın her eylemine, kampanyasına destek vermek, Kızıl Sendikalar Enternasyonalı organlarının ve yandaşlarının önemli bir görevi olarak belirtilir.

Kızıl Sendikalar Enternasyonalı’nın tüzüğü, yeni mali kaynaklar yaratmak ve uluslararası bir dayanışma fonu kurmak amacıyla eklemeler yapılarak değiştirilir.

“V. Kongrenin Toplantıya Çağırılması Üzerine” kararda, 15 Temmuz 1930 tarihi, Kızıl Sendikalar Enternasyonalı’nın kuruluşunun 10. yılına rastladığı için V. Kongrenin bu tarihte yapılması kararlaştırılır ve Yürütme Bürosu’na bu yönde direktif verilir.

Komünist Enternasyonal VI. Dünya Kongresi

Dünya kapitalizminin tarihindeki en büyük iktisadi krize girdiği; bir dizi ülkede iktisadi krizin yoğun bir biçimde siyasi krizle bütünleştiği ve bu ülkelerde devrimin ayak seslerinin daha yüksek duyulmaya başladığı; sermayenin daha yüksek bir tempoda gerici ve faşist yöntemlere başvurduğu; uluslararası proletaryanın o günkü anavatanı Sovyetler Birliği’nde büyük sosyalist iktisadi atılım için gerekli önşartları yaratma çalışmasının son aşamasına gelindiği bir dönemde; bu çok yoğun sorunlar ve

görevler paketine çok yönlü yanıtlar vermek amacıyla Komünist Enternasyonal VI. Dünya Kongresi 17 Temmuz-1 Eylül tarihleri arasında toplanır. Kongre şu kararları alır:

1) Komünist Enternasyonal VI. Dünya Kongresi Manifestosu; 2) Uluslararası Durum ve Komünist Enternasyonal'ın Görevleri; 3) Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi; Uluslararası Kontrol Komisyonu ve Komünist Gençlik Enternasyonalı Faaliyet Raporu Üzerine Karar; 4) Emperyalist Savaşa Karşı Mücadele ve Komünistlerin Görevleri; 5) Savaşa Karşı Uluslararası Eylem Üzerine Karar; 6) Sömürgelerde ve Yarı-Sömürgelerde Devrimci Hareket Üzerine Tezler; 7) Sovyetler Birliği'nde ve Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nde Durum Üzerine Karar; 8) Uluslararası Kızıl Yardım Üzerine Karar; 9) Küba, Kore, Yeni Zelanda ve Paraguay Komünist Partilerinin, İrlanda İşçi Birliği'nin, Ekvador Sosyalist Partisi'nin ve Kolombiya Devrimci Sosyalist Partisi'nin Komünist Enternasyonal'e Katılması Üzerine Karar; 10) Troçki, Sapronov ve Diğerlerinin İtirazı Üzerine Karar; 11) Maslow ve Ruth Fischer'in İtirazı Üzerine Karar; 12) Suzanne Girault ve Diğerlerinin İtirazı Üzerine Karar; 13) Wynkoop Grubunun İtirazı Üzerine Karar; 14) Çin Proletaryası İçin İki Haftalık Uluslararası Yardım Kampanyasını Destekle; 15) Çin Devrimi Üzerine Manifesto; 16) Sovyetler Birliği İşçi ve Köylülerine! Kızıl Orduya ve Kızıl Donanmaya!; 17) Bütün Araçlarla Emperyalist Savaşa Karşı Savaş!; 18) Faşizme Karşı; 19) Litvanya'nın Polonyalı Emperyalistler Tarafından İşgaline Karşı; 20) Komünist Enternasyonal Programı; 22) Komünist Enternasyonal Tüzüğü.

İşçi sınıfının iktisadi ve politik hareketleri ile sendikalar sorunu, özellikle Komünist Enternasyonal programı hazırlık tartışmalarında ve tartışmalar sonucunda karara bağlanan programda ele alınır. Diğer bazı kararlarda, gerekli olduğu yerde bu sorunlara da değinilir.

“Komünist Enternasyonal VI. Dünya Kongresi Manifestosu”nda, emperyalist devletlerin, öncelikle de emperyalist büyük güçlerin Sovyetler Birliği’ni yıkmak, dünyanın yeniden paylaşımını gerçekleştirmek amacıyla hazırlıklarını ilerlettikleri belirtilerek; emperyalist savaş tehlikesine karşı uluslararası işçi sınıfına ve ezilen halklara uyanık olma ve safları sıkılaştırma çağrısı yapılır. İşçi hareketi içinde düşmanın beşinci kolunu oluşturan reformistlerin güncel konumu hakkında şunlar söylenir:

“Tüm dünyada barut ve kan kokusunun yayıldığı, kapitalizmin çelişkilerinin en büyük ölçüde yeniden keskinleştiği, proletaryanın sınıf mücadelesi-nin keskinleştiği ve sömürge kölelerinin milyonlarca kitlesinin ayağa kalktığı, boyunduruk altındakilerin yeni yeni yürüyüş kollarının Sovyetler Birliği’ni savunmaya koştuğu bir zamanda, sosyal-demokrasinin, İkinci Enternasyonal’in ve onun Amsterdam Şubesinin hain rolü yeniden öne çıkmaktadır.” (“Tezler, Sonuçlar, Kararlar ve Çağrılarda Komünist Enternasyonal”, Cilt II, sayfa 211, Almanca)

Çeşitli ulusal ve uluslararası organları aracılığıyla sosyal-demokrasi; burjuva devletlerin militarizminin güçlenmesine destek vermekte, o günün “Birleşmiş Millet-

ler” örgütü olan “Milletler Birliği”ni göklere çıkarmakta, Sovyetler Birliği’ne karşı her türlü karalama kampanyası yürütmektedir vb. Yalnızca ileri ülkelerin işçi sınıfının birliğinin önünde ana engel olmakla kalmayan, aynı zamanda ileri ülkelerin işçi sınıfı ile ezilen halklar arasındaki birliğin önünde de ana engel olan sosyal-demokrasinin hain rolüne karşı Komünist Enternasyonal, bütün dünyanın işçilerine ve ezilen halklarına büyük, devrimci bir orduda birleşme çağrısı yapar.

“Uluslararası Durum ve Komünist Enternasyonal’in Görevleri” başlıklı kararda, Komünist Enternasyonal’in taktik yöneliminin ve temel görevlerinin çerçevesi şöyle açıklanır:

“30) Yaklaşan emperyalist savaşa karşı mücadele sorunu, Sovyetler Birliği’ni savunmak, Çin’e müdahaleye ve Çin’in paylaşılmasına karşı mücadele, Çin devriminin ve sömürge ayaklanmalarını savunmak; bunlar şu anda komünist hareketin uluslararası baş görevleridir. Bu görevlerin çözümü, işçi sınıfının sermayenin saldırısına karşı günlük mücadelesiyle birleştirilmeli ve proletarya diktatörlüğü için mücadeleye tabi kılınmalıdır.” (age, sayfa 220)

Güncel hedefler uğruna mücadelenin proletarya diktatörlüğü için mücadeleye tabi kılınması ilkesi vurgulandıktan sonra, işçi sınıfı hareketinin iktisadi mücadeleleri ve sendikal hareketi konusunda şu tespitler yapılır:

“İşçi sınıfının günlük sorunlarına özen göstermek, işçi yığınlarının en küçük sorunlarını dahi en enerjik biçimde savunmak, proletaryanın tüm yığın örgütlerine (sendikalar, kültürel, sportif ve diğer örgütler) derinlemesine girmek, fabrikalarda ve büyük işletmelerde partinin pozisyonlarını güçlendirmek, özellikle proletaryanın geri tabakaları (kır işçileri) ve işsizler arasında, küçük güncel talepleri partinin temel sloganlarıyla mutlaka birleştirerek yapılacak çalışma, partinin esas görevi olmalıdır.

38) Sendika hareketine gelince: Kongre tüm partileri en kararlı bir biçimde, tam da bu cephe kesitindeki çalışmayı azami düzeyde yükseltmeye çağırır. Bir dizi ülkede reformistler, komünistleri (ve bir bütün olarak solcuları) sendikalardan atmayı hızlandırdığı için, şu anda sendikalarda komünistlerin etki uğruna mücadelesi daha da enerjik yürütülmelidir. Komünistler gerekli pozisyonları sağlama almazlarsa, proletaryanın sendikalarda örgütlü tüm kitlesinden izole olabilirler. Bundan dolayı sendikalarda günlük, sabırlı ve fedakâr bir çalışmayla, sendika üyelerinin geniş yığınlarının gözünde otorite kazanmalıdırlar – deneyimli ve becerikli örgütçüler olarak, sadece proletarya diktatörlüğü için değil, aynı zamanda işçi yığınlarının herhangi bir aktüel talebi için de savaşçılar olarak, iyi yürütülen grevlerin önderleri olarak otorite kazanmalıdırlar.

Komünist partiler, devrimci sendikal muhalefet ve devrimci sendikalar ancak sosyal-demokراسiye ve siyasi olarak yozlaşmış sendika bürokrasisine karşı acımasız bir mücadele içinde bu mücadelelerin önderliğini ele geçire-

bilir. Yığınları fethetmede tayin edici başarılar elde etmek için, grevleri itinayla hazırlamaya (kitle çalışmasına, sendika fraksiyonlarını sağlamlaştırmaya vb.), ustaca yürütmeye (grev komiteleri kurmaya ve işletme konseylerinden yararlanmaya) özel bir dikkat gösterilmelidir. Aynı şekilde yığınlar her iktisadi çatışmanın ve her grevin başarısı veya başarısızlığının nedenleri ve şartları hakkında aydınlatılmalıdır.” (age, sayfa 222-223)

Aynı kararda, reformistlerin ve sendika bürokrasisinin sendikaları bölme siyaset ve pratiğine hız verdikleri o günkü ortamda da; komünist partilerin bir an için bile ulusal ve uluslararası düzeyde sendikaların birliği uğruna mücadeleden geri durmaları gerektiği, tersine bu mücadeleye daha fazla hız vermek zorunda oldukları vurgulanır. Komünist partilerinin işçi ve sendika hareketindeki başarılarının yanı sıra bir dizi komünist partisinin sendikalar içindeki çalışmasının zayıflığına işaret edilir ve bu partilerin en kısa zamanda tüm güçleriyle bu zaafalarını aşmalarının zorunlu olduğu belirtilir.

“Sömürgelerde ve Yan-Sömürgelerde Devrimci Hareket Üzerine Tezler”de, bu ülkelerdeki komünist partilerin en önemli görevleri arasında, işçi hareketinde sağlam temeller yaratma ve işçi sınıfının sendikal örgütlenmesine özel önem verme sayılır.

“Kapitalizmin proletaryayı yoğunlaştırdığı her yerde, Komünist Partisi kendi hücrelerini yaratmalıdır: işçi mahallelerinde, işletmelerin işçi kıslalarında, plantasyonların tahkim edilmiş ve ajitatörlerden korunan işçi kıslalarında...”

Komünist partisinin gelişiminin yanı sıra, sömürge ve yarı-sömürgelerde genel acil görevlerin en önemlisi sendika çalışmasıdır.” (age, say. 269)

İşçi hareketinin iktisadi mücadeleleri ve sendika sorunlarıyla ilgili olarak tavır takınılan hemen her yerde, Komünist Enternasyonal VI. Dünya Kongresi, komünist partiler için sendikalarda çalışmanın muazzam ve vazgeçilmez önemine değinir, komünist partilerin geniş yığınları, emekçi yığınların çoğunluğunu kazanması için güncel talepler uğruna mücadelenin ne kadar önemli olduğuna parmak basar ve güncel talepler uğruna mücadeleyi devrimci tarzda yürütmek için de bu taleplerin ana hedefe bağlanarak, ona tabi olarak yürütülmek zorunda olduğuna dikkat çeker.

Komünist Enternasyonal Programı

Komünist Enternasyonal VI. Dünya Kongresi’nde tüm komünist partiler için bağlayıcı olan ortak bir program kabul edilir. Bu programın ilk bütünlüklü taslağı Komünist Enternasyonal V. Dünya Kongresi tarafından kabul edilerek yayınlanır. V. Kongre’den VI. Kongre’ye gelinceye kadar bu taslak, hem Komünist Enternasyonal seksiyonlarında hem de Yürütme Komitesi Plenumlarında tartışılır. En son tartışmalar VI. Kongre’de de sürdürülür. VI. Kongre’de taslak üzerine yürütülen tartışmalar içinde Kızıl Sendikalar Enternasyonalı Genel Sekreteri Losovsky tarafından işçi hareketi ve sendika sorunu bağlamında taslağa bir dizi eleştiri getirilir.

Losovsky'nin birinci temel eleştirisi, program taslağının: *"Kapitalizm şartlarında sendikalar, grevlerde, ayrıca yığınların tröst sermayesine ve onun devletine karşı mücadelesinde ana silahtır"* şeklindeki tespitine yöneliktir. Losovsky, *"Bu formülasyon, birincisi tam değildir ve ikincisi yanlıştır"* der ve şu soruyu sorar:

"Hangi sendikalar grev hareketlerinde ana silahtır? Hangi sendikalar tröst sermayesine ve onun devletine karşı savaşılmaktadır? Gerici sendikalar mı? Açıktır ki değil. Devrimci sendikalar mı? Ama devrimci sendikalarsa, o zaman bunlar yalnızca bu mücadeleyle uğraşmazlar. Tüm terslik, program taslağının reformist sendikaların aygıtının burjuva devletin organlarına dönüşümü, reformist aygıtın burjuva devletle içiçe geçmesi sorununu atlama olmasında, reformist sendikaların grev hareketlerini sabote ettiği, parçalandığı vb. gerçeğini atmış olmasında yatmaktadır. Bu nedenle, sendikaların 'grevlerde ana silah' olduğu basit tespiti, hangi sendikaların bu rolü oynadığına işaret edilmezse, anlaşılmazdır. Bu cümle devrimci sendikalarla ilgiliyse, devrimci sendika hareketinin özünü ve görevlerini tanımlamıyor. Devrimci sendikalar yalnızca 'grevlerde ana silah' olmakla, yalnızca tröst sermayesine ve onun devletine karşı savaşmakla kalmayıp, önlerine burjuvazinin iktidarını yıkma görevini de koyuyorlar." (*"Internationale Presse-Korrespondenz"*, No: 96, sayfa 1825, Almanca)

Losovsky, program taslağına ikinci temel eleştirisini şöyle formüle eder:

"Sendikaların görevleriyle bağıntı içinde, komünistlerin reformlar uğruna mücadele konusunda tavırlarını tam olarak formüle etmek gerekirdi. Bu sorun üzerine Lenin'de ve Komintern'in önceki kongrelerinin kararlarında son derece tam bir formülasyon vardır. 'Reformlar' diye yazdı Lenin tekrar tekrar, 'devrimci mücadelenin bir yan ürünüdür' ... Proletaryanın genel sınıf mücadelesinde kısmi mücadelenin ve kısmi grevin rolü üzerine tüm bu berrak ve tam tanımlar, 6. bölümün, kısmi parola ve kısmi taleplerin ele alındığı kısmını tamamlamalıdır." (aynı yerde)

Losovsky'nin üçüncü eleştirisi taslağıdaki bir başka eksikliğe yönelir:

"Sendikalar üzerine paragrafın eksikliği, esas olarak şimdi gerici sendikaların neyi temsil ettikleri konusunda kesinlikle hiçbir şey söylememesinde yatmaktadır... Reformistlerin sendikaları bir işbirliği okulu, kapitalizmin bir okulu haline getirdiğini ve dolayısıyla reformist sendika aygıtının, burjuva devletin işçi sınıfı içindeki bir devamı olduğunu söylemek gereklidir... Bu, önümüze yığınları kazanma ve gerici sendika aygıtının yerine devrimci bir aygıt geçirme görevini koyduğumuz anlamına gelir. Lenin, hiçbir zaman 'sendika aygıtını fethetmekten' değil, daima sendikaları fethetmekten bahsetti ve bundan örgütlü işçileri sınıf mücadelesine kazanmayı, hain sendika bürokrasisini defetmeyi ve reformist sendika aygıtının yerine devrimcisini geçirmeyi anladı. Ve Komintern kongrelerinin ve Yürütme Komitesi'nin kararlarında, reformist sendika aygıtını fethetmekle ilgili tek sözcük yoktur." (age, sayfa 1826)

Losovsky'nin eleştirdiği bir başka nokta da, taslakta “parti ile sendikalar” arasındaki ilişkinin ele alınmamasıdır.

Son olarak Losovsky, sendikaların proletarya diktatörlüğü şartlarında rolünün konmamasını ve sendikaların geleceğinin açıklanmamasını eleştirir. Tartışmalar sonucunda program taslağında bazı değişiklikler yapılarak, program kabul edilir.

“Dünya Kapitalist Sistemi, Gelişmesi ve Kaçınılmaz Çöküşü” başlıklı 1. bölümün, “Emperyalizmin Güçleri ve Devrimin Güçleri” başlıklı 3. altbölümünde, emperyalizmin güçleri arasında, en önemlilerinden birisi olarak işçi sınıfının bürokrat katmanları sayılır. Bunların emperyalizm tarafından satın alınan ve imtiyazlı katmanlar olduğu belirtilip şöyle devam edilir:

“Bu sistemli satın alma, en güçlü emperyalist ülkelerin geçmişte ve şimdi çok geniş ölçüde başvurdukları bir yöntemdir ve bu, işçi aristokrasisinin ve işçi sınıfının bürokrat katmanlarının, yani burjuva etkisinin proletarya içindeki doğrudan kanalları ve kapitalist sistemin en sağlam dayanakları olduklarını kanıtlayan sosyal-demokrasinin ve işçi sendikalarının yönetici kadrolarının ideoloji ve uygulamasında en açık bir biçimde yansımaktadır.” (“Komünist Enternasyonal Programı”, sayfa 25, Aydınlık Yayınları, 1. baskı, Mayıs 1977)

“Kapitalizmin Genel Krizi ve Dünya Devriminin İlk Aşaması” başlıklı 2. bölümün, “Dünya Savaşı ve Devrimci Krizin Gelişmesi” başlıklı 1. altbölümünde, sermayenin 1918-1921 yıllarındaki derin krizinden doğan devrimci ayaklanmaların Rusya dışında yenilgiyle sonuçlanmasının, *“her şeyden önce sosyal-demokrat önderlerin ve reformist sendika ağalarının ihanet taktiklerinin sonucu olduğu”* vurgulanır. (age, sayfa 30)

“Devrimci Kriz ve Karşı-Devrimci Sosyal-Demokrasi” başlıklı 2. altbölümde şunlar söylenir:

“Bugün sosyal-demokrasinin başlıca işi, emperyalizme karşı mücadele için zorunlu olan proletaryanın birliğini baltalamaktır. Sermayeye karşı mücadelede proletaryanın birleşik cephesini bölen ve yok eden sosyal-demokrasi, emperyalizmin işçi sınıfı içindeki temel direği haline gelmiştir. Her renkten uluslararası sosyal-demokrasi, İkinci Enternasyonal ve onun sendika kolu olan Amsterdam Uluslararası İşçi Federasyonu böylece burjuva toplumunun yedek güçleri, en güvenilir dayanakları haline gelmişlerdir.” (age, sayfa 33)

“Proletarya Diktatörlüğü Uğruna Mücadelede Komünist Enternasyonal'in Stratejisi ve Taktiği” başlıklı VI. bölümde, sendikal hareket üzerine daha geniş olarak durulur. Bu bölüm; 1) *İşçi Sınıfı İçindeki Komünizm Düşmanı İdeolojiler*, ve 2) *Komünist Strateji ve Taktiğin Esas Görevleri*'nden oluşur.

Birinci alt bölümde, o günkü dönemde işçi ve diğer emekçi hareketlerin devrimci mücadelesinde engel rolü oynayan bir dizi gerici ideoloji ve akım sayılır.

“Komünist Strateji ve Taktiğin Esas Görevleri” başlıklı 2. altbölümün en başına, en acil görev olarak, her ülkede merkezi, disiplinli, kitlelerle geniş bağları olan bir komünist partisi kurmak ve güçlendirmek konur. Bu en acil, en önemli görevin yanı sıra, komünist partisinin proletarya diktatörlüğünü kurma tarihi görevini yerine getirebilmesi için, başka şeylerin yanı sıra şu stratejik hedeflere yönelmesi ve bu hedefler doğrultusunda sistemli olarak çalışması talep edilir:

“Proleter kadınlar ve genç işçiler dahil olmak üzere kendi sınıfının çoğunluğunu kendi tarafına kazanmak. Bunu gerçekleştirmek için komünist partisi, proletaryanın büyük kitle örgütlerinde (Sovyetler, işçi sendikaları, fabrika komiteleri, kooperatifler, kültür ve spor dernekleri, vb.) etkisini hakim kılmak zorundadır. İşçi sendikalarını, proletaryanın günlük mücadeleleriyle çok sıkı bağı olan bu çok yönlü kitle örgütlerini ele geçirmek için yapılan sistemli çalışma, proletaryanın çoğunluğunun kazanılması açısından son derece önemlidir. Devrimin hazırlık döneminin en önemli görevlerinden biri de gerici sendikalarda çalışmak, onları ustaca ele geçirmek, sendikalar da örgütlenmiş olan geniş kitlelerin güvenini kazanmak, reformcu önderleri alaşağı etmek ve onları mevkilerinden söküp atmaktır.” (age, sayfa 101)

Burada da sendikalarda çalışmanın ve sendikalarda örgütlü geniş yığınları kazanmanın hayati önemine parmak basılır.

Güncel kısmi taleplerin, ***“esas devrimci amaç olan iktidarın ele geçirilmesi ve burjuva kapitalist düzenin yıkılması amacına tabi kılınması”*** (age, sayfa 105) gerektirdiği vurgulanırken, aynı zamanda günlük, kısmi talepler uğruna verilen mücadelenin küçümsenmesine karşı tavır alınır ve şu söylenir:

“Proletaryanın günlük taleplerini ve günlük mücadelelerini gözardı etmek, partinin faaliyetlerini sadece bu günlük talep ve mücadelelerle kısıtlamak kadar hatalıdır. Partinin görevi, işçi sınıfının bu günlük ihtiyaçlarından çıkarak, iktidar için verilecek devrimci mücadelelerinde işçilere önderlik etmektir.” (age, sayfa 105)

İşçilerin devrimci mücadelesine önderlik etmenin ne anlama geldiği ise şöyle açıklanır:

“İşçilerin mücadelesinin önderliğinin ele geçirilmesi ve sendikada örgütlenmiş olan kitlelerin partiye kazanılması, ancak işçilerin çıkarlarını savunmak için sendikalarda ve fabrikalarda sabırlı, sürekli ve düzenli bir çalışma yürütülerek ve reformcu bürokrasiye karşı kararlı bir mücadele verilerek gerçekleştirilebilir”.

Bu görevin çözümünün en önemli önşartı olarak ***“her komünist bir sendikaya üye olmalıdır”*** talebi ileri sürülür.

Kısacası: Devrimci sendikal faaliyet, Komünist Enternasyonal programında komünistlerin en önemli görevlerinden biri olarak vurgulanmaktadır. Bunu kavramak, buna uygun davranmak tüm komünistlerin görevidir.

Komünist Enternasyonal VI. Kongresi'nin ve Kızıl Sendikalar Enternasyonalı IV. Kongresi'nin, kapitalizmin görece istikrar döneminin ve işçi sınıfının savunma döneminin artık hızla geride kaldığı ve dünya kapitalist sisteminin genel bir krize, uluslararası işçi sınıfının saldırı dönemine doğru yol aldığı yönündeki bilimsel öngörüsünün üzerinden daha bir yıl bile geçmeden pratikte doğruluğu kanıtlanır.

1929'da New York Borsası'nın çökmesiyle en açık işareti veren, 1932'ye kadar derinliğini sürdüren ve bütün dünyaya yayılan kriz, dünya tarihinin en ağır, en uzun ve en yıkıcı ekonomik krizi olarak tüm kapitalist dünya ekonomisini etkisi altına alır. 1929-1932 arasında kapitalist devletlerin sanayi üretimi %38 oranında düşer. Binlerce fabrika, işletme, petrol kuyusu ve maden ocağı kapatılır. Kapitalist ülkelerdeki iktisadi yaşam felç olur. Sanayi krizi kapitalist tarımı da bütün şiddetiyle sarar. Onbinlerce küçük tarım işletmesi yıkıma uğrar.

Kapitalist, sömürge ve yarı-sömürge ülkelerin proleterleri krizin sonuçlarını kısa zamanda hissederek. Ücretler büyük oranda düşürülür. İşsizlik, o güne kadar görülmemiş boyutlara ulaşır. Resmi istatistiklere göre kapitalist ülkelerdeki işsizlerin sayısı 35 milyona çıkar. Kısa mesai yapan işçilerin sayısı bundan da fazladır. İşsizler ordusu, yıkıma uğratılan köylü, zanaatkar ve küçük tüccarlarla büyüdükçe büyür.

Aynı tarihte, dünya Sosyalizminin anavatanı Sovyetler Birliği'nde, o zamana kadar görülmemiş boyutta, derinlikte ve tempoda bir sanayileşme ve kolektifleştirme atılımı yapılır. Sovyet ekonomisi, kapitalist ekonominin tersine üretim hacmi, üretim verimliliği, üretim dallarının çeşitliliği vb. vb. her yönüyle atılımdan atılıma koşar. İşsizliği yok etmenin en son aşamasına yönelir.

Sovyetler Birliği'nin başarısına açık ya da gizli büyük bir kinle bakan reformist sendika enternasyonalı ve reformist, karşı-devrimci sendika yöneticileri, dünya ekonomik krizinin yükünün işçilerin ve diğer emekçilerin sırtına yıkılması için emperyalist tekel ve tröstlerle, emperyalist devletlerle daha sıkı işbirliğine ve daha açık işçi düşmanlığı politikasına yönelirler.

Hain Amsterdam Enternasyonalı'nın 1930 Temmuz'unda Stockholm'da yapılan kongresinde, **"Kriz şartlarında grev mücadelesi yürütmek cinayettir"** kararı alınır. (Adibekow, **"Kızıl Sendikalar Enternasyonalı"**, 1. Baskı, Verlag Tribüne, sayfa 105, Almanca) Reformist çetelerin işçi hareketinin radikalleşmesini engelleme yönündeki her türlü çabalarına rağmen 1929-1932 yılları arasında uluslararası işçi hareketi hiç görülmemiş ölçülerde ileriye doğru atılır.

Bu yıllarda 15 en büyük kapitalist ülkede 18.794 grev yapılır, bu grevlere 8.515.000 işçi katılır ve 84.708.700 işgünü kaybı olur. Yalnızca ekonomik mücadelelerin ve bu mücadeleye katılan işçilerin sayısında değil, bu mücadelelerin içerik ve biçiminde de büyük değişiklikler görülür.

Birçok halde grevler başından itibaren politik taleplerle de başlar, gelişir ve mücadele biçimleri olarak grevlerle işyeri işgalleri içiçe geçer. Bu türden içiçe geçmenin

en kitlesel ve en radikal biçiminin yaşandığı mücadele, Polonya'nın Lodz şehrinde ortaya çıktığı için, 30'lu yılların başından itibaren bu tür grev mücadelelerine "**Polonya usulü grevler**" adı verilir. Genel grevler birçok ülkede daha yaygın mücadele biçimleri olarak gündeme gelir.

İşsizlerin radikalleşmesi de hızla gelişir. Sayısı milyonlarla ifade edilen işsizler ordusu, kapitalizmin kötülüklerinin geçici hastalıklar olmadığını daha iyi kavramaya başlayıp, kapitalistlere ve onların devletine karşı eylemler örgütler ve yürütür. 6 Mart 1930'da ve 25 Şubat 1931'de işsizliğe karşı uluslararası mücadele günleri çağrısına işsizlerin büyük kitlesi yoğun olarak katılır. Birçok ülkede, ama özellikle ABD'de kitlesel "**Açlık Yürüyüşleri**" yapılır.

Kısaca söylenecek olursa, işçilerin ve işsizlerin, giderek daha fazla politikleşen ekonomik mücadelelerinde muazzam bir ilerleme vardır ve bu durum komünistlerin uluslararası ve ulusal planda kabul ettikleri doğru kararları derinleştirmesini ve işçi hareketinin yeni boyut ve temposuna uyumlu hale getirmesini zorunlu kılar.

Bu görevin çözümünde Kızıl Sendikalar Enternasyonal'i'nin Ocak 1929'da topladığı Strasburg Konferansı önemli bir dönemeç olur. Kızıl Sendikalar Enternasyonal'i Strasburg Konferansı'nın dikkatinin merkezinde, objektif gelişmenin ortaya çıkardığı ekonomik mücadeleler ve bunlara ilkeli komünist yaklaşım ve önderlik sorunları durur. Strasburg Konferansı'nın kararlarının detaylı bir değerlendirmesi, H. Yeşil'in "**İşçi Sınıfı Hareketi Üzerine Yazılar**"ında yayınlanmıştır (*Dönüşüm Yayınları, İstanbul 1991, sayfa 26-39*).

Bu değerlendirmeye, burada yalnızca bir ekleme yapmak, daha doğrusu Komintern'in yaptığı bir eleştiri/özeleştiriye aktarmak istiyoruz.

Komünist Enternasyonal'in 1935'de yapılan VII. Kongresi'nde Almanya Komünist Partisi delegelerinden Wilhelm Pieck, "**Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesinin Faaliyeti Üzerine Hesap Verme Raporu**"nu sunar. Bu raporda, yapılan birçok hatanın yanı sıra, Kızıl Sendikalar Enternasyonal'i Strasburg Konferansı'nın bir noktadaki hatasına da parmak basılır. Bu hata şudur:

"Reformist sendika bürokrasisinin iktisadi mücadelelere tek başına karar verme hak iddiasını —onlar bunu yalnızca ekonomik mücadeleyi engellemek için kullanıyordu— kırma görevi, Kızıl Sendikalar Enternasyonal'i tarafından doğru kondu.

Fakat 1929 başında toplanan Strasburg Konferansı'nın kararı bu amaçın ötesine geçti, buna göre: 'Grev yönetimleri ve mücadele komisyonlarının görevi, reformist sendikalara rağmen ve onlara karşı grev mücadelesinin bağımsız hazırlığı ve yönetimidir.' Bu, 'gerek lokavt hallerinde mücadele komisyonlarının, gerekse grev yönetimleri ve diğer mücadele organlarının seçiminde sosyal-demokrasiye ve sendika bürokrasisine bağlı kişilerin grev kırıncıları olarak reddedileceği' talimatı için de geçerlidir.

Mücadele deneyimleri, reformist sendika yöneticilerinin kitlelerin artan grev isteğinin baskısı altında her zaman grevi reddetme gücüne sahip olmadıkları ve bu yüzden birleşik cephe taktiğinin mümkün ve gerekli olduğunu da öğretti. Saflarımızdaki oportünistler, grev sorununda gerçi reformist sendika ağalarını üye kitlelerinin baskısı altında bırakmak gerektiği, ama grevlerin sendika önderlerince reddi halinde bunların kararlarına uymak gerektiği görüşünü savundular. Bu oportünist görüşe karşı elbette mücadele etmemiz zorunluydu. Ancak üye kitleleri vasıtasıyla reformist sendika bürokrasisi üzerinde genelde bir baskı uygulamanın oportünist olduğunu varsaymak, gene bir hataydı. Ki Brandlerci 'sendika ağalarını zorlayın' sloganına karşı tavrımız, Almanya'da ve daha sonra diğer ülkelerde bu şekilde yorumlandı. Devrimci azınlık, bütün dikkatini grevlerin bağımsız yönetimi üzerinde yoğunlaştırdı, ama bunu yaparken, bu grev hareketlerindeki işçilerin çoğunluğu üzerinde sağlam bir etki kazanmaya katkıda bulunacak bir çalışma olarak reformist sendika önderleri tarafından yönetilen grev hareketine katılmak gibi bir görevi gözardı etti.

Bu sektör hatalara rağmen komünistlerin örgütlü işçi kitleleri üzerinde etkisi büyük bir hızla arttı. Bu yüzden reformist sendika önderleri Almanya'da, İngiltere'de ve Amerika Birleşik Devletleri'nde ve daha bir dizi ülkede komünistleri sendikalardan dışlamaya başladılar." ("Üçüncü Enternasyonal'de Faşizm Üzerine Tartışmalar" –Belgeler II–, 1. Baskı, sayfa 133-134, Dönüşüm Yayınları)

Bu faaliyet raporunda Komünist Enternasyonal, komünistlerin işçi hareketindeki başarılarına değinirken, ikincil planda ortaya çıksalar da hatalara parmak basmayı ve hatalar konusunda eleştiri/özeleştiri yapmayı önemli görmektedir.

Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi X. Plenumu

Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi X. Plenumu 3–19 Temmuz 1929 tarihleri arasında toplanır. X. Plenum'un en önemli gündem maddelerinden bazılarını, dünya çapında gelişen ve solculaşan ve saldırı taktiğine kayan proleter hareketlerin sorunlarına gerekli yanıtları vermeyi amaçlayan maddeler oluşturur. Plenumun kararları şunlardır:

1) Uluslararası Durum ve Komünist Enternasyonal'in En Yakın Görevleri; 2) Ekonomik Mücadele ve Komünist Partilerin Görevleri; 3) Emperyalist Savaşa Karşı Uluslararası Gün Üzerine; 4) Buharin Yoldaş Üzerine Karar; 5) Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi Üyesi J. Lovestone'nun Birleşik Devletler Komünist Partisi'nden Çıkarılmasına Karşı İtirazı Üzerine Karar; 6) Jilek'in Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi'nden Çıkarılması Üzerine Karar; 7) Komü-

nist Enternasyonal Yürütme Komitesi Üyesi Spector'un Komintern'den Çıkarılması Üzerine Karar; 8) Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi'nin 1928 Yılı İçin Mali Raporu Üzerine Karar.

Konumuz açısından önemli ve üzerinde durulması gereken kararlar birinci ve özellikle de ikinci karardır.

“Uluslararası Durum ve Komünist Enternasyonal'in En Yakın Görevleri” başlıklı kararda, olgunlaşan emperyalist krizin emperyalistler arası çelişkileri ve dünya hegemonyası uğruna mücadeleyi olağanüstü keskinleştirdiği, kapitalist dünya düzeninin somut alternatifini oluşturan Sovyetler Birliği'ne karşı emperyalist ülkelerin düşmanlığını ve saldırılarını daha da artırdığı, emperyalist devletlerin silahlanma yarışını hızlandırdığı, burjuvazinin resmi ve sivil silahlı güçleri aracılığıyla işçi sınıfına karşı beyaz, faşist önlemlere daha sık başvurduğu belirtilir. Bütün dünyada burjuvazinin iç faşistleşmeyi ilerletmesi konusunda şu tavır takınılıp şu örnekler verilir:

“İşçi sınıfının iktisaden boğulmasıyla siyasal gericiliğin artması atbaşı gitmektedir: Burjuvazinin devlet aygıtının faşistleştirilmesi, beyaz terörün ve saldırıların artması, dünya sermayesinin desteğiyle faşist darbeler (Yugoslavya), işçilerin kitleler hâlinde tutuklanması (Fransa, Polonya), devrimci örgütlerin dağıtılması (Almanya), grevcilerin ve işçi gösterilerinin kurşunlanması (Hindistan, Amerika, Berlin), devrimcilerin yargılı-yargısız infaz edilmesi, uzun süreli zindan cezaları, Meksika, Küba, Kolombiya, Venezüela ve Latin Amerika'nın diğer ülkelerinde işçi ve köylü hareketine karşı korkunç bir beyaz terör vb. gündemdedir. ... Güçlü sosyal-demokrat partilerin olduğu ülkelerde faşizmin özel bir biçimi olarak sosyal-faşizm, kitlelerin faaliyetini felç etmede burjuvazinin sık sık kullandığı bir araçtır. Sosyal-demokrasinin desteklediği uluslararası burjuvazi, tüm bu korkunç ekonomik ve sosyal baskı sistemiyle proletaryanın devrimci sınıf hareketini uzun yıllar için tasfiye etmeye çalışmaktadır. Fakat bu çabalar da başarısızlığa mahkûmdur.” (“Tezler...”, Cilt 2, sayfa 342)

Uluslararası burjuvazinin daha kesin bir biçimde faşizme yönelmesine bağlı olarak, onun sosyal-demokrat uşakları ve sosyal-demokrat parti ve örgütleri de sosyal-faşizme yönelmeye başlar. Özellikle İkinci Enternasyonal'in iktidarda bulunan iki partisinin, Almanya Sosyal-Demokrat Partisi ve İngiliz İşçi Partisi'nin uygulamaları, sosyal-faşizmin pratikte ne olduğunu kanıtlar.

Sosyal-hain Herman Müller başkanlığında Almanya'da kurulan sosyal-demokrat hükümetin ilk yaptığı işler, grevlerin boğulması, Alman militarizminin ihtiyaç duyduğu zırhlı gemilerin inşasını ve yeni bir savaş programını onaylamak, 1929 1 Mayıs'ını yasaklamak, yasağa rağmen Almanya Komünist Partisi (AKP) önderliğinde düzenlenen ve 1 Mayıs'ta Berlin'de yaklaşık 200.000 işçinin katıldığı yürüyüşü silah zoruyla dağıtmak, onlarca işçiyi bu yürüyüşte katletmek, AKP'nin yayın organı “Kı-

zıl Bayrak"ı yasaklamak, grevlere zorunlu uzlaştırma sistemini dayatmak... İngiltere'de, yine grevleri polis zoruyla bastırmak, İngiliz emperyalizminin Hindistan'daki sömürgeci politikasını desteklemek ve bizzat yürütmek, Sovyetler Birliği'ne karşı saldırgan bir politika izlemek ... olmuştur.

Ama sosyal-hainlerin her türlü çabaları, yer yer şu ya da bu işçi hareketini boğmayı başarmaları, işçi hareketinin giderek yükselen gelişmesini durduramaz.

"Tüm bunlar işçi sınıfını, iktisadi mücadeleyi siyasi mücadeleyle, tüm kapitalist toplum düzenine karşı mücadeleyle birleştirmeye zorlamaktadır. Burjuvazi, kapitalist devlet aygıtının elindeki tüm baskı araçlarını (tutuklamalar, işten çıkarmalar, kurşunlamalar) işçilere karşı kullanıyor. Bu şimdi ve gelecekte, açık siyasi karakterli daha da büyük dayanışma ve protesto grevlerine yol açmaktadır ve açacaktır. Bu durum komünist partilerin önüne, önümüzdeki dönem için tayin edici sorun olarak siyasi kitle grevi sorununu koymaktadır" (age, sayfa 345)

"Komintern ve Komünist Partilerin En Yakın Görevleri" başlığı altında, 8. maddeden 12. maddeye kadar somut görevler sıralanır. 8. ve 9. maddelerde komünist partilerin kendi içlerinde sağ (esas tehlike) ve sol oportünizme karşı mücadeleyi artırmaları ve sosyal-demokrasie karşı mücadelelerinde ise, solculaşan yığınların içi boşaltılmış sol ve pasifist sloganlarla sosyal-demokrasiden uzaklaşmaması esas amacına hizmet eden sosyal-demokrasinin "sol" kanadına karşı mücadelenin şiddetlendirilmesi talep edilir. Son üç madde hareketin doğrudan pratik sorunlarına yanıt verdiği için olduğu gibi aktarıyoruz:

"10) Komünist Partilerin işçi sınıfının çoğunluğunu kazanma görevlerini yerine getirme alanında, tasfiyecilere ve onunla uzlaşanlara karşı mücadele özel önem kazanmaktadır. Sosyal-demokrasie karşı mücadeleyi zayıflatan, onun gücünü abartan, Komünist Partinin rolünü küçümseyen bu güçler, partinin işçi sınıfının çoğunluğunu kazanma mücadelesini boşa çıkarmakta ve sosyal-demokrasiden komünizme geçme yolunda bulunan işçilerin komünizmin saflarına son adımı atmasını engellemektedirler. Sağ oportünist unsurların bu grev kırıcı rolünü vurgulayan KEYK Plenumu, Komünist Enternasyonal'in tüm seksiyonlarını, tüm güçlerini işçi sınıfının çoğunluğunu kazanma görevine yoğunlaştırmaya çağırır. KEYK Plenumu, devrimci işçi hareketinin olgunlaşmakta olan yeni atılımı koşullarında, işçi sınıfının çoğunluğunu kazanmanın komünist partilerin merkezi görevi olduğunu vurgular. Bunun önşartı, komünist partilerin işçi hareketinde önderlik rolünü, yani işçi sınıfının tüm eylemlerinde, iktisadi mücadelelerde, sokak gösterilerinde, işletme konseylerinde önderliği fethederek, bu şekilde proletaryanın tayin edici mücadelelerinde komünist partilerin önderliğini garantilemeye yardımcı olmasıdır.

Bu merkezi görevin çözümüne komünist partiler ancak tabandan birleşik cephe taktiğinin yeni biçimlerini kullanma ve örgütsüz yığınları mücadeleye güçlü bir biçimde çekme temelinde proletaryanın büyük sınıf mücadeleye

deleleri sürecinde yaklaşabilirler (...). Bu amaçla onlar, tüm güçlerini işletmelere göndermeli ve her işletmeyi komünizmin kalesi yapmalıdır. ...

Bugüne kadar legal olarak çalışan bir dizi komünist partisini tehdit eden legaliteyi yitirme tehlikesi karşısında KEYK X. Plenumu, bu partileri, bu tehlikeye karşı tüm araçlarla bir kitle mücadelesi başlatmak, illegal koşullar altında da kitle çalışmasını sürdürmeyi ve hatta genişletmeyi sağlamak ve her an legal ve illegal çalışma yöntemlerini birleştirmeye hazırlıklı olmak için tüm gerekli politik-örgütsel önlemleri kayıtsız-şartsız ve derhal yerine getirmekle yükümlendirir. ...

11) Aynı zamanda tüm partiler, komünistlerin ve devrimci sendikal muhalefetin reformist sendikalar içindeki faaliyetini kesinlikle güçlendirmeli ve sendikal hareketin bölünmüş olduğu ülkelerde tüm enerjisiyle Kızıl Sendikaları güçlendirmek için çalışmalıdır. İşletmelerde, girişimcilere, faşizme ve reformizme karşı mücadelede komünistlerin etkisini sağlamlaştırmak, kızıl işletme konseylerine faaliyetleri için daha geniş bir temel sağlamak, işçi sınıfının tüm mücadelelerine örgütlü bir karakter vermek için, işletmelerde işçiler tarafından seçilen devrimci mutemet kurulları kurmak gereklidir.

Komünist Enternasyonal'ın tüm seksiyonları, proletaryanın en ezilen ve en çok sömürülen katmanları arasında, kadın işçiler, işçi gençlik ve kır proletaryası arasındaki devrimci faaliyet alanında radikal bir dönüşüm yapmalı ve çalışma yöntemlerini temelden değiştirmelidir. ...

Devrimci köylü hareketinin ve ulusal kurtuluş hareketinin olduğu ülkelerde, işçi sınıfının çoğunluğunu kazanmanın yanında esas görev, bu hareketler içinde proletaryanın hegemonyasını ve Komünist Partinin önder rolünü sağlamlaştırmaktır. ...

12) Kararlılıkla yığın partileri olma yolunu tutmak ve hem sekterizmin ve sosyal-demokrat geleneklerin kalıntılarına, hem de bir dizi partide (örneğin Amerika KP) onların daha da gelişmesinin engeli ve kitle partisine dönüşmelerini engelleyen nedenlerden biri olan ilkesiz fraksiyon mücadelesinin kalıntılarına karşı mücadele etmek zorunludur.

Komintern'in bir dizi seksiyonunda, örneğin İsveç'te, sağ yalpalamalar hâlâ oldukça yaygındır ve pratik çalışmada da büyük bir tehlike teşkil etmektedir. Bu oportünist yalpalamalarla kararlılıkla mücadele edip bunları aşmadan komünist partiler önlerindeki devrimci görevleri aktif bir şekilde yerine getirecek durumda olmayacaklardır.

Son olarak KEYK Plenumu, devrimci işçi hareketinin düşmanlarının, komünist partileri geniş proleter kitlelerden koparma yönündeki artan çabalarına dikkat çeker (komünistleri sendikalardan atma, işten atma, komünist basını, örgütleri yasaklama vb.). KEYK Plenumu, [tüm seksiyonlarını için] bu çabalara karşı mücadeleye çağırır ve aynı zamanda, bugünkü dönemde en büyük tehlikenin, komünist partilerin devrimci kitle hareketinin gelişme temposunun gerisinde kalabilme (kuyrukçuluk) tehlikesi olduğunu açıklar.

KEYK Plenumu, tüm Komintern seksiyonlarını, sosyal-demokrat geleneğin kalıntılarının bir yansıması olan bu kuyrukçuluk eğilimlerine karşı en kararlı mücadeleyi yürütmeye çağırır. Bu kalıntıların üstesinden gelmeden komünist partiler, işçi hareketi içinde öncü rolünü oynayamaz ve işçi sınıfını yeni devrimci mücadelelere ve zaferlere götüremez.” (age, sayfa 347-348)

Buradaki görüşleri olduğu gibi bir başka zamana aktarma yanlış anlayışına karşı herşeyden önce şunu söylemek gerekir ki, bunlar yığın partileri için öne sürülen ya da yığın partisi olma görevi acil pratik bir görev olarak önlerinde duran partiler için ileri sürülen taktiklerdir. Bugün bu durumda olmayan ve acil görevi işçi sınıfının bilinçli öncüsünü kazanmak olan bir partinin —olduğu gibi alındığında— uygulayamayacağı görevlerdir. Buna rağmen, burada taktik görevlere temel teşkil eden birçok düşüncenin altını çizmek istiyoruz.

İlkönce, partinin önündeki görevleri başarıyla yerine getirmesinin ön şartı, partinin kendisinin her türden oportünizme ve sapmalara karşı ideolojik, örgütsel açıdan sağlam bir birliğe sahip olmasıdır. Bu olmadan ileriye doğru kalıcı bir tek adım atılamaz.

İkincisi, işçi sınıfı yığınlarıyla her dönemde mümkün olduğunca sıkı bağ kurulmalı ve sınıf hareketinin somut durumunun değerlendirmesine dayanarak somut görevler ve görevlerin çözümü için en yararlı araçlar seçilmelidir.

Üçüncüsü, *“legal ve illegal çalışma yöntemlerini birleştirmeyi”* bilmek gerekir.

Dördüncüsü, işçi sınıfı hareketinin yanı sıra köylü hareketinin ve ulusal kurtuluş hareketinin olduğu ülkelerde, bu hareketlere yönelik *“esas görev”, “bu hareketler içinde proletaryanın hegemonyasını güvence altına almaktır”*.

Sonuncu tespit, ülkemizin somutu açısından da önemlidir.

Thälmann ve Losovsky’nin raporlarından çıkarak onaylanan “Ekonomik Mücadele ve Komünist Partilerin Görevleri” üzerine tezlerde dokuz acil soruna yanıt verilir:

1) Bugünkü Sınıf Mücadelelerinin Karakteri; 2) İşçi Sınıfının Solcullaşması ve Reformist Sendikalar; 3) Ekonomik Mücadeleler ve Devrimci Sendika Muhalefeti; 4) Sendikalar ve Mücadele Yönetimleri; 5) Sendikalar ve İşletme Konseyleri; 6) Yeni Sendikalar Kurmak Hangi Şartlar Altında Gerekli?; 7) İlegal Sendikal Hareketin Olduğu Ülkelerde Çalışma; 8) Sömürge ve Yarı-Sömürge Ülkelerde Çalışma; 9) En Önemli Pratik Görevler.

O günkü sınıf mücadelelerinin karakteri konusunda önce *“sınıf karşıtlıklarının durmaksızın büyümesi ve sınıf mücadelesi cephesinin genişlemesi”* belirtilir ve diğer önemli karakteristik özellikler olarak şunlar vurgulanır:

“1) Grev mücadelelerinin şimdiki döneminin karakteristik bir özelliği de, kökü kapitalist rasyonelleştirme baskısının artmasında yatan, tek tek işletmelerde ya da hatta işletme bölümlerindeki küçük kısmi grevlerin muazzam çoğalmasındır. Son olarak, şimdiki gelişme aşamasının özelliği, bu artan grev dalgasının sömürge ve yarı-sömürge ülkeleri sarmasıdır... Buralarda grev dalgası görülmemiş boyuta ve amansız biçimlere bürünmüştür. Tüm bunlar,

işçi sınıfının solcullaşmasının hızlanmış tempoda geliştiğini ve gittikçe enternasyonal karakter aldığını göstermektedir. ...

3) ... Yeni şartlar altında proletaryanın ekonomik mücadelesi gittikçe daha bariz siyasi karakter almaktadır. Bu, proletaryanın ekonomik kısmı mücadelesine öncekinden daha az bir önem verilmesi gerektiği anlamına gelmez. Tam da şimdiki dönemde devrimci sendikal hareketin rolü herşeyden önce iktidar uğruna mücadelenin perspektifinden bakarak kısmi talepler uğruna mücadeleyi örgütlemektir. İşçi sınıfının solcullaşması, şimdiki ekonomik mücadelelerin bu kesin siyasi öneminde yansımaktadır.

4) Bugünkü ekonomik mücadelelerin siyasi karakteri, en önemli kapitalist ülkelerde burjuvazinin, işçi sınıfını ezmenin yeni faşist yöntemlerine geçmesiyle de belirlenmektedir. Bu faşistleşme ekonomik mücadeleler alanında herşeyden önce, işçilerin koalisyon ve grev hakkını ellerinden alma ve bu şekilde ekonomik mücadelelerde proletaryanın legal pozisyonlarını gaspetme çabasında ifadesini bulmaktadır.

...

5) Ekonomik mücadelelerde yeni olan şey, bu mücadelelerin gittikçe proletaryanın karşı mücadeleleri ve hatta çok defa saldırı mücadeleleri karakterini taşımasıdır.

...

7) Fakat yeni ekonomik mücadelelerin değerlendirilmesi için en karakteristik şey, işçi hareketinin artan atılımını gösteren örgütsüz işçilerin sürekli yükselen hareketliliğidir.” (“Tezler...”, Cilt 2, sayfa 348-349)

Kısaca özetlenecek olursa, karakteristik özellikleri şu şekilde toplamak gerekir:

“1) Küçük kısmi mücadelelerden daha güçlü kitlesel karakterli daha büyüklerine geçiş.

2) İşçi yığınlarının daha sık karşı saldırıya geçmesi.

3) Örgütsüz kitlelerin hareketliliğinin daha da güçlenmesi.

4) Sendikal legalizmin kırılması.

5) Grev mücadelelerinin daha güçlü siyasileşmesi ve devrimcileşmesi.

6) Hareketin enternasyonal karakteri: Sömürge ülkelerin ve son döneme kadar geride kalan İngiltere’nin hareketin içine çekilmesi.” (age, sayfa 350)

20’li yılların sonunda tüm dünyada büyük bir hızla gelişen ve enternasyonal bir karaktere sahip olan devrimci işçi hareketi, ileri kapitalist ülkelerde emperyalist burjuvazinin ve onun sosyal-demokrat uşaklarının da hızla faşizme yönelmesinin en esaslı nedenlerinden biridir. Alman mali sermayesinin, faşizmin en barbar biçimi olan nazi faşizmini iktidara getirmesinin temel dürtüsü işte bu muazzam devrimci işçi hareketidir.

“İşçi Sınıfının Solcullaşması ve Reformist Sendikalar” bölümünde, burjuvazinin sosyal-demokrat uşaklarının işçi hareketine karşı faşist önlemlere nasıl daha sık başvurduğu (örneğin 1929 yılında Berlin Polis Müdürlüğü görevini yürüten sosyal-demokrat Zörgiebel’in Almanya Komünist Partisi’nin 1 Mayıs kutlamalarını kanla bas-

tırmaya çalışması ve onlarca işçinin polis kurşunlarıyla katledilmesi), reformist sendikaları nasıl *“bir grev kırıcıları örgütüne”* dönüştürdüğü, sendikaları giderek nasıl daha fazla faşistleştirdiği somut kanıtlarla ortaya konur. (age, sayfa 351)

“Ekonomik Mücadeleler ve Devrimci Sendika Muhalefeti” başlıklı bölümde, devrimci sendikal hareketin önüne *“grev mücadelesini bağımsız yürütme”, “bu mücadeleyi örgütsel olarak en iyi şekilde hazırlama ve işçi sınıfının birliğini tabandan —işletmede— gerçekleştirme”* görevleri konur. (age, sayfa 351)

Daha sonra komünist partilerin, devrimci sendikaların ve devrimci sendika muhalefetine eksik ve yanlışlarına değinilir. Bunlar öncelikle, bağımsız devrimci sendikaların olmadığı ülkelerde *“sendikal legalizmin sınırlarını aşmaktan”* ya da yeni taktikleri uygulamaktan korkmak, sendikal çalışmayı alışılmış, fazla önemli olmayan bir faaliyet olarak görmek, kitle hareketlerinin radikalleşmesinin ve politikleşmesinin önemini yeterince değerlendirmemek, devrimci sendikaların yığınlarla ilişkilerinin zayıflığı, propaganda-ajitasyon-örgütlenme üçlüsünde örgütlemenin öne geçtiğini anlamamak gibi noktalardır. Bu bölümde özellikle bir noktanın altı çizilir:

“Komünist partilerin reformist sendikalardaki yığınları kazanmak için başarılı bir çalışmasının kesin önşartı, partinin çizgisini sendikalarda yürütme yeteneğine sahip, birbirleriyle ilişki içinde bulunan ve sorumlu parti organları önderliği altında faaliyet yürüten güçlü komünist sendika fraksiyonlarının varlığıdır.” (age, sayfa 352)

Bu tespit bizce, bugün ülkemizde sendikalarda yürütülecek çalışmanın temel görevinin ne olduğuna ve komünistlerin sendikalardaki faaliyetinin dikkatinin merkezinde neyin durması gerektiğine de yanıt vermektedir.

“Sendikalar ve Mücadele Yönetimleri” bölümünde pratik mücadelenin örgütlenmesi ve yönlendirilmesi görevlerine tavrı takınılır. Grev mücadelesinin en geniş kitlenin katılımıyla bağımsız yönetiminin nasıl örgütleneceği sorusuna şu yanıt verilir:

“Grev mücadelesini bağımsız yönetmek ve örgütsüzleri mücadeleye çekmek, ilk planda, işletmede çalışanların tümü tarafından, ister örgütlü ister örgütsüz olsun erkek ve kadın işçilerin tümü tarafından seçilen geniş temelli mücadele organları (grev yönetimleri, lokavtla mücadele komiteleri vb.) oluşturmakla mümkündür.” (age, sayfa 353)

“Mücadele yönetimleri geçici örgütlerdir, proletaryanın yığın eylemleri sırasında komünistler, proleter demokrasi temelinde bunları kurma inisiyatifini ele almalıdır.” (354)

Reformist sendikalarda yer alan kitlenin çoğunluğunu kazanmanın önemli bir aracı da *“yeni, şimdiye kadar örgütsüz işçileri devrimci muhalefetin platformu temelinde güçlü bir şekilde sendikalara çekmektir”*. (aynı yerde)

“Sendikalar ve İşletme Konseyleri” başlıklı bölümde işletme konseylerinin yapısı üzerine şu tavrı takınılır:

“İşletme konseyleri tabandan —işletmede— sınıf birliğinin doğal temeli olabilir ve olmalıdır. Mücadele yönetimlerinden farklı olarak bunlar geçici

değil, tersine sürekli faaliyet yürüten organlardır; bunlar sendikaların yerine geçecek bir şey değildir ve (sendikalar sanayi prensibine göre inşa edilmediği sürece) sendikaların yerine geçirilemezler. İşletme konseylerini (ya da konsey delegelerini) kazanmak, komünist partisi ve devrimci sendikal hareket için en bellibaşlı sanayi bölgelerine ve üretim dallarına giden en önemli yollardan biridir. ... işletme konseyleri gerçek sınıf mücadelesi organlarına dönüştürülmelidir". (age, sayfa 355)

"Yeni Sendikalar Kurmak Hangi Şartlar Altında Gereklidir?" bölümünde, bugün açısından da geçerli olan yaklaşım tespit edilir. Önce gelişmekte olan yanlış bir eğilime dikkat çekilir: İşçi hareketinin gelişmesi, yalnızca örgütlü yığınların değil, örgütsüz yığınların milyonlarcasının da harekete geçmesi, devrimci sendikal harekette reformist sendikalardaki çalışmayı küçümseme ve ayrı sendikalar kurma eğilimini güçlendirir.

Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi X. Plenumu bu eğilimi şiddetle eleştirir. Komünistlerin ve devrimci işçilerin reformistler tarafından sendikalardan atıldıkları şartlarda bile, somut durumun doğru bir değerlendirmesine dayanmadan, ayrı, yapay sendikalar kurmayı reddet ve devrimci sendikal hareketin yorulmak bilmeksizin reformist sendikaların kitlesinin çoğunluğunu kazanmak için her yolu deneyerek sabırlı bir çalışma yapmasının zorunlu olduğunu vurgular.

Fakat ilkesel olarak reformist, karşı-devrimci sendikaların bölünmesi taktiğine de karşı çıkmaz.

"Fakat komünistler sendikaların bölünmesine ilkesel olarak karşı olmazlar. Komintern II. Kongresi'nin kararı, komünistlerin hangi şartlarda bölmeye başvurmakla yükümlü olduklarına işaret eder ve orada şu söylenir: »Komünistler ... eğer bölünmeden vazgeçmek, sendikalardaki devrimci çalışmadan vazgeçmek anlamına, proletaryanın en çok sömürülen bölümünü örgütlemekten vazgeçmek anlamına gelecekse, sendika örgütlerini bölmekten geri duramazlar.« Komintern IV. Kongresi'nden bu yana grev hareketinin büyümesi ve koca örgütleri atma ve dağıtma (Genel Alman Sendikalar Birliği) yöntemlerine sarılan ve lonca sınırlarının yardımıyla sendikal olarak örgütlü proletaryanın çevresini suni biçimde daraltan (en koyu örneği 'American Federation of Labor' sunmaktadır) sosyal-empyalist sendika bürokrasisinin acımasız mücadelesi, onun açık grev kırıcılığı, bir dizi ülkede yer yer yeni, devrimci sendikalar kurmanın zorunlu olduğu önşartları yaratmıştır. KEYK IX. Plenumu ve Komünist Enternasyonal VI. Kongresi, Amerikan Komünist Partisi'nin ilk planda, hiç sendikal örgütün olmadığı üretim dallarında, fakat ayrıca, işçilerin devrimci bir eylem sonrasında, sendika bürokrasisinin ihaneti sonucunda yığınlar halinde sendikaları terkettiği ve sendikal hareketin dağıtıldığı durumlarda yeni sendikal birlikler yaratmak zorunda olduğunu saptamıştır." (age, sayfa 357-358).

Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi, ayrı sendikalar kurma, ya da var olan reformist sendikaları bölme sorununa büyük bir dikkat ve özenle yaklaşmak,

bölme, parçalama gibi yöntemlere ancak son çare olarak başvurmak gerektiği talebini getirmektedir. Çünkü işçi hareketinin bölünme ve parçalanmasında komünistlerin değil, genelde bizzat sendika bürokratlarının çıkarı vardır.

Sendikaları kazanma ya da bir başka deyişle sendikalı işçileri kazanmanın, reformist sendika aygıtlarını ele geçirmekle aynı şey olmadığı konusunda Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi aynı bölümde berrak bir tavır takınmaktadır. Şöyle ki:

“Aynı zamanda, bugünkü şartlarda —sendikaların üye yığınları aramızda olsa bile— reformist sendika aygıtını ele geçirebileceğimizi sanmak, zararlı, oportünist bir hayaldir. Fakat bu hiçbir şekilde, komünistlerin ve devrimci muhalefetin, önde gelen sendika mercilerinin seçiminde pasif kalmaları anlamına gelmez. Tam tersine, sendikalardan tüm bürokratları ve kapitalistlerin ajanlarını defetme mücadelesi, sendikalardaki her seçim fonksiyonu için mücadele ve özellikle de alt sendikal temsilciler uğruna mücadele, elimizde, sosyal-faşist sendika bürokrasisinin rolünü teşhir etmek ve onunla mücadele etmek için güçlü bir aleti haline gelmelidir.” (age, sayfa 357)

İlkesel olarak reformistlerin elindeki sendika aygıtının ele geçirilmesi reddedilmese de, komünistlerin sendikalar içindeki yönelimlerinin sendika aygıtını ele geçirmek, onu fethetmek değil, sendikalarda örgütlü işçilerin çoğunluğunu kazanmak, onların güvenini fethetmek olduğu; reformist, faşist sendika aygıtlarının fethinin **“zararlı, oportünist bir hayal”** olduğu berrak bir şekilde vurgulanmaktadır.

Bugün örneğin emperyalist ülkelerde tekelci devletin uzantıları, parçaları durumunda olan sendika aygıtlarını ya da ülkemiz gibi emperyalizme bağımlı ülkelerdeki sarı, faşist, karşı-devrimci sendika aygıtlarını fethetme “yüksek” taktikleri ileri süren oportünistlerin işçi hareketine yanlış, zararlı, gerçekleştirilmesi mümkün olmayan hedefler sundukları açıktır.

“Sömürge ve Yarı-Sömürge Ülkelerde Çalışma” başlıklı bölümde, **“en önemli şeyin hem illegal, hem de legal devrimci sendikaları sağlamlaştırmak ve geliştirmek”** olduğu tespit edilir.

“En Önemli Pratik Görevler” başlığı altında Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi X. Plenumu, dikkatleri başka şeylerin yanı sıra işletmelerdeki çalışmaya çeker.

“Parti çalışmasının ağırlığı şimdiye kadar olduğundan çok daha fazla doğrudan işletme içinde yoğunlaştırılmalıdır.” (age, sayfa 359)

Burada bir kez daha, genelde işçi sınıfı içinde, özelde de sendikal hareketteki çalışmanın temeli ve çıkış noktasının işletmelerdeki faaliyet olduğu karşımıza çıkmaktadır...

Bu tespit, komünist hareketin yolgöstericisi olmak zorundadır!

Altıncı Bölüm

KIZIL SENDİKALAR ENTERNASYONALI V. KONGRESİ

Kızıl Sendikalar Enternasyonalı V. Kongresi, 15-16 Ağustos 1930 tarihleri arasında Moskova'da toplanır. V. Kongre'de şu kararlar alınır:

1) Kızıl Sendikalar Enternasyonalı Merkez Konseyi Raporu Üzerine Karar; 2) Losovsky ve Heckert Yoldaşların Raporları Üzerine Tezler; 3) Sovyetler Birliği Sendikalarının Sosyalist İktisattaki Rolü; 4) Devrimci Sendika Hareketinin Örgütsel Sorunları; 5) Kızıl Sendikalar Enternasyonalı Yandaşlarının Sosyal Sigorta Uğruna Mücadeledeki Görevleri Üzerine; 6) Uluslararası Kızıl Yardım Üzerine Karar; 7) İngiliz Azınlık Hareketinin Durumu ve Görevleri Üzerine Karar; 8) Çekoslovakya'da Kızıl Sendikaların Görevleri Üzerine Karar; 9) Kızıl Sendikalar Enternasyonalı Yandaşlarının Sömürge ve Yarı-Sömürge Ülkelerdeki Görevleri Üzerine; 10) Japonya'da Devrimci Sendika Hareketinin Görevleri Üzerine Karar; 11) Çin'de Devrimci Sendika Hareketinin Görevleri Üzerine Karar; 12) Kore'de Devrimci Sendika Hareketinin Görevleri Üzerine Karar; 13) Siyahlar Arasında Çalışma Üzerine Karar; 14) İtalyan Genel İş Konfederasyonunun Kızıl Sendikalar Enternasyonalı'ne Katılmasının Onaylanması; 15) Sacco ve Vanzetti'nin İdam Edilmelerinin Yıldönümü Üzerine Karar.

Merkez Konsey Raporu, Kızıl Sendikalar Enternasyonalı V. Kongresi tarafından onaylanır. Genelde başarılı bir çalışma döneminin yaşanmış olmasına, kaçırılan bazı fırsatlara, yanlışlara ve yerine getirilmesi gereken görevlere değinilir.

Örneğin “*Devrimci sendika hareketinin en önemli uluslararası görevinin – büyük grev mücadelelerini enternasyonalleştirmenin*” doğru bir biçimde gerçekleştirilmediği, bu yönde adımların güçlendirilmesi için gerekli bir araç olan, çeşitli ülkelerdeki büyük grev mücadelelerine mali yardımda bulunacak uluslararası bir “*Mücadele ve Dayanışma Fonu*” kurulması gerektiği belirtilir. (“*Kızıl Sendikalar Enternasyonalı V. Kongre Tutanağı*”, Cilt 1, sayfa 512, Kızıl Sendikalar Enternasyonalı Yayınevi, Moskova, Almanca; Führer Verlag, Berlin 1930)

Raporda dikkat çekilen diğer bazı noktalar şunlardır:

– Emekçi kadınların ve gençliğin devrimci mücadeleye çekilmesinin artırılması, bu amaçla “İşçi Kadınlar Uluslararası Sendika Komitesi” ile “Gençlik Sekreterliği”nin güçlendirilmesi;

– Amerika ve Afrika’daki zenci işçiler arasında sistemli politik ve örgütsel çalışma yapılması, onların sınıf sendikalarına katılımının sağlanması, beyaz ırk şovenizminin en küçük izlerine karşı kararlı mücadele verilmesi, “Zenci İşçiler Uluslararası Komitesi”nin faaliyetlerinin geliştirilmesi,

– Devrimci sendikaların yeni kadrolarının eğitimi ve geliştirilmesi için daha sistemli çabanın yürütülmesi,

– Sendika ve işletme basınının daha da yaygınlaştırılması ve geliştirilmesi. (Bkz. *age, sayfa 513*)

Bu konular ilerdeki faaliyetler için de önemli görüldüğünden özel tezler ortaya konur ve kararlar alınır.

“Losovsky ve Heckert Yoldaşların Raporları Üzerine Tezler”de, uluslararası ekonomik, siyasi durum ve gelişmeler anlatılır ve özet olarak şu olgular öne çıkarılır:

“Uluslararası durum şu olgularla belirlenmektedir: a) gelişip yayılan ekonomik kriz ve kapitalizmin büyüyen zıtlıkları; b) SSCB’de sosyalist inşanın fırtına gibi yükselişi; c) kapitalist ülkelerde işçi hareketinin devrimci atılımının büyümesi ve sömürge ve yarı-sömürgelerde bir dizi büyük devrimci hareketler.” (age, sayfa 516)

Emperyalist burjuvazi, gelişen ekonomik krizin kendi çıkarları açısından sonuçlarını azaltmak, krizin yükünü işçilerin ve emekçilerin sırtına yıkmak için her alanda işçi sınıfına ve onun kazanılmış haklarına saldırılarını sürdürür. Bu saldırının en önemli alanlarından biri, reformist hainlerin yardımı ve aktif katılımıyla devletin militaristleştirilmesi ve iç faşistleştirilmesidir. Devlet iktidarının daha da gericileştirilmesine paralel olarak, sağ ve sol türüyle **“kapitalist devletin organik bir parçası”** haline gelen uluslararası reformizm, **“reformist sendikal hareketin ülke merkezlerini faşistleştirmeyi”** daha da artırmıştır. (age, sayfa 521)

Büyüyen ve derinleşen krizin sonucunda, sermayenin saldırılarının artması sonucunda, tüm dünyada işçi hareketi muazzam bir gelişme ve atılım gösterir. Yepyeni işçi sınıfı katmanları, işsizler, genç işçiler, kadın işçiler, göçmen işçiler büyük yığınlar halinde mücadeleye, özellikle de iktisadi mücadeleye katılırlar. Büyük yığınsal grevlerin yanı sıra, küçük işletmelerde yapılan grev ve işgal eylemlerinin sayısında görülmedik bir artış olur.

İktisadi kriz dönemlerinde grevleri başarıyla geliştirme ve sonuçlandırmanın mümkün olmadığını, bu tür durumlarda proletaryanın mücadele ruhunun kalmayacağını iddia eden reformistlerin yalanları, pratik tarafından bir kez daha çürütülür.

İşçi kitlelerinin gelişen mücadelesi, genel geçerliliğe sahip olan ve bugün de göz önünde tutulması gereken birçok deneyimi bir kez daha gösterir.

1) Hem zaman ve yoğunluk, hem de mücadeleye katılan kitlelerin devrimci temposu, talepleri, ülkeden ülkeye, her bir ülkede bir sanayi dalından, diğer bir sanayi dalına değişiklik göstermektedir. İşçi sınıfı hareketi ve mücadelesi eşitsiz gelişmektedir.

2) *İşçi sınıfının çeşitli katmanlarının mücadelede katılım zamanı, yoğunluğu ve temposu da eşitsiz gelişmektedir.*

3) *Bazı ülkelerde, örneğin Çin’de, Hindistan’da işçi sınıfının mücadelesi devrimci durumun olduğu bir ortamda gelişirken, diğer birçok ülkede halen devrimci durumun olmadığı ama o yönde geliştiği şartlarda yükselmektedir.*

4) *Sermayedarların ve sendika bürokratlarının kullandıkları taktikler farklı ülkelerde, farklı sanayi dallarında ve farklı zamanlarda değişiklikler göstermektedir. Örneğin, sosyal-faşistler grevi reddettikleri zaman, her türlü etkilerini yitirecekleri anlarda işçileri “grev ateşi”nden kurtarmak için, başlayan grevin başına geçmekte ve hemen yenilgi hattına yönelmektedirler. (Bkz. age, sayfa 521-525)*

Komünist partiler ve devrimci sendikalar, Komünist Enternasyonal ve Kızıl Sendikalar Enternasyonalı önderliği altında iktisadi mücadelelerin her alanına girer, büyük bir özveri ve siyasi perspektifle ekonomik mücadelelerin başarıyla geliştirilmesini ve devrimcileştirilmesini sağlar. O günkü dönemde komünist partilerin ve devrimci sendikaların içinde yer almadığı, yer yer önderlik etmediği büyük ve önemli hiçbir iktisadi çalışma yoktur. Komünist partilerin ve devrimci sendikaların genelde olumlu, devrimci, özverili çabalarının yanı sıra, bazı eksik ve zaafı da vardır.

Kızıl Sendikalar Enternasyonalı saflarında sistemli mücadeleyle grev korkusu önemli ölçüde yıkılmış, grevlerin bağımsız yürütülmesi ve örgütlenmesi bilinci daha etkin bir biçimde yerleştirilmiş, örgütsüzlerin mücadeleye sokulması daha ciddi ele alınmış, reformist, sosyal-faşist sendikaların direnci ve grev kırıncı rolü birçok durumda kırılmış, sendika legalizminin dışına çıkılmış, sağ oportünizme ve sol sekterliğe karşı ideolojik ve örgütsel mücadele yürütülmüştür.

Bu başarılar, tezlerde “*ilk adımlar*” olarak vurgulanır ve halen var olan eksik ve zaafı dikkat çekilir. Bunlar, mücadeleye “*savunma düzeninde*” yaklaşmak, “*gelişmeye ayak uyduramamak*”, “*iktisadi mücadelelerin örgütsel hazırlığını ihmal etmek*”, “*reformistlerin grev kırıcı manevralarına karşı mücadelede esnek*” olmak, “*dayanışma hareketini yeterince geliştirmemek*” vb.’dir. (Bkz. age, sayfa 526)

Ekonomik mücadelelerin nasıl devrimcileştirileceği sorunu üzerinde bu Kongre’de yeniden önemle durulur ve bazı temel çıkış noktalarının altı bir kez daha çizilir. Önce, iktisadi taleplerin, mücadelelerin küçümsenmesi tavrının, ne adına yapılsa yapılsın yanlış olduğu belirtilir. Kısmi taleplerle genel proleter taleplerin ilişkisi şöyle konur:

“Kızıl Sendikalar Enternasyonalı yandaşlarının görevi, ekonomik mücadele süreci içinde kitleleri, başlangıçta ileri sürülen talepler uğruna mücadeleyi en küçük bir biçimde bile zayıflatmadan, yaşamsal önemdeki dolaysız ekonomik talepleri genel proleter sınıf talepleriyle gittikçe daha kapsamlı birleştirme gerekliliği bilinciyle eğitmektir.”

“Mücadeleye başlama sorunu, somut şartlara uygun olarak grev öncesinde tüm yönleriyle gözden geçirilmelidir.”

“Grev taleplerini genişletme yolunda, işletmede sınırsız proleter sınıf mücadelesi hakkının savunulmasını ilgilendiren tüm talepler, genellikle doğrudan mücadele durumunun kendisinden ortaya çıkmaktadır.”

“Dayanışma grevi, tek tek grev hareketlerini bilinçli sınıf mücadelesine geliştirmenin en önemli biçimlerden biridir.”

“İktisadi mücadelelerle bağ içinde doğru siyasi sloganlar ileri sürmek, onlara gerçekten bilinçli bir ‘sınıfa karşı sınıf’ mücadelesi karakteri vermenin en iyi yoludur.”

“Ekonomik mücadelenin devrimcileştirilmesi, gerek ekonomik gerekse de politik grevler daha iyi örgütlenmeden ilerletilemez.”

“Ekonomik mücadelenin devrimcileştirilmesi, devrimci sendika örgütlerini güçlendirmeden mümkün değildir.” (age, sayfa 527-530)

Tezlerde bir kez daha uluslararası sendikal hareketin birliğinin önemine değinilir ve bu birliğin ***“sınıf mücadelesi temelinde”*** olması gerektiği vurgulanır.

“Sovyetler Birliği Sendikalarının Sosyalist İktisattaki Rolü” başlıklı kararda, Sovyet sendikalarının faaliyet koşullarının ve amaçlarının kapitalist ülkelerdeki sendikalardan tamamen değişik olduğu, tüm Sovyet toplumunun en önemli görevi olan ***“sosyalist bir toplum yaratmak”*** hedefinin Sovyet sendikalarının da en önemli görevi olduğu, ***“kimin kimi yeneceği”*** mücadelesine sendikaların aktif olarak katıldığı, sosyalist inşa süreci içinde Sovyetler Birliği işçi sınıfının şimdiden her alanda yaşam ve çalışma şartlarının iyileştigi tespit edilir.

Sovyet sendikalarının bu sosyalist yeniden inşa faaliyetinde, içindeki (Tomsky gibi) sağcılar atarak daha başarılı olarak yürüdüğü belirtilir.

“Devrimci Sendika Hareketinin Örgütsel Görevleri” başlıklı kararda, Kızıl Sendikalar Enternasyonalı IV. Kongresi tarafından tespit edilen, ***“Devrimci sendikal hareketin faaliyetinde en zayıf yönün hiç kuşkusuz örgütsel çalışma olduğu”*** tespitinin, bazı ilerlemelere rağmen ***“bugüne kadar tüm geçerliliğini koruduğu”***, bu eksikliğin ***“devrimci sendikalar işletme temelinde yeniden örgütlenmeden ve çalışma yöntemlerini değiştirmeden”*** giderilemeyeceği vurgulanır. Öncelikle ***“1) Reformizme karşı mücadele yöntemlerinin, 2) tabandan birleşik cephe taktiğini uygulama yöntemlerinin, 3) kadro sorununun ve 4) devrimci sendikaların ve sendika muhalefetinin işletme temelinde yeniden örgütlenmesinin”*** somutlaştırılması gerektiği vurgulanır. (age, sayfa 312/313)

İşçi sınıfının özel katmanlarına (kadınlara, gençlere, işsizlere) özel çaba gösterilmesi ve bu katmanlara yönelik çalışmanın başarıyla yürütülmesi amacıyla özel organ ve komisyonların kurulması istenir. ***“Ayrıca devrimci sendika hareketinin bütün organlarında kadın ve genç işçiler temsil edilmelidir”*** talebi ileri sürülür. (age, sayfa 316)

Göçmen işçiler sorununa, kararda önemli bir yer verilir. Bu sorun, emperyalist ülkelerin birçoğunda bugün de günceldir ve milyonlarca yabancı işçinin geleceğini belirleyen bir ağırlıktadır. Kızıl Sendikalar Enternasyonalı V. Kongresi, bu sorunu doğru tarzda çözmek için, ***“yerli ve yabancı işçilerin ortak mücadelesini”*** çıkış

noktası olarak alır. (age, sayfa 330) Fakat yabancı işçilere yönelik özel talep, organ ve çalışmaların gerekli olduğunu unutmaz. Bu işçiler için, yerli işçilerle tam hak eşitliği uğruna mücadele talebini yükseltir. Yabancı işçiler arasında devrimci kadroların yetiştirilmesi amacıyla özel kursların ve konferansların yapılmasını ister. **“Yabancı işçilere karşı şovenist akımlarla mücadelenin yeterince geliştirilmediğine”** dikkat çeker. (aynı yerde)

Kızıl Sendikalar Enternasyonal V. Kongresi, Yürütme Komitesi'ne, III. ve IV. Kongreler tarafından karar altına alınan, fakat V. Kongre'ye kadar kurulması gerçekleştirilemeyen **“Göçmenler Bürosu”**nu en kısa zamanda kurma direktifi verir.

Kararda üzerinde durulan bir başka organ **“Uluslararası Sanayi Komitesi”**dir. Bu komite, Kızıl Sendikalar Enternasyonal tarafından, sanayi ilkesine göre örgütlenmeyi geliştirme, işçi ve sendika hareketini bu ilkeye göre örgütleme amacıyla özel bir organ olarak kurulur. Kongre bu organı ve yayın faaliyetini, kadrosunu vb. geliştirip güçlendirmeyi gerekli görür.

İllegalite koşullarının bulunduğu ülkelerde sendika çalışması, birçok ülkede faşizmin iktidara gelmesi ve birçoğunda da faşistleşmenin hızla büyümesi sonucunda büyük bir önem kazanır. Bu nedenden dolayı V. Kongre bu gibi ülkelerde illegal sendika çalışmasının temellerini yeniden açıklamayı yararlı görür. Bunlardan en önemlileri olarak şunları sıralar:

“1) Illegal birliklerin temel alt örgütü, işletmedeki kırmızı birliklere bağlı tüm üyelerin mensup olduğu işletme grubudur. İşletme grubunun başında illegal bir yönetim (bir örgütçü ya da üç kişilik bir yönetim) bulunur. Illegal birliklerin işletme örgütlerinin yönetici organları çevresinde aktif sendika üyeleri birleşirler. Yeraltı yönetiminin ve aktivistlerin en önemli görevi, ilgili işletmenin mümkün olan en geniş işçi yığınlarını aktif sendika çalışmasına çekmektir.

2) İşletmelerdeki işçi yığınlarını daha iyi kucaklamak amacıyla illegal birlikler işletmedeki çeşitli türden legal, yarı-legal ve açıktan var olan yardımcı örgütlere dayanırlar...

3) Devrimci temsilciler ve özellikle de çeşitli mücadele komisyonları en büyük öneme sahiptir. Bu komisyonlar, polisiye ve faşist yasakların tüm sistemini delmek için en iyi araç olabilirler.

4) Illegal birlikler illegal sığınağı terketmek, legal ve açık varlıklarına yeniden kavuşmak için sürekli mücadele yürütmelidir...

5) İlgallerin yanı sıra reformist, faşist, hristiyan ve diğer sendikalar ya da diğer legal kitle örgütlerinden, onların içinde büyük çaplı bir kitle çalışması geliştirmek için legal imkanlar olarak yararlanılmalıdır...

6) Polisiye koşullardan dolayı illegal sendikalar sendika demokrasisini tam olarak uygulayacak durumda değildir...

7) Illegal bir sendika hareketinin olduğu ülkelerde illegal sendika basını ve özellikle de illegal işletme gazeteleri en büyük öneme sahiptir.” (age, sayfa 334-335)

“Kızıl Sendikalar Enternasyonal Yandaşlarının Sosyal Sigorta Uğruna Savaşım-daki Görevleri Üzerine” başlıklı kararda, Kızıl Sendikalar Enternasyonal III. ve IV.

Kongre kararlarına rağmen devrimci sendikalar yandaşlarının sosyal sigorta sorununu önemsemedikleri, bu yönde özel bir mücadele başlatmadıkları özeleştirel olarak tespit edilir. Bu noktadaki hatanın bir an önce giderilmesi için, tüm Kızıl Sendikalar Enternasyonali yandaşlarının önüne sosyal sigorta hakkının elde edilmesi uğruna çok yönlü bir mücadele geliştirme ve bu mücadelenin başına geçme görevi konup bunun gerekliliği vurgulanır. Bu yönde alınan kararlar maddeler halinde şunlardır:

“1) Birleşik sosyal sigorta. Bütün işçiler, bunların arasında kır işçileri, ayrıca hizmetliler ve küçük zanaatçılar aile üyeleriyle birlikte her türlü sosyal zarara karşı sigortalı olmalıdır (işsizlik, hastalık, meslek hastalıkları, malullük, kaza, annelik, dul ve yetimlik durumu, ihtiyarlık).

2) Sosyal sigorta kurumlarının yalnızca sigortalıların kendi elinde ortak yönetimi. Sigortalılar sosyal sigortanın yönetici organlarını kendileri seçmelidir. Devletin ve işverenlerin sosyal sigorta organlarının yönetim işlerine her türlü müdahale hakkı reddedilmelidir.

3) Sosyal sigorta işçileri her türlü işsizlik durumunda, tam ücret tutarında, işsizliğin tüm süresi boyunca ve bekleme süresi olmaksızın tazmin etmelidir. Sosyal sigortanın tüm giderleri işverenler ve devlet tarafından üstlenilmelidir. Hiçbir biçimde bu giderlerin proletaryanın sırtına yıkılmasına izin verilemez (ücretin düşürülmesi, işgününün uzatılması vb.).

4) Bazı ülkelerde bulunan sosyal sigorta, ilgili ülkede çalışan yabancı işçiler için ve bu ülkenin sömürgeleri için de geçerli olmalıdır.” (age, sayfa 340-341)

Beşinci Kongre sosyal sigorta alanları içinde işsizlik sigortası talebini, en geniş yığınların sorunu olduğu ve işverenler ve devletle mücadelede en acil ihtiyaçlardan birine değindiği için merkezi bir görev olarak değerlendirir.

15. karar dışında (bu kararda ABD işçi sınıfının önde gelen savaşıçılarında Sacco ve Vanzetti’nin idam edilmesiyle kendini gösteren beyaz teröre karşı devrimci mücadeleyi geliştirme çağrısı yapılır) diğer kararların çoğunluğunda birçok emperyalist, kapitalist, bağımlı ve sömürge ülkelerdeki işçi ve sendika hareketinin somut durumu ve özel görevleri konusunda tespitler yapılır.

“Siyahlar Arasında Çalışma Üzerine Karar”da, Kızıl Sendikalar Enternasyonali yandaşlarının, uluslararası işçi sınıfının en ağır kölelik koşulları altında yaşamak zorunda bırakılan, aynı zamanda ırkçı baskının zincirlerine bağlanmış işçi sınıfının bu katmanına ilişkin acil görevlerine değinilir. Siyah işçiler arasında çok yönlü ve derinliğine bir faaliyet geliştirilmesi istenir. Burjuvazinin “böl ve yönet” taktiğine karşı, siyah işçilerin beyaz işçilerle ortak sınıf örgütlerinde örgütlenmesi, ama bunun kanunen yasak olduğu ülkelerde, ortak sınıf örgütleri (sendikalar) talebi uğruna mücadele yürütülmesi ve buna paralel olarak, ayrı siyah işçi sendikaları kurma siyaseti ortaya konur.

Beşinci Kongre kararları, bugün için de öğretici olan, birçok noktada bugünkü sınıf mücadelesi açısından da güncel olan kararlardır. Örneğin “sosyal sigorta” konu-

sunda temel pozisyonlarını aktardığımız kararlar, bugün emekçiler için sosyal güvenliğin en alt düzeyde olduğu ülkemizde de öğretici ve yol göstericidir.

Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi XI. Plenumu

26 Mart –11 Nisan 1931 tarihleri arasında toplanan Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi'nin 11. Plenumu, dikkatini, sermayenin aralıksız saldırılarına rağmen durdurulamayan işçi yığınlarının mücadelesini komünist öncünün etkisi altına alma sorununa yoğunlaştırır ve şu kararları alır:

1) İktisadi Krizin Derinleşmesi ve Bir Dizi Ülkede Devrimci Krizin Önşartlarının Artmasıyla Bağlantılı İçinde Komünist Enternasyonal Seksiyonlarının Görevleri Üzerine; 2) Sovyetler Birliği'ne Karşı Saldırı Savaşı Tehlikesinin Yükselmesi Konusunda Cachin Yoldaşın Raporu Üzerine Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi XI. Plenumunun Kararı; 3) Komünist Enternasyonal'e Hindicini, İzlanda ve Kıbrıs Komünist Partilerinin Kabul Edilmesi Üzerine Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi XI. Plenumunun Kararı; 4) 1929 ve 1930 Yılı Mali Raporu Üzerine Karar; 5) Yürütme Komitesi Prezidyumunun Bileşimi; 6) Siyasi Sekreterliğin Bileşimi.

Güncel uluslararası durumu inceleyen ve komünist partilerin acil görevlerini vurgulayan birinci karar dört bölümden oluşur. Bu dört bölümün başlıkları sırasıyla şöyledir: **1) Kapitalist sistemin krizi – Sovyetler Birliği'nde sosyalizmin yükselen atılımı; 2) Sınıf mücadelesinin keskinleşmesi, devrimci atılım ve bir dizi kapitalist ülkede devrimci krizin önşartlarının artması; 3) Burjuvazinin temel sosyal dayanağı olarak sosyal-demokrasi; 4) Komünist Enternasyonal seksiyonlarının durumu ve en yakın görevler.**

Birinci bölümde, emperyalist dünyadaki çelişkileri daha da keskinleştiren çok önemli bir olguya, Sovyetler Birliği'nde sosyalizmin inşasının büyük ilerleyişine değinilir ve kapitalist sistemle sosyalist sistem arasındaki bir dizi temel farklılıklar vurgulanır. Sovyetler Birliği'nde işçi sınıfı ve emekçi halk her alanda gökleri fethetme mücadelesini geliştirip, ekonomik alanda yeni bir toplumsal yapının temellerini sağlam bir biçimde yükseltir ve sosyalist demokrasiyi genişletirken, kapitalist sistem de emekçiler için daha çekilmez bir hale gelir. Kapitalist ülkelerde derinleşmesi engellenemeyen sanayi krizi kendini,

“a) üretimin durdurulamayan gerilemesinde; b) geniş halk yığınlarının yoksullaşması sonucu tüketimin şiddetle azalmasında ve iç pazarın daralmasında; c) dış ticaretin korkunç gerilemesinde göstermektedir.” (“Tezler...”, Cilt 2, sayfa 367)

İktisadi krizden ve geniş işçi ve emekçi sınıfların yığın hareketinin baskısından kurtulabilmek için burjuvazi, kudurmuş gericilik olan faşizme dört elle sarılır.

“Kapitalizm ülkelerinde dünya iktisadi krizinin gelişimi ve keskinleşmesi, hem burjuvazinin diktatörlüğünün gizlenmiş biçiminden başka birşey olmayan burjuva demokrasisi ülkelerinde, hem de burjuva diktatörlüğünün

açık, çıplak biçimini oluşturan faşizm ülkelerinde hakim sınıfların siyasal gericiiliğinin had safhada artmasına yol açmıştır. Krizden kapitalist çıkış yolunu, geniş emekçi yığınların yaşam seviyesini onları iktisaden ve siyaseten daha da köleleştirerek güven altına almaya çalışan burjuvazi, terörist faşist çeteler örgütlemekte, işçi örgütlerini ve tüm diğer devrimci örgütleri dağıtmakta, işçilerin ve emekçi köylülerin toplanma haklarını ve basın özgürlüklerini ellerinden almakta, zorunlu uzlaştırma kurumu ve şiddet yoluyla grevleri boğmakta, işsizlerin ve grevci işçilerin gösterilerine ateş açmakta ve devrimci köylü hareketini acımasızca bastırmaktadır.” (age, sayfa 368)

Emperyalist ülkelerin bir avuç sermayedarının saldırısı yalnızca metropollerdeki işçi sınıfı üzerinde değil, daha yoğun ve acımasız bir biçimde ezilen, bağımlı ve sömürge ülkelerin halkları üzerinde de yoğunlaşmıştır. Çünkü emperyalist güçler “*kri-zin sonuçlarını esas olarak zayıf ülkelere ve boyunduruk altındaki halkların sırtına yüklemek*”ye çalışmaktadır. (aynı yerde)

Diğer yandan, “*Dünya emperyalist sisteminin bütün çelişkilerini keskinleştiren ve her yerde yeni savaşı çatışmaların merkezlerini yaratan burjuva diktatörlüğünün emperyalist politikası, kaçınılmaz biçimde yeni, korkunç emperyalist savaşlara götürmektedir.*” (aynı yerde)

Emperyalist barbarlığın artan felaketleri, işçi ve emekçi yığınların önüne somut olarak iki alternatif koymaktadır:

“Ya burjuva diktatörlüğü —ya da proletarya diktatörlüğü; ya iktisadi ve siyasi kölelik— ya da kapitalist sömürüye ve baskıya son; ya sömürgeci boyunduruk ve emperyalist savaşlar —ya da barış ve halklar arasında kardeşçe ilişkiler; ya kapitalist anarşi ve krizler— ya da anarşi ve kriz tanımayan sosyalist iktisadi sistem.” (age, sayfa 368/369)

İkinci bölümde, bir dizi kapitalist ya da bağımlı ve sömürge ülkede derinleşen iktisadi krize ve burjuvazinin daha fazla gerici önlemlere kaymasına karşı işçi ve emekçi yığınların mücadelelerinin gelişmesi ve bu mücadelelerin çeşitli ülkelerdeki durumu ele alınır. Genel olarak ele alındığında;

“Devrimci atılımın gelişmesi kendini şu şekillerde göstermiştir:

- a) Grev mücadelesinin ve işsizler hareketinin daha da şiddetlenmesi;*
- b) Çin’in önemli bir bölümünde Sovyetlerin ve Kızıl Ordunun genişletilmesi ve sağlamlaştırılması;*
- c) Sömürgelerdeki devrimci hareketin güçlenmesi;*
- d) Devrimci köylü hareketinin gelişmesi;*
- e) Bir dizi güçlü komünist partisinin siyasal ve örgütsel etkisinin artması (Almanya, Çin, Çekoslovakya, Polonya);*
- f) Sosyal-demokrasi içindeki muhalif mayalanmanın şiddetle keskinleşmesi;*
- g) Kentli küçük-burjuva yığınların, hizmetlilerin, memurların muhalefettinin artması.” (age, sayfa 369)*

Giderek daha militan bir bilince ve mücadele yöntemlerine doğru kayan işçi sınıfının, sömürü düzeninin temellerine karşı yönelmesinin önündeki en önemli engel, burjuvazinin düzenini ayakta tutmakta kullandığı en temel sosyal dayanağının —ihamet çizgisini derinleştiren sosyal-demokrasinin— rolü, 3. bölümde ele alınır. Bu noktada, *“Savaşın ve Sovyetler Birliği’nde sovyet iktidarının ortaya çıkışından bu yana sosyal-demokrasinin tüm gelişimi, faşizme doğru kesintisiz bir evrim sürecidir”* tespiti yapılır. (age, sayfa 371)

Yığınlar üzerindeki etkisini kaybetmemek için sosyal-demokrasi çeşitli manevralara başvurur.

“İşçilerin artan hoşnutsuzluğunun ve kendinden yığın halinde uzaklaşmasının baskısı altında, kriz ve işsizlik karşısında çaresizliğini ortaya koyan sosyal-demokrasi, kitleleri kandırmak amacıyla ‘sol’ demogojik manevralara başvurmak ve ikiyüzlü laflarla çalışma süresinin kısaltılmasından, beş günlük çalışma haftasından, sosyal sigortanın genişletilmesinden, silahsızlanmadan ve faşizme karşı mücadeleden yana çıkmak zorunda kalmaktadır. Gerçekte ise bu manevrayla sosyal-demokrasi, sermayenin işçi sınıfının yaşam seviyesine karşı saldırısını uygulamada, diktatörlüğünü sağlamlaştırmada, burjuva devletin faşistleştirilmesini hızlandırmada ve yığınların buna karşı direnişini bastırmada, en geniş işçi yığınlarının birleşik cephe yönündeki kendiliğinden baskısını engellemede ve Sovyetler Birliği’ne karşı savaş hazırlığını gizlemede ona yardım etmektedir.” (age, sayfa 371-372)

Dördüncü bölümde komünist partilerin temel görevleri ortaya konur. *“Temel görev”* olarak şu formüle edilir:

“... burjuvazi üzerinde zafer kazanmanın vazgeçilmez şartı olarak işçi sınıfının çoğunluğunu kazanmak, ... işçi sınıfını nihai mücadeleler ve proletarya diktatörlüğü için hazırlamak. Bu temel görevin başarıyla yerine getirilmesi, bağımsız devrimci sendikal hareketin sağlamlaştırılmasıyla, proletaryanın yığın hareketi süreci içinde devrimci sendikal muhalefetin ve bağımsız devrimci sendikaların, proletaryanın iktisadi mücadelelerini gerçekten hazırlamaya ve yönetmeye yetenekli ve komünist partisiyle geniş işçi yığınları arasında esas bağlantı örgütleri olacak gerçek yığın örgütlerine dönüştürülmesiyle çok sıkı bir biçimde bağlantılıdır.” (age, sayfa 373)

Sosyal-demokrat hainlere karşı mücadeleyi, işçi sınıfının geniş yığınlarını birleşik cephe siyasetine kazanma mücadelesiyle birleştirmek bir başka önemli görev olarak konur:

“Devrimci eylemlerin tüm biçimlerinin hazırlanması ve geliştirilmesinde sosyal-demokrat reformist önderlere karşı mutlaka en amansız, tutarlı ve çok yönlü mücadele yürütmek ve aynı zamanda tabandan birleşik cephe taktiği temelinde sosyal-demokrat işçileri ve reformist sendikaların üyelerin kazanmak için çok sıkı bir çalışma yürütmek zorunludur.” (aynı yerde)

Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi XII. Plenumu

Eylül 1932’de yapılan Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi XII. Plenumu aşağıdaki kararları ve mesajları ele alıp sonuca bağlar: 1) *Uluslararası Durum ve Komünist Enternasyonal Seksiyonlarının Görevleri Üzerine*; 2) *Ekonomik Grevlerin ve İşsizlerin Mücadelesinin Dersleri*; 3) *Uzak Doğu’da Savaş ve Emperyalist Savaşa ve Sovyetler Birliği’ne Silahlı Müdahaleye Karşı Mücadelede Komünistlerin Görevleri Üzerine*; 4) *Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi XII. Plenumunun SBKP’ye ve Sovyetler Birliği Emekçilerine Selam Mesajı*; 5) *1931 Mali Raporu Üzerine Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi XII. Plenumunun Kararı*.

Birinci kararda, “*Komintern ve seksiyonlarının tüm kapitalist ülkelerdeki genel görevi*; 1) *sermayenin saldırısına karşı*; 2) *faşizme ve gericiliğe karşı*; 3) *yaklaşan emperyalist savaşa ve Sovyetler Birliği’ne müdahaleye karşı somut mücadeledir!*” biçiminde konur. (“*Üçüncü Enternasyonal’de Faşizm Üzerine Tartışmalar*” – *Belgeler II* –, sayfa 68, *Dönüşüm Yay.*)

İşçi sınıfının iktisadi ve sendikal mücadele sorunları ikinci kararda ele alınır.

“*Ekonomik Grevlerin ve İşsizlerin Mücadelesinin Dersleri*” başlıklı kararda, içinde bulunulan anda kapitalist ülkelerdeki komünist partilerin çoğunluğu için kavrancak halkanın ne olduğu sorunu tartışılır ve şu yanıt verilir:

“Proletaryanın ekonomik mücadelesi gittikçe daha devrimci bir karaktere bürünmektedir ve siyasi eylemlerin çeşitli unsurları ve biçimleriyle gittikçe daha sık birleşerek şimdiki aşamada da ve kapitalist ülkelerin büyük çoğunluğunda yığınların gelecek büyük devrimci mücadelelere çekilmesi için kavrancak halkayı oluşturmaktadır.” (“*Tezler...*”, Cilt 2, sayfa 384)

O döneme kadarki mücadelelerinde komünist partiler ve devrimci sendikalar, “*mücadelenin tüm aşamalarında tutarlı bir biçimde tabandan birleşik cephe taktiğini uyguladıklarında, kitlelere yakın ve anlaşılır talepler ve grev sloganları zamanında ileri sürdüklerinde, yığınları geniş bir proleter demokrasi temelinde örgütlediklerinde, savaşan işçilerin tüm kesimlerini grevin yönetimine çektiklerinde, reformist sendika bürokrasisinin ve onlara yönelik güven duyan ve uzlaşıcı tavrı kararlı bir biçimde teşhir ettiklerinde*” grevlerin yönlendirilmesinde büyük başarılar elde etmişlerdir. (*aynı yerde*)

Fakat birleşik cephe taktiğinin yetersiz bir biçimde uygulandığı, kitle hareketinin gerisinde kalındığı, ya da sendika bürokrasisinin baskısı karşısında teslimiyet eğilimi gösterildiği durumlarda aynı başarılar elde edilememiştir. Bu yüzden kararda, “*proletaryanın devrimci mücadelesi ne kadar yüksekse, o kadar daha tehlikeli olan oportünizme karşı açık ve kararlı bir mücadele*” verilmesi talebinin altı bir kez daha çizilir. (*age, sayfa 386*)

Kapitalizmin her aşamasında var olan işsizlik, kapitalist kriz zamanında çok daha büyük kitleleri kapsar ve kriz yeni yeni milyonlarca kadın ve erkek işçinin sokağa atılmasına neden olur. İşsizler, işsizlik sigortasının olduğu az sayıdaki ülkede kısa bir süre için açlıktan ölmeyi engelleyecek miktarda işsizlik parası alırken, işsizlik sigortasının olmadığı ülkelerde tamamen açlığa, sefaletle terkedilmektedirler. 1920'lerin sonundan itibaren, safları yeni ve birçok bilinçli işçilerle genişleyen işsizler hareketi büyük bir atılım yapar ve bir dizi ülkede işsizlerin eylemleri objektif olarak devlete karşı yönelir.

Komintern, gelişen devrimci işsizler hareketine büyük bir önem verir. Bu hareketin devrimci taleplerini genişletmeyi komünist partilerin ve devrimci sendikaların önüne görev olarak koyar:

“Komünist partiler işçi yığınlarının, işsizliğin kapitalist toplum düzeninin kaçınılmaz bir sonucu olduğunu ve yalnızca proletarya diktatörlüğü ile ortadan kaldırılabileceği sistematik aydınlatılmasında, geniş işsizler örgütlenmesini Kızıl Sendikaların ve Kızıl Sendikalar Enternasyonalî'nin yerine geçirilmesine izin vermeden, özel dikkati, en geniş işsizler kitlesinin günlük talepleri ve sosyal sigorta uğruna mücadelelerinin örgütlenmesine ve tüm güçlerle yürütülecek harekete geçirilmesine çekmelidirler.” (age, sayfa 385)

Geniş yığınların Komünist Partiler ve Kızıl Sendikalar tarafından hâlâ yeterli bir biçimde harekete geçirilip örgütlenmemesindeki en önemli hatalardan biri, kararda vurgulandığı gibi, ***“reformist sendikalarda izin verilemez bir şekilde zayıf faaliyet-tir.” (aynı yerde)***

Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi XII. Plenumu bir kez daha komünistlerin yalnızca reformist sendikalarda değil, aynı zamanda, ***“kitle karakteri taşıyan faşist sendikalarda, ya da aynı türden gerici örgütlerde”*** çalışmasının önemine dikkat çeker. Proletaryanın ekonomik mücadelesinde komünist partilerin görevleri şu şekilde sıralanır:

a) Tüm parti ve sendika örgütlerinin işletmelerde işçilerin çoğunluğu ve işsizlerle bağı güven altına almak, zamanında mücadele taleplerini formüle etmek ve yöntemlerini ve biçimlerini ekonomik durumun, işçilerin ve işsizlerin ihtiyaçlarının ve durumunun gerçek somut bilgisi temelinde tespit etmek,

b) Tabandan birleşik cephe taktiğinin geniş uygulaması ve reformist biçimde örgütlenen işçilere doğru yaklaşmak...

c) Ekonomik mücadelenin tüm aşamalarında proleter demokrasiyi (grev yönetimlerinin ve diğer mücadele organlarının seçimi) güven altına almak, tüm sorunların ele alınmasına ve kararlaştırılmasına savaştan geniş işçi yığınlarını ve işsizleri çekmek...

d) Yığınların devrimci öncüsüne olan güvenini sağlamlaştırmak ve böylece yığınların devrimleştirilmesini desteklemek için tüm güçlerle işçi grevlerinin ve işsizler eylemlerinin maddi başarılarla ulaşması için çabalamak,

e) Sağ oportünistlerin, kolektif anlaşmaların savunulması bayrağı altında reformist sendika bürokrasisi önünde teslim olmasına ve aynı şekilde kolektif anlaşmaların öneminin ‘sol sektör’ küçümsemesine karşı mücadele vererek, işverenlerin ve burjuva devletin kolektif anlaşmalara yönelik saldırılarına karşı grev mücadelesini yönlendirnek,

f) Lafta değil, pratikte işsizlerin ve çalışan işçilerin birleşik cephesi için... mücadele vermek,

g) Kızıl Sendikalar Enternasyonalı’ni ve Kızıl Sendikaları, yığınların güvenine sahip ve işçi sınıfının ekonomik mücadelesinin yönetimine yetenekli işçi sınıfının kitle mücadele organlarına dönüştürmek...

h) Reformist sendikalar içinde devrimci pozisyonların derhal yeniden inşasını ve genişletilmesini güven altına almak...” (age, sayfa 387)

Sıralanan tüm bu görevlerin başarıyla yerine getirilmesi için, kararda özel olarak, komünist partilerin işletmelerdeki örgütlülüğünün genişletilmesi ve buralarda yıkılmaz kalelerin inşa edilmesi gerektiği belirtilir.

Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi XIII. Plenumu

28 Kasım –12 Aralık 1933 tarihleri arasında toplanan Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi XIII. Plenumunun en ivedi görevi, giderek çok daha büyük bir uluslararası olgu haline gelen ve büyük tehlike oluşturan faşizme karşı mücadelenin nasıl örgütleneceği sorunudur. Alınan kararlar şunlardır:

1) Faşizm, Savaş Tehlikesi ve Komünist Partilerin Görevleri; 2) Beyaz Teröre Karşı; 3) Yürütme Komitesi XIII. Plenumunun Komünist Enternasyonal VII. Kongresi’nin Toplanması Üzerine Kararı; 4) XIII. Plenumun Yürütme Komitesi Mali Raporu Üzerine Kararı.

Birinci kararda uluslararası durum ve işçi sınıfı ve komünist partilerin görevleri üzerine tezler ortaya konur.

İktidardaki faşizmin, bugüne kadar en yaygın, en çok tanınan klasik tanımı yapılır ve “faşizm, finans-kapitalin en gerici, şovenist ve emperyalist unsurlarının açık terörist diktatörlüğüdür” diye tanımlanır. (“Tezler...”, Cilt 2, sayfa 393)

Almanya’da faşizmin iktidara gelmesinden önce faşist tehlikeyi küçümseyenler, ya da faşizme karşı tutarlı bir mücadeleyi engellemek için her türlü reformist manevrayı yapanlar, şimdi de faşizmin iktidara gelişinin engellenemeyeceği biçiminde kadenci teslimiyet teorileri yapmaya başlarlar, işçi sınıfının faşizme ve sermayeye karşı yığın mücadelesini baltalamaya devam ederler.

Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi XIII. Plenumu bu türden teslimiyet teorilerine karşı kararlı bir tavır takınır. Komünist saflara kadar etkisini gösteren bu teslimiyet teorisi, aslında, Almanya’da faşizmin iktidara gelişi ile iç krizi tamamen ortaya çıkan sosyal-demokrasinin ve reformist Amsterdam “İşçi” Enternasyonalı’nın kendi çöküşünün teorisiidir.

Bu nedenle kararda doğru olarak, *“Emperyalist ülkelerin en güçlü antagonizmasının zemini üzerinde sosyal-demokrasinin uluslararası örgütü çöküyor. II. Enternasyonal’in krizi bir gerçektir”,* diye vurgulanır. (age, sayfa 394) Reformistler, faşizmin uluslararası planda güçlenmesi ve bir emperyalist dünya savaşı tehlikesini daha da güncelleştirmesi şartlarında eski ihanet politikalarını devam ettirirler.

“II. Enternasyonal ve Amsterdam Enternasyonal, aynı zamanda, politikalarını savaş öncesi duruma uydurup, kendi burjuvazilerinin çıkarlarını sağlama almayı ve esas darbeyi Sovyetler Birliği’ne karşı yöneltmeyi amaçlıyorlar. Onlar ikiyüzlüce, ‘savaşa genel grev ve boykotla cevap vermeye’ hazırmiş gibi yapıyorlar, ama peşinen, sadece Milletler Cemiyeti tarafından saldırgan olarak nitelenen devlete karşı çıkacaklarını açıklıyorlar; faşist Almanya’ya karşı yalancıkıtan boykot yapıyorlar, bunu gerçekten yerine getiren işçileri kovuşturuyorlar; pasifizm, savaşa ve faşizme karşı mücadele sloganı altında, Sovyetler Birliği’ne karşı karşı-devrimci savaş için kapitalist ülkelerin kamuoyunu hazırlamada öncü olarak ortaya çıkıyorlar” (“Tezler...”, Cilt 2, sayfa 396–397)

Sosyal-demokrasinin devam eden ihanet politikası ve pratiğine karşı Komünist Enternasyonal, komünistlerin esas görevini şu şekilde koyar:

“Burjuvazinin, kitlelerin galeyanını, huzursuzluğunu, kızgınlığını kendi diktatörlüğünü sağlamlaştırmının çıkarları doğrultusunda faşistleşme ve savaş yoluna kanallı etmeye çalıştığı devrimci dünya krizinin olgunlaşması koşullarında, kitle hareketini, sömürücü sınıfların diktatörlüğünü devirme mücadelesine yöneltmek.” (age, sayfa 397)

Kitle hareketini sömürücülerin diktatörlüğüne karşı yöneltmenin en etkili araçlarından biri olan tabandan birleşik cephe taktiği konusunda Yürütme Komitesi, *“Komünist Enternasyonal’in bütün seksiyonlarını ısrarlı bir şekilde sosyal-demokrasinin hain liderlerine karşı ve onlara rağmen sosyal-demokrat işçilerle birleşik mücadele cephesini gerçekleştirmek için mücadele etmeye çağırır.”* (age, sayfa 398)

Kitle çalışmasının ve komünist partilerin sağlaştırlmasının görevleri olarak şunları vurgular:

“a) Ajitasyonun ve basının içerik ve dilini proletaryanın ve emekçilerin en geniş katmanlarına göre ayarlamak; ajitasyon ve kitle eylemlerinde (yürüyüşlerde, grevlerde ve diğer kitle eylemlerinde) komünist partinin çehresini göstermek;

b) en kısa sürede işletmelerdeki çalışmalarda kesin bir dönüşüm gerçekleştirmek, parti örgütlerinin güçlerini en önemli işletmelerde yoğunlaştırmak ve günlük sınıf mücadelesini yönetmenin siyasi seviyesini işletme hücreleri aracılığıyla yükseltmek;

c) KEYK XII. Plenumunun verdiği sendikalarda çalışmayla ilgili direktiflere uygun olarak, sendika çalışmasının ve özellikle reformist sendikalar-

daki ve faşist ve hristiyan sendikal kitle birliklerindeki çalışmanın oportünistçe, teslimiyetçi bir şekilde küçümsenmesine bir son vermek;

d) işsizler arasında gerçek bir kitle çalışması geliştirmek, bu amaçla sosyal sigorta için, belediye yardımlarının değişik biçimleri için yorulmak bilmez bir mücadele yürütmek;

e) kırdaki devrimci çalışmayı güçlendirmek, ... tarım işçileri, yoksul köylüler ve yarı-proleter köy unsurları arasında üsler yaratmak (tarım işçileri sendikaları, köylü komiteleri) ve küçük ve orta köylülüğün esas kitlesini kazanmak;

f) kadınlar arasında kitle çalışmasını güçlendirmek ve aynı zamanda şimdiden savaş sırasında bir dizi olay için harekete geçirilmiş yoldaşların yerine geçebilecek partiye bağlı bir kadın örgütlenmesi oluşturmak ve eğitmek;

g) Gençlik Birliği'nin içine kapanıklığını aşmak ve işçi gençlik kitlelerine gerçekten yönelmek, devletin mecburi askerileştirme ve faşistleştirme sistemine karşı mücadele etmek; Komünist Partiler, Komünist Gençlik Birliği'ne, burjuva ve reformist gençlik kitle örgütleri (kültürel, sportif, vd.) içindeki çalışmalarını geliştirmede ve işletmelerde gençlik hücreleri kurmada her biçimde yardımcı olmakla yükümlüdür." (age, sayfa 398-399)

Faşist diktatörlüğün kurulduğu ülkelerdeki komünist partiler için ise Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi şu özel görevleri tespit eder:

"a) emekçilerin günlük ekonomik ve politik çıkarlarının savunulmasından yola çıkarak, faşizmin demogojisinin ve tüm provokasyonlarının (Reichstag yangını, Reichstag seçimlerinde sahtekârlık vs.) maskesini düşürerek, grevler çıkararak ve proletaryayı politik kitle grevlerine yaklaştırarak, işçileri, köylüleri ve şehirli emekçileri dolandıran faşist diktatörlüğe karşı kitleleri harekete geçirmek;

b) tüm faşist kitle örgütlerine girmek ve çalışma kamplarında devrimci bir çalışma yürütmek; bunu yaparken devrimci işçilerin faşist sendikalarından bireysel olarak ayrılmasına karşı mücadele etmek, fakat işçileri faşist sendikalara girmeye çağırmamak; faşist kitle örgütleri içinde devrimci çalışmayı devam ettirmenin yanı sıra, tüm kitle hareketlerinden ve faşist sendikadaki hoşnutsuzluğun kitlesel ifadelerinden, bağımsız sınıf birlikleri kurmak ve güçlendirmek için yararlanmak." (age, sayfa 397-398)

Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi XIII. Plenumu, sermayeye ve faşizme karşı tutarlı sınıf mücadelesi yürütmek amacıyla seksiyonlarına somut yön gösterir ve direktifler verir. XI II. Plenum, Komünist Enternasyonal VI. Kongresi'nden bu yana gelişen sınıf mücadelesinin ve Komünist Partilerin deneyimlerini özetlemek, komünist partilerin saflarında etkisini hâlâ sürdüren yanlış ve zaaflara karşı etkili bir mücadele vermek, faşizme karşı mücadelenin sorunlarına, Komünist Enternasyonal'e üye tüm partilerin delegeleriyle birlikte yanıtlar üretmek ve yaklaşan emperyalist dünya savaşına karşı işçi sınıfını, emekçileri ve ezilen halkları güçlü bir biçimde ha-

zırlamak amacıyla, Komünist Enternasyonal VII. Dünya Kongresi'nin 1934 yılının ikinci yarısında toplanmasını kararlaştırır. Fakat uluslararası plandaki gelişmeleri biraz daha bekleyerek, Uluslararası Komünist Hareket içindeki tartışmayı derinleştirmek amacıyla, VII. Kongre 1935 yılının Temmuz ayına ertelenir.

Komünist Enternasyonal VII. Dünya Kongresi

Komünist Enternasyonal VII. Dünya Kongresi 25 Temmuz– 20 Ağustos 1935 tarihleri arasında Moskova'da toplanır. Komünist Enternasyonal'in VI. Dünya Kongresi'nden bu yana geçen yedi yıl içinde uluslararası durum, işçi sınıfının mücadelesinin durumu, dünya devriminin kalesi Sovyetler Birliği'nin gelişimi bir dizi tayin edici değişiklik geçirmiştir.

İtalya'nın yanı sıra, o gün de dünyanın en büyük emperyalist güçlerinden biri olan Almanya'da da faşizm iktidara gelmiştir. Nazi Almanyası, faşist İtalya ve Japonya ile birlikte dünya devrim cephesine, yine dünya devrim cephesinden daha geniş güçleri kapsayan dünya barış cephesine karşı bir vurucu blok oluşturmuşlardır. Diğer emperyalist büyük güçler, faşist bloku SSCB'ye karşı koçbaşı olarak ileri sürmeye çalışmışlar ve bu bağlamda faşist bloku desteklemiştir.

Almanya'da işçi sınıfı, mali sermaye tarafından büyük bir yenilgiye uğratılmış, işçi sınıfının legal örgütleri faşist terör tarafından paramparça edilmiş, işçi ve emekçi halk üzerinde koyu bir faşist terör diktatörlüğü kurulmuştur.

Diğer emperyalist ülkelerde de mali sermaye giderek daha yoğun bir biçimde faşist önlemlere sarılmış, işçi ve emekçi hareketine karşı saldırılarını olağanüstü biçimde artırmıştır. İşçi sınıfına ihanet, burjuvaziye teslimiyet siyasetini başından beri faaliyetinin merkezine koyan sosyal-demokrasinin “en az direnme mantığı” iflas etmiş, sosyal-demokrasi saflarında büyük bir bölünme ve kriz ortaya çıkmıştır.

Sovyetler Birliği, içinde bulunduğu olağanüstü ulusal ve uluslararası zorluklara rağmen, sosyalist ekonomik sistemi ülkenin egemen sistemi haline getirmiş, ekonominin her alanında başarılı atılımlarla sosyalist ekonomiyi kurmuştur. Bir ülkede sosyalist ekonominin ilk defa kurulması, uluslararası işçi ve emekçi hareketinin gözünde SSCB'ye büyük bir prestij kazandırmıştır. SSCB'nin dünya halkları nezdinde büyüyen prestiji emperyalist dünyanın ona karşı daha saldırgan bir politika geliştirmesini beraberinde getirmiştir.

Uluslararası durumdaki değişiklikleri tespit etmek, Komünist Enternasyonal'in ve seksiyonlarının görevlerini belirlemek, o günkü karmaşık ulusal ve uluslararası şartlarda, işçi sınıfının yolunu aydınlatmak amacıyla Komünist Partilerin delegeleri 1935 Temmuz'unda bir araya gelirler. Kongre şu kararları alır:

- 1) Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi Faaliyet Raporu Üzerine;**
- 2) Uluslararası Denetim Komisyonu Faaliyet Raporu Üzerine Karar;**
- 3) Faşist**

Saldırı ve İşçi Sınıfının Faşizme Karşı Mücadelesi Açısından Komünist Enternasyonal'in Görevleri; 4) Emperyalistler Tarafından Yeni Bir Dünya Savaşının Hazırlanmasıyla İlgili Olarak Komünist Enternasyonal'in Görevleri Üzerine; 5) Sovyetler Birliği'nde Sosyalizmin Zaferi ve Tarihsel Önemi; 6) Komünist Enternasyonal'e Yeni Partilerin Kabulü Üzerine Karar; 7) Komünist Enternasyonal Tüzüğündeki Değişikler Üzerine Karar; 8) Komünist Enternasyonal Yürütme Organlarının Bileşimi.

VII. Kongreye Yürütme Komitesi Faaliyet Raporu'nu Almanya Komünist Partisi'nden Wilhelm Pieck sunar. Kongre, Faaliyet Raporunu ve Yürütme Komitesi'nin siyasi çizgisini onaylar.

Faaliyet Raporu Üzerine Karar'da *"hem ülke hem de uluslararası alanda birleşik cephenin oluşturulması için her türlü çabanın gösterilmesi"* ("Tezler...", Cilt II, sayfa 405) ve bu amaçla *"sosyal-demokrat işçilere yaklaşmayı engelleyici sekte geleneklerin artıklarını en kısa zamanda aşmak, şimdiye kadar hiç de seyrek olmayan soyut ve yığınlar için az anlaşılır karakter taşıyan ajitasyon ve propaganda yöntemlerini değiştirmek ve buna tamamen somut, yığınların dolaysız gereksinimleri ve günlük çıkarlarıyla bağlantı içinde bir yön vermek"* görev olarak seksiyonların önüne konur. (age, sayfa 406) Kararın 4. maddesinde başka önemli eksikliklere dikkat çekilir:

"Komünist Enternasyonal VII. Dünya Kongresi, Komünist Enternasyonal'in bir dizi seksiyonunun faaliyetinin ciddi eksiklikler gösterdiğini tespit eder: Birleşik cephe taktığının geç uygulanması, yığınları hem ekonomik hem de siyasi karakterdeki kısmi talepler uğruna harekete geçirmede kabiliyetsizlik, burjuva demokrasisinin artıklarının savunulmasının gerekliliğinin kavranmaması, sömürge ve bağımlı ülkelerde anti-emperyalist halk cephesi yaratmanın gerekliliğini kavramama, reformist ve faşist sendikalarda ve emekçilerin burjuva partiler tarafından yaratılan kitle örgütlerinde çalışmanın küçümsenmesi, emekçi kadınlar arasındaki çalışmanın küçümsenmesi, köylülük ve şehir küçük-burjuva yığınları arasında çalışmanın öneminin küçümsenmesi ve Yürütme Komitesi tarafından bu seksiyonlara yardımın geç yapılması." (age, sayfa 406)

Kararda, seksiyonların eksikliklerini bir an önce gidermeleri veya başarılarını daha da perçinlemeleri için *"dikkatlerini kendi saflarını sağlamlaştırmaya ve işçi sınıfının çoğunluğunu komünizme kazanmaya yoğunlaştırmaları"* talep edilir. (age, sayfa 407) Sınıf mücadelesinde başarıyla ilerlemenin anahtarı olarak bir kez daha şu nokta vurgulanır:

"Komünist Enternasyonal VII. Dünya Kongresi, olgunlaşan politik krizi muzaffer proleter devrime dönüştürmenin yalnızca, komünist partilerin gücüne ve proletaryanın geniş yığınları üstündeki etkisine, komünistlerin enerjisine ve özverisine bağlı olduğuna dikkat çeker." (aynı yerde)

Karara temel teşkil eden ve W. Pieck'in sunduğu Faaliyet Raporu'nda, işçi sınıfı hareketinin ve komünist partilerin bir dizi deneyimleri hakkında ayrıntılı değerlendirmeler yapılır. Faaliyet Raporu, sosyal-demokrasinin temsil ettiği, sosyalizme barışçıl geçiş, bunun için de burjuva devletin güçlendirilmesi teorisinin bir kez daha iflas ettiğini belirtir. Fakat sağ, sosyal-demokrat oportünist görüşlerin komünizm saflarında da etkisinin görüldüğü ve örneğin şu görüşlerin bu saflarda dile getirildiği hatırlatılır:

“Ancak bu görüşü yalnızca resmi sosyal-demokrasi savunmuyordu. Et-kisi bizim saflarımıza kadar bile sızmıştı. Bunlar, uluslararası gelişmenin kapitalizmin istikrarının sağlanmasına götürdüğü, kapitalizmin kendini yeni koşulların gereklerine uydurmayı başardığı, tekniğin gelişmesinin kapitalizmin yeni bir yükselmesi olanağını yarattığı teorisini savunan, Komünist Enternasyonal saflarındaki sağ unsurlardı.” (“3. Enternasyonal’de Faşizm Üzerine Tartışmalar”, –Belgeler II–, sayfa 124, Dönüşüm Yay.)

Bugün, bu türden karşı-devrimci görüşler daha yüksek sesle ve çok daha yaygın bir biçimde ileri sürülmektedir. Aradan bu kadar zaman geçmesine rağmen bu tür, ***“örgütlü kapitalizm”, “yükselen kapitalizm”*** teorilerinin içeriğinde özde bir değişiklik olmamıştır. Hepsi de, yüzeydeki olgulara takılıp kalmakta, kapitalizmin var olduğu sürece hiçbir zaman aşamayacağı büyük çelişkileri özenle gizlemeye çalışmaktadır. Kapitalizm, çoktan beri dünyanın taşıyamayacağı bir yük haline gelmiştir.

Raporda, birçok kapitalist, bağımlı ve sömürge ülkedeki sınıf mücadelelerinin en önemlilerine ve bu mücadelelerde komünistlerin tavırlarına değinilir. Komünistlerin, en önemli büyük çatışmalarda olduğu gibi binlerce küçük mücadelede de aktif bir şekilde yer aldığı, birçok mücadeleyi başarıyla yürüttüğü, bu nedenle bir dizi ülkede komünist partilerinin gücünün ve kitleler üzerindeki etkisinin muazzam biçimde arttığı tespit edilir.

Bunun yanı sıra komünistlerin bir dizi hatalar, özellikle sol, sekter hatalar yaptığını açıklanır. Örneğin, ***“sınıfa karşı sınıf”*** ilkesel taktik öğretisinin uygulamada, reformist örgütlerle hiç anlaşma yapılmayacağı şeklinde kavranması ve buna uygun davranılması, bu taktiğin birleşik cepheyi dışladığı şeklinde yorumlanması, grev mücadelelerinin bağımsız yönetiminin, sosyal-demokratların etkisindeki her türlü grev komitelerinin reddi gibi hatalar, bu türden hatalardır.

Bu ve daha bir dizi sekter hatanın en olumsuz sonucu, komünistlerin kendilerini geniş kitlelerden yer yer soyutlamasıdır.

“Bu sekter hatalara rağmen, komünistlerin örgütlü işçi kitleleri üzerindeki etkisi çok büyük bir hızla arttı. Bu yüzden reformist sendika önderleri Almanya, İngiltere, Amerika Birleşik Devletleri ve daha bir dizi ülkede komünistleri sendikalardan dışlamaya çalıştılar.” (age, sayfa 134)

İşsizler hareketi noktasında da komünistlerin önemli hatalar yaptıkları, bu hareketin önemini yeterince kavramadıkları ve ***“işsizlerin ancak önemsiz bir bölümünü,***

aşağı yukarı yüzde 10 ile 20'sini aktif mücadeleye çekmeyi" başardıkları vurgulanır. (age, sayfa 143)

Daha sonra raporda, "Emekçilerin bu fırtınalı politik hareketleri neden kurtuluş mücadelesi için ciddi sonuçlar getirmeyen, salt soluk bir kıvılcım olarak kaldı? Neden bunlar burjuva devlete karşı siyasi bir kitle mücadelesine dönüşmedi?" diye sorulur ve yanıtlar dört ana noktada özetlenir:

"1) Bu hareketlerin büyük çoğunluğu, ciddi hazırlıklar olmadan, tüm güçler örgütsel bakımdan toparlanmadan, somut mücadele hareketleri olmadan kendiliğinden ortaya çıktılar. Yalnızca çok az bir bölümü, Komünist Partisinin çağrısı üzerine meydana gelen hareketlerdi.

2) ... Komünist Partiler henüz, kendiliğinden politik mücadeleye atılan kitleleri örgütleyecek ve onlara sağlam bir önderlik verecek kadar güçlü ve etkin değillerdi.

3) Bu hareketlere komünistler, sosyal-demokratlar ve örgütsüzler katıldı. Kendiliğinden mücadeleye atılan bu kitleler ancak eğer komünist ve sosyal-demokrat örgütler arasında bir birleşik cephe kurulmuş olsaydı, uzun süre birlikte kalabilirler ve mücadeleyi sürdürebilirlerdi. Ama sosyal-demokrasi bu türden bir birleşik cepheye karşı çıktı ve bunu imkansız kıldı. Ayrıca, mücadeleyi yönetmek üzere kitlelerin kendi seçtiği, komünistler, sosyal-demokratlar ve örgütsüzlerden oluşan daimi organlar yaratmak gerekiyordu, kitleler içinde, giderek daha geniş kitleleri mücadeleye çeken ve böylelikle aynı zamanda tüm hareketin devrimci önderliğini garantileyecek yeterli otoriteye sahip organlar. Ama böylesi organlar yaratılmamıştı.

4) Böylesi daimi organlar fikri gerçi işsizler hareketi içinde ortaya çıktı. Ancak komünistler tarafından şurada burada yaratılan işsizler kent ve bölge komiteleri, ne yeterince geniş taban üzerinde örgütlenmişlerdi ne de kitleler arasında bu büyük görevi yerine getirecek yeterli otoriteye sahiplerdi." (age, sayfa 147-148)

Sendikalar konusunda da komünist partiler bazı önemli hatalar yaptılar; örneğin reformist sendikaların *tabanına* karşı düşmanca tutum alma, reformist sendikaların tabanının küçük komünist sendikalara kolayca geçeceği hayaline kapılma, sendika kitlesi ile bağın daha güçlendirilmesi gerekliliğinin kavranmaması, kitlelerin ruh halinin dikkate alınmaması, tabandan birleşik cephe yerine, gerektiğinde örgütlerle birleşik cephe taktiğini uygulamama gibi hatalar yaptılar.

Komünistlerin işçi sınıfı hareketini ileriye götürmelerinin, işçilerin bölünmüşlüğü'nün yerine güçlü, ortak mücadelesini koymanın aracı olarak —tüm VII. Kongre'nin dikkatinin merkezinde duran— "Birleşik Cephe Taktiği" ileri sürülür. İncelenen her noktada yeniden, bu taktiği başarıyla uygulamanın önemine değinilir.

¹ Bolşevizmin bir yasası olan kitlelerle bağ konusunda, bugün de öneminden hiçbir şey kaybetmeyen şu sorunlara değinilir:

"Parti örgütümüzün temel ilkesi, kitlelerle en sıkı temas içinde olmayı ve mücadeleyi örgütlemek ve işçileri bu mücadeleye katmak için varolan tüm

olanaklardan yararlanmayı bilmek zorunda olmasıdır. Burada en önemli fabrikalardaki ve sanayi dallarındaki işçilerin tayin edici katmanlarına dayanmak zorundadır.

Burada, partilerimizin örgütlenme çalışmasında tam da en fazla ihmal edilen iki son derece önemli görev alanını vurgulamak istiyorum. Bu, kadınlar ve gençlik arasındaki çalışmadır. Onların devrimci mücadeleye kazanılması için tam da bugün varolan durumda tüm ülkelerde en elverişli koşullar mevcuttur.

Komünistlerin başarılı kitle çalışmasının ve komünist partilerin kitleleri kazanmasının tayin edici önkoşulu, komünistlerin sendikalardaki ve işçi kitlelerini kucaklayan diğer örgütlerdeki çalışmasıdır. Bu örgütlerin üye kitlesini etkilemeyi başarmadan, komünist partilerin işçi sınıfının çoğunluğunu kazanmasının sözü bile edilemez.” (age, sayfa 189)

İşçi sınıfının çoğunluğunu komünistlerin safına kazanmayı, sosyal-demokratlarla faşizme ve sermayeye karşı birleşik cephe kurma girişimlerini, sosyal-demokrasi ile uzlaşmak, ona karşı yürütülen mücadelenin dozunu azaltmak olarak anlayanlara karşı, Faaliyet Raporunda şu doğru ve öğretici tavır takınılır:

“Ajitasyon ve propagandamız, komünistlerin kapitalizme karşı, faşizme ve savaşa karşı mücadelelerinde aynı zamanda kitleleri mücadeleden alıkoyan sosyal-demokrasiye karşı da mücadele etmek zorunda oluşları olgusu tarafından belirlenmekteydi. Sosyal-demokrasiye karşı mücadele olmadan, burjuvaziye karşı mücadele etmek imkânsızdı, çünkü söz konusu olan, sosyal-demokrat işçileri mücadeleye kazanmaktı.

Tam da şimdiki durum bizi, eskiden olduğu gibi şimdi de kitleleri mücadeleden alıkoyan ve işçi sınıfının mücadelelerinde bir grev kırıcısı rolü oynayan sosyal-demokrat partilere ve önderlere karşı eleştirinin dozunu artırmaya zorlamaktadır. Fakat aynı zamanda ajitasyon ve propagandamızda tüm şiddetimizle burjuvaziye karşı yönelmeliyiz, özellikle de, eskiden sınıf bilinçli olmayan ve politik bakımdan pasif olan, reformizmden yüz çeviren ve ilk kez harekete geçen kitleleri demagojik, anti-kapitalist sloganlarıyla kendine kapmakta olan burjuvazinin en gerici faşist partilerine karşı yönelmeliyiz.” (age, sayfa 185)

Burada bir kez daha, sallantılı siyasi müttefikleri sürekli olarak *“düşmanımız gibi kollamanın”*, onların etkisini azaltmak ve kırmak için, birlikte hareket edildiğinde de belli şartlarda eleştirinin dozunu artırmanın önemi bir kez daha vurgulanır. Fakat siyasi düşmana karşı, burjuva sınıfına ve devletine karşı mücadele ile, en gerici, faşist partilere karşı mücadelenin esas mesele olduğunu da unutmamak gerektiği özellikle belirtilmektedir.

Georgi Dimitrof tarafından Komünist Enternasyonal VII. Dünya Kongresi'ne sunulan ve hiç kuşkusuz VII. Kongre bağlamında en tanınan belge olan *“Faşist Saldırtı ve İşçi Sınıfının Faşizme Karşı Mücadelesi Açısından Komünist Enternasyonal'in Görevleri”* başlıklı siyasi raporun özüne tamamen uygun bir biçimde ve aynı başlık altında, bütün seksiyonlar için bağlayıcı bir karar alınır.

Bu kararda, faşizmin oluşturduğu büyük tehlike karşısında Komünist Enternasyonal VII. Dünya Kongresi, **“içinde bulunulan tarihi aşamada işçi sınıfının birleşik mücadele cephesini oluşturmanın uluslararası işçi hareketinin en önemli, en acil görevi”** olduğunu çok açık olarak ortaya koyar. (**“Tezler...”**, Cilt 2, sayfa 411)

İşçi sınıfının gelişen faşizm tehlikesine ve sermayenin saldırılarına karşı birleşik mücadele cephesini yaratmanın önündeki en önemli engel, işçi sınıfı hareketinin bölünmüşlüğü, parçalanmışlığının özellikle sosyal-demokrat partiler ve sendikalar tarafından sürdürülmesidir. Ama tam da faşizme karşı zafer kazanmanın, sermayenin saldırılarını püskürtüp karşı saldırıya geçmenin yolu, işçi sınıfının birleşik cephesini gerçekleştirmekten geçmektedir. İşçi sınıfının birleşik mücadele cephesini kurmak ve geliştirmek için neyin çıkış noktası alınması gerektiği sorusuna, karar, şu doğru ve berrak yanıtı verir:

“İşçi sınıfının dolaysız ekonomik ve politik çıkarlarının savunusu, bunların faşizme karşı savunusu, bütün kapitalist ülkelerdeki işçilerin birleşik cephesinin çıkış noktası ve temel içeriği olmalıdır. Geniş kitleleri harekete geçirmek için, yığınların yaşamsal ihtiyaçlarından ve gelişmenin var olan aşamasında mücadele yeteneklerinin derecesinden çıkan sloganlar ileri sürülmeli ve mücadele biçimleri uygulanmalıdır. Komünistler, doğrudan proletarya diktatörlüğü için mücadeleye çağrı yapan sloganlarla kendilerini sınırlayamazlar, tersine, kapitalist soygundan ve faşist barbarlıktan kendilerini korumaları için yığınlara bugün ne yapmaları gerektiğini söylemelidir...” (age, sayfa 412)

Sendika hareketinin birliği sorunu kararda 3. bölüm olarak ele alınır. Bu bölümde, o günün somut görevlerine yanıt veren değerlendirmelerin yanı sıra bir dizi genel geçerliliğe sahip görüşler de yer aldığından, bu bölümü olduğu gibi aktarmak yararlı olacaktır.

“3. Sendika Hareketinin Birliği

Kongre, işçilerin iktisadi mücadelesi alanında birleşik cepheyi oluşturmanın ve sendika hareketinin birliğini yaratmanın özel önemini, proletaryanın birleşik cephesini güçlendirmede çok önemli bir aşama olarak vurgulamakta, işletme ve ülke çapında sendikaların birliğinin gerçekleştirilmesi uğrunda tüm pratik önlemlerin alınmasını komünistlerin görevi ilan etmektedir.

Komünistler, her ülkede ve uluslararası alanda sendikaların yeniden birliğinin oluşturulması için; sermayenin saldırısına ve faşizme karşı işçi sınıfının en önemli dayanak noktaları olarak ortak sınıf sendikaları için; her üretim dalında ortak bir sendika için; her ülkede ortak bir ‘Sendika Birliği’ için; sendikaların ortak uluslararası sanayi birlikleri için; ortak, sınıf mücadelesi temeline dayanan sendika enternasyonalı için kararlıdır.

Küçük kızl sendikaların olduğu ülkelerde, kendi düşüncelerinin serbest yayılması ve sendikadan atılanların yeniden alınması talep edilerek; (Kızl

Sendikaların (ÇN) büyük reformist sendikalara girmeleri için çalışma gereklidir. Büyük kıvılcık ve reformist sendikaların olduğu ülkelerde, eşitlik temelinde, sermayenin saldırısına karşı mücadele ve sendika demokrasisinin garanti altına alınması platformunda sendikaların birliği uğruna çalışmalıdır.

Komünistler, reformist ve birleşik sendikalarda aktif olarak çalışmalıdır, onları güçlendirmeli ve örgütsüz işçileri sendikalara kazanmalıdır; bu örgütlerin işçilerin çıkarlarını gerçekten savunmaları ve gerçek sınıf örgütleri olmaları için herşeyi yapmalıdır. Bunun için komünistler, bütün üyeleri, fonksiyonerleri ve tüm örgütü kazanmayı bilmelidir.

Komünistler, burjuvazinin ve faşizmin sendikaların haklarını sınırlama veya onları parçalama yönündeki her türlü çabasına karşı sendikaları savunmalıdır.

Reformist önderler, devrimci işçilerin ya da bütün olarak örgütlerin atılması ya da başka türden baskı politikası uygularlarsa, komünistler sendikaların bütün üye kitlesini önderliğin bölme çabasına karşı harekete geçirmeli ve aynı zamanda atılanların sendikaların üye kitlesiyle bağını, yeniden alınmaları için ortak mücadeleyi ve sendikaların yaralanan birliğinin yeniden oluşturulmasını örgütlemelidir.

Kızıl Sendikalar ve Kızıl Sendikalar Enternasyonalı, faaliyetlerinde tüm yönelimlerden sendikaların ortak mücadelesini oluşturmalıdır. Onların ülke ve uluslararası çapta sendikaların sınıf mücadeleyi ve sendika içi demokrasi temelinde birliğinin oluşturulması faaliyetleri, komünist partiler tarafından her biçimde desteklenmelidir.” (age, sayfa 415-416)

Faşizmin yoğunlaşan saldırısıyla daha da güncelleşen sendikaların işletme ve ülke çapında ve uluslararası çapta birleştirilmesi görevine uygun olarak, Kızıl Sendikalar Enternasyonalı, 1 Mayıs 1935 için reformist Amsterdam Enternasyonalı'ne yeniden birlik ve ortak mücadele önerisi getirir. Bir kez daha reformist sendikacılar, birliğin ancak Amsterdam Enternasyonalı'nde olabileceği şeklindeki eski önerilerini yineleyerek, bu birlik görüşmesini de geri çevirirler. Fakat kararda görüldüğü gibi, reformist sendikaların sendika hareketinin birliğini engelleme konusundaki çabalarına rağmen, kızıl sendikalara, sınıf mücadelesi ve sendika demokrasisi temelinde birlik için mücadeleye devam etme görevi verilir.

İşçi sınıfının mücadelesinin ve işçi sınıfının sendika örgütlerinin faşizme ve sermayenin saldırılarına karşı ortak cephesi, tüm anti-faşist birleşik cephe siyasetinin temel dayanağıdır. Bu nedenle, Komintern VII. Kongresi'nde en fazla önem, işçi sınıfının ve onun kitle örgütlerinin birleşik mücadele cephesinin kurulmasına verilir.

Özellikle Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi 11. Plenumu'ndan itibaren, burjuvazinin işçi sınıfına karşı saldırısı faşist barbarlık biçiminde gelişir. Buna bağlı olarak, Komünist Enternasyonal, Kızıl Sendikalar Enternasyonalı ve tek tek komünist partileri, mücadelelerinde faşizm sorununa yoğunlaşırlar. Tüm bu mücadele deneyimlerinden ortaya çıkan bazı en önemli dersleri şöyle toparlayabiliriz:

1) Sermayenin saldırısına ve faşizme karşı başarıyla mücadele yürütmenin ve savunmadan saldırıya geçebilmenin en önemli önkoşulları,

a) işçi hareketinin başında yetkinleşmiş, bolşevik tipte bir kitle partisinin olması,

b) işçi sınıfının en geniş yığınlarının kitle örgütlerinde, özellikle de sendikalarda örgütlü olması,

c) işsizler hareketinin mutlaka komünist partisinin ve devrimci sınıf sendikalarının etkisi altına alınması,

d) işçi sınıfının en geniş yığınlarının bölünmüşlüğü, parçalanmışlığının en aza indirilmesi,

e) bu amaçla öncelikle işçi sınıfının birleşik cephesinin yaratılmasıdır.

2) İşçi sınıfı hareketinin parçalanmışlığını aşmanın, onu sınıf mücadelesi içinde ilerletmenin en etkili araçlarından biri, sınıf mücadelesi ve sendika demokrasisi temelinde dayanan ortak sendika örgütlerinin, “birlik sendikaları”nın oluşturulmasıdır.

3) Birlik *her ne pahasına olursa olsun* ulaşılabilecek bir amaç değildir. Kurulması talep edilen birlik, işçi sınıfının mücadelesini burjuvaziye ve her türlü gericiliğe karşı örgütlenme yeteneğinde olacak bir birliktir. Bunun da önşartı; *sınıf mücadelesine ve sendika demokrasisine dayanmasıdır.*

4) Geniş yığınlar ancak pratik mücadele içinde ve pratik mücadelede edinilen deneyimler temelinde komünist partisinin ve devrimci sendikaların etkisi altına alınabilir. Bunun için komünist partiler mücadeleyi örgütlemeyi, kitle hareketinin gerisinde kalmamayı ve çok ilerde gidip ondan kopmamayı bilmelidir.

5) Geniş yığınları harekete geçirmenin en önemli çıkış noktası, geniş yığınların en acil ekonomik ve siyasi çıkarları, talepleridir. Komünistler, yığınların kısmi taleplerini devrim talebine bağımlı kılmayı ve her kısmi talebi devrim yoluna kanallandırmayı bilmelidir.

6) Faşizme karşı mücadelede en büyük güç, işçi sınıfının devrimci birleşik cephesidir.

Dünya Sendika Hareketinin Birliği Uğruna Mücadele

Komünist Enternasyonal VII. Dünya Kongresi, sermayenin saldırısı karşısında uluslararası işçi sınıfının geçici yenilgisinin ve bazı ülkelerde faşizmin zaferinin en önemli nedeni olarak, doğru bir şekilde, işçi sınıfının eylem birliğinin olmayışını tespit eder. Bundan hareketle, işçi sınıfının ve onun en geniş kitle örgütleri olan sendikaların uluslararası alanda birliği konusunu bir kez daha acil bir sorun olarak gündeme getirir. Komünist Enternasyonal ve Kızıl Sendikalar Enternasyonalı’nın dünya sendika hareketinin birliği için çalışmalarını hızlandıracağını vurgular.

Komünist Enternasyonal VII. Dünya Kongresi’nin sendikal hareketin uluslararası birliği yönündeki tespitlerini destekleyen gelişmeler, Kongre öncesinde bir dizi ülkede, özellikle de İspanya ve Fransa’da somut olarak görülmüştür. İspanya’da kralcı-

lara ve faşistlere karşı mücadelede komünistlerden, cumhuriyetçilere ve anarşistlere kadar geniş yelpazeli bir birleşik cephe ve bu birleşik cepheye dayanan demokratik bir hükümet kurulmuş, devrimci ve reformist sendikaların üst yönetimleri birleşik bir sendika federasyonunda birleşme yönünde önemli adımlar atmışlardır.

Fransa'da, faşistlerin bir darbeyle iktidarı ele geçirme girişimlerine karşı, Fransa Komünist Partisi'nin inisiyatifıyla önce tabandan, kısa süre sonra ortak eylemlerin başarısı sonucunda tavandan da Birleşik Cephe kurulmuş ve Komünist ve Sosyalist Parti ile devrimci ve reformist sendikalara üye olan işçilerin ortak mücadelesiyle faşist darbe girişimi püskürtülmüştür. Bununla da kalınmamış, her iki sendika birliğinin ortak eylemleri sonucunda Fransa'da ilk defa işçilere kanunen garanti edilen asgari ücret, yıllık paralı izin ve haftalık 40 saatlik çalışma süresi elde edilmiş, geniş bir sosyal sigorta kanunu çıkarılmıştır. Birleşik cephenin ve iki sendikal birliğin ortak eylemlerinin işçi sınıfının ne ölçüde yararına olduğunun bir kez daha pratikte ispatlanması üzerine, geniş işçi yığınları ve birçok yerel sendika, devrimci sendikalarla reformist sendikaların birleşmesi fikrini yoğun olarak desteklemeye ve reformist sendika bürokrasisini bu yönde zorlamaya başlamıştır.

Norveç reformist sendika yöneticileri, hem ulusal hem de uluslararası planda Kızıl Sendikalar Enternasyonalı'ne ve Enternasyonal Sendika Bürosu'na (Amsterdam Enternasyonalı'ne) üye olan sendikaların örgütsel birliğini destekleyen bir karar alır.

Komünist Enternasyonal VII. Kongresi toplanmadan önce, Kızıl Sendikalar Enternasyonal Yürütme Bürosu, 7 Mart 1935 tarihinde reformist Enternasyonal Sendika Bürosu'na, 1 Mayıs'ta ortak eylem yapmak için 3 maddelik bir öneri getirir. Bu öneriler sırasıyla şöyledir:

"1) Kızıl Sendikalar Enternasyonalı'ne ve Enternasyonal Sendikal Büroya üye örgütlerin faşizme, sermayenin saldırısına ve savaşa karşı 1 Mayıs'ta ortak eylemi.

2) Fransa ve İspanya sendikalarının birleşmesinin desteklenmesi.

3) Almanya'da hür sendikaların yeniden inşasını desteklemek.

Aynı zamanda, tüm dünyanın işçi sınıfı için en büyük öneme sahip sorunun da, yani uluslararası ölçüde sendika hareketinin birliğinin yeniden oluşturulmasının biçimlerini, yöntemlerini ve şartlarını görüşmenin çok büyük öneme sahip olduğu inancındayız." ("Rundschau", sayı 13, sayfa 715, yıl 1935, Almanca)

Enternasyonal Sendika Bürosu'na başvurusunda Kızıl Sendikalar Enternasyonal Yürütme Bürosu bir yandan, sendikal hareketin örgütsel birliğini gerçekleştirmenin en önemli aracı olarak çeşitli eylem birlikleri önerirken, aynı zamanda örgütsel birliğin doğrudan yolunu açacak görüşmelerin de başlatılmasını ister.

Sovyet Sendikaları Merkez Konseyi Sekreteri Abolin, 18 Mart 1935'de Kızıl Sendikalar Enternasyonal Yürütme Bürosu toplantısında, Yürütme Komitesi'nin Enternasyonal Sendika Bürosu'na yaptığı öneriyi desteklediklerini açıklar ve birleşmenin ***"sendika demokrasisi ve burjuvaziye karşı mücadele gibi somut şartlarda, yani sınıf mücadelesi temelinde mümkün olduğunu"*** vurgular. (***"Rundschau"***, sayı 14, sayfa 741, yıl 1935)

Ayrıca Enternasyonal Sendika Bürosu'nun Sovyet Sendikalarını Kızıl Sendikalar Enternasyonal'i'nden ayırma ve Kızıl Sendikalar Enternasyonal'i'ni yok sayma çabalarına karşı Sovyet Sendikalarının Kızıl Sendikalar Enternasyonal'i'nin bir parçası olduğunu, *“Sovyet Sendikalarını Kızıl Sendikalar Enternasyonal'i'nin karşısına çıkarmanın boş bir çaba”* olduğunu belirtmeyi gerekli görür. (age, sayfa 742) Enternasyonal Sendika Bürosu Yürütme Komitesi, Mart 1935'deki toplantısında, Kızıl Sendikalar Enternasyonal'i Yürütme Komitesi'nin önerilerini şu gerekçelerle geri çevirir:

“Enternasyonal Sendika Bürosu ... mektubunuzda önerilen birlik cephenin 3 noktası üzerine bir konferansın hiçbir pratik sonuç vermeyeceği düşüncesindedir.”

“Enternasyonal Sendika Bürosu, 1919'dan bu yana sendikal hareketin birliği uğruna mücadele vermektedir; o, bu birliğin her zamankinden daha fazla gerekli olduğunu açıklar ve Enternasyonal Sendika Bürosu'nun, tüm dünyanın emekçilerinin birleşeceği temeli oluşturduğu görüşündedir. O, bu nedenle birçok defa bütün ülkelerin emekçilerine, düzenli örgütlere ve bunlar aracılığıyla Enternasyonal Sendika Bürosu'na katılmalarını talep eder.” (*“Rundschau”*, sayı 17, sayfa 869)

Diplomatik dille ilan edilen bu görüş, öz olarak, eylem birliği ve birleşme önerilerinin reddedilmesidir. Enternasyonal Sendika Bürosu, sonuç itibarıyla Kızıl Sendikalar Enternasyonal'i'nin kendisini feshetmesini ve üye sendikaların Enternasyonal Sendika Bürosu'na katılmasını istemektedir.

Aynı şekilde Komünist Enternasyonal'in Sosyalist İşçi Enternasyonal'i'ne (reformist İkinci Enternasyonal'e) 1 Mayıs 1935 için ortak eylem önerisi de, *“buna karar verecekler ülke partileridir”* bahanesiyle geri çevrilir.

Enternasyonal Sendika Bürosu, ortak eylem ve birlik görüşmeleri önerisini geri çevirmesine rağmen, Kızıl Sendikalar Enternasyonal'i Yürütme Komitesi, reformist bürokratların birlik düşmanı yüzünü geniş işçi yığınlarına daha iyi kavratmak ve reformist önderleri birlik görüşmeleri yönünde zorlamak için 17 Nisan 1935 tarihinde yeni öneriler getirir.

Yeni öneri olarak *“Eylem ve sendika birliği üzerine tavır almak için, her iki Enternasyonal'e bağlı sendikaların üyelerinin ortak toplantılar”* düzenlemesi ve *“her iki Enternasyonal'in sendika örgütlerinin üyeleri arasında eylem birliği ve sendikal hareketin birliğinin oluşturulması üzerine referandum”* yapılması talebini ileri sürer. (*“Rundschau”* sayı 19, sayfa, 966) Bu öneriler de Enternasyonal Sendika Bürosu Yürütme Komitesi tarafından reddedilir. Fakat reformistlerin birlik yönündeki gelişmeleri engelleme oyunlarına rağmen, geniş işçi yığınlarının birlik isteği uluslararası planda durmadan büyümekte ve somut şekiller almaktadır.

Enternasyonal Sendika Bürosu'nun 6-11 Temmuz 1935 tarihleri arasında Londra'da yapılan kongresi öncesinde, İspanya ve Fransa'nın devrimci ve reformist sendikaları faşizme ve sermayenin saldırısına karşı mücadele ve sendika demokrasisi temelinde birleşirler.

Polonya'da devrimci sendikalar, demokratik hakların garanti altına alınması şartıyla reformist sendika birliğine katılırlar. Avusturya'da hür sendikaların faşist rejim tarafından parçalanması sonucunda devrimci ve reformist sendikaların yöneticileri hür sendikaların yeniden inşası için ortak bir örgüt kurarlar. Japonya'daki devrimci ve reformist sendikalar kaynaşma yönünde olumlu adımlar atarlar.

Enternasyonal Sendika Bürosu'na üye olan Norveç Sendikalar Birliği, Kızıl Sendikalar Enternasyonalisi ile birleşmenin gerekli olduğu yönünde karar alır. Hindistan'da reformist ve devrimci sendikaların merkez yayın organları ortak eylem ve birlik yönünde propaganda yapmak için ilke anlaşması yaparlar. Birlik sendikalarının kurulduğu ülkelerde sendikal hareket muazzam bir gelişme gösterir. İspanya'da, sendikalarda örgütlü işçi sayısı birleşme öncesinde birkaç yüzbin iken, 1936'da bir milyon geçer. Fransa'da, sendikalarda örgütlü işçi sayısı birleşme öncesinde yaklaşık 900 bin iken, 1936'da 3,5 milyona, 1938'de 4,5 milyona çıkar.

Sendikal birliğin reformist sendika bürokratlarının bölücü çabalarına rağmen geliştiği bir ortamda toplanan Enternasyonal Sendika Bürosu Londra Kongresi, birleşmeyi açıktan reddetmeyi göze alamaz ve oybirliğiyle, *"tüm dünyada sendikal birliğin gerçekleşmesini sağlamak"* amacıyla, üye olmayan sendikalarla görüşmelerin başlatılması kararını alır. (*"Rundschau" sayı 32, sayfa 1316, yıl 1936*)

23-26 Kasım 1936 tarihlerinde Enternasyonal Sendika Bürosu adına bir komisyonla, Sovyet Sendikaları Merkez Konseyi temsilcileri Moskova'da görüşmeler yapar ve birleşmeyi destekleyen ortak bir açıklama yayınlar. Fakat bu ortak açıklama Enternasyonal Sendika Bürosu Yürütme Komitesi çoğunluğu tarafından desteklenmez.

Kızıl Sendikalar Enternasyonalisi Yürütme Komitesi, Birleşik Sendikaların Kızıl Sendikalar Enternasyonalisi'ne üye olmasının mümkün olmadığını, tersine birçok ülkede sendikal hareketin birliğinin Kızıl Sendikalar Enternasyonalisi'ne üye sendikaların ya da sendika muhalefetlerinin belli şartlarda reformist sendikalara katılmasıyla gerçekleştiğini tespit eder. Reformist sendika bürokrasisi Kızıl Sendikalar Enternasyonalisi'nin varlığını, sendikal hareketin birliğini yaratmanın önünde engel olarak ileri sürmektedir. İşçi sınıfının faşizme, sermayenin saldırılarına ve emperyalist savaşa karşı mücadelesinin başarısı ise, işçi sınıfının eylem birliği ve sendikal hareketin örgütsel birliğinden geçmektedir. Bu şartlarda sendikal birliğin sağlanması amacıyla Kızıl Sendikalar Enternasyonalisi Yürütme Komitesi yavaş yavaş çalışmalarını durdurur.

Birlik ve ortak eylem görüşmelerinin yönlendirilmesi artık büyük ölçüde seksiyonlar tarafından ele alınmakta ve uygulanmaktadır. Bu şartlarda Aralık 1937'de Kızıl Sendikalar Enternasyonalisi Yürütme Komitesi ve böylece Kızıl Sendikalar Enternasyonalisi kendi kendini feshetme kararı alır. Bu dağıtım bir anlamda daha sonra 1943'de Komintern'in dağıtılmasının da habercisidir.

Birlik ve ortak eylem görüşmelerinin yönlendirilmesi artık büyük ölçüde seksiyonlar tarafından ele alınmakta ve uygulanmaktadır. Bu şartlarda Aralık 1937'de Kızıl Sendikalar Enternasyonalı Yürütme Komitesi ve böylece Kızıl Sendikalar Enternasyonalı kendi kendini feshetme kararı alır. Bu dağıtma bir anlamda daha sonra 1943'de Komintern'in dağıtılmasının da habercisidir.

Dağıtma konusunda Yürütme Komitesi'nin kararı elimizde yok. Kararın metninin nasıl olduğunu, karar alınırken danışma mekanizmasının ne ölçüde işletildiğini vb. bilmiyoruz. Dağıtılan örgüte üye sendikalara ne gibi tavsiyelerde bulunulduğunu da ortaya çıkarmış değiliz. Fakat, Kızıl Sendikalar Enternasyonalı'ne üye sendikaların Kızıl Sendikalar Enternasyonalı dağıtıldıktan sonraki pratiği, birlik sendikaları kurma çalışmasına ağırlık verme yönündedir.

O günkü şartlarda reformist sendikaları zorlayarak ve özellikle tabandan eylem birliğini gerçekleştirerek uluslararası sendikal hareketin örgütsel birliğini yaratma yönünde faaliyetlere hız vermek, değişen şartlarda değişik yöntem ve taktikler izlemek, evet Kızıl Sendikalar Enternasyonalı'ni dağıtarak sınıf mücadelesi temelinde sendikal hareketin uluslararası birliğinin yolunu açmak doğru olsa bile, dağıtmanın bu ölçüde "sessiz-sedasız" gerçekleştirilmesi bizce yanlıştır. Şimdilik bu kadarını söylemekle yetiniyoruz. 1935 sonrasının daha detaylı bir değerlendirilmesi ve elde olmayan belgelerin ortaya çıkarılması, sorunun boyutunu daha etraflı olarak koyma imkânı verecektir.

Kızıl Sendikalar Enternasyonalı'nin dağıtılmasından sonra ülke ve uluslararası düzeyde birlik görüşmeleri her ülkenin devrimci sendikalarının doğrudan yönetimi altında yürütülür. Devrimci sendikalar, özellikle Sovyetler Birliği sendikaları, reformist sendikaların engelleme çabalarına rağmen birlik yönündeki faaliyetlerini artırır-
lar.

Sovyet Sendikaları, Mayıs 1938'de belli şartlar altında Enternasyonal Sendika Bürosu'na katılmaya hazır olduğunu açıklar. Bu şartlar şunlardır:

"1) Enternasyonal Sendika Bürosu'nun işçi sınıfının savaşa ve faşizme karşı mücadelesindeki faaliyetini güçlendirmesi.

2) Savaşa ve faşizme karşı propaganda ve ajitasyonun bütün araçlarla (işçi toplantıları, basın, radyo, sinema vb.) kullanılması.

3) Saldırı suçlusu bir devlete karşı (Almanya, İtalya, Japonya...) bütün ülkelerde proleter yaptırımların örgütlenmesi.

4) Saldırganlara karşı (Almanya, İtalya, Japonya.) mücadelesinde İspanya ve Çin'e aktif yardım.

5) Şu ülkelerde sendikaların birleştirilmesinin desteklenmesi: Birleşik Devletler, Çekoslovakya, Kanada, Güney Afrika, İspanya vb. gibi sendikaların halen bölünmüş olduğu veya bölünme tehlikesinin olduğu ülkelerde.

6) Faşizme ve savaşa karşı mücadelede önceden oluşmuş olan ülkelerde

proleter birleşik ve halk cephesinin desteklenmesi.” (“Rundschau”, sayı 26, sayfa 878, yıl 1938)

Sovyet Sendikalarının Enternasyonal Sendika Bürosu’na katılması için örgütsel önşartlar olarak şunlar öne sürülür: Sovyet Sendikalarının da katıldığı Enternasyonal Sendika Bürosu’nun olağanüstü bir kongresinin toplanması, biri Sovyet Sendikalarından olan 3 başkanın seçilmesi ve bu üç başkanın rotasyon usulü asıl başkanlığı yürütmesi, Sovyet Sendikalarının ödediği aidatın SSCB’ye karşı propaganda için kullanılmaması. (*Bkz. aynı yer*)

1939’da Zürih’te yapılan Enternasyonal Sendika Bürosu Kongresi’nde Sovyet Sendikalarının önerisi çoğunluk kararıyla reddedilir.

1 Eylül 1939’da nazi orduları Polonya’ya saldırır. Artık İkinci Dünya Savaşı tüm dünyayı tehdit eden bir felaket haline gelmiştir. Faşizme karşı mücadelede uluslararası işçi sınıfının ve dünya sendika hareketinin anti-faşist, devrimci bir temelde birliğinin ne kadar gerekli olduğu, bir kez daha çok acı deneyimlerle pratikte ispatlanır.

Bu düşünce, savaşın hemen ertesinde örgütsel bir yapıya kavuşur. Ekim 1945’de, komünist ve reformist sendikalar sendika içi demokrasi ve kapitalizme karşı sınıf mücadelesi ilkeleri temelinde birleşerek Dünya Sendikalar Birliği’ni kurarlar. Bu örgütün ve İkinci Dünya Savaşı’ndan sonraki uluslararası işçi hareketinin ve sendikal hareketin deneyimlerinin incelenmesi başka bir çalışmanın konusudur.

Kızıl Sendikalar Enternasyonalî’nin 16 yıllık tarihi büyük bir hazinedir.

SONUÇ: BAZI ÖNEMLİ GENEL DERSLER

Kızıl Sendikalar Enternasyonalı'nın deneyim ve kararlarının bu incelemesi, öncelikle şu dersleri çıkarmayı mümkün ve gerekli kılmaktadır:

– Sendika hareketinin sermayeye karşı mücadelesinde başarılı olmasının birinci şartı, bu harekete komünist dünya görüşünün kılavuzluk yapmasıdır. Bütün toplumsal örgütlerin olduğu gibi, sendikaların da kılavuz edinebilecekleri iki temel dünya görüşü vardır: Ya burjuva dünya görüşü, ya da proletaryanın komünist dünya görüşü. Bu iki dünya görüşü arasında sendikalar, ne kadar iddia etseler de tarafsız kalamazlar ve her tarafsızlık iddiası, aslında, kabul edilen ve işçi yığınlarının çıkarına karşı yönelen burjuva dünya görüşünün savunulmasını gizler.

– Sendikalara komünist dünya görüşünü hakim kılmanın ve bu hakimiyeti sürdürmenin önşartı, sendikalara proletaryanın komünist partisinin önderliğidir. Genel olarak partilerden bağımsızlığını ilan eden sendikalar, gerçekte komünist partisine karşı bağımsızlığını, burjuva partilerine karşı bağımlılığını ilan etmiş, sınıf uzlaşmasını temel alan, burjuvazinin sınıf çıkarlarına hizmet eden sendikalardır. Devrimci sendikalar, üyelerini gönüllü olarak komünist partisinin önderliğine ikna eder, bu temelde eğitir, komünist partisine mümkün olan en büyük yakınlaşmayı sağlamak için çabalar.

– Devrimci sınıf sendikaları ile tüm reformist, sarı, gerici sendikalar arasındaki temel fark, devrimci sınıf sendikalarının işçi sınıfının bütün kısmi talepler uğruna mücadelelerini devrim, sosyalizm talebine tabi olarak ele alması ve örgütlediği işçi yığınları her kısmi mücadelede devrime yakınlıktır için çalışmasıdır. Kısmi taleplerin devrim, sosyalizm hedefine tabi olarak ele alınması, kısmi talepler uğruna mücadelenin öneminin küçümsenmesi değildir. Tersine devrimci sınıf sendikaları, geniş işçi yığınlarını örgütlemek, devrim savaşına yaklaştırmak amacıyla kısmi talepleri, iktisadi talepleri çıkış noktası olarak almalı, işçi sınıfının kısmi çıkarlarını da garanti altına almak için kısmi mücadeleler uğruna çabaları devrim, sosyalizm hedefi ışığında değerlendirmeli ve burjuvazinin egemenliğinin yıkılmasını hazırlamalıdır.

– Kapitalist düzen çerçevesinde her sınıf mücadelesi, gelişmesinin belirli bir aşamasında kaçınılmaz olarak politik sınıf mücadelesi haline gelir. Bu gerçeğin ışığında, devrimci sınıf sendikaları, kendilerini iktisadi mücadeleyle sınırlayamazlar. Başından itibaren politik mücadeleye öncelik tanınmalı ve işçi sınıfının genel, devrimci taleplerini burjuvaziye kabul ettirme mücadelesinde devrim hedefini bir an olsun gözden uzak tutmamalıdır. Devrimci sendikalar, geniş işçi yığınlarının kısmi talepleri uğruna mücadelelerinden uzak kalmamalı, tam tersine bizzat kendileri bu mücadeleleri başlatmalı, ama başından itibaren ve sürekli olarak, mücadeleye katılan işçilerin bilinç ve örgütlülük düzeyini yükseltmek için, iktisadi talepler uğruna mücadeleyi genel sınıf mücadelesine dönüştürmek için çabalamalıdır.

– Sendikalar kapitalizm şartlarında işçi sınıfının en geniş kitle örgütleridir (devrimci dönemlerde ortaya çıkan Sovyetler biçimindeki çok daha geniş işçi örgütlerini sermayenin egemenliğinin yıkılmadığı şartlarda sürekli olamayacakları için burada tartışma dışında tutuyoruz). Sendikalarda örgütlü işçilerin çoğunluğu komünist partisinin sloganları için kazanılmadan ve sendikalarda örgütlü işçilerin çoğunluğu komünistlerin etkisi altına alınmadan, ne başarılı bir silahlı ayaklanma mümkündür, ne de işçi sınıfının bilinç ve örgütlülük düzeyini büyük ölçüde yükseltmek mümkündür.

– Devrimci sınıf sendikaları, her türden şovenizme, milliyetçiliğe, dinsel dargö-rüşlülüğe karşı, ezilen ulustan işçilere mücadelelerinde özel destek görevlerini yerine getirerek, bütün farklı milliyetlerden, dinlerden, ırklardan işçileri ortak sınıf çıkarları temelinde enternasyonalist ortak sınıf sendikalarında birleştirirler. İşçiler, diğer sınıf kardeşlerinden kendilerini ayıran, ortak sınıf düşmanlarına karşı mücadelelerini engelleyen ya da zayıf düşüren her türden ulusal, dinsel, ırkçı duvarları yıkmadan, bu yıkıntının üzerinde kendi enternasyonalist eserini inşa etmeden ileriye yönelik bir tek sağlam adım atamayacaktır. Bu hedefe ulaşmanın en önemli koşulu, ezen ulusların işçilerinin, “kendi” egemen uluslarının sömürücülerine karşı tutarlı, proleter enternasyonalisti sınıf mücadelesi vermeleri, ezilen ulusların işçi sınıfının ulusal ve sınıfsal kurtuluş mücadelelerine doğrudan yardımda bulunmaları ve ezilen ulusların işçilerinin güvenini kazanmalarıdır.

– Devrimci sendikalar komünizm okuludurlar. Devrimci sendikalar, kapitalizm şartlarında rekabet aracılığıyla birbirine düşürülmüş, düşman edilmiş, sermaye karşısında sindirilmiş işçi katmanlarını birleştiren, onların sınıf olarak hareket etmesinin önkoşullarını yaratan, sınıf düşmanlarına karşı ortak mücadele bilinciyle eğiten geniş sınıf örgütleridir. En geniş işçi kitlesinin bilinçli sınıf hareketini geliştirme, kitabi eğitim yoluyla değil, sayısız mücadele biçimleri içinde pratik eğitim yoluyla olabilir. Komünizm okulu olma iddiasındaki bir sendikanın iddiasının doğruluğunun en temel kistası, pratik sınıf mücadelesini ne ölçüde başarıyla örgütleyip örgütlediğinde, en geniş işçi kitlesini mücadele içinde ortak düşmana karşı sağlam bir biçimde birleştirip birleştiremediğinde aranmalıdır.

– Milyonlarca işçinin harekete geçtiği ilk alan, kısmi talepler uğruna mücadele alanıdır. Kısmi talepler uğruna mücadelede, çoğu kez işçiler bilincinde olmadan sınıf olarak eyleme geçerler, sermayenin ve onun ortak egemenlik aracı olan devletin, kendilerinin düşmanı olduğunu anlarlar, en basit bir talep uğruna mücadelenin bile sıkı bir sınıf dayanışmasını zorunlu kıldığını görürler. Tek başlarına kısmi talepler uğruna mücadeleler daha fazlasını veremez, işçileri yaşam ve çalışma şartlarının kötülüğünün ana kaynağına, ücretli kölelik düzenine karşı mücadeleye doğrudan yönelmez, ama buraya yönelmek için, devrimci sınıf sendikalarına büyük imkanlar verir. Devrimci sendikalar bu imkanları kullanmakla, kısmi mücadeleleri örgütlemekle yükümlüdür. Sınıf mücadelesi yasalarının bilinciyle hareket eden sendikalar, kısmi mücadeleler içindeki işçilerin bilincini genel sınıf taleplerine yöneltip, işçilerin günlük mücadelesini devrimci politik mücadele düzeyine yükseltirler. Geriliğini ve darlığını bahane ederek kısmi mücadelelerin her küçümsenmesi, devrimci sendikaların sınıfın geniş kesimlerinden kopmasına, devrimci kitlesel sınıf mücadelesini örgütleyememesine yol açacak, dolayısıyla sermaye düzeninin yıkılmasına, yerine proletarya diktatörlüğünün kurulmasına engel olacaktır.

– İşçi sınıfı homojen değil, her toplumsal sınıf gibi heterojen bir sınıftır. İşçi sınıfı, çalışan işçilerden ve işsizlerden oluşur. Sanayi proletaryasını kapsadığı gibi, tarım proletaryasını da kapsar; sınıf baskısının yanı sıra cinsel baskı altında ezilen kadın işçiler de sınıfın kopmaz bir parçasıdır... İşçi sınıfının her katmanının, diğer tüm katmanlarla ortak sorunları ve taleplerinin yanı sıra, kendine özgü özel sorunları ve talepleri de vardır. Bu nedenle devrimci sendikalar, işçi sınıfının tüm katmanlarını somut olarak incelemeli, onların somut sorun ve taleplerini bilmeli, formüle etmeli, sınıfın tüm katmanları arasında sıkı bir dayanışma yaratmalı ve tüm katmanları ortak, genel talepler uğruna mücadelede birleştirmelidir.

– Devrimci sendikaların inşa edilmesinin, en geniş işçi yığınlarının sermayeye karşı, devrimci bir sınıf mücadelesinde birleştirilmesinin, en küçük mücadeleden en büyük ve en karmaşık mücadelelere kadar tüm mücadelelerde işçi sınıfının şaşmadan, paniğe kapılmadan ilerlemesinin olmazsa olmaz koşulu, devrimci sendika hareketinin komünist kadrosunun yaratılmasıdır. Ancak, reformist sendika kadrosundan daha bilgili ve tecrübeli bir devrimci sendika çekirdeği yaratan işçi hareketi, sürekli olarak binlerce engel ve zorlukla karşılaştığı sınıf mücadelesini başarılı bir şekilde örgütleyebilecek, zafere doğru ilerleyebilecektir. Devrimci sendika hareketinin kadrosu yalnızca derin bir teorik bilgiyle değil, aynı zamanda en geniş bir pratik tecrübeyle şekillenebilecektir.

– İşçi hareketinin devrimcileşmesinin, sınıf uzlaşması siyaseti güden sendikaların yerine devrimci sınıf sendikalarını geliştirmenin önündeki en temel engel, işçi aristokrasisi ve sendika bürokrasisidir. Bu katmanların sınıf içindeki oranı küçük olmasına rağmen etkisi çok büyüktür. Bunların etkisinin en önemli nedeni, ücretli kölelik düzeninin her türlü desteğine ve avantajlarına sahip olmalarıdır. Ama tüm bu

avantajlarına rağmen bu katmanlar, sürekli olarak işçi sınıfının en geniş yığınlarının çıkarlarına karşı durmak, işçi sınıfına ihanet etmek, burjuvaziyle işbirliğine girmek zorunda olduklarından işçilerin gözünde teşhir olurlar. Bunların etkilerinin temeli sağlam değil, zayıftır. İşçi ve sendika hareketinin devrimci öncüleri, işçi aristokrasisine ve sendika bürokrasisine karşı mücadelelerinde dezavantajlarının yanı sıra çok büyük avantajlara da sahiptirler. Her şeyden önce devrimci önderler, işçilerin sınıf çıkarlarını savunan ve örgütleyen biricik gücü oluştururlar, ihanete karşı sınıfın davasına bağlılığın sembolüdürler. Bu nedenle işçi aristokrasisine ve sendika bürokrasisine karşı başarılı bir mücadele örgütlenebilir; bu katmanların geniş işçi yığınları üzerindeki etkisi kınılabılır ve devrimci sendikaların işçi sınıfı içinde egemenliği sağlanabilir, yeter ki, mücadelenin gereklerine göre mücadele edilsin.

– Sınıf uzlaşmacısı sendikaların hakimiyeti sürdüğü sürece, sarı sendikaların işçi sınıfının geniş kesimleri üzerinde etkisi var olduğu sürece ve ölçüde, komünistler gerici, sarı sendikalarda çalışmak, bu sendikalardaki işçileri komünizm davasına kazanmakla yükümlüdürler. Gerici sendikalarda çalışmayı reddetmek ya da küçümsemek, geniş işçi yığınlarını burjuvazinin etkisine terketmek demektir. Ama aynı zamanda gerici sendikalardaki çalışmayı, gerici sendika aracını ele geçirme hayaliyle yürütmek, bu sendikalarda örgütlü olan işçileri sürekli olarak gericiliğin örgütüne bağlamak, işçileri boş hayaller uğruna kandırmak demektir. Gerici, sarı sendikalarda çalışmanın amacı, en geniş işçi yığınlarını sermayeye ve sendika bürokrasisine karşı örgütlemek, tabanı kazanmaktır.

– İşçi aristokrasisine, sendika bürokrasisine ve sömürücülere ve onların devletine karşı mücadelenin örgütlendiği temel alan, işletme ve işletmedeki komünist hücre olmalıdır. Tek tek işletmelerdeki işçileri işletme hücresi önderliğinde birleştirmeden, işletmeleri fethetmeden, ne en geniş kitleler kazanılabilir, ne de sınıf düşmanlarına karşı başarılı bir mücadele örgütlenebilir. İşletmelerdeki çalışmayı temel alan devrimci sendikal faaliyet, gerici ve sarı sendikalar içindeki çalışmasında sendika muhalefet gruplarını ve fraksiyonlarını temel almalı, en ileri işçilerin önderliğinde oluşan sendika muhalefet grupları ve fraksiyonları çerçevesinde sendikalarda örgütlü işçileri birleştirmelidir.

– Devrimci sendika siyaseti ve pratiği, sürekli olarak ücretli kölelik düzeninin bekçi köpeklerinin baskısı altında çalışmaya zorlanmıştır ve sermaye düzeni sürdüğü sürece bu zorbalığı sürekli olarak da üzerinde hissedecektir. Bu nedenle devrimci sendika çizgisi, mücadelenin tüm biçimlerini (legal ya da illegal) kullanmayı ve ustaca birleştirmeyi bilmeli, her şart altında mücadelesini sürdürecektir biçimde örgütlenmelidir.

– Toplumsal barbarlığın en son ve en “uygar” biçimi olan ücretli kölelik düzeni, aşılamayacak zorluklar ve felaketler içinde can çekişmektedir. Ama buna rağmen, bu hasta, mikroplu yaratık, ömrünü uzatmak için her fırsatı kullanmaya çalışmakta, toplumda ve doğada sağlıklı olan ne varsa hepsini zehirlemektedir. Bu kokuşmuş organizmanın daha fazla zarar vermesini engellemenin tek yolu, onu yok etmektir!

Kızıl Sendikalar Enternasyonalî'nin Deneyimlerinin Ele Alındığı Bazı Eserler

Kızıl Sendikalar Enternasyonalî'nin deneyimlerini ele almayı önemli gören ender komünistlerden biri, eski Arnavutluk Sosyalist Halk Cumhuriyeti'nden Filip Kota'dır. Eserinin ana konusu, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonraki dönemde dünya sendikal hareketindeki iki karşıt çizginin değerlendirmesidir. Filip Kota, aynı zamanda sendikaların tarihi olarak ortaya çıkma nedenlerini, Marx ve Engels'in sendikalar konusundaki anlayışını ve komünist hareketin sendika enternasyonalî olan Kızıl Sendikalar Enternasyonalî'nin önemine de değinmektedir.

Filip Kota, Kızıl Sendikalar Enternasyonalî'ne o kadar değer vermektedir ki(!), Birinci ve İkinci Dünya Savaşları arasındaki dönemde, dünya işçi sınıfı hareketinde ve sendikal harekette önemli ölçüde etkide bulunmuş bu örgütün değerlendirilmesine, Türkçe çevirisi toplam 162 sayfa tutan eserinde ancak 2,5 sayfalık bir yer ayırmaktadır. Kızıl Sendikalar Enternasyonalî'nin önemini, tarihi rolünü içerik olarak ortaya koyamayan bu kısa, yetersiz eser, uluslararası işçi sınıfının belirli bir dönemini kapsayan tecrübelerini gün ışığına çıkaramıyor. Filip Kota'nın yazdığını olduğu gibi aktarırsak, okuyucu daha açık olarak Kızıl Sendikalar Enternasyonalî gibi bir örgüte ne kadar az önem verildiğini görecektir:

" C) Kızıl Sendikalar Enternasyonalî

1919 Mart'ında Moskova'da Üçüncü Komünist Enternasyonal'in kurulması dünya sınıfsal sendikacılık hareketi üzerinde doğrudan doğruya etkili oldu ve ona yeni bir atılım kazandırdı. Bunun sonucunda 1920'de Moskova'da 41 ülkenin delegesinin katıldığı devrimci sendikalar 1. Kongresi toplandı. Kızıl Sendikalar Enternasyonalî işte orada kuruldu.

Kızıl Sendikalar Enternasyonalî, programına ilk görev olarak kapitalist sistemin yıkılması ve sosyalizmin kurulmasını koydu. Örgütün kapıları, sınıf mücadelesinin devrimci ilkelerini kabul eden, işçilerin ekonomik talepler uğruna mücadelesini siyasi mücadeleye bağlayan ve Amsterdam Uluslara-

rası Sendikalar Federasyonu tarafından temsil edilen reformcu hareketi teşhir için mücadele eden, bütün sendikal kuruluşlara açıktı. Üçüncü Komünist Enternasyonal'in himayesinde ve doğrudan desteğiyle kurulan Kızıl Enternasyonal, Komünist Enternasyonal'le birlikte çalıştığını ve onun siyasi ve ideolojik önderliğini kabul ettiğini açıkça ilan ediyordu.

Kızıl Enternasyonal'in kurulması işçi sınıfının ve dünya sendikal hareketinin bütün mücadelesinde çok önemli bir rol oynamıştır: 1937'de 20 milyon üyesi vardı, Amsterdam Enternasyonal'i'nin üye sayısı da 20 milyondan 12 milyona düşmüştü.

Kızıl Enternasyonal, Amsterdam Enternasyonal'i'ni birçok defa birleştirmeye, sermayenin taaruzuna, faşizmin zuhur etmesine ve kurulmasına, emperyalist savaş tehlikesine karşı ortak eylemler düzenlemeye davet etmiştir; ama bütün bu öneriler fiiliyatta faşizmin önündeki yolu temizlemiş olan Amsterdam Enternasyonal'i'nin sağ yöneticileri tarafından reddedilmiştir.

Burjuvazinin ve tekellerin çıkarlarını koruyan bir başka örgüt de 1919'da Cenevre'de Cemiyet-i Akvamla aynı zamanda, Birinci Dünya Savaşının galip ülkeleri tarafından 'evrensel planda emekçilerin korunması ve geleceğin daha iyi kılınmasına yönelik daimi bir örgüt' olsun diye kurulan Uluslararası Çalışma Örgütüydü (OIT).

Bu örgütün kurulmasına ilham kaynağı olan ve onun en ateşli savunucuları S. Gompers, L. Jouhaux ve Uluslararası Sendikalar Federasyonu'nun liderleri gibi sağ sosyal-demokratlardı. İlk başkanı 'sosyalist', sendikacı ve Birinci Dünya Savaşı sırasında Fransa Silahlanma Bakanı Albert Thomas'dı.

OIT'in kurulmasının amacı işçi sınıfını devrim yolundan döndürmek, ona sınıf çelişmelerini ve mücadelesini unutturmak, işçi sınıfının ve sendikal hareketin içinde sınıf çıkarlarının bu örgüt tarafından korunacağı ve halledileceği hayalini yaratmaktı.

İtalya'da ve Almanya'da faşizmin kurulması sendikaların çözülmesi ve yıkılmasına, bu ülkelerde elde edilen sendikal hak ve özgürlüklerin inkarına yol açtı. Faşizmin iktidarı ele geçirme tehlikesi, örneğin Fransa gibi, başka ülkelerde de görüldü; bu ülkelerde işçi sınıfı faşizme karşı bir dizi eyleme girişti. Bu çerçeve içinde 1935'de Fransa'da, zirvede bir birliğin sonucu olan Halk Cephesi kuruldu. Bu cepheye sendikal hareket de katıldı. 1936 Mart'ında Fransa'nın en büyük iki sendikal örgütü birleşti. Ama tecrübelerin de gösterdiği gibi, sendikaların birliği sağlam ilkeler temelinde olmayıp siyasi konjonktürün bir sonucu olarak olarak gerçekleşti. Daha önce görülmemiş bir güçte, bir grev dalgası bütün Fransa'yı sarstı; işçiler, fabrikaları ve işletmeleri işgal ettiler, bu da devrimci bir durumun doğmasına yol açtı. Ama bu geniş sınıf mücadelesi hareketinden korkan reformcu sendika yöneticileri 'Matignon Sözleşmeleri' ile burjuvaziyle uzlaşarak hareketi balta-ladılar.

İki dünya savaşı arasındaki dönem kapitalist düzenin iç buhranı, işçi sınıfının sayıca artması, sendikalarda örgütlenmesi ve devrimci ruhunun yükselmesiyle belirlenmiştir. Nitekim Birinci Dünya Savaşı'nın arifesinde 10 milyon sendikalı işçi varken İkinci Dünya Savaşı öncesinde bütün dünyada 40 milyona yakın işçi bulunuyordu. Özellikle Sovyetler Birliği'nin savaşa girmesinden sonra, faşizme karşı mücadele işçi sınıfının bilincini ve mücadele ruhunu sağlamlaştırdı. Faşizm, sadece işçi sınıfının düşmanı olmakla kalmıyordu, aynı zamanda milli bağımsızlığın da düşmanıydı. İşçi sınıfı ülkesinin kurtuluşu için işgalcilere karşı mücadele ederken, aynı zamanda kendisinin en acil sorunlarını halletmek için de savaşıyordu. İşçi sınıfını nazi-faşizmine karşı savaşa faal olarak katılmaya iten nedenler bunlar olmuştur ve işçi sınıfı grev ve sabotajlardan silahlı mücadeleye kadar çok çeşitli mücadele biçimlerine başvurmuştur.” (Filip Kota, “Dünya Sendikal Hareketinde İki Karşıt Çizgi”, sayfa 36-38, Günce Yayınları, 1. Baskı, Haziran 1977, orijinal baskı 1973)

Bu kadar kısa bir değerlendirme bile, bir yerde, 1960'ların ortasından itibaren modern-revizyonizmle ayrılığı resmen ilan eden Uluslararası Komünist Hareket içinde ender, olumlu bir tavidir. Zira, o günkü dönemde Çin Komünist Partisi ve Amavutluk Emek Partisi şahsında yeniden şekillenen Uluslararası Komünist Hareket safalarında Kızıl Sendikalar Enternasyonalı üzerine bir değerlendirme yapan eser, istisnayı teşkil etmektedir. Fakat, geçerken yapılan kısa değerlendirmeler, kısalığı içinde doğru olsa bile, uluslararası işçi sınıfının geçmiş deneyimlerini komünist açıdan değerlendirme görevine cevap vermemekte ve bu mirasın çarpıtılması, yanlış bir biçimde tanıtılması modern revizyonistlere, her türden diğer revizyonist ve oportünistlere bırakılmaktadır.

Modern revizyonist cephe içinde, başından sonuna kadar eserinin konusu olarak Kızıl Sendikalar Enternasyonalı'ni alan bir yazar G. M. Adibekov'dur. F. Kota ile aynı tarihte kitabını tamamlayıp yayınlatan Adibekov, kitabının başlığı olarak da “Kızıl Sendikalar Enternasyonalı”ni almıştır. Adibekov'un Kızıl Sendikalar Enternasyonalı'nin deneyimlerini revizyonist bakış açısı ve revizyonist taraflı tarihle incelediği, kitabına eleştirel bir gözle bakıldığında hemen görülmektedir. Örneğin şöyle yazıyor Adibekov:

“Reformist önderler, ‘sınıf barışı’nı, ‘kapitalizmin sosyalizme gelişmesi’ni vaaz ediyorlar, reformlar için mücadeleyle kendilerini sınırlamaya çalışıyorlar ve işçileri yalnızca kısmi reformlara yönlendiriyorlardı. İşçileri, sömürü ve baskıya dayanan toplum düzeninin yıkılması son hedefi uğruna mücadeleye de (abç) çağıran devrimcilerden farklı olarak reformistler, yığınların aktif, devrimci eylemlere girişmelerini engellemeye çalışıyorlardı”. (“Kızıl Sendikalar Enternasyonalı”, sayfa 9, Verlag Tribüne, Berlin 1973, Almanca)

Devrimcilerle reformistler arasındaki fark, Adibekov tarafından devrimcilerin devrimi de savunması, reformistlerin devrimi savunmaması, kendilerini yalnızca kısmi talepler uğruna mücadeleyle sınırlaması olarak konuyor. Bir revizyonistin devrimci ile reformist arasındaki ana farklılığı ortaya koyması da reformistçe olabiliyor.

Devrimci ile reformist arasındaki, Kızıl Sendikalar Enternasyonalisi ile reformist Amsterdam Enternasyonalisi arasındaki ana farklılık, birincinin reformlar uğruna mücadeleyi devrim mücadelesine tabi kılması idi. Yoksa ince reformizm denilen, reformların yanı sıra devrimi de savunan reformizmle, devrimcilik arasında bir fark olmazdı.

Bir başka bağtımda ise Adibekov, Kasım 1922’de yapılan “*KSE’nin 2. Kongresi, kuruluş kongresinde tespit edilen, reformist yığın sendikalarının kazanılması hattını onayladı*” diyor. Başka bağtımlarda da tekrarladığı bu düşünce, Kızıl Sendikalar Enternasyonalisi’nin hiçbir kongresinde karar altına alınmamıştır. Kızıl Sendikalar Enternasyonalisi Kuruluş Kongresinde, reformist sendikalara yönelik olarak, Sovyet sendikaları delegelerinin sunduğu ve 28 aleyhte oya karşılık 270 lehte oyla kabul edilen kararda, “*sendikaların parçalanması değil, fethi; yani, eski sendikalarda birleşmiş milyonlarca yığınların fethi*” (aktaran: Adibekov, sayfa 23) denerek, reformist sendika aracının kazanılması gibi aptalca bir görev değil, reformist sendikalarındaki kitlenin kazanılması görevi tespit edilmiştir. Adibekov gibi revizyonistler için, devrim yapmak, burjuvaziyi yıkmak gereksiz olduğu için proleter yığınların kazanılması değil, reformizmlerini egemen kılmanın aracı olarak reformist sendikaların kazanılması talebi getirilmektedir.

Adibekov’un reformizmi bir başka yerde yine sırtıyor. Ona göre, “*en önemli şey işçi sınıfının birliği*”ymiş. (age, sayfa 57) Bir reformist için devrimci temelde olmaksızın işçilerin bir birliği en önemli şey olabilir, ama komünistler için en önemli şey olamaz. İşçilerin birliğinde belirleyici olan nokta, yapılan birliğin hangi temel üzerinde yükseldiğidir...

Revizyonistlerin Kızıl Sendikalar Enternasyonalisi’nin tarihine olduğu gibi, deneyimlerine de doğru temelde yaklaşmasının mümkün olmadığı, her somut örnekte yeniden görülmektedir...

BELGE I

Eylem Programı

1) Tüm dünyaya yayılan keskin iktisadi kriz, toptancı fiyatlarındaki felaket düşüş, mala duyulan gerçek açlıkla birlikte aşırı üretim, burjuvazinin işçi sınıfına karşı saldırgan politikası, iş ücretini düşürmeye yönelik inatçı çabalar ve işçilerin gelişmesini onyıllarca geriye atma çabaları ve bunların sonucu, bir yandan kitlelerin büyüyen kızgınlığı ve öte yandan eski yöntemleriyle sendikaların zavallılığı, tüm ülkelerin devrimci sendikalarının önüne yeni görevler koymaktadır. Kapitalizmin çürümesinin ortaya çıkardığı yeni iktisadi mücadele yöntemleri gereklidir; sermayenin saldırısını defetmek ve eski pozisyonları sağlamlaştırdıktan sonra bizzat saldırıya geçmek için, sendikaların saldırgan bir iktisadi politikaya gereksinimi vardır.

2) Sendika taktiğinin temelini, sermayeye karşı, devrimci kitlelerin ve örgütlerinin dolaysız eylemi oluşturur. İşçilerin tüm kazanımları, kitlelerin dolaysız eylemi ve devrimci baskı uygulamasıyla doğru orantılıdır. Dolaysız eylemden, işçilerin işverenlere ve devlete karşı doğrudan baskı uygulamasının tüm türleri anlaşılmalıdır: yani boykot, grevler, sokak eylemleri, gösteriler, işletmelere elkonması, işletmelerden mal çıkartılmasına karşı şiddete dayanan direnişler, silahlı ayaklanma ve işçi sınıfını sosyalizm için mücadelede birleştirmeye uygun diğer devrimci eylemler. Bundan dolayı devrimci sendikaların görevi, dolaysız eylemi, işçi kitlelerini sosyal devrim ve proletarya diktatörlüğü için mücadeleye eğitime ve hazırlamanın bir aracı haline getirmektir.

3) Mücadelenin son yılları, sendikal örgütlerin tüm zayıflığını özellikle açık bir şekilde göstermiştir. Bir işletmenin işçilerinin birçok sendikaya üye olması, onları mücadelede zayıf düşürmektedir. Mücadelenin zayıflamaması için çıkış noktası, saf sendikal (mesleklerle göre /ÇN) inşadan, sendikaların üretim dallarına göre örgütlenmesine geçiş olmalıdır. Örgütsel inşaa alanında slogan "Bir işletmede bir sendika" olmalıdır. Birbirine yakın sendikaların bir birlikte kaynaşması, bu sorun doğrudan fabrika ve işletmelerdeki birlik üyelerine, devamlı il ve eyalet konferanslarına ve ulusal kongrelere sunularak devrimci yoldan olmalıdır.

4) Her fabrika ve her işletme devrimin bir müstahkem mevkii, kalesi olmalıdır.

Sade birlik üyeleri (kasadar, başkan, işletme temsilcileri ve diğerleri) arasındaki ilişkilerin eski biçiminin yerine, fabrika komiteleri geçirilmelidir. Fabrika komiteleri, hangi siyasi kanaate sahip olduklarından bağımsız olarak ilgili işletmenin tüm işçileri tarafından seçilmelidir. Kızıl Sendikalar Enternasyonalı yandaşlarının görevi, ilgili işletmedeki tüm işçileri kendilerini temsil eden organın seçimine çekmektir. Fabrika ve işletme komiteleri seçimlerini sadece aynı düşüncedeki insanların toplantısıyla sınırlama, yalnızca bir parti yönünde yürütme ve geniş tarafsızlar kitlesini seçimlerden dışlamaya yönelik tüm çabalar, kategorik olarak mahkûm edilmelidir. Bu bir hücre olur, ama bir fabrika ve işletme komitesi değil. İşçilerin devrimci kesimi; hücreleri, eylem komisyonları ve nihayet her bir üyesi aracılığıyla genel toplantı üstünde, onun tarafından seçilen fabrika ve işletme komitesi üstünde etkiye bulunmalıdır.

5) Fabrika ve işletme komitelerine yöneltilecek ilk talep, işsizlik sonucunda işten çıkarılan işçilere işletme kesesinden sosyal yardım yapılmasıdır. Hiçbir şart altında, işçilerin sokağa atılmasına ve bunun işletmenin yanına kâr kalmasına izin verilmemelidir. Patron, işsizin tam iş ücretini ödemekle yükümlü kılınmalıdır. Bu platformda işsizler değil, esas olarak çeşitli işletmelerdeki işçiler, işsizlik sorununun kapitalist düzen çerçevesinde çözülemediği ve işsizliğe karşı en iyi aracın, toplumsal devrim ve proletarya diktatörlüğü olduğu konusunda aydınlatılarak örgütlenmelidir.

6) Günümüzde işletmelerin kapatılması ve işgünü sayısının kısaltılması (kısa mesai /ÇN); burjuvazinin elinde, işçileri iş ücretini düşürmeye, çalışma süresini uzatmaya ve toplu sözleşmeleri kaldırmaya zorlamanın en önemli araçlarından birini oluşturmaktadır. Lokavt, birleşik patronların örgütlü işçi kitlelerine karşı gittikçe daha açık “dolaysız eylem” biçimlerine bürünmektedir. Bu nedenle, mücadele, işletmelerin kapatılmasına karşı yürütülmeli ve bir fabrikanın kapatılmasına götüren nedenlerin araştırılması işçiler tarafından talep edilmelidir. Bu amaçla hammadde, yakıtları, siparişleri kontrol etme yetkisi olan; ayrıca, üretim için gerçekten gerekli hammadde mevcudunu gözden geçiren ve bankalarda depolanmış para rezervlerini kontrol eden özel kontrol komisyonları oluşturulmalıdır. Özel olarak seçilmiş kontrol komisyonları, ilgili işletme ile diğer işletmeler arasındaki mali ilişkileri en büyük titizlikle denetlemeli, ticaret sırlarının ortadan kaldırılması önde duran en önemli pratik görevlerden biri olarak işçilerin önüne konmalıdır.

7) Ücretlerinin düşürülmesini ve çalışma koşullarının kötüleştirilmesini amaçlayan işletmelerin kitlesel işten çıkartmalara karşı en önemli mücadele araçlarından biri, işçilerin, fabrikanın ya da işletmenin mülküne el koyması ve işverenin iradesine rağmen üretimi devam ettirmesidir. Metalara aşırı talep şartlarında, üretimi devam ettirmek zorunludur ve bu sebeple işçiler, fabrikaların ve imalathanelerin kasten kapatılmasına izin vermemelidir. Yerel ilişkilere, üretim koşullarına, politik duruma, sosyal mücadelenin keskinliğine göre, elkoyma, sermaye üzerinde baskı uygulamanın

diğer yöntemleriyle desteklenebilir ve desteklenmelidir. İşletmeye el konurken, idare fabrika ya da işletme komitesinin, ve bu amaçla özel olarak seçilmiş bir birlik (sendika /ÇN) temsilcisinin elinde bulunmalıdır.

8) İktisadi mücadele, savaş öncesindeki nazaran iş ücretini yükseltme ve çalışma koşullarını iyileştirme sloganı altında yürütülür. Çalışma koşullarını savaş öncesindeki seviyeye gerileten bütün çabalar, kararlı ve devrimci bir şekilde geri çevrilmelidir. Savaş, işçi sınıfını güçten düşürme sonucunu getirdi; buna karşı durabilmenin önkoşulu, çalışma koşullarının iyileştirilmesidir. Kapitalistlerin diğer ülkelerin rekabetine yaptığı atıflar kesinlikle göz önünde bulundurulmamalıdır; devrimci sendikalar, iş ücreti ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi sorunlarını, çeşitli ulusların yağmacı unsurları arasındaki rekabet açısından değil, tersine işgücünün korunması açısından ele alınmalıdır.

9) Kapitalistlerin ücret baskısı taktiği uygulaması ve ülkede bir iktisadi kriz olması durumunda, devrimci sendikaların görevi, çeşitli üretim dallarında iş ücretlerinin birbiri ardına düşürülmesini engellemek; yani kendini birçok gruba parçalatmaktır. Kamu işletmelerinin işçileri (kömür işçileri, demiryolu işçileri, elektro-teknisyenler, gaz işçileri ve diğerleri) başından itibaren mücadeleye çekilmelidir ki, sermayenin saldırısına karşı mücadele, sanayinin en önemli merkezlerini, iktisadi-ekonomik organizmayı kapsasın. Bu durumda, kısmi grevlerden başlayarak herhangi bir önemli üretim dalında ülke çapında genel greve kadar tüm direniş türlerini kullanmak, gerekli ve amaca uygun olacaktır.

10) Sendikalar pratik görev olarak, belirli bir üretim dalını kapsayan uluslararası grevlerin hazırlanmasını ve örgütlenmesini önlerine koymalıdır. Kömür çıkarımını ya da taşımacılığı uluslararası çapta kesintiye uğratmak, tüm ülkelerin burjuvazisinin gerici darbelerine karşı önemli mücadele araçlarıdır.

Sendikalar, saldırıları için uygun anı seçebilmek için, dünya konjonktürünü dikkatle takip etmeli; bu arada, hangi türde olursa olsun uluslararası bir saldırının ancak, Amsterdam Enternasyonalıyla hiçbir ortaklığı olmayan, gerçekten devrimci enternasyonal sendikalar oluştuğunda mümkün olacağını bir an için dahi gözden kaçırmamalıdır.

11) Bütün ülkelerin oportünistleri tarafından yaygınlaştırılan toplusözleşmelerin mutlak değerine inanç, devrimci hareket tarafından keskin ve kararlı bir şekilde geri çevrilmelidir. Toplusözleşme, bir ateşkesten başka birşey değildir. İşverenler, en ufak bir fırsat doğduğunda, sürekli olarak toplusözleşmeleri delmektedirler. Toplusözleşmeye tapınmak, işçi sınıfı önderlerinin burjuvazinin ideolojisi tarafından derinden etkilendiğini ispatlamaktadır. Devrimci sendikalar toplusözleşmeleri reddetmeyip, görece değerini bilmeli ve işçi sınıfına yarar getirdiğinde, bu anlaşmaları bozma yöntemlerini her zaman açık göz önünde bulundurmalıdırlar.

12) Bireysel ve kollektif patronlara karşı işçi örgütlerinin mücadelesi, ulusal ve yerel ilişkileri göz önünde tutarak, işçi sınıfının kurtuluş mücadelesinin tüm tecrübesi için değerlendirilmelidir. Bu nedenle her önemli grev, yalnızca işçiler tarafından iyi hazırlanmakla kalmamalı, aynı zamanda grevin başlamasıyla birlikte, grev kırıcılara ve burjuva hükümetler tarafından desteklenen beyaz muhafız örgütlerinin provokasyonlarına karşı özel kadrolar da oluşturulmalıdır. İtalya’da faşistler, Almanya’da Teknik Acil Yardım, Fransa ve İngiltere’de eski subay ve assubaylardan oluşan beyaz muhafız örgütleri; bütün bu örgütler, yalnızca grevcileri ikame ederek değil, aynı zamanda işçi hareketinin yöneticilerini maddeten de yıkarak ve katlederek, her işçi eylemini dağıtmayı, yok etmeyi amaçlamaktadır. Bu şartlar altında özel grev ve öz savunma güçlerini örgütlemek hayati öneme sahiptir.

13) Bu yeni kurulan mücadele örgütleri, kendilerini yalnızca işverenlerin ve grev kırıcı örgütlerin saldırılarına karşı savunmakla kalmamalı, aynı zamanda ilgili fabrika için öngörülmüş olan bütün mal ve metalleri alıkoyma inisiyatifi üstüne almalı ve ürünlerin diğer fabrika ve işletmelere ulaşımını engellemelidir. Bu bağlamda, ulaştırma işçilerine çok özel, tayin edici bir rol düşmektedir; bunlar, tüm yerel işçilerin ortak desteğiyle, metallerin girişi ve çıkışını durdurmalıdır.

14) Yakın gelecekte tüm işçi sınıfının iktisadi mücadelesi, partinin “üretimde işçi kontrolü” sloganı üzerinde yoğunlaşmalıdır. Bu kontrol, hükümet ve hakim sınıflar kendi sahte kontrol araçlarını yaratmadan önce gerçekleştirilmelidir. Belli sonuçlar elde etmek için, işletmelerin kontrolünü sıkı bir biçimde yürüterek, hakim sınıflar ve reformistler tarafından eşit sayıda temsilcilerden oluşan çalışma gruplarının ve kontrol komisyonlarının kurulması çabalarına karşı kararlı bir mücadele verilmelidir. Devrimci sendikalar tüm kararlılıkla, eski sendika önderlerinin, hakim sınıfların yardımıyla yürüttükleri sosyalist göz boyama ve dolandırıcılığa karşı çıkmalıdır. Bu bayların barışçıl toplumsallaştırma üzerine bütün boş lafları yalnızca, işçileri devrimci bir eylemden ve sosyal devrimden saptırmayı hedeflemektedir.

15) İşçilerin dikkatini dolaysız görevlerinden saptırmak ve onlarda küçük-burjuva eğilimler uyandırmak için, işçilerin kâra iştiraki, yani onlar tarafından yaratılan artı-değerin önemsiz bir bölümünün işçilere geri verilmesi düşüncesi propaganda edilmektedir. İşçileri demoralize etmenin bu sloganı, şiddetli ve acımasız bir eleştiriye tabi tutulmalıdır. (Devrimci sendikaların sloganı, kâra iştirak değil; “kapitalist kân yoketmek”tir.)

16) İşçi sınıfının mücadele gücünü felce uğratmak ya da kırmak için burjuva devletler, hayati önemdeki sanayileri koruma bahanesiyle, tek tek işletmeleri ya da koca sanayi dallarını geçici olarak militarize etme yoluna başvurmuşlardır. Ekonomik sarsıntıları güya mümkün olduğunca önlemek için, sermayeyi koruma amacıyla zorunlu hakem mahkemelerini ya da uzlaştırma komisyonlarını uygulamaya soktular. Savaşın yükünü tamamen çalışanların omuzuna yıkmak için, sermayenin çıkarları

doğrultusunda, işverenin vergi toplayıcısı rolünü oynadığı, vergilerin doğrudan iş ücretinden kesilmesi de uygulamaya kondu. Yalnızca kapitalist sınıfa hizmet eden bu devlet tedbirlerine karşı, devrimci sendikalar amansız bir mücadele başlatmalıdır.

17) Çalışma koşullarını iyileştirme, yaşam seviyesini yükseltme ve işçi kontrolü için mücadele ederken, bu sorunların kapitalist ilişkiler altında imkânsız çözülemeyeceği daima göz önünde bulundurulmalıdır. Bu nedenle devrimci sendika birlikleri, hakim sınıflardan adım adım imtiyazlar elde ederek, onları sosyalist yasaları uygulamaya zorlamalı, sosyal sorunun yalnızca kapitalizmin yok edilmesi ve yerine proletarya diktatörlüğünün geçirilmesiyle çözülebileceğini işçi kitlelerine tam berraklıkla açıklamalıdır. Bu bakış açısından hareketle, işçilerin hiçbir kısmı eylemi, hiçbir kısmı grevi, ne kadar önemsiz de olsa hiçbir çatışması iz bırakmadan geçip gitmemelidir. Devrimci sendikalar bu çatışmaları genelleştirmeli ve işçi kitlelerini sosyal devrimin ve proletarya diktatörlüğünün zorunluluğu ve kaçınılmazlığı bilincine getirmelidir.

18) İktisadi mücadele aynı zamanda politik, yani genel bir sınıf mücadelesidir. Ülkedeki en geniş işçi kitlelerini de kapsasa, mücadele ancak devrimci sendika birlikleri ülkenin komünist partisiyle elele, en sıkı işbirliği ve en sıkı ittifak içinde hareket ederse, gerçekten devrimci bir şekilde ve işçi sınıfının tümü için mümkün olan en büyük yararlarla yürütülebilir. İşçilerin sınıf mücadelesini birbirinden bağımsız iki kısma bölme teori ve pratiği, günümüzdeki devrim anında oldukça zararlıdır. Bu adım ancak, işçi sınıfının devrimci enerjisinin, yani onun tüm komünist ve devrimci unsurlarının en büyük çabalarıyla düşünülebilir olan, güçlerin maksimal yoğunlaştırılması gerektirmektedir. Komünist partisinin ve kızıl devrimci sınıf birliklerinin (birbirinden ayrı /ÇN) kısmi eylemleri peşinen başarısızlığa ve yokedilmeye mahkumdur. Bu nedenle komünist partisinin sendikalarla eylem birliği ve organik ittifakı, kapitalizme karşı mücadelede başarının önşartlarıdır.

(“Tezler, Sonuçlar, Kararlar ve Çağrılarda Komünist Enternasyonal”, Cilt I, sayfa 159-162, Almanca)

BELGE II

“Taktik Üzerine Tezler”den (Parça)

5) KISMİ SAVAŞLAR VE KISMİ TALEPLER

Komünist partiler ancak mücadele içinde gelişebilirler. En küçük komünist partiler bile kendilerini yalnızca propaganda ve ajitasyonla sınırlamamalıdır. Onlar proletaryanın tüm kitle örgütlerinde öncüyü oluşturarak, geri kalmış, yalpalayan kitlelere pratik mücadele önerilerini formüle etme, proletaryanın tüm yaşamsal gereklilikleri için mücadeleye atılma yoluyla, onlara nasıl mücadele edileceğini göstermeli ve bu şekilde tüm komünist olmayan partilerin ihanetçi karakterini kitleler nezdinde teşhir etmelidir. Komünistler, ancak proletaryanın pratik kitle savaşlarının başına geçmeyi bilerek, ancak bu mücadeleyi geliştirerek, gerçekten proletaryanın büyük kitlelerini diktatörlük uğruna mücadeleye kazanabilirler.

Komünist partilerin tüm ajitasyon ve propagandası, her türden çalışması, kapitalizm zemini üzerinde, proleter kitlelerin durumunda kalıcı bir iyileşmenin mümkün olmadığı bilinciyle dolu olmalıdır; yalnızca, burjuvaziyi alaşağı etmenin, kapitalist devleti parçalamanın, işçi sınıfının durumunu iyileştirmeye geçme, kapitalizmin viraneye çevirdiği ekonominin yeniden inşasını ele alma imkanı verdiği bilinciyle dolu olmalıdır. *Fakat bu anlayış, kendisini, proletaryanın diktatörlüğü aracılığıyla gerçekleştirmeye muktedir olana kadar, güncel, ertelenemez hayati gereklilikleri için savaşımdan vazgeçmek şeklinde ifade etmemelidir.* Şimdi kapitalizmin çöküşü ve çürümesi döneminde, işçilere tok karınlı bir köle yaşamını dahi garantileme durumunda olmayan kapitalizm zamanında, sosyal-demokrasi, iflas etmiş kapitalizm temelinde ve çerçevesinde banışıl araçlarla hayata geçirilmesi gereken eski sosyal-demokrat *barışçıl reformlar* programını ileri sürerek, çalışan kitleleri bilinçli olarak aldatmaktadır. Çürüme döneminde kapitalizm, yalnızca, işçilere herhangi insancıl yaşam şartları sağlamaya muktedir olmamakla kalmaz, aynı zamanda sosyal-demokratlar, tüm ülkelerin reformistleri de, programlarında ileri sürdükleri en mütevazı talep-

ler uğruna herhangi bir mücadele yürütmeye istekli bile olmadıklarını her gün ispatlamaktadırlar. **Merkezci partiler** tarafından ileri sürülen, en önemli sanayi dallarının **toplumsallaştırılması, ya da millileştirilmesi talebi** de, aynı şekilde halk kitlelerinin aldatılmasıdır. Merkezçiler yığınlara burjuvazi yenilmeden de kamunun en önemli sanayi dallarını sermayenin elinden koparıp alabileceğini telkin etmeye çalışarak sadece onları yanıltmakla kalmadılar; aynı zamanda bunlar, “planlı” iktisadi inşanın ancak tüm sanayi dallarını birbiri ardına tedricen ele geçirdikten sonra başlayacağı umuduyla, işçileri en acil ihtiyaçları uğruna gerçek, canlı mücadeleden uzaklaştırmaya çalışıyorlar. Böylece, açıkça karşı-devrimci sahtekârlığa dönüşmüş olan kapitalizmi reforme etme **sosyal-demokrat asgari programına** geri dönüyorlar. Merkezçilerin bir kesimi nezdinde, örneğin kömür sanayisinde millileştirme programının ileri sürülmesinde, proletaryanın tüm devrimci enerjisini iktidar için mücadeleye götürecektir devrimci bir eylemin kaldırıcı yapmak için bir tek talebe yönlendirme Lasalle’ci düşüncesi bir rol oynadığı ölçüde, bu ölü bir plancılıktır; işçi sınıfı şimdi bütün kapitalist devletlerde o kadar çok, o kadar korkunç kötülükler altında eziyet çekmektedir ki, tüm bu ezici yüklerle karşı mücadelesi, bunlara karşı yönelen sürekli darbeleri, doktrinerce uydurulan bir konuya yoğunlaştırmak mümkün değildir. Tam tersine, yığınların her türlü ihtiyacını, **birleştirildiğinde** sosyal devrimin güçlü akımını oluşturan devrimci mücadelelerin çıkış noktası olarak almak gerekir. Komünist partiler bu mücadeleler için, kapitalizm zemini üzerinde, onun sallanan yapısını güçlendirecek ve iyileştirecek herhangi bir **asgari program** öne sürmezler. Bu yapının parçalanması, onların yol gösteren hedefi olarak, güncel görevi olarak kalır. Fakat, bu görevi yerine getirmek için komünist partiler, gerçekleştirilmesi işçi sınıfının acil, ertelenemez gereksinimi olan talepler ileri sürmeli ve bu talepleri kapitalist sınıfın kâr ekonomisiyle bağdaşır olup olmadığından bağımsız olarak, kitlelerin mücadelesinde savunmalıdır.

Komünist partiler, ne kapitalist sanayinin varlık ve rekabet yeteneğini, ne de kapitalist finans sektörünün dayanıklılığını değil, tersine proletaryanın taşıyamayacağı ve taşımaması gereken zaruret sınırını göz önünde bulundurmalıdır. Talepler, geniş proleter yığınların çıkarlarına uygunsa, kitleler bu talepler gerçekleştirilmeden yaşamlarını devam ettiremeyeceklerini hissediyorlarsa, o zaman bu talepler uğruna mücadeleler, iktidar uğruna mücadelenin çıkış noktaları haline gelirler. Reformistlerin ve merkezçilerin asgari programının yerine Komünist Enternasyonal, proletaryanın somut ihtiyaçları uğruna mücadeleyi koyar; bütünlüğü itibarıyla ele alındığında, burjuvazinin iktidarını bozan, proletaryayı örgütleyen, proletarya diktatörlüğü uğruna mücadelenin aşamalarını oluşturan ve tek tek her biri proletaryanın geniş kitlelerinin ihtiyacını ifade eden bir talepler sistemini koyar.

Bu talepler uğruna mücadele gittikçe daha büyük kitleleri kapsayıp harekete geçirdiği ölçüde; bu mücadele, geniş kitlelerin yaşamsal ihtiyaçlarıyla kapitalist toplu-

mun yaşamsal ihtiyaçlarını karşı karşıya koyduğu ölçüde; işçi sınıfı, eğer o yaşayacaksa, kapitalizmin ölmek zorunda olduğu bilincine varacaktır; bu bilinç, diktatörlük uğruna mücadele isteğinin temelidir. Somut talepler şiarı altında gelişen bu mücadeleleri yaymak, derinleştirmek ve birleştirmek komünist partilerin görevidir. Çalışan yığınların kısmi bir talebi elde etmek amacıyla yürüttükleri her kısmi eylem, her az-çok ciddi iktisadi grev, aynı zamanda tüm burjuvaziyi de harekete geçirir; sınıf olarak o, patronların tehdit altındaki kesiminin tarafına geçerek, proletaryanın sadece kısmi de olsa her türlü zaferini imkansız kılmaya çalışır (teknik yardım, İngiliz demiryolu grevinde burjuva grev kırıncıları, faşistler). Burjuvazi, işçilere karşı mücadele için tüm devlet mekanizmasını da harekete geçirir (Fransa ve Polonya'da işçilerin militarize edilmesi, İngiltere'de maden işçileri grevi sırasında sıkıyönetim). Kısmi talepleri uğruna mücadele eden işçiler, otomatik olarak tüm burjuvazi ve onun devlet aracına karşı mücadeleye zorlanır. Kısmi talepler uğruna mücadeleler, işçilerin tek tek gruplarının kısmi mücadeleleri, işçi sınıfının kapitalizme karşı genel mücadelesine geliştiği ölçüde, komünist partisi de *sloganlarının dozunu artırıp*, rakibi doğrudan ezmek sloganına genelleştirmelidir. Kısmi talepleri ileri sürerken, komünist partiler, geniş kitlelerin ihtiyaçlarıyla sınıksız bağlı olan bu taleplerin, kitleleri yalnızca mücadeleye sokmakla kalmamasına, aynı zamanda bunların özünde kitleleri *örgütleyen talepler* olmasına dikkat etmelidir. İşçi kitlelerinin iktisadi sıkıntılarından kaynaklanan tüm somut sloganlar, kapitalizm rejimi altında halk ekonomisini bürokratik tarzda örgütlemenin değil, tersine işletme temsilcileri ve devrimci sendikalar aracılığıyla kapitalizme karşı mücadele etmenin planı olarak *üretimi denetleme* mücadelesinin yatağına dökülmelidir. İşçi kitlelerinin mücadelesi ancak, bu tür örgütlerin yaygınlaşıp, bunların sanayi dalları ve sanayi merkezleriyle bağlanması sayesinde örgütsel olarak birleştirilebilir, sosyal-demokrasinin ve sendika önderlerinin kitleleri bölmeye karşı direniş gösterilebilir. İşletme temsilcilikleri, bu görevi ancak, işçilerin geniş kitlelerinin ortak iktisadi amaçları uğruna mücadelede ortaya çıktıkları, proletaryanın tüm parçaları arasında; komünist partisi, devrimci işçiler ve devrimci gelişme gösteren sendikalar arasında bağ kurabildikleri takdirde yerine getirebilirler.

Bu türden kısmi taleplerin ileri sürülmesine karşı her itiraz, bu kısmi mücadeleler yüzünden gelebilecek her türlü reformizm suçlaması, devrimci eylemin canlı şartlarını anlama yeteneksizliğinin ortaya dökülmesidir; bu yeteneksizlik, tek tek komünist grupların sendikalara katılmaya, parlamentarizmi kullanmaya karşı düşmanlığında ifadesini bulmuştur. Önemli olan proletaryaya sonal amaçlarını haykırmak değil, tersine pratik mücadeleyi yükseltmektir, sadece pratik mücadele proletaryayı sonal hedefler uğruna mücadeleye götürmeye muktedirdir. Kısmi taleplere karşı itirazların ne kadar temelsiz ve devrimci yaşamın çıkarlarına ne kadar yabancı olduğunu belgeleyen en iyi gerçek, sol komünistler denilenler tarafından katıksız öğretinin sığınağı olarak oluşturulan küçük örgütlerin bile, etraflarını çevreleyenlerden daha geniş işçi

yığınlarını mücadeleye çekmek istediklerinde, geniş halk yığınlarının mücadelesine katılıp onları etkilemek istediklerinde, kısmi talepler ileri sürmek zorunda kalmasıdır. Şimdiki çağın devrimci özü işçi kitlelerinin en mütevazı yaşam şartlarının kapitalist toplumun varlığıyla bağdaşmaz olmasından, bu nedenle en mütevazı talepler uğruna mücadelenin de komünizm uğruna mücadeleye gelişmesinden oluşmaktadır.

Kapitalistler gittikçe artan işsizler ordusunu iş ücretini düşürmek amacıyla örgütlü emeğe karşı baskı olarak kullanırken, sosyal-demokratlar, bağımsızlar ve sendikaların resmi önderleri işsizleri devlet ve sendika hayırseverliğinin nesnesi olarak görüp onlardan korkakça uzak durmakta ve onları siyaseten lumpen proletarya olarak değerlendirmektedirler. Komünistler bugünkü koşullarda işsizler ordusunun muazzam öneme sahip bir devrimci faktör olduğu konusunda açık olmalıdır. Bu ordunun yönetimini komünistler üstlenmelidir. İşsizlerin sendikalara baskı yapması yoluyla komünistler, sendikaların yenilenmesini ve ilk planda hain önderlerden kurtulmasını hızlandırmalıdır. Komünist Partisi, işsizleri sosyalist devrim uğruna mücadelede proletaryanın öncüsüyle birleştirerek, işsizlerin en devrimci ve sabırsız unsurlarını çılğınca eylemlerden alıkoymalı ve tüm kitleyi uygun şartlarda işçi sınıfının bir grubunun saldırısını eylemle desteklemeye, onu verili çatışmanın çerçevesi dışına taşırmaya, bu çatışmayı tayin edici bir saldırının çıkış noktası yapmaya yetenekli kılmalıdır, tek kelimeyle bu kitleyi sanayinin bir yedek ordusundan devrimin aktif bir ordusu haline getirmelidir.

Komünist partiler bu işçi tabakasını en büyük enerjiyle ele almakla, işçi sınıfının derinlerine inmekle, bir işçi tabakasına karşı diğerlerinin çıkarlarını değil, tersine, karşı-devrimci önderlerin işçi aristokrasisinin anlık çıkarları için ihanet ettiği işçi sınıfının genel çıkarlarını savunmuş olurlar: İşsizler, kısa mesai yapan işçiler tabakası ne kadar geniş olursa, bunların çıkarları o ölçüde işçi sınıfının genel çıkarlarına dönüşür, işçi aristokrasisinin geçici çıkarları o ölçüde bu genel çıkarlara tabi kılınmalıdır. İşçi aristokrasisini işsizlere düşmanca karşı çıkarmak ya da işsizleri kendi başlarına bırakmak için işçi aristokrasisinin çıkarlarına dayanan tavır işçi sınıfını parçalamaktadır ve etkisi itibarıyla karşı-devrimcidir. İşçi sınıfının genel çıkarlarının temsilcisi olarak komünist partisi, kendisini bu genel çıkarı tanımak ve propagandasında etkin kılmakla sınırlayamaz. O, bu genel çıkarı etkili bir şekilde ancak, gerektiğinde en ezilen ve en yoksul işçilerin büyük kesimini işçi aristokrasisinin direnişine karşı mücadeleye sokarak savunabilir.

(“Tezler, Sonuçlar, Kararlar ve Çağrılarda Komünist Enternasyonal”, Cilt I, sayfa 144–146, Almanca)

